

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง

นายสันติย์ เพชรภาพ

สถาบันพระปกเกล้า

กันยายน 2550

นักการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง

โดย นายसानิตย์ เพชรภาพ

สถาบันพระปกเกล้า

สงวนลิขสิทธิ์ © 2550

ISBN

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2550

จำนวน

500 เล่ม

ราคา 372 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

Nation: Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สถาบันพระปกเกล้า

นักการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง_กรุงเทพฯ: สถาบัน, 2550 325 หน้า

1. นักการเมือง. 2. ไทย_การเมืองและการปกครอง

324.2092

ISBN 978-974-449-335-4

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นรินทร์ เศรษฐบุตร

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา

ผู้แต่ง

นายसानิตย์ เพชรภาพ

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

47/101 อาคารศูนย์สัมมนา 3 ชั้น 5 ในบริเวณสำนักงานคณะกรรมการ-

ข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

หมู่ 4 ตำบลลาดควัญ อำเภอมือจ่าง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0-2527-7830-9 <http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. 10300

โทร. 0 2243 0611 โทรสาร 0 2243 0616

นายสุรพล วิริยะบรรเจิด ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2550

คำนำสถาบันพระปกเกล้า

การศึกษาการเมืองการปกครองของไทยที่ผ่านมามีโอกาสปฏิเสธรได้ว่ายังมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักวิจัยและพัฒนาจึงได้ริเริ่มและดำเนินการโครงการวิจัยสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นขึ้น เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่มีการศึกษากันอยู่ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “การเมืองถิ่น” หรือ การเมืองในจังหวัดต่างๆ เป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยอันเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกกระนาบหนึ่ง

หนังสือ “**นักการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง**” เป็นผลผลิตชิ้นหนึ่งของโครงการดังกล่าว ซึ่งทางสถาบันพระปกเกล้า ต้องขอขอบคุณ อาจารย์สานิตย์ เพชรกาฬ ในการทำวิจัยจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ของการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยเติมเต็มเรื่องราวทางการเมืองในส่วนที่ยังขาดอยู่ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการช่วยทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองไทยในระดับจังหวัดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการศึกษาวิจัยการเมืองการปกครองไทยเพิ่มเติมต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

คำนำผู้แต่ง

รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูล
นักรการเมืองท้องถิ่นพัทลุง ได้ดำเนินการโดยการรวบรวมข้อมูล
จากเอกสาร การสัมภาษณ์นักรการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
ประกอบกับการประมวลความรู้ ประสบการณ์ของผู้เขียน
ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงและการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง
มาทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอเพื่อแสดง
ให้เห็นถึงภูมิพลัง และบทบาทพฤติกรรมของนักรการเมืองถิ่น
พัทลุง รวมทั้งสภาพความเป็นไปทางด้านการเมืองในพื้นที่
จังหวัดพัทลุง ตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2476
จนกระทั่งถึงการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2548 การศึกษาวิจัย
ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย
ได้แก่ อาจารย์กำธร ทองขุนดำ ผู้ช่วยวิจัยและดำเนินการ
จัดพิมพ์ต้นฉบับ อาจารย์สว่าง พนาวสันต์ ผู้แปลบทคัดย่อ
ภาษาอังกฤษ คณะครูอาจารย์โรงเรียนสตรีพัทลุง ผู้ประสานงาน
ด้านการสืบค้นข้อมูลในพื้นที่ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยุชัย ชูไฟ
รองผู้อำนวยการฝ่ายอง รัตนวิมล รองผู้อำนวยการวิจิตร พลนุ้ย
อาจารย์วิจิตร ฮันพิพัฒน์ อาจารย์ปรมินทร์ อินทรรักษา
และอาจารย์อาลัย เพชรกาฬ สำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และวุฒิสมาชิกทุกคนทั้งในอดีต และปัจจุบันหรือทายาท
รวมทั้งบุคคลผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักวิจัย
และพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัย
ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

อนึ่ง เนื่องจากจากการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ทั้งในด้านข้อมูลหลักฐาน และ เงื่อนไขของเวลา อาจทำให้ผลงานขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง บางส่วนที่ไม่สามารถเก็บความลงในรายละเอียดได้ ผู้เขียน ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และยินดีที่จะรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงในการสร้างสรรค์ ผลงานครั้งต่อไป

सानิตย์ เพชรกาฬ

กันยายน 2550

บทคัดย่อ

โครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่น:
จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อรู้จัก และเข้าใจบทบาท
พฤติกรรมของนักการเมืองจังหวัดพัทลุง ที่ได้รับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2476
จนกระทั่งถึงการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 โดยแบ่งเนื้อหา
ในการนำเสนอออกเป็น 4 บท คือบทที่ 1 เป็นบทนำว่าด้วย
ความเป็นมาของการศึกษา อันเกิดจากฐานความคิดว่า
การศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองของไทยในอดีต มุ่งเน้น
การศึกษามหาชนนักการเมือง และพฤติกรรมทางการเมือง
แบบรวมศูนย์อยู่ในส่วนกลางของประเทศหรือ “การเมือง
ในระดับชาติ” แต่ภาพของการเมืองที่มาจากจังหวัดต่างๆ
หรือ “การเมืองถิ่น” ยังไม่ค่อยได้มีการศึกษาค้นคว้าหรือ
ให้ความสนใจกันมากนักทั้งๆ ที่การเมืองถิ่นเป็นองค์ประกอบสำคัญ
ของการเมืองระดับชาติ การศึกษาการเมืองถิ่นในกรณี
จังหวัดพัทลุง จึงเป็นกระบวนการสืบค้นหาคำตอบที่ว่าด้วย
บทบาทพฤติกรรมของนักการเมืองในพื้นที่จังหวัดพัทลุง
บทที่ 2 ว่าด้วยข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพัทลุง ได้แก่
สภาพทางภูมิศาสตร์ โครงสร้างการบริหาร และการปกครอง
สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง
ซึ่งมีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นไปทางการเมืองภายในจังหวัด
นอกจากนั้นยังได้สรุปแนวคิดที่ปรากฏในเอกสาร และงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นเรื่องทางการเมืองของภาคใต้ และของจังหวัดพัทลุง บทที่ 3 เป็นรายละเอียดข้อมูลนักการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง คือผู้ที่เคยได้รับเลือกเป็น ส.ส. ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 จนถึง พ.ศ. 2548 จำนวน 22 คน จากพรรคการเมือง 11 พรรคและผู้สมัครอิสระ สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 2 คน ซึ่งเคยเป็น ส.ส. มาก่อน 1 คน คือ นายโอภาส รองเงิน ลักษณะของการนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลของนักการเมืองแต่ละคน ในด้านเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการได้รับเลือก เช่น อิทธิพลของพรรคการเมือง ศักยภาพส่วนตัวของนักการเมือง เครือข่ายของเครือญาติ และกลุ่มองค์กรต่างๆ นอกจากนั้น ยังได้นำเสนอบทบาทของนักการเมือง และกลวิธีในการหาเสียง เลือกตั้งด้วย

สำหรับบทที่ 4 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายเป็นการสรุปอภิปราย ผลการศึกษาค้นคว้า และข้อค้นพบ รวมทั้งข้อเสนอแนะ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่านักการเมืองถิ่นพัทลุงสามารถ จำแนกตามภูมิหลังของอาชีพ และบทบาทพฤติกรรมได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอดีตข้าราชการ กลุ่มนักกฎหมาย และกลุ่มบุคคล ผู้กว้างขวางในสังคม โดยกลุ่มอดีตข้าราชการได้รับเลือกเป็น ส.ส. มากที่สุด ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มาจากอดีตข้าราชการครู ส่วนกลุ่มอาชีพธุรกิจยังไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุง ปัจจัยที่เป็นเหตุผลให้ได้รับการเลือกตั้งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขศักยภาพของนักการเมือง และอิทธิพลของพรรคการเมือง

ที่สังกัด กล่าวคือ การเลือกตั้งในช่วงแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 - 2518 การได้รับเลือกตั้งเกิดจากความนิยมในตัวบุคคลมากกว่า อิทธิพลของพรรคการเมือง และในเวลาต่อมาตั้งแต่ พ.ศ. 2519 - 2535 อิทธิพลของพรรคการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญ ควบคู่กับศักยภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้นักการเมือง พรรคต่างๆ ได้รับเลือกตั้งเข้ามาหลายพรรค แต่แนวโน้ม ความนิยมต่อพรรคประชาธิปัตย์เริ่มมีสูงกว่าพรรคการเมืองอื่น จนกระทั่งการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา พรรคประชาธิปัตย์สามารถยึดพื้นที่จังหวัดพัทลุง ได้ทั้งหมด นักการเมืองสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้ง เข้ามายากทึมติดต่อกันทุกครั้ง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความนิยม ที่ประชาชนชาวพัทลุงมีต่อพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อนายชวน หลีกภัย อดีตหัวหน้าพรรคเป็นสำคัญ ส่วนศักยภาพ และความนิยม ในตัวผู้สมัครเป็นปัจจัยรองลงมา

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไป ในเบื้องต้นควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาในเชิงประวัติศาสตร์ การเมืองจังหวัดพัทลุงตั้งแต่ พ.ศ. 2476 จนถึงปัจจุบัน เพื่อจะได้ข้อมูลรายละเอียดข้อคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้น การศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวควรเป็นโครงการต่อเนื่อง เพราะ สถานการณ์การเมืองถิ่นพัทลุงได้พัฒนาการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการศึกษาเป็นกรณีเฉพาะบทบาทของ พรรคประชาธิปัตย์ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงก็สามารถทำให้ ได้ภาพรวมของการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุงที่มีความคมชัด และ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine factors related to the election and conduct of local politicians from Phattalung elected to parliament between B.E. 2476 (1933) and B.E. 2548 (2005).

The study is divided into four chapters. Chapter one reviews Thailand's past systems of politics and governance, emphasizing the centralized or "national" political roles and conduct that do not appear to be related to "locally-based politics." The aim is to highlight the role and conduct of politicians in Phattalung.

Chapter two provides general information about Phattalung, including its geography, structures of administration and governance, society, economy and culture, as well as general information about provincial politics. This chapter reviews other research about Phattalung and the Thai South.

Chapter three explores details about the Phattalung local politicians who have been parliamentarians. In the study period there were 22 members of the House of Representatives; these representatives have together been affiliated with 11 political parties, and there were also some independent representatives. In addition, there have been two elected senators for Phattalung, one of whom (Mr. Opas Rong-ngern) was a former MP. The study examines various characteristics of these representatives including their family and organizational networks, relationships, affiliations with political parties and

personal qualities/potential, all of which helped them get elected to parliament. Campaign roles and techniques are also examined.

Chapter four summarized the results and findings, and presents recommendations. The study indicates that Phattalung local politicians can be categorized into three groups based on the occupational background: former state officials, lawyers and influential persons. Former state officials, the majority of whom were former teachers, were the most-commonly-elected group. Businessmen have never succeeded in being elected in Phattalung. Elemental factors related to being elected to parliament were personal qualities/potential and influence of the candidate's political party. During the period B.E. 2476 to B.E. 2518, personal popularity was the most influential factor relating to being elected, more influential than the politician's political party. During the period B.E. 2519 to B.E. 2535, political party and candidate's personal qualities/potential were the important factors influencing who would be elected. In Phattalung, the Democrat Party has tended to be more popular than other parties, and since 13 September B.E. 2535 Democrat candidates have won all constituencies in the province. Former Democrat Party leader Chuan Leekpai is especially popular and respected. Candidate's personal qualities/potential and popularity are secondary factors in determining election victory.

Based on this study, it is recommended that historical research concerning politics in Phattalung since B.E. 2476 be conducted; a seminar for producing details and sharing views would be useful. Also, since the local political situation is changing continuously, continuing research should be conducted. Furthermore, a study focusing on the role of the Democrat Party in Phattalung would be valuable for generating an accurate image of local politics in the province.

สารบัญ

หน้า

คำนำสถาบันพระปกเกล้า

คำนำผู้แต่ง

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ: การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จังหวัดพัทลุง	1
เกริ่นนำ	1
การศึกษาเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จังหวัดพัทลุง	4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ข้อมูลทั่วไป	7
ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์	
การบริหารและการปกครอง	10
สภาพเศรษฐกิจ	12
สภาพสังคม	15
ด้านการเมือง	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ข้อมูลนักรการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง	39
สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง	39
ตั้งแต่การเลือกตั้ง พ.ศ. 2476-2548	
พรรคประชาธิปไตยและการเมืองถิ่นพัทลุง	42
นักรการเมืองถิ่น บทบาท เครือข่ายและ	51
กลวิธีหาเสียง	
นายร้อยตรีถิต รัตนพันธุ์	51
นายถิต พรหมมาณพ	64
นายสมบุญ ศิริธร	71
ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์	86
นายเปลื้อง คชภักดี	94
นายขาว อินทร์ด้วง	100
นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ	119
นายอ่ำ รองเงิน	123
นายเจริญ หนูสง	134
นายโรน่าน อรุณรังษี	144
นายพร้อม บุญฤทธิ์	151
นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์	174
นายคล้าย จิตพิทักษ์	179
นายธีรศักดิ์ อัครบวร	186

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
นายวีระ มุสิกพงศ์	189
นายโอภาส ร่องเงิน	207
นายเจริญ ภัคดีวานิช	210
นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี	219
นายนิติภูฏ์ อินทรสมบัติ	225
นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	233
นายสมคิด นวลเปียน	243
นายนริศ ชำนาญรักษ์	252
ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ	258
บทที่ 4 สรุปอภิปรายผลข้อค้นพบ	277
และข้อเสนอแนะ	
สรุปอภิปรายผลข้อค้นพบ	277
ข้อเสนอแนะ	310
บรรณานุกรม	315
ภาคผนวก	321
ภาคผนวก ก รายชื่อบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์	323

สารบัญญัตราสาร

	หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลการแบ่งพื้นที่ปกครองของ จังหวัดพัทลุง 11
ตารางที่ 2	สรุปผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดพัทลุง วันที่ 4 มีนาคม 2543 18
ตารางที่ 3	สรุปผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดพัทลุง 21 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544
ตารางที่ 4	สรุปผลคะแนนการเลือกตั้ง ส.ส. เขตเลือกตั้งจังหวัดพัทลุง 22 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544
ตารางที่ 5	ผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อพรรค 23 ของจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544
ตารางที่ 6	สรุปผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดพัทลุง 24 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548
ตารางที่ 7	สรุปผลคะแนนการเลือกตั้ง ส.ส. เขตเลือกตั้งจังหวัดพัทลุง 24 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548
ตารางที่ 8	ผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อพรรค 25 ของจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548
ตารางที่ 9	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง 40

บทที่

1

บทนำ:

การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ
“นักการเมืองถิ่น” จังหวัดพัทลุง

เกริ่นนำ

โครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดพัทลุง เป็นส่วนหนึ่งของโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ที่สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า ได้จัดสรรทุนสนับสนุนให้นักวิชาการในพื้นที่ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัย โดยมีฐานคิดว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาได้สร้างระบบการเมืองในรูปแบบที่ให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น สำหรับการเมืองระดับชาติที่ผ่านมาได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปทั้งทางตรงและทางอ้อมรวม 22 ครั้ง โดยมีเพียงการเลือกตั้งครั้งแรกที่เป็นการเลือกตั้งทางอ้อมเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 หลังจากนั้นเป็นการเลือกตั้งทางตรงมาโดยตลอด จนกระทั่งการเลือกตั้ง

ครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ส่วนการเลือกตั้งวุฒิสภามีการเลือกตั้งทางอ้อมหนึ่งครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2489 และเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ขณะเดียวกันการเลือกตั้งตัวแทนระดับท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้ดำเนินการมาหลายรูปแบบและพัฒนาขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตามคงมีอาจปฏิเสธได้ว่า การศึกษาการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมายังคงมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่ศึกษากันอยู่ก็คือ สิ่งที่เราเรียกว่า **“การเมืองถิ่น”** ที่เป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกระนาบหนึ่ง เพราะในขณะที่เวทีการเมือง ณ ศูนย์กลางของประเทศกำลังเข้มข้นไปด้วยการชิงไหวชิงพริบของนักการเมืองในสภาและพรรคการเมืองต่างๆ การเมืองอีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัด บรรดาสมัครพรรคพวกและผู้สนับสนุนทั้งหลาย ก็กำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาสถานเสียดังในพื้นที่ด้วยเช่นกัน และทันทีที่ภารกิจในส่วนกลางสิ้นสุดลง การลงพื้นที่พบประชาชนตามสถานที่ต่างๆ และการร่วมงานบุญงานประเพณี เป็นสิ่งที่นักการเมืองผู้หวังชัยชนะในการเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างทั่วถึงมิให้ขาดตกบกพร่อง

ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัด ได้สะท้อนให้เห็นถึงหลายสิ่งหลายอย่างของการเมืองไทยที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลาอันยาวนาน ในแง่มุมที่อาจถูกมองข้ามไปในการศึกษาการเมืองระดับชาติ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจทำการศึกษา เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป และสิ่งที่ได้ทำการศึกษาค้นพบน่าจะสามารถช่วยให้เข้าใจการเมืองไทยได้ชัดเจนมากขึ้น

เรื่องราวเหตุการณ์และพฤติกรรมของการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ยังไม่ค่อยมีการรวบรวมข้อมูลศึกษาค้นคว้ากันมากนัก แม้กาลเวลาจะล่วงเลยมาเพียง 73 ปีเศษเท่านั้น ซึ่งมีข้อมูลหลักฐานพอที่จะดำเนินการศึกษาได้ จะมีอยู่บ้างก็เป็นคำบอกเล่าสืบต่อกันมา หรือมีการบันทึกอยู่ในประวัติของนักการเมืองบางคนเท่านั้น มิได้มีการศึกษาวิเคราะห์ในบริบทของนักการเมืองถิ่นอย่างแท้จริง โครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดพัทลุง จึงเป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลของนักการเมืองระดับชาติที่มาจาก การเลือกตั้งในพื้นที่จังหวัดพัทลุง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน และสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ผลของการศึกษาค้นคว้าสามารถให้รายละเอียดข้อมูล แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ทั้งในด้านบทบาทของนักการเมืองและพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ และ

เป็นส่วนหนึ่ง que เชื่อมโยงไปสู่ภาพรวมของการเมืองไทยในแง่มุมมองที่กว้างขวางและคมชัดมากขึ้น

การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ “นักรการเมืองถิ่น” จังหวัดพัทลุง

หนังสือ นักรการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำความรู้จักและศึกษาถึงภูมิหลังของ นักรการเมือง ที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดพัทลุงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อทราบถึงความเป็นมา บทบาท และเครือข่ายของนักรการเมืองในจังหวัดพัทลุง ทราบถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักรการเมืองในจังหวัดพัทลุง และเพื่อเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติในจังหวัดพัทลุงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผลที่คาดว่าจะได้รับจากหนังสือเล่มนี้ ได้แก่ ทำให้รู้ถึงความเป็นมา บทบาท และเครือข่ายของนักรการเมือง รวมถึงวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของนักรการเมือง และสามารถเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติในจังหวัดพัทลุงได้อย่างไม่ขาดตอน

หนังสือ “นักรการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุง” มุ่งทำการศึกษาถึงเรื่องราวต่างๆ ของนักรการเมืองของจังหวัดพัทลุง ที่เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอดีตตามประเด็นต่อไปนี้ 1) ประวัติส่วนบุคคล รวมถึงภูมิหลัง 2) มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง 3) เครือข่ายความสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่น และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกัน 4) กลวิธีในการหาเสียง 5) บทบาทของสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดพัทลุงทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้แต่งได้อาศัยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ หนังสืองานวิจัย และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลโยงใยไปถึงนักการเมืองคนต่างๆ ในพื้นที่ได้ในประเด็นที่ต้องการศึกษา

ผู้แต่งมีความคิดว่าหนังสือเล่มนี้น่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นอย่างมาก ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงกลไกทางการเมืองในจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งได้ทราบว่ตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเป็นต้นมา มีนักการเมืองคนใดในจังหวัดพัทลุง ได้รับการเลือกตั้งบ้าง และชัยชนะของนักการเมืองเหล่านี้มีสาเหตุและปัจจัยอะไรสนับสนุน รวมทั้งทำให้ทราบถึงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นพัทลุง ความสำคัญของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด รวมไปถึงรูปแบบ วิธีการ และกลวิธีต่างๆ ที่นักการเมืองใช้ในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” สำหรับเป็นองค์ความรู้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทยต่อไป

บทที่

2

ข้อมูลทั่วไปและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 846 กิโลเมตร และตามเส้นทางถนนสายเอเชียทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ระยะทาง 858 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 3,424.473 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,140,296 ไร่ ประกอบด้วยพื้นดิน 1,919,446 ไร่ พื้นน้ำ 220,850 ไร่ ขนาดความยาวของพื้นที่จากทิศเหนือไปทิศใต้ประมาณ 78 กิโลเมตร และความกว้างจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตกประมาณ 53 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงดังนี้ (สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548, น. 4 - 5)

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอควนเนียง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา และอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นน่านน้ำติดต่อกับอำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทือกเขาบรรทัดซึ่งเป็นแนวเขตแดนจังหวัด ติดต่อกับอำเภอห้วยยอด อำเภอเมืองตรัง อำเภอนาโยง อำเภอย่านตาขาว และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพัทลุงเป็นที่ราบสูงและเทือกเขาทางทิศตะวันตก แล้วค่อยลาดต่ำลงเป็นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออกจนจดทะเลสาบสงขลาและมีพื้นที่บางส่วนเป็นเกาะอยู่ในทะเลสาบ โดยสามารถจำแนกพื้นที่ออกได้เป็น 3 บริเวณดังนี้

1. บริเวณเทือกเขาและที่ราบสูงด้านตะวันตก มีเทือกเขาบรรทัดทอดเป็นเป็นแนวยาวจากทิศเหนือไปจดทิศใต้ของจังหวัด และเป็นแนวแบ่งเขตแดนระหว่างจังหวัดพัทลุงและจังหวัดตรัง พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ 40 - 800 เมตร มีความกว้างของพื้นที่ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 10 กิโลเมตร พื้นที่ดังกล่าวมีแหล่งน้ำตกหลายแห่งและต้นกำเนิดลำคลองหลายสายของจังหวัดพัทลุง มีความยาวเฉลี่ยประมาณ 30 - 40 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา เช่น คลองท่าแฉะ คลองป่าพะยอม คลองนาท่อม คลองบางแก้ว คลองท่ามะเตือ คลองป่าแก่ คลองปันแต คลองลำสินธุ์ คลองโหล๊ะจังกระ คลองตะโหมด คลองป่าบอน คลองพรุพ้อ คลองท่าเขียด คลองหลักสามหรือคลองสะพานหยี เป็นต้น

2. บริเวณที่ราบสลับที่ดอน ได้แก่พื้นที่บริเวณส่วนกลางของจังหวัดความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ 5-15 เมตร มีลักษณะเป็นที่ราบสลับกับเนินเขาเตี้ยๆ บริเวณนี้มีความกว้างโดยเฉลี่ยถัดจากบริเวณที่ 1 ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 20 กิโลเมตร

3. บริเวณที่ราบลุ่มด้านทิศตะวันออก ลักษณะเป็นที่ราบลุ่มมีหนองน้ำขนาดใหญ่กระจัดกระจายทั้งพื้นที่ในช่วงฤดูฝนมักจะมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานกว่าพื้นที่อื่นๆ นอกจากนั้นยังมีพื้นที่บางส่วนเป็นเกาะในบริเวณทะเลสาบสงขลา อนึ่งสำหรับทะเลสาบในส่วนที่อยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่บริเวณทะเลน้อย อยู่ทางตอนเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 17,500 ไร่ ชายฝั่งมีความยาวประมาณ 20 กิโลเมตร และบริเวณทะเลสาบตอนในหรือทะเลหลวง มีสภาพเป็นน้ำจืดและน้ำกร่อยในบางฤดูกาล (สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง, 2544, น. 1 - 2)

สำหรับสภาพภูมิอากาศและฤดูกาล จังหวัดพัทลุง มีสภาพอากาศไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัด แต่อากาศค่อนข้างชื้น ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฤดูกาลสองฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม และฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยฝนจะตกหนักประมาณกลางเดือนตุลาคม ถึงต้นเดือนมกราคม

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,853.5 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 29.3 องศาเซลเซียสในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 26.7 องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.14 องศาเซลเซียส (สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548, น. 6)

ลักษณะที่ตั้งของจังหวัดพัทลุงและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ นอกจากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการประกอบอาชีพของประชาชนแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักการเมือง ในการวางแผนกำหนดกลวิธีในการหาเสียงหรือรักษารฐานคะแนนเสียงในพื้นที่ให้สอดคล้องกับอาชีพวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น รวมทั้งความสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลอีกด้วย นอกจากนี้สภาพที่ตั้งของจังหวัดพัทลุงที่แวดล้อมด้วยจังหวัดสำคัญ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา และจังหวัดตรัง รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ นักการเมืองและกระแสพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการเมืองถิ่นพัทลุง

การบริหารและการปกครอง

จังหวัดพัทลุงมีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน 3 รูปแบบคือ

1. การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งมาตั้งในพื้นที่จังหวัดพัทลุงจำนวน 77 ส่วนราชการ

2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครอง และการบริหารราชการออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 27 ส่วนราชการ และระดับอำเภอ ประกอบด้วย 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 66 ตำบล 662 หมู่บ้าน

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 8 เทศบาล ตำบล และ 64 องค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลสำนักงานจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2548 และ เอกสารข้อมูลที่ทำกรปกครองเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลการแบ่งพื้นที่การปกครองจังหวัดพัทลุง

อำเภอ กิ่งอำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	ประชากร
เมืองพัทลุง	427.421	14	143	1	119,730
เขาชัยสน	260.115	5	57	1	43,271
ควนขนุน	453.96	12	127	2	82,368
ปากพะยูน	433.274	7	62	1	49,959
กงหรา	255.856	5	45	-	33,392
ตะโหมด	264.26	3	33	2	28,452
ศรีบรรพต	218.504	3	30	-	16,435
ป่าบอน	380.048	5	49	1	43,949
ป่าพะยอม	386.404	4	39	-	32,260
บางแก้ว	119.000	3	34	1	25,097
กิ่งอ.ศรีนครินทร์	225.631	4	43	-	25,408
รวม	3,424.473	65	662	9	500,321

ที่มา: สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548

สภาพเศรษฐกิจ

โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่ยังคงอาศัยผลผลิตภาคการเกษตรเป็นหลัก รองลงมาได้แก่การค้า และบริการ รายได้จากการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 27.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว ยางพารา การปศุสัตว์ ผลไม้ พืชผักชนิดต่างๆ จากรายงานของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ เมื่อปี พ.ศ. 2543 จังหวัดพัทลุงมีผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) มูลค่า 14,978 ล้านบาท เป็นลำดับที่ 13 ของภาคใต้ และมีรายได้เฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 28,694 บาท เป็นลำดับที่ 14 ของภาคใต้ (สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548, น.14)

สถานการณ์ด้านผลผลิต และการตลาดของสินค้าภาคการเกษตรจังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2547 มีการปลูกข้าว นาปีพื้นที่ 469,657 ไร่ และข้าวนาปรัง 45,165 ไร่ ราคาขาย ณ ไร่นาเฉลี่ย 4,500 บาท/ตัน และราคา ณ สำนักงาน 4,700 บาท/ตัน พื้นที่ในการทำนามีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องทุน ปัญหาแหล่งน้ำ และราคา ได้มีการปรับเปลี่ยนสภาพที่นาไปทำอย่างอื่น เช่น ทำสวนยางพารา ไร่นาสวนผสม การทำสวนผลไม้ รวมทั้งการขยายตัวของชุมชน และที่อยู่อาศัย สำหรับการทำสวนยางพาราได้ขยายตัวมากขึ้น คือ ได้เพิ่มพื้นที่การปลูกยางพาราในพื้นที่นา และพื้นที่อื่นๆ เพราะได้ราคาดี ในปี 2547 มีพื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถ

เปิดกรีดได้ 560,045 ไร่ ในอนาคตปริมาณยางพาราในพื้นที่จังหวัดพัทลุงจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม นอกจากนั้นยังมีการทำสวนผลไม้หลายชนิด ได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง ลับประรด

อนึ่งผลผลิตภาคการเกษตรที่สำคัญ และกำลังขยายตัวในพื้นที่จังหวัดพัทลุงในปัจจุบัน ได้แก่ การปลูกผักเป็นสินค้าออก เช่น ถั่วฝักยาว แตงกวา คะน้า พริกชี้หนู ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง ฝักกาดหอม ฝักซี บวบ มะระ ฯลฯ มีตลาดรับซื้อในจังหวัดใกล้เคียง เช่น ตรัง สตูล นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา ซึ่งมีพ่อค้าส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย สินค้าภาคการเกษตรดังกล่าวหากได้รับการควบคุมดูแลปรับปรุงในด้านคุณภาพให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ควบคุมการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ได้รับการพัฒนาให้เป็นที่เชื่อถือในการตลาดแล้วสามารถเพิ่มพูนรายได้ให้เกษตรกรเป็นอย่างดี

สำหรับด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดพัทลุง มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น เนื่องจากประชาชนมีทักษะพื้นฐานความรู้มาแต่ดั้งเดิม และได้รับการพัฒนาความรู้ทางวิชาการเกษตรอยู่เสมอ ทั้งในด้านการศึกษาเรียนรู้และการศึกษาดูงาน ข้อมูลเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2547 มีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ 17,410 ครัวเรือน จำนวนโคเนื้อประมาณ 84,895 ตัว

เกษตรกรเลี้ยงโคนม 325 ครัวเรือน มีโคนมจำนวน 4,184 ตัว นอกจากนั้นยังมีเกษตรกรเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้งก้ามกราม กุ้งกุลาดำ ฯลฯ ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง ได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรหลายกลุ่มด้วยกันในปี พ.ศ. 2546 มีสหกรณ์การเกษตร 88 สหกรณ์สมาชิก 71,779 คน กลุ่มเกษตรกร เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2547 จำนวน 66 กลุ่ม สมาชิก 12,437 คน ส่วนภาคอุตสาหกรรม บริการและการท่องเที่ยวยังอยู่ในภาวะที่มีข้อจำกัดไม่ขยายตัวเท่าที่ควร มีเพียงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ข้อมูลเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 จังหวัดพัทลุง มีโรงงานอุตสาหกรรม 393 แห่ง เงินลงทุน 1,136,340,455 บาท (สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548, น. 14 -27)

จากสภาพข้อจำกัดในเรื่องการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวแล้วทำให้จังหวัดพัทลุงได้กำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด ให้เป็นเมืองหลักทางด้านการเกษตร มีความก้าวหน้า และยั่งยืน รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งคาดว่าจะน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง ให้มีความเติบโตสูงขึ้นได้

สภาพสังคม

จังหวัดพัทลุงมีพื้นฐานพัฒนาการมาจากชุมชนเกษตรกรรม โครงสร้างทางสังคมมิได้มีความสลับซับซ้อน และมีได้แปรเปลี่ยนไปจากโครงสร้างสังคมดั้งเดิมมากนัก ประชาชนยังมีความผูกพันในระบบเครือญาติ มีกิจกรรมทางด้านศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อในวิถีชีวิต เป็นปัจจัยเชื่อมโยงสร้างความมั่นคงให้กับสังคม จากข้อมูลด้านประชากรของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จังหวัดพัทลุง มีประชากรจำนวน 500,321 คน จำแนกเป็นประชากรชาย 245,852 คน ประชากรหญิง 254,469 คน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 86.67 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 13.27 และนับถือศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 0.06 (สำนักงานจังหวัดพัทลุง 2548, น. 42)

สำหรับในด้านการศึกษาของจังหวัดพัทลุง รายงานข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. 2547 จังหวัดพัทลุงมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบจำนวน 322 แห่ง มีนักเรียนนักศึกษาจำนวน 103,425 คน ครู - อาจารย์ จำนวน 5,777 คน อัตราครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1:18 ประกอบด้วยนักเรียนนักศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา 79,705 คน การศึกษาเอกชน 8,977 คน
สังกัดการอาชีวศึกษา 8,883 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5,407 คน อุดมศึกษา 346 คน และนักเรียนของโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน 107 คน นอกจากนี้ยังมีการศึกษา
นอกโรงเรียน จากรายงานข้อมูลของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดพัทลุง เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547
มีสถานศึกษาในสังกัดการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 12 แห่ง
มีนักเรียนนักศึกษาทั้งสิ้น 11,446 คน มีครู - อาจารย์
จำนวน 196 คน อัตราครูต่อนักเรียนนักศึกษาเท่ากับ 1:58
(สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2548, น.31)

แม้ว่าจังหวัดพัทลุงสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับ
และครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัด รวมทั้งประชาชนมีความตื่นตัว
ทางด้านการศึกษามาเป็นเวลานาน แต่ก็ยังประสบปัญหา
บางประการ กล่าวคือในด้านคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ สถานศึกษาที่ได้รับความ
นิยมนิยมอยู่ไม่กี่แห่ง ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความพร้อม
มักนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพฯ
และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสงขลา และจังหวัดตรัง
สำหรับในระดับอุดมศึกษาก็มีข้อจำกัด มีมหาวิทยาลัยทักษิณ
ที่ได้ขยายคณะวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์จากจังหวัดสงขลา
มาจัดตั้งในจังหวัดพัทลุงและยังรับนักศึกษาได้ไม่มากนัก
ทำให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากจังหวัดพัทลุงจำนวนมากต้องเดินทางไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆ เช่น สงขลา ปัตตานี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ตรัง และภูเก็ต

โดยภาพรวมของสังคมพัทลุง ประชาชนยังมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นปึกแผ่นมั่นคงบนพื้นฐานของสังคมเกษตรกรรม ไม่มีความขัดแย้งทางด้านศาสนา มีการรวมกลุ่มเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น กลุ่มอาชีพ เกษตร หัตถกรรม กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม กลุ่มเครือข่ายติสสายตระกูลต่างๆ และยังมีการรวมกลุ่มของชาวพัทลุงในกรุงเทพฯ และในจังหวัดต่างๆ ที่มีความมั่นคงมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเมือง

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จังหวัดพัทลุงมีสมาชิกวุฒิสภาได้ 2 คน และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน

ผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 351,183 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 272,023 คน คิดเป็นร้อยละ 77.46 ประกอบด้วยบัตรที่เป็นคะแนน 253,114 บัตร คิดเป็นร้อยละ 93.05 บัตรที่ไม่ลงคะแนน 4,819 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.77 และบัตรเสียจำนวน 14,090 บัตร คิดเป็น

ร้อยละ 5.18 ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้ 73,701 คะแนน และนายโอภาส รองเงิน ได้ 58,938 คะแนน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุงได้สรุปคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ตามตาราง ดังนี้

**ตารางที่ 2 สรุปผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง
วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543**

หมายเลข	ผู้สมัคร	คะแนนที่ได้	ได้ลำดับที่
1	นายจปรัฐ ดวงขวัญ	3,283	10
2	ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ	73,701	1
3	นายโอภาส รองเงิน	58,938	2
4	นายสุพัฒน์ มุลเมฆ	36,762	4
5	นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น	8,019	7
6	นายธำรง บุญยประสาท	4,515	8
7	นายสุพร คงเกต	12,008	5
8	นางลัคนา อิ่มศูนย์	2,959	11
9	นายเทิม อักษรพิมพ์	3,851	9
10	นายพวน เล็งนนท์	9,540	6
11	นายปลื้ม โสภารัตน์	567	13
12	นายปราคกรม วุฒิพงศ์	37,297	3
13	นางสาวพรรณฉวี สุภัทรพงศ์	1,674	12
	รวมทั้งสิ้น	253,114	

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2543

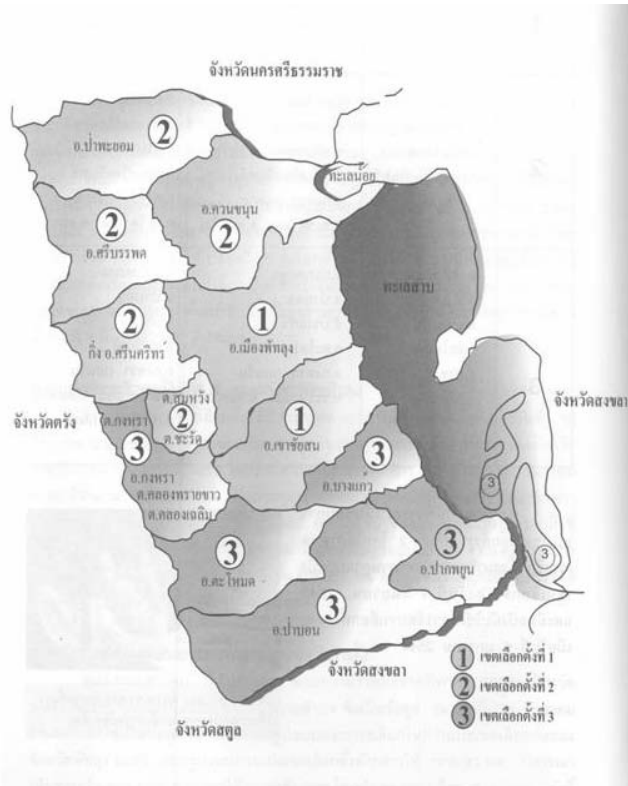
สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จนถึงปี พ.ศ. 2548 ได้มีการเลือกตั้ง 2 ครั้ง คือ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 โดยจังหวัดพัทลุงมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 3 คน จึงมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 เขตเลือกตั้ง ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอเขาชัยสน

เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ อำเภอควนขนุน อำเภอป่าพะยอม อำเภอกศรีบรรพต กิ่งอำเภอกศรีนครินทร์ และอำเภอกงหรา (เฉพาะตำบลชะรัด และตำบลสมหวัง)

เขตเลือกตั้งที่ 3 ได้แก่ อำเภอบางแก้ว อำเภอปากพะยูน อำเภอป่าบอน อำเภอดงมะดะ และอำเภอกงหรา (เฉพาะตำบลกงหรา ตำบลคลองเฉลิม และตำบลคลองทรายขาว)

แผนที่การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดพัทลุง

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองครั้ง พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียวกัน ทั้งสองครั้ง ได้การรับเลือกตั้งทั้งสามเขต คือ เขตเลือกตั้ง 1 ได้แก่ นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ และเขตเลือกตั้งที่ 3 ได้แก่ นายนริศ ชำนาญรักษ์ ส่วนคะแนน ส.ส. ระบบบัญชีรายชื่อ ปรากฏว่าพรรคประชาธิปัตย์ได้รับคะแนนสูงสุดเช่นเดียวกัน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุงได้สรุปผลการใช้สิทธิเลือกตั้งและรายละเอียดของคะแนนตามที่ปรากฏ ในตารางดังนี้

**ตารางที่ 3 สรุปผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดพัทลุง
เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544**

เขต เลือกตั้ง ที่	จำนวน ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง (คน)	จำนวน ผู้มาใช้สิทธิ (คน)	แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง			แบบบัญชีรายชื่อ		
			บัตรดี (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ	บัตรเสีย (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ	ไม่ประสงค์ จะลงคะแนน (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ	บัตรดี (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ	บัตรเสีย (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ	ไม่ประสงค์ จะลงคะแนน (บัตร) คิดเป็น ร้อยละ
1	117,570	92,170 (78.40)	84,840 (92.05)	5,513 (5.98)	1,817 (0.97)	89,940 (97.58)	1,352 (1.47)	878 (0.95)
2	121,939	96,080 (8.79)	88,063 (91.66)	5,831 (6.07)	2,186 (2.27)	93,674 (97.45)	1,602 (1.66)	804 (0.84)
3	112,549	86,349 (76.72)	77,558 (89.82)	7,326 (8.48)	1,431 (1.66)	84,145 (97.45)	1,684 (1.95)	500 (0.58)
รวม	352,058	2,274,599 (78.00)	250,461 (91.21)	18,670 (6.80)	5,434 (1.98)	267,759 (97.15)	4,638 (1.69)	2,182 (0.80)

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2544

ตารางที่ 4 สรุปผลคะแนนการเลือกตั้ง ส.ส. เขตเลือกตั้ง
จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544

เขตเลือกตั้งที่	หมายเลข	สังกัดพรรค	ชื่อผู้สมัคร	ได้คะแนน	ร้อยละ	ลำดับที่
1	5	พรรคความหวังใหม่	นายรัฐศักดิ์ อนันตริยกุล	1,018	1.2	5
	7	พรรคไทยรักไทย	นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี	20,234	23.85	2
	13	พรรคราษฎร	นายธนภัทร เหมือนจันทร์	3,533	4.16	4
	15	พรรคเสรีธรรม	นายภูษาดิ ชายเกตุ	954	1.12	6
	16	พรรคประชาธิปไตย	นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	45,887	54.09	1
	21	พรรคชาติพัฒนา	นายเจริญ กักติวาณิช	12,881	15.18	3
	35	พรรคเกษตรมหาชน	นายเปลื้อง บัวศรี	333	0.39	7
รวมทั้งสิ้น				84,840	100.00	
2	5	พรรคความหวังใหม่	นายโกศล ชูช่วย	3,902	4.43	5
	7	พรรคไทยรักไทย	นายพิเชษฐ ทองศรีนุ่น	8,435	9.58	4
	9	พรรคชาติไทย	นายวิโรจน์ ทองพูน	14,767	16.77	2
	13	พรรคราษฎร	นายนรินทร์ เดชนวลลิก	10,734	12.19	3
	14	พรรคสังคมใหม่	นายวิน หนูบุตร	935	1.06	8
	15	พรรคเสรีธรรม	นายครั้น แก้วนัย	3,448	3.29	6
	16	พรรคประชาธิปไตย	นายนิพิฏฐ์ อิศรมบัติ	43,245	49.11	1
	21	พรรคชาติพัฒนา	นายวิศิษฐ์ ประทุมสุวรรณ	2,597	2.95	7
รวมทั้งสิ้น				88,063	100.00	
3	5	พรรคความหวังใหม่	นายทินกร ยีหวังกอง	2,252	2.90	5
	7	พรรคไทยรักไทย	นายวัฒนา เรืองแก้ว	5,006	6.45	4
	9	พรรคชาติไทย	นายคำนวณ อินทรกุล	17,968	23.17	3
	13	พรรคราษฎร	นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์	18,021	23.24	2
	15	พรรคเสรีธรรม	นายสายัณห์ เจียมสวัสดิ์	902	1.16	6
	16	พรรคประชาธิปไตย	นายนริศ ชำนุรักษ์	32,853	42.36	1
	21	พรรคชาติพัฒนา	นางสาวอุดมศรี วิสาโร	556	0.72	7
รวมทั้งสิ้น				77,558	100.00	

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2544

ตารางที่ 5 ผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.
แบบบัญชีรายชื่อพรรค ของจังหวัดพัทลุง
เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544

ลำดับที่	พรรคการเมือง	คะแนนบัญชีรายชื่อพรรค			รวม (คะแนน)	คิดเป็น ร้อยละ
		เขต 1	เขต 2	เขต 3		
1	พรรคเสรีประชาธิปไตย	197	184	229	610	0.23
2	พรรคชาวไทย	34	39	61	134	0.05
3	พรรคกสิกรไทย	52	63	101	216	0.08
4	พรรคนิคมมหาชน	107	82	115	304	0.11
5	พรรคความหวังใหม่	2,817	2,967	2,988	8,772	3.28
6	พรรครักสามัคคี	187	188	252	627	0.23
7	พรรคไทยรักไทย	13,372	8,261	3,549	25,182	9.40
8	พรรคชาติประชาธิปไตย	489	622	702	1,813	0.68
9	พรรคชาติไทย	463	3,433	2958	6,854	2.56
10	พรรคสันติภาพ	36	44	370	450	0.17
11	พรรคถิ่นไทย	1,240	758	693	2,691	1.01
12	พรรคพลังประชาชน	91	78	78	247	0.09
13	พรรคราษฎร์	544	1,449	2,208	4,201	1.57
14	พรรคสังคมใหม่	93	213	163	469	0.18
15	พรรคเสรีธรรม	505	1,007	658	2,170	0.81
16	พรรคประชาธิปไตย	65,343	71,768	66,012	203,123	75.86
17	พรรคอำนาจประชาชน	224	145	216	585	0.22
18	พรรคประชากรไทย	91	62	165	318	0.12
19	พรรคไท	104	144	281	529	0.20
20	พรรคก้าวหน้า	54	41	41	136	0.05
21	พรรคชาติพัฒนา	2,674	825	345	3,844	1.44
22	พรรคแรงงานไทย	31	34	54	119	0.04
23	พรรคเผ่าไทย	22	32	56	110	0.04
24	พรรคสังคมประชาธิปไตย	43	38	71	152	0.06
25	พรรคชีวิตที่ดีกว่า	50	70	122	242	0.09
26	พรรคพัฒนาสังคม	150	149	445	744	0.28
27	พรรคไทยช่วยไทย	66	72	60	198	0.07
28	พรรคไทยมหารัฐ	53	49	86	188	0.07
29	พรรคศรีธาประชาชน	16	46	45	107	0.04
30	พรรควิถีไทย	7	11	16	34	0.01
31	พรรคไทยประชาธิปไตย	304	316	371	991	0.37
32	พรรคพลังธรรม	58	88	68	214	0.08
33	พรรคชวนาพัฒนาประเทศ	43	53	66	162	0.06
34	พรรคกิจสังคม	35	42	59	136	0.05
35	พรรคเกษตรมหาชน	110	77	89	276	0.10
36	พรรคพลังเกษตรกร	176	198	314	688	0.26
37	พรรคสยาม	59	26	38	123	0.05
รวมทั้งสิ้น		89,940	93,674	84,154	267,759	100.00

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2544

ตารางที่ 6 สรุปผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดพัทลุง
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

เขตเลือกตั้งที่	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ (คน)	แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง			แบบบัญชีรายชื่อ		
			บัตรดี (บัตร) คิดเป็นร้อยละ	บัตรเสีย (บัตร) คิดเป็นร้อยละ	ไม่ประสงค์จะลงคะแนน (บัตร) คิดเป็นร้อยละ	บัตรดี (บัตร) คิดเป็นร้อยละ	บัตรเสีย (บัตร) คิดเป็นร้อยละ	ไม่ประสงค์จะลงคะแนน (บัตร) คิดเป็นร้อยละ
1	119,972	92,974 (77.50)	87,439 (94.05)	3,821 (4.11)	1,714 (1.84)	89,770 (98.22)	2,292 (2.47)	912 (0.68)
2	125,279	99,134 (79.13)	93,359 (94.17)	4,332 (4.37)	1,443 (1.46)	95,977 (96.82)	2,320 (2.34)	836 (0.84)
3	118,435	93,631 (79.06)	87,831 (93.81)	4,732 (5.05)	1,068 (1.14)	90,720 (96.89)	2,305 (2.46)	607 (0.65)
รวม	363,686	285,739 (78.57)	268,629 (94.01)	12,885 (4.51)	4,225 (1.48)	276,467 (96.76)	6,917 (2.42)	2,355 (0.82)

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2548

ตารางที่ 7 สรุปผลคะแนนการเลือกตั้ง ส.ส. เขตเลือกตั้ง
จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

เขตเลือกตั้งที่	หมายเลข	สังกัดพรรค	ชื่อผู้สมัคร	ได้คะแนน	ร้อยละ	ลำดับที่
1	1	ชาติไทย	นายกู้ชาติ ชายเกตุ	1,336	1.53	3
	4	ประชาธิปัตย์	นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	62,835	71.86	1
	9	ไทยรักไทย	นายธนภัทร เหมือนจันทร์	22,857	26.14	2
	10	ความหวังใหม่	นายยีนยง พิชมงคล	411	0.47	4
	รวมทั้งสิ้น				87,439	100.00
2	1	ชาติไทย	นายอภินันท์ ชูดำ	1,567	1.68	4
	4	ประชาธิปัตย์	นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	44,729	47.91	1
	9	ไทยรักไทย	นายคนนาค หมิ่นหนู	37,674	40.36	2
	10	ความหวังใหม่	นายสมชาย ใจดำ	326	0.35	5
	11	มหาชน	นายสุชาติ รักใหม่	9,063	9.70	3
รวมทั้งสิ้น				93,359	100.00	
3	1	ชาติไทย	นายทรงภพ สมถวิล	1,116	1.27	3
	4	ประชาธิปัตย์	นายนิกร ชำนาญ	56,494	64.32	1
	9	ไทยรักไทย	นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์	30,065	34.23	2
	10	ความหวังใหม่	นายเขมาวุฒิ สุวรรณ	156	0.18	4
รวมทั้งสิ้น				87,831	100.00	

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2548

ตารางที่ 8 ผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.
แบบบัญชีรายชื่อพรรค ของจังหวัดพัทลุง
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

หมายเลข	ชื่อพรรคการเมือง	คะแนนที่ได้รับ (บัตรดี)			
		เขต 1	เขต 2	เขต 3	รวม 3 เขต
1	ชาติไทย	732	1,115	829	2,676
2	กิจสังคม	76	69	82	227
3	พัฒนาชาติไทย	168	185	276	629
4	ประชาธิปไตย	62,541	53,703	63,147	179,391
5	ประชาชนไทย	86	119	115	320
6	คนขอปลดหนี้	212	275	257	744
7	ธรรมชาติไทย	59	72	84	215
8	แผ่นดินไทย	69	124	174	367
9	ไทยรักไทย	22,300	33,254	22,002	77,556
10	ความหวังใหม่	117	125	73	315
11	มหาชน	463	3,764	358	4,585
12	ประชากรไทย	46	63	53	162
13	ไทยช่วยไทย	97	123	109	329
14	แรงงาน	1,765	1,496	1,792	5,053
15	ชาติประชาธิปไตย	566	677	657	1,900
16	กสิกรไทย	21	39	31	91
17	ทางเลือกที่สาม	24	24	34	82
18	รักษารัฐไทย	29	48	55	132
19	พลังเกษตรกร	366	661	541	1,568
20	พลังประชาชน	33	41	51	125
	รวมบัตรดี	89,770	95,977	90,720	276,467
	บัตรเสีย	2,292	2,320	2,305	6,917
	บัตรไม่ลงคะแนน	912	836	607	2,355
	รวม	92,974	99,133	93,632	285,739

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2548

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองถิ่นพัทลุงตั้งแต่มีการเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การเมืองของจังหวัดพัทลุง และการเมืองในระดับชาติเป็นอย่างมาก ทั้งในเรื่องบทบาทของนักการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง นักการเมืองจากต่างจังหวัดที่มีอิทธิพลต่อแนวความคิดของประชาชนในจังหวัดพัทลุง รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แต่เรื่องราวดังกล่าวมักจะเป็นคำบอกเล่าสืบต่อกันมา ยังไม่ค่อยมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยกันมากนัก จะมีปรากฏอยู่บ้างในลักษณะของประวัตินักการเมืองบางคน หรือหากมีการศึกษาที่เป็นระบบของงานวิจัย ก็ปรากฏอยู่ในภาพรวมของการเมืองภาคใต้ และการเมืองรอบลุ่มทะเลสาบสงขลา ซึ่งสามารถเชื่อมโยงให้เห็นถึงสภาพสังคม และการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดพัทลุงได้บางส่วน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้แก่

สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ ได้อธิบายลักษณะสังคมภาคใต้ที่มีอิทธิพลเชื่อมโยงกับบริบททางด้านการเมืองไว้ว่า สังคมภาคใต้มีลักษณะการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ 2 แบบ คือ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนอันเกิดจากการพึ่งพาอาศัยกันทั้งการผลิตและการใช้ชีวิตร่วมกันในชุมชน ความสัมพันธ์เหล่านี้มีการผสมผสาน และดำเนินไปภายใต้ระบบคุณค่า และความเชื่อที่มีพลังทางศีลธรรม ที่รักษาจิตวิญญาณของผู้คน และชุมชน

ให้คงอยู่ จนกลายเป็นลักษณะเด่นของสังคม คือการอยู่ร่วมกันแบบแบ่งปัน รักพวกพ้องเครือญาติ เป็นอยู่เรียบง่าย ผูกพันกับถิ่นกำเนิดเคร่งครัดในจริยธรรม และคำสอนของศาสนา

ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนเป็นกลไกสำคัญต่อการจัดระเบียบทางสังคม ญาติพี่น้องอยู่ร่วมกัน และสัมพันธ์กันตามลำดับอาวุโส ผู้ใหญ่มีหน้าที่ให้ความคุ้มครอง และช่วยเหลือเด็ก ในขณะเดียวกันเด็กก็ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นคนว่านอนสอนง่าย และขยายออกไปเป็นระบบอุปถัมภ์ในสังคมภาคใต้ (สุริวงค์พงศ์ไพบุลย์, พิลิฐุ เจริญวงศ์ และปรีชา นุ่นสุข, 2542, น. 5648)

สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ ได้อธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ประชาชนภาคใต้ให้ความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์ และให้ความเชื่อมั่นศรัทธาต่อนักการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีต่อนายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดพัทลุง และจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ จนเป็นที่มาของลักษณะการเมืองแบบท้องถิ่นนิยม โดยให้ข้อสังเกตไว้ว่าปรากฏการณ์ทางการเมืองนับแต่สมัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 จนถึงสมัยการเลือกตั้ง 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ปรากฏว่าในเขตพื้นที่ภาคใต้

มีการยกขุนายชวณ หลีกภัย เพื่อเสริมศรัทธาในการหาเสียงของผู้สมัครสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในทำนองว่า “ถ้าอยากได้ชาวใต้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องเลือกพรรคประชาธิปัตย์” ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างสูง จนเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าจะส่งผลให้เกิดการนำท้องถิ่นนิยมหรือภาคนิยมเข้าสู่ระบบการเมือง ปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ได้หยุดอยู่เฉพาะภาคใต้ แต่ได้ขยายไปสู่ภาคอื่นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น เพราะในการเลือกตั้งเมื่อ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ในภาคอีสานก็ยกชู พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ขึ้นมาต่อสู้อันในลักษณะทำนองว่า ถ้าอยากให้ภาคอีสานเจริญต้องเลือกพรรคความหวังใหม่ เพื่อจะได้ลูกอีสานเป็นนายกรัฐมนตรีผลปรากฏว่าพรรคความหวังใหม่ชนะการเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้ง ส.ส. จำนวน 125 คน พรรคประชาธิปัตย์ได้ 123 คน โดยที่พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกในภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร (สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ และอุบลศรี อรรถพันธ์, 2542, น. 1919)

สมเกียรติ ตันสกุล ได้รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนภาคใต้ อ้างถึงทฤษฎีพัฒนาการเมืองของลิตธิพันธ์ พุทธทუნ ไว้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของแต่ละสังคม ดำเนินไปในสองลักษณะ คือ ประการแรกได้แก่การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างอิสระด้วยความสมัครใจหรือพินิจพิเคราะห์ใช้วิจารณญาณของตนเอง

มองเห็นประโยชน์ของการเมืองมีส่วนร่วม และมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างแท้จริง และประการที่สอง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการปลุกกระดมซึ่งเป็นไปโดยไม่ได้เกิดจากเจตจำนงของตนเอง แต่เกิดจากผู้อื่นปลุกกระดมให้เข้าร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชูเชิญ บังคับ ชักจูงใจหรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ (สมเกียรติ ตันสกุล, 2540, น.18 - 19)

ปัจจุบันแม้ว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย แต่บุคคลที่รับราชการก็ยังคงมีความสำคัญทางการเมืองการปกครองของประเทศ ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางปัญญาให้แก่ประชาชน ประกอบกับบุคคลดังกล่าวมีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจสูง โดยเฉพาะได้รับการศึกษาสูงกว่าบุคคลทั่วไป ย่อมมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความสามารถสำนึกในประสิทธิภาพทางการเมืองในระดับมากกว่าบุคคลในอาชีพอื่น เช่นเดียวกับผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ผู้มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจ และผู้ที่ได้ติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ก็มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงกว่าบุคคลทั่วไป (สมเกียรติ ตันสกุล, 2540, น. 62 - 63)

สมคิด ทองสง ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวพัทลุงไว้ว่า มีความสนใจทางการเมืองแบบนักการเมือง ได้แก่การถือพรรคถือพวกหวังผลอยู่ที่ชัยชนะ

ในการแข่งขันทางการเมืองโดยไม่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แท้จริง ยึดติดอยู่กับตัวบุคคล ไม่สนใจในนโยบาย และอุดมการณ์ของพรรคการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการพึ่งพาอาศัยนักการเมือง ทั้งที่เป็นประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ของชุมชน ไม่สนใจในบทบาทหน้าที่อันแท้จริงของนักการเมือง มีบุคลิกลักษณะช่างพูดช่างแสดง และชอบการถกเถียง (จรรยา ทยุทอง, 2547, น. 71 - 72)

สำนักงานจังหวัดพัทลุงได้รายงานการศึกษาของคณะทำงาน เพื่อศึกษาค่านิยมในสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. 2524 พบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคคือ ความเห็นแก่ตัว และพวกพ้องในทางการเมือง การนับถือยกย่องบุคคลซึ่งมีอิทธิพลและอำนาจในท้องถิ่นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง การถือความเป็นใหญ่ในตนเอง และไม่เคารพในระเบียบกฎเกณฑ์ ชอบความมีอำนาจ มียศศักดิ์และความมั่งมี ชอบความหรูหราฟุ่มเฟือย ชอบการพนันเสี่ยงโชค ความนิยมในเรื่องอภิสิทธิ์ในทางที่ผิด ค่านิยมเกี่ยวกับความเป็นนักอนุรักษ์ไม่ชอบเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับการแนะนำทางวิชาการของทางราชการ ความนิยมเกี่ยวกับการเชื่อถือโหราศาสตร์ ชอบความสะดวกสบาย และรักสนุก (จรรยา ทยุทอง, 2547, น. 4 อ้างถึงสำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2524, น. 54)

ชวน เพชรแก้ว ได้กล่าวถึงนิสัยใจคอและบุคลิกของ คนภาคใต้ไว้ว่า เป็นคนพูดจาตอบโต้ตรงไปตรงมา โผงผาง ไม่ถนอมน้ำใจหรือรักษามารยาทในการพูดกับคู่สนทนา เจรจา ได้ตอบเฉียบแหลม ไม่ยอมรับอะไรง่ายๆ ชอบแสดงตนว่าเป็นคนกว้างขวาง กล้าได้กล้าเสีย รักศักดิ์ศรี และพิทักษ์พวกพ้องเครือญาติ ชอบทำตัวเป็นหัวเรือใหญ่หรือเป็นนักเลง คำนึงประโยชน์เฉพาะหน้า และเอาตัวรอด รักสนุก เกียจคร้าน ชอบรวมกลุ่ม ยึดถือความผูกพันกับตัวบุคคล รัก และผูกพัน กับถิ่นกำเนิด (ชวน เพชรแก้ว, 2534, น. 103)

จรรยา หยุทอง ได้สรุปลักษณะทางสังคมในพื้นที่ รอบลุ่มทะเลสาบสงขลาไว้ว่า มีชุมชนอยู่สามลักษณะ ได้แก่ ชุมชนที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ซึ่งคนในพื้นที่เรียกว่า “โหมเล” คำว่า “โหม” หมายถึง หมู่ พวก โหมเลประกอบอาชีพ ประมง ทำนา คำขาย ชุมชนในเขตทุ่งราบตอนกลางเรียกว่า “โหมทุ่ง” มีพื้นที่ราบลุ่มกว้างขวางสลับกับภูเขาเตี้ยๆ และ เนินสูงหรือ “ควน” และมีบางพื้นที่เป็นพรุ ประชาชน ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ และหาปลาจากแหล่งน้ำ และชุมชนเขตภูเขาด้านตะวันตกเรียกว่า “โหมเหนือ” ผูกพันอยู่กับอาชีพทำสวน ทำไร่ และหาของป่า ชุมชน ทั้งสามลักษณะมีความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีระบบอุปถัมภ์เป็นขนบนิยมรองรับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (จรรยา หยุทอง, 2547, น. 30)

แนวความคิดผู้นำทางการเมือง

กูลด์เนอร์ (Gouldner 1950, น. 215) ให้ความหมายของผู้ผู้นำไว้ว่า ผู้นำคือบุคคลที่สามารถจะมีอำนาจในการบงการหรือควบคุมให้ผู้อื่นมาปฏิบัติตามได้ โดยทำให้เขาเหล่านั้นเชื่อว่ามิพ้นระทางจิตใจที่จะต้องปฏิบัติตามผู้นำนั้นๆ

เบอร์บี้ (Burby 1972, น. 43) กล่าวว่า ผู้นำคือบุคคลที่สามารถชักจูงให้คนอื่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำให้ผู้ตามมีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถคลี่คลายความตึงเครียดต่างๆ ลงได้ และนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายได้

ฟิดเลอร์และการ์เซีย (Fiedler and Garcia 1987, น. 10 - 15) กล่าวว่า ผู้นำคือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการยอมรับของกลุ่ม เพื่อให้เป็นผู้ที่กำหนดและคอยประสานความพยายามของสมาชิก เพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม ตลอดจนคอยเป็นผู้วางแผน วางแนวทางในการจัดระบบ และชี้้นำให้คำปรึกษาหารือในกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกเพื่อการดำรงอยู่ของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม

รอส และเฮนรี (Ross and Henry 1958, น. 161 - 172) ได้สรุปเสนอลักษณะของผู้นำว่ามีสามรูปแบบดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ เป็นคุณสมบัติที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มาจากพันธุกรรมหรือเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัว

2. ความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับกลุ่ม ความเป็นผู้นำในกลุ่ม ถูกกำหนดโดยทัศนคติร่วม และความต้องการร่วมของกลุ่ม กลุ่มและผู้นำเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้

3. ความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ในสถานการณ์ บางสถานการณ์ก่อให้เกิดผู้นำได้ ความเป็นผู้นำจึงขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของกลุ่ม หรือองค์กรนั้น

เวเบอร์ (Weber อ้างถึงในจิโรโชค วีระลัย 2538, น. 350 - 351) เวเบอร์ ได้แบ่งที่มาของผู้นำไว้สามประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ผู้นำตามประเพณี (Traditional) ผู้นำประเภทนี้ มักจะมีในสังคมล้าหลัง สังคม เกษตรกรรม เช่น มีชาติวุฒิม มาจากตระกูลเก่าแก่ หรือเน้นความอาวุโส

2. ผู้นำแบบบุญญาบารมี (Charismatic) เป็นผู้มี บุญญาบารมีส่วนตัวที่ยิ่งใหญ่ มีบุคลิกภาพพิเศษที่เหนือ บุคคลธรรมดา

3. ผู้นำแบบตรรก-นิตินัย (rational-legal) เป็นผู้นำ ที่มาจากความชอบธรรมอย่างมีเหตุมีผล ความชอบด้วยกฎหมาย เช่น มาจากการเลือกตั้งโดยถูกต้องชอบธรรม เป็นต้น

ทีด (Tead อ้างในณรงค์ ลินสวัสดิ์ 2537, น. 48 - 62) กล่าวว่าผู้นำต้องมีคุณสมบัติ 10 ประการ

1. มีพลังกาย และประสาทที่ดี
2. รู้จุดมุ่งหมาย และแนวทางที่จะนำประเทศ

3. ความกระตือรือร้น
4. ความเป็นมิตร และความรัก
5. มีความน่าเชื่อถือ
6. ความกล้าตัดสินใจ
7. สติปัญญา ความรอบรู้
8. เป็นครูที่ดี (บอกหรือสอนคนอื่นได้)
9. (มีความ) น่าศรัทธา และเชื่อมั่น
10. ทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ

แนวความคิดระบบอุปถัมภ์

โดยทั่วไปสังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมที่มีระบบชนชั้น (ไพบูลย์ ช่างเขียน 2527, น. 5) อันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมเป็นเครื่องวัด เช่น วงศ์ตระกูล ความมั่งคั่งหรือฐานะการศึกษา เป็นต้น

ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช (2525, น. 41 - 42) กล่าวถึงลักษณะสังคมไทย มีการรวมกลุ่ม และเกิดกลุ่มซึ่งมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันเป็นส่วนบุคคล ในลักษณะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (patron-clients) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจ และความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้ มีลักษณะเดียวกับความสัมพันธ์แบบนายกับไพร่ ซึ่งเป็นลักษณะความสัมพันธ์แบบศักดินาที่ยังคงอยู่ในสังคมไทย

กนก วงษ์ตระหง่าน (2528, น. 336) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวกับการเมืองไทยว่า การเมืองที่เกิดการรวมกลุ่มนั้น เป็นการเกิดกลุ่มในลักษณะที่อิงอยู่กับบุคคลมากกว่าหลักการหรือผลประโยชน์ร่วมกันนี้ มีเหตุมาจากการที่คนไทยมีวัฒนธรรมสังคมที่ยึดตัวบุคคล (Personalism) กล่าวคือ โครงสร้างของสังคมไทย เป็นการผูกโยงเข้าด้วยกันของความเป็นส่วนตัว ความใกล้ชิดสนิทสนม ไว้วางใจ และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

สนิท สัมครการ (2533, น. 18) กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์หากพิจารณาในวงกว้างเป็นเชิงสังคมมานุษยวิทยา น่าจะหมายถึงลักษณะของความสัมพันธ์ทางสังคมประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ที่มีความสัมพันธ์แต่ละฝ่าย มีบทบาทหน้าที่ และความคาดหวังต่อกันบางประการ ซึ่งเป็นที่รับรู้หรือยอมรับกันตามธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมของสังคม และแบ่งระบบอุปถัมภ์ออกเป็นสี่แบบคือ ระบบอุปถัมภ์ที่มีอยู่ในหมู่ญาติ ระบบอุปถัมภ์ในหมู่มิตรสหาย ระบบอุปถัมภ์ในองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน และระบบอุปถัมภ์ระหว่างอาชีพ

อนุช อาภาภิรม (2540, น. 12) ได้แบ่งรูปแบบของการอุปถัมภ์ทางการเมือง มีสองวิธี คือ

1. อุปถัมภ์ชาวบ้านผ่านตัวแทน ซึ่งจะใช้มากในการหาเสียงหรือซื้อเสียง มักจะกระทำผ่านหัวคะแนน

ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลหลายฐานะ ที่เด่นๆ ได้แก่กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

2. อุปถัมภ์โดยตรง เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งอุปถัมภ์
หัวคะแนน ให้ทรัพย์สินเงินทองตำแหน่งผู้ช่วย ส.ส. เป็นต้น

ทฤษฎีโครงสร้างอำนาจ

แนวคิดโครงสร้างอำนาจแบบชนชั้นนิยมนำเสนอว่า
ในแต่ละสังคมประกอบด้วยชนชั้นนำ (Elites) และปวงชน
(Masses) ชนชั้นนำซึ่งมีอำนาจในสังคมนั้นมีจำนวนน้อย
ปวงชนนั้นมีจำนวนมากแต่ไร้อำนาจ

พาเรโต (อ้างในพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2537, น. 491)
กล่าวว่า “ทุกๆ คนจะถูกปกครองโดยชนชั้นนำ ซึ่งถูกเลือกสรร
ขึ้นมาจากประชาชน

มอสคา (อ้างในพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2537, น. 491 -
492) กล่าวว่า ในทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมนั้นที่ด้อยพัฒนา
มากๆ หรือสังคมที่เรืองรองด้วยอารยธรรมใหม่ๆ ไปจนถึง
สังคมนั้นที่เจริญก้าวหน้า และทรงพลัง ต่างก็มีคนอยู่สองชนชั้น
คือชนชั้นผู้ปกครอง และชนชั้นผู้ถูกปกครอง ชนชั้นปกครองนั้น
มีจำนวนน้อย แต่เป็นผู้ปฏิบัติภาระหน้าที่ทางการเมือง
ผูกขาดอำนาจ และเสวยสุขจากประโยชน์ที่เกิดขึ้นจาก
อำนาจเหล่านั้น ในขณะที่อีกชนชั้นหนึ่งมีจำนวนมาก
ถูกกระทำ และถูกควบคุมโดยชนกลุ่มแรกซึ่งอยู่ในสภาพ
ที่เป็นไปตามกฎหมายมากน้อยต่างกัน มีระดับการใช้อำนาจ
ตามอำเภอใจ และมีความวุ่นวายแตกต่างกัน

ทฤษฎีจิตวิทยาการเมือง

ณรงค์ ลินสวัสดิ์ (2537, น. 20 - 23) ได้อ้างถึงปมด้อยกับผู้นำทางการเมืองไว้ว่า ในสังคมมนุษย์ยังมีปัจจัยอื่นที่กระตุ้นให้บางคนมีความต้องการที่จะมีอำนาจมากกว่าคนอื่น ซึ่งนักจิตวิทยาเรียกว่าปมด้อย ความต้องการอยากเด่นกว่าคนอื่น และต้องการไปถึงเป้าหมายในชีวิตของตน เป้าหมายนี้อาจจะเป็นเป้าหมายที่มีทางเป็นไปได้จริงหรือเป็นความเพ้อฝัน แต่จะเป็นไปได้หรือความเพ้อฝันก็ตาม มนุษย์มีพลังที่ติดตัวมาโดยธรรมชาติที่จะผลักดันให้เขาใช้ความพยายามที่จะไปถึงเป้าหมาย ความรู้สึกมีปมด้อย จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสัดส่วนที่เขาสามารถสร้างความสำเร็จตามเป้าหมายของเขา ถ้าสำเร็จมากปมด้อยจะน้อย สำเร็จน้อยปมด้อยก็จะมีมาก ส่วนความสำเร็จจะมีมากหรือน้อยนั้น เป็นการตีความของแต่ละบุคคล การมีปมด้อยจะทำให้คนที่มิมด้อย พยายามลดปมด้อยนั้น ซึ่งอาจจะทำได้ด้วยความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ขาดไปนั้น หรือถ้าไม่ได้ก็จะชดเชยด้วยวิธีอื่น

ลาสเวล (อ้างในณรงค์ ลินสวัสดิ์ 2537, น. 33 - 34) กล่าวว่า บุคคลบางคนเมื่ออยู่ในวัยเด็กจะมีความรู้สึกกว่าตนเองเป็นคนที่ยากจนกว่าคนอื่น ไม่มีความหมายต่อคนอื่น ไม่มีความสามารถเท่าคนอื่น ไม่ได้รับการยกย่องเท่าคนอื่นเท่าที่ควรจะได้รับ ลาสเวลเรียกความรู้สึกเช่นนี้ว่าการมีความภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเองน้อย (low self-esteem) และตั้งสมมติฐานว่าคน

ที่มีความภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเองน้อยนี้ จะมีพลังใจให้
เข้าแสวงหาอำนาจเมื่อโตขึ้น เพื่อเป็นการชดเชย

ทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร
อันเนื่องมาจากประสบการณ์

ฌอง ปาลลาดัว (1903-1982) กล่าวว่าคนหรือ
สัตว์ก็ตาม หากพฤติกรรมใดนำมาซึ่งรางวัล (reward หรือ
Reinforcement) สัตว์หรือคนนั้นๆ จะมีแนวโน้มจะมีพฤติกรรม
แบบนั้นอีกเมื่อมีโอกาส แต่ถ้าพฤติกรรมใดนำมาซึ่งการลงโทษ
(punishment) แล้วสัตว์หรือคนนั้นๆ ก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
เช่นนั้นอีกแม้มีโอกาส

ข้อมูลนักการเมืองถิ่นในจังหวัดพัทลุง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงตั้งแต่การเลือกตั้ง พ.ศ. 2476 - 2548

นับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 รวมมีการเลือกตั้งทั่วไปทั้งสิ้น 22 ครั้ง ทั้งนี้ไม่นับถึงการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง สำหรับการเลือกตั้งครั้งแรกเป็นการเลือกตั้งโดยทางอ้อมเพียงครั้งเดียว คือให้กรมการอำเภอดำเนินการให้ราษฎรเลือกผู้แทนตำบล แล้วให้ผู้แทนตำบลไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง ส่วนการเลือกตั้งครั้งอื่นๆ นับตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 2 พ.ศ. 2480 เป็นต้นมาเป็นการเลือกตั้งแบบทางตรงมาโดยตลอด คือให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัคร ส.ส. ได้โดยตรง ระบบการเลือกตั้งดังกล่าวมีทั้งระบบรวมเขต และระบบแบ่งเขต ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในแต่ละยุคสมัย จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 และจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และครั้งต่อมาในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

กำหนดให้มี ส.ส. จำนวน 500 คน ประกอบด้วย ส.ส. ระบบบัญชีรายชื่อ 100 คน โดยใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง และ ส.ส.ระบบเขตเลือกตั้ง 400 คน จากเขตเลือกตั้ง 400 เขต ซึ่งแต่ละเขตมี ส.ส.ได้เขตละ 1 คน สำหรับข้อมูลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง มีปรากฏตามตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ลำดับชื่อ-สกุล	เขต	พรรค	หมายเหตุ
1	15 พ.ย. 2476	1. ร.ต.ถัด รัตนพันธุ์			
2	7 พ.ย. 2480	1. นายถัด พรหมมาณพ			
3	12 พ.ย. 2481	1. ร.ต.ถัด รัตนพันธุ์ นายถัด พรหมมาณพ			ถึงแก่กรรม 18 มี.ค. 2487 เลือกตั้งแทน 30 ก.ค. 2487
4	6 ม.ค. 2489	1. นายสมบุญ ศิริธร			
5	5 ส.ค. 2489	1. ร.ต.ท.คลาด ชูทรานนท์			เลือกตั้งเพิ่ม
6	29 ม.ค. 2491	1. นายถัด พรหมมาณพ			
7	26 ก.พ. 2495	1. นายถัด พรหมมาณพ			
8	26 ก.พ. 2500	1. นายเปลื้อง คชภักดี		ธรรมาธิปัตย์	
9	15 ธ.ค. 2500	1. นายขาว อินดิวัง		ประชาธิปไตย	
10	10 ก.พ. 2512	1. นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ 2. นายอ่ำ ร่องเงิน		ชานาชาวไร แนวร่วม ประชาธิปไตย	
11	26 ม.ค. 2518	1. นายอ่ำ ร่องเงิน 2. นายเจริญ หนูสง		อธิปัตย์ ประชาธิปไตย	
12	4 เม.ย. 2519	1. นายอ่ำ ร่องเงิน 2. นายโรน่าน อรุณรังษี		ประชาธิปไตย สังคมนิยม แห่งประเทศไทย	

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ลำดับชื่อ-สกุล	เขต	พรรค	หมายเหตุ
13	22 เม.ย. 2522	1. นายพร้อม บุญฤทธิ์ 2. นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ นายธีรศักดิ์ อัครบวร 3. นายคล้าย จิตต์พิทักษ์ นายวีระ มุสิกพงศ์		ประชาธิปัตย์ กิจสังคม ประชาธิปัตย์ - ประชาธิปัตย์	ถึงแก่กรรม 19 ต.ค. 2522 เลือกตั้งแทน 6 ม.ค. 2523 ถึงแก่กรรม 5 ก.ย. 2524 เลือกตั้งแทน 29 พ.ย. 2524
14	18 เม.ย. 2526	1. นายวีระ มุสิกพงศ์ 2. นายโอกาส ร่องเงิน 3. นายพร้อม บุญฤทธิ์		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	
15	27 ก.ค. 2529	1. นายพร้อม บุญฤทธิ์ 2. นายวีระ มุสิกพงศ์ 3. นายโอกาส ร่องเงิน		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	
16	24 ก.ค. 2531	1. นายโอกาส ร่องเงิน 2. นายเจริญ ภัคดีวานิช 3. นายสำนันทน์ สุพรรณชนะบุรี		ประชาชน ชาติไทย ประชาชน	
17	22 มี.ค. 2535	1. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ 2. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 3. นายสำนันทน์ สุพรรณชนะบุรี		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ความหวังใหม่	
18	13 ก.ย. 2535	1. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 2. นายสมคิด นวลเปียน 3. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	
19	2 ก.ค. 2538	1. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 2. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ 3. นายสมคิด นวลเปียน		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	
20	17 พ.ย. 2539	1. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ 2. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 3. นายสมคิด นวลเปียน		ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ลำดับชื่อ-สกุล	เขต	พรรค	หมายเหตุ
21	6 ม.ค. 2544	1. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 2. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ 3. นายนริศ ชำนาญรักษ์	1 2 3	ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	
22	6 ก.พ. 2548	1. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร 2. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ 3. นายนริศ ชำนาญรักษ์	1 2 3	ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์ ประชาธิปัตย์	

ที่มา : ห้องสมุดรัฐสภา, 2548

พรรคประชาธิปัตย์กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง

นักการเมืองถิ่นพัทลุงได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นเวลาอันยาวนาน เป็นผลสืบเนื่องมาจากพรรคประชาธิปัตย์เป็นองค์กรหรือสถาบันทางการเมืองที่เก่าแก่ และมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงในยุคแรกๆ ตั้งแต่นายถัด พรหมมาณพ และนายสมบุญ ศิริธร แม้มิได้มีบันทึกรายงานว่าได้รับเลือกตั้งในนามพรรคประชาธิปัตย์ แต่ทั้งสองท่านก็เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้พรรคประชาธิปัตย์เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับของประชาชนชาวพัทลุง กล่าวคือนายถัด พรหมมาณพ เป็นหนึ่งในกลุ่มนักการเมืองภาคใต้ที่ร่วมก่อตั้งพรรคประชาธิปัตย์กับนายควง อภัยวงศ์ นักการเมืองภาคใต้กลุ่มนี้ได้แก่ นายคล้าย ละอองมณี จากจังหวัดสงขลา นายก่อเกียรติ ษ์ภูเสนา จากจังหวัดตรัง

นายไสว สุทธิพิทักษ์ จากจังหวัดนครศรีธรรมราช และ นายปริญญา จุฑามาศย์ จากจังหวัดกระบี่ (ภิญโญ ต้นพิทยคุปต์ 2548, น.28) นอกจากนั้นนายถัด พรหมมาณพ ยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีสั่งการกระทรวงศึกษาธิการ ในสมัยนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็น นายกรัฐมนตรีอีกด้วย ส่วนนายสมบุญ ศิริธร ซึ่งเป็นศิษย์ของนายถัด พรหมมาณพ ได้เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ มาตั้งแต่ต้นเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วก็เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ได้ลงสมัคร ส.ส.กรุงเทพฯ หลายสมัย ทั้งยังเป็นบุคลากรทางการเมืองคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์มาโดยตลอด

สำหรับข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับพรรคประชาธิปัตย์ และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. นับตั้งแต่ปรากฏหลักฐานข้อมูลว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมือง ตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเข้ามาในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกับผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่น แต่ยังมีไม่บ่อยครั้งมากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอิทธิพลของผู้สมัครเป็นสำคัญ จนกระทั่งภายหลังจาก

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 เมื่อนายอ่ำ รongเงิน ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งเข้ามาจำนวน บ่อยครั้งมากขึ้น มีผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่นสลับกัน สอดแทรกเข้ามาได้บ้างในบางครั้ง เช่น ผู้สมัครของพรรค สังคมนิยมแห่งประเทศไทย พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย พรรคประชาชน และพรรคความหวังใหม่ ภายหลังจากนั้น คือนับตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 จนถึงการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พรรคประชาธิปัตย์สามารถยึดครองพื้นที่จังหวัดพัทลุงได้ทั้งหมด โดยไม่มีพรรคการเมืองใดที่จะสามารถสอดแทรกเข้ามาได้

2. พรรคประชาธิปัตย์มีฐานคะแนนเสียงค่อนข้าง จะมั่นคงไม่แปรเปลี่ยน พร้อมทั้งจะลงคะแนนให้กับผู้สมัคร ของพรรคไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใครก็ตาม คะแนนเสียง จำนวนดังกล่าวมาจากสมาชิกพรรคและผู้ที่มีความนิยมศรัทธา ต่อพรรค และบุคลากรทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมีจำนวนนับหมื่นคน ผู้สมัครสามารถใช้คะแนนเสียง จำนวนดังกล่าวเป็นทุนเบื้องต้น แล้วแสวงหาคะแนนเสียง มาเพิ่มเติมจากระบบเครือข่าย ความรู้ความสามารถและ ศักยภาพส่วนตัวของผู้สมัคร รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมืองที่เอื้ออำนวย จนทำให้อยู่ในสภาพความพร้อม และ ได้รับการเลือกตั้งในที่สุด มีนักการเมืองบางคนเคยลงสมัคร

ในนามพรรคการเมืองอื่นมาก่อน แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ครั้นเปลี่ยนมาสมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์ ก็สามารถได้รับการเลือกตั้งทันที ดังกรณีของนายนิริศ ขำนุรักษ์ เคยลงสมัครในนามของพรรคความหวังใหม่เมื่อ พ.ศ. 2535 ปรากฏว่าไม่ได้รับเลือกตั้ง ทำให้นายนิริศมองเห็นสัจธรรม จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะเข้ามาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของ พรรคประชาธิปัตย์ให้จงได้ และก็ประสบความสำเร็จเมื่อได้รับการพิจารณาจากพรรคโดยการสนับสนุนของนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ให้ได้ลงสมัครแทนนายสมคิด นวลเปียน ซึ่งมีปัญหาด้านสุขภาพ ทำให้นายนิริศ ขำนุรักษ์ ได้รับเลือกตั้ง เป็น ส.ส. จังหวัดพัทลุง เขตเลือกตั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ตามลำดับ

3. ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์เมื่อย้ายออกไปอยู่พรรคการเมืองอื่นมักจะไม่ได้รับการเลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนมีความรู้สึกผูกพันกับพรรคมากกว่าตัวบุคคล ไม่ว่าตัวบุคคลจะเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงมากน้อยเพียงใดก็ตาม ดังกรณีของนายวิระ มุสิกพงศ์ และนายพร้อม บุญฤทธิ์ (หนังตะลุงพร้อมน้อย) ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.พัทลุง ในนามของพรรคประชาธิปัตย์ 3 สมัยติดต่อกัน เมื่อออกจากพรรคประชาธิปัตย์ไปอยู่พรรคการเมืองอื่นก็ไม่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกเลย นายโอภาส รองเงิน ทายาททางการเมือง

ของนายอ่ำ ร่องเงิน อดีต ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ในนามพรรคประชาธิปัตย์ 2 สมัยติดต่อกัน เมื่อออกจากพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกเพียงครั้งเดียว ในนามของพรรคประชาชน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 แต่ภายหลังจากนั้นก็ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีก จนกระทั่งต้องเบนเข็มการเมืองมาลงสมัครสมาชิกวุฒิสภา พรรคประชาธิปัตย์มีวัฒนธรรมของสถาบันการเมือง มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง พร้อมทั้งมีบุคลากรทางการเมืองที่ คุณลักษณะสอดคล้องกับความรู้สึกรัก และค่านิยมทางการเมืองของประชาชนชาวพัทลุง ยังผลให้นักการเมืองถิ่นพัทลุงใช้ความพยายามที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคประชาธิปัตย์ ให้จนได้ เพราะการได้รับคัดเลือกให้ลงสมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์ เปรียบเสมือนการได้ตราสัญลักษณ์ประกันคุณภาพรับรองเกณฑ์มาตรฐาน ที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จทางการเมือง ในยุคที่พรรคประชาธิปัตย์เฟื่องฟู ได้มีการเปรียบเทียบความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคไว้ว่า “พรรคประชาธิปัตย์ส่งเสาไฟฟ้าลงสมัครก็ยิ่งชนะการเลือกตั้ง”

4. พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคเก่าแก่ ตั้งมานาน มีความชัดเจนในเรื่องสำคัญ คือ

4.1 ความสามารถในการอ่านทิศทางทางการเมือง พรรคประชาธิปัตย์จะเชี่ยวชาญในการดูทิศทางของกระแส

การเมือง ปฏิบัติการของพรรคจะสอดคล้องต้องกันกับ กระแสความต้องการของประชาชน พรรคจะไม่ทำอะไร ที่ค้านกับกระแสความคิดของประชาชน ทำให้พรรคเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ดังในสมัยหนึ่งที่กระแสสังคม นิยมพุ่งสูงขึ้นอย่างมากหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 พรรคประชาธิปไตยรับรู้ความแรงของกระแสดังกล่าวและ นำเสนอนโยบาย “สังคมนิยมอ่อนๆ” ความชัดเจน ความสามารถในการอ่านกระแสการเมือง ความสามารถในการปรับให้ เข้ากับสภาพแวดล้อมทางการเมืองหรือมวลชนได้เป็นอย่างดี ทำให้พรรคประชาธิปไตยมีที่ยืนอย่างมั่นคงในภาคใต้

4.2 นโยบายในการคัดเลือกคนเข้าพรรค นโยบาย ของพรรคประชาธิปไตยคือ “พรรคเลือกคน ประชาชน เลือกพรรค” พรรคประชาธิปไตยคัดเลือกคนเข้าพรรคจะไม่เน้น ปริมาณ แต่เน้นคุณภาพ คนที่จะเข้าพรรคประชาธิปไตย จะถูกกลั่นกรองอย่างรอบคอบ จะไม่มีการเอาเจ้าพ่อเจ้าแม่ นักเลง นายทุนอิทธิพลเข้ามาในพรรค ผู้จะเข้าเป็นสมาชิกพรรค จะเน้นที่คนดีมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของมวลชนมาเป็นเวลา ยาวนาน ทำให้พรรคมีบุคลากรที่เอาการเอางาน มีมวลชนดี ขยายมวลชนอยู่ตลอดเวลา ไม่เน้นทำการเมืองแบบฉาบฉวย เน้นการสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว สร้างความไว้วางใจ ความเชื่อถือศรัทธา จึงได้รับการยอมรับจากประชาชน มาเป็นเวลายาวนาน

อาจจะมีบางครั้งที่พรรคประชาธิปัตย์มีปัญหา สมาชิกแยกตัวออกจากพรรค เช่น นายอุทัย พิมพ์ใจชน ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง แยกตัวออกจากพรรค ที่หนักที่สุดคือ “กรณี 10 มกรา” ซึ่งนายพิชัย รัตตกุล หัวหน้าพรรค มีปัญหากับกลุ่มนายวิระ มุสิกพงศ์ จนทำให้นายวิระกับพวก แยกตัวออกไปตั้งพรรคประชาชนแข่งกับพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีการกล่าวโจมตีกันอย่างต่อเนื่องทั้งในเวทีปราศรัยทาง โทรทัศน์ ผลจากความแตกแยกครั้งนั้นเรียกว่าเป็นเหตุการณ์ “พรรคแตก” ความนิยมและคะแนนพรรคประชาธิปัตย์ เสื่อมทรุดอย่างหนัก ในการเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้รับเลือกตั้ง แม้แต่คนเดียว มีแต่นายโอภาส ร่องเงิน และนายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี จากพรรคประชาชน และนายเจริญ ภัคดีวานิช จากพรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้ง แต่ในภายหลังเมื่อประชาชน ทราบความจริง และจุดยืนของแต่ละฝ่ายที่ทำให้ “พรรคแตก” แล้ว ในการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ประชาชนจึงหันกลับมาเลือกผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ตามเดิม และได้เลือกเข้ามาแบบ “ยกทีม” ตั้งแต่การเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 เป็นต้นมา

4.3 ความสามารถในการจัดตั้งเครือข่าย พรรค ประชาธิปัตย์มีเครือข่ายกระจายอยู่แทบทุกพื้นที่ ผู้ปฏิบัติงาน ของพรรคประชาธิปัตย์มักจะเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้นำโดย

ธรรมชาติที่มวลชนยอมรับ ผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการเกาะติดพื้นที่ เกาะติดมวลชน โฆษณาหาเสียงในหมู่บ้าน ตำบล และชุมชน เครือข่ายที่เข้มแข็งทำให้พรรคประชาธิปัตย์มีฐานคะแนนเสียงที่ค่อนข้างมั่นคง อาจกล่าวได้ว่า ในเขตภาคใต้ ผู้เชี่ยวชาญการจัดตั้ง และรักษามวลชนอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีสองพรรค คือ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.)

4.4 ความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยความนุ่มนวล ไม่หักท้าวหน้าใจ หลังการเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี ได้รับเลือกเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุงเป็นครั้งแรก แม้การเลือกตั้งครั้งต่อมา นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี สมัยครบเลือกตั้ง แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งก็ตาม แต่โดยพื้นฐานที่นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี มีหน่วยก้านดี มีเครือข่ายญาติมิตรเพื่อนฝูงกว้างขวาง แม้จะไม่ชนะผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ แต่เมื่อมีการเลือกตั้งทุกครั้ง นายสานันท์จะเป็นคู่แข่งสำคัญของผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ทุกครั้ง ปัญหานี้สร้างความหนักใจแก่ทั้งผู้สมัคร และพรรคประชาธิปัตย์ จนกระทั่งเมื่อมีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2547 พรรคประชาธิปัตย์ ได้แก้เกมเป็นผลสำเร็จ โดยให้นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี สมัยครบเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และลงสมัครรับเลือกตั้งนายก อบจ.พัทลุง

โดยเอาชนะนายบันเทิง วรศรี ซึ่งเป็นคู่แข่ง ได้เป็น นายก อบจ.พัทลุง ทำให้นายสานันท์มีตำแหน่งทางการเมืองเป็นที่พอใจ พรรคประชาธิปัตย์สามารถทำให้คู่แข่งหมดสิ้นไปได้ โดย ละมุนละม่อมเป็นเกมที่ชนะด้วยกันสองฝ่าย (Win-win situation) กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นความเชี่ยวชาญ ในการอ่านเกม วางเกม และแก้เกมอย่างเชี่ยวชาญของ พรรคประชาธิปัตย์

4.5 ความเสมอต้นเสมอปลายในการปฏิบัติตน
ผู้นำพรรคประชาธิปัตย์ หรือ ส.ส.พรรค ผู้ปฏิบัติงานของพรรค จะเน้นความเสมอต้นเสมอปลาย ความคงเส้นคงวาในการ ปฏิบัติตน เมื่อไม่เป็น ส.ส.ปฏิบัติตนอย่างไร เป็น ส.ส.แล้ว ยังปฏิบัติตนเช่นนั้นเมื่อเป็นฝ่ายค้านเป็นอยู่อย่างไร เป็นรัฐบาลแล้วก็ยังเป็นอยู่อย่างนั้น คงเส้นคงวา ไม่น่าไหว หลังหลอก ไม่วางท่าที่เจ้าขุนมูลนาย ใจกว้าง ยอมให้ประชาชน วิพากษ์วิจารณ์ได้ ทำให้พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับความไว้วางใจ จากคนใต้ ผิดกับพรรคการเมืองบางพรรคหรือผู้สมัครบางคน ที่จะมาให้เห็นหน้าเมื่อมีการเลือกตั้งเท่านั้น ได้รับการเลือกตั้งแล้ว ไม่มาให้เห็น เข้าพบเข้าหายาก วางท่าเป็นเจ้าขุนมูลนาย พรรคการเมืองและนักการเมืองที่มีพฤติกรรมดังกล่าว จะไม่ได้รับความนิยมจากคนใต้ หรือหากเป็น ส.ส.แล้ว ถ้าประชาชนล่วงรู้ว่ามีพฤติกรรมดังกล่าว คະแนนนิยมจะ “เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว” และไม่สามารถฟื้นฟูกลับมาอีกได้เลย

นักการเมืองถิ่น บทบาท เครือข่ายและกลวิธีหาเสียง

การนำเสนอเนื้อหาสาระ และการวิเคราะห์บทบาท เครือข่าย และกลวิธีหาเสียงของนักการเมืองถิ่นพัทลุง ซึ่งมุ่งเน้นเฉพาะนักการเมืองในระดับชาติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา โดยการใช้ข้อมูลหลักฐาน จากเอกสารประเภทต่างๆ ทั้งเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง การหาข้อมูลในพื้นที่จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนร่วม ในเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองแล้วนำ ข้อมูลมาสรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เป็นภาพของนักการเมือง และบริบทของสถานการณ์ทางการเมืองของจังหวัดพัทลุง ในยุคสมัยต่างๆ ให้มีความชัดเจนมากที่สุด แม้ว่าจะอยู่ในเงื่อนไขข้อจำกัดของเวลา และหลักฐานข้อมูล ซึ่งอาจจะทำให้ได้รับรู้บทบาทของนักการเมืองถิ่นพัทลุงในปริมาณมากน้อย ไม่ทัดเทียมกันบ้าง แต่ก็ยังเป็นแนวทางให้มีการศึกษา สืบค้นกันอีกต่อไป

นายร้อยตรี ถัด รัตนพันธุ์

นายร้อยตรี ถัด รัตนพันธุ์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คนแรกของจังหวัดพัทลุง ได้ลงสมัครเลือกตั้ง 3 ครั้ง แต่ได้รับการเลือกตั้ง 2 ครั้ง คือ การเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 เป็นการเลือกตั้งทางอ้อม

ได้อยู่ในตำแหน่ง 4 ปี ต่อมาได้รับการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่สอง ได้อยู่ในตำแหน่ง 6 ปี เนื่องจากเกิดสงครามเอเชียบูรพาไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ จึงได้มีการขยายระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีก 2 ปี ก่อนที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองในระบบประชาธิปไตย นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้ร่วมในขบวนการ ร.ศ. 130 เพื่อก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2454 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ถูกจับกุม และได้รับโทษจำคุกอยู่ 12 ปีเศษ ภายหลังการพ้นโทษ และได้เกิดการปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้มีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2476 นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

อนึ่งสำหรับยศ “นายร้อยตรี ได้เรียกตามยศที่มีมาแต่เดิมซึ่งใช้คำว่า “นาย” นำหน้านายศ ต่อมาภายหลังได้มีการตัดออกเมื่อมีการตั้งยศทหารหญิงในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม (แถมสุข นุ่มนนท์, 253, น. 10)

เครือข่าย และความสัมพันธ์

นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2431 ที่บ้านนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง เป็นบุตรของ

หลวงพรหมสุรินทร์ (หนู รัตนพันธุ์) ตำแหน่งหัวเมืองนาท่อม มารดาชื่อนางจับ (นามสกุลเดิม ณ พัทลุง) เมื่ออายุได้ 7 ปี บิดาได้นำไปฝากให้เป็นศิษย์ในสำนักพระครูรอง (รอด) วัดโคกชะงาย ในปี พ.ศ. 2440 มีการจัดระเบียบการปกครองใหม่ โดยมีเทศบาลประจำมณฑล หลวงพรหมสุรินทร์ในตำแหน่ง หัวเมืองนาท่อมจึงถูกยกเลิกไปด้วย ต่อมา มีผู้กล่าวหาว่า หลวงพรหมสุรินทร์กระด้างกระเดื่อง ทางกรมมีคำสั่งให้ ไปรายงานตัว หลวงพรหมสุรินทร์เกรงว่าจะต้องราชภัย จึงพาครอบครัวหนีไปอยู่เมืองไทรบุรีเป็นเวลา 8 เดือน ผลการสอบสวนปรากฏว่าหลวงพรหมสุรินทร์ไม่มีความผิด ตามข้อกล่าวหา จึงพาครอบครัวกลับพัทลุง พ.ศ. 2441 หลวงพรหมสุรินทร์ถึงแก่กรรม เด็กชายถัดจึงอยู่ในความดูแล ของมารดา และได้บรรพชาเป็นสามเณรในปี พ.ศ. 2443 ที่วัดโคกชะงาย 1 พรรษา แล้วออกมาช่วยงานมารดา จนมารดาถึงแก่กรรม เมื่อปี พ.ศ. 2444 พระยาอภัยบริรักษ์ (เนตร จันทโรจน์วงศ์) ผู้ว่าราชการเมืองพัทลุง ผู้เป็นญาติ ฝ่ายมารดาจึงนำตัวไปอยู่กับท่านที่จวนลำป่า และใน พ.ศ. 2445 ได้ทำงานเป็นเสมียนฝึกหัดโดยได้เงินเดือนๆ ละ 4 บาท เจ้าคุณเพชรภิบาล (พ่วง ณ สงขลา) เจ้าเมืองหนองจิก ซึ่งเป็นน้องเขยของพระยาอภัยบริรักษ์ขอตัวไปเป็นเสมียน ที่เมืองหนองจิกได้รับพระราชทานเงินเดือนๆ ละ 10 บาท โดยทำหน้าที่ในตำแหน่งเลขานุการเจ้าเมืองหนองจิกไปด้วย

ต่อมาได้เลื่อนยศเป็นจ่าจังหวัดหนองจิก ได้รับพระราชทานเงินเดือนๆ ละ 30 บาท

เมื่อพระยาเดชาอนุชิต (หนา บุนนาค) ไปตรวจราชการที่เมืองหนองจิกได้เห็นความคล่องแคล่วของนายถัด จึงขอตัวนายถัดเข้าไปอยู่กรุงเทพฯ และในปี พ.ศ. 2447 ขณะอายุย่างเข้า 17 ปี ก็ได้เข้าเรียนโรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร. ได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ 8 บาท นักเรียนนายร้อยถัดมีประวัติการเรียนและความประพฤติดีเด่นมาตลอด โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานรางวัลเรียนดี และรางวัลความประพฤติดีเยี่ยม กล่าวคือในปี พ.ศ. 2447 ได้รับพระราชทานกล่องสูบบุหรี่อำพัน 1 กล่อง เป็นรางวัลเรียนยอดเยี่ยม พ.ศ. 2449 ได้รับพระราชทานเข็มตราอาร์ม 1 อัน เป็นรางวัลความประพฤติดีเยี่ยม พ.ศ. 2453 ได้รับพระราชทานซองบุหรี่กะโหลก 1 ซอง เป็นรางวัลความประพฤติดีเยี่ยม และในปีเดียวกันนี้กรมยุทธนาธิการมีคำสั่งให้ออกเป็นนักเรียนนายร้อยประจำกรมทหารราบที่ 5 ในกองพลทหารบกที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา เมื่อครบเดือนแล้วจึงได้รับพระราชทานยศเป็นนายร้อยตรีชั้น 2 ได้รับพระราชทานเงินเดือนๆ ละ 65 บาท จากนั้นจึงมาประจำการกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กที่ 1 รักษาพระองค์ในพระบรมมหาราชวัง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือที่เรียกว่านายทหารราชวัลลภ (สุภาคย์ อินทองคง และพ่วง บุชรรัตน์, 2542, น. 2903)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2454 (ร.ศ. 130) ต้นรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้ร่วมกับนายทหารหนุ่มกลุ่มยังเติร์ก “ขบวนการ ร.ศ. 130” ซึ่งมีนายร้อยเอกขุนทวยหาญพิทักษ์ (เหล็ง ศรีจันทร์) เป็นหัวหน้า นายร้อยตรีเนตร พูนวิวัฒน์ เป็น เลขาธิการกับพวกรวม 92 คน เรียกตัวเองว่า คณะผู้ก่อการ ร.ศ. 130 วางแผนปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง ลดอำนาจพระมหากษัตริย์ลงมาอยู่ใต้กฎหมาย แต่กระทำการ ไม่สำเร็จ คณะผู้ก่อการขบวนการ ร.ศ. 130 ถูกจับกุมเมื่อ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2454 นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ถูกถอดยศเป็น “อ้ายถัด” และถูกพิพากษาลงโทษจำคุก ตลอดชีวิต แต่ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดเหลือ 20 ปี เริ่มติดคุกตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2455 จนกระทั่ง วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2467 ได้รับพระราชทานอภัยโทษ รวมเวลาดูดคุก 12 ปี 6 เดือน 6 วัน ในระหว่างที่อยู่ในคุก นายร้อยตรีถัดได้ใช้เวลาว่างในการเขียนหนังสือ มีผลงาน เป็นที่ปรากฏ ประมาณปี พ.ศ. 2463 ได้ใช้นามปากกาว่า “ไทยใต้” แพล และเรียบเรียงเรื่อง “เด็กกำพร้า” โดยถ่ายทอด มาจากเรื่อง “โอลิเวอร์ทวิสต์” (OLIVER TWIST) ของชาร์ล ดิคเกนส์ส่งต้นฉบับจากในคุกลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ “จีน สยามวารศัพท์” ของนายเชียว ฮุดเล็ง สิบุญเรือง ต่อมา

ในปี พ.ศ. 2470 ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มชายเล่มละสองบาท โดยมีขุนปฏิภาคพิมพ์ลิขิต (เปล่ง ไตรปิ่น) เขียนภาพประกอบ (แล รัตนพันธุ์, 2533, น. 39)

นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้สมรสกับนางแสบุตรสาวของนายปิ่น นางกลับ ซึ่งเป็นญาติในสกุล ณ พัทลุง โดยมีการประกอบพิธีที่วังเก่าลำป่าเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2470 ภายหลังจากแต่งงานแล้วได้เดินทางมาใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ นายร้อยตรีถัด และนางแสบ รัตนพันธุ์ มีบุตรชาย 1 คน หญิง 3 คน คือ แถมลิน รัตนพันธุ์ แถมศรี รัตนพันธุ์ ศาสตราจารย์ ดร.แถมสุข นุ่มนนท์ และแถมสร้อย อภิรัตนพิมลชัย ในระหว่างการใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อนฝูงที่เคยร่วมอุดมการณ์ทางการเมือง โดยยึดอาชีพการทำหนังสือพิมพ์ ได้แก่ สำนักงานโรงพิมพ์บางกอกการเมือง ของนายอุทัย เทพหัสดิน ณ อยุธยา เพื่อนร่วมคณะ ร.ศ. 130 ต่อมาได้เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สองฉบับคือ “ศรีกรุง” กับ “สยามราษฎร์” ของนายมานิต วสุวัตี ส่วนงานด้านสังคม นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้ร่วมกับพรรคพวกเพื่อนฝูงชาวปักษ์ใต้ก่อตั้ง “สมาคมชาวปักษ์ใต้” โดยเชิญ นายพันตรี หลวงอภิบาลภูวนาท ราชองครักษ์ประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นนายกสมาคม และนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ เป็นอุปนายก หลังจากเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้ออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม และคืนยศให้แก่คณะผู้ก่อการในขบวนการ ร.ศ. 130 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2475 ในปีเดียวกันนี้ เปิดโอกาสให้นายร้อยตรีถัด ได้ร่วมกิจกรรมทางสังคมได้กว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งการเข้ารับตำแหน่งนายกสมาคมชาวปักขใต้

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้ลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงสามครั้ง และได้รับการเลือกตั้งสองครั้ง ดังนี้

การเลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 เป็นการเลือกตั้งทางอ้อม โดยเลือกผู้แทนตำบลก่อน แล้วให้ผู้แทนตำบลเลือกผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ เดินทางกลับมาพัทลุงก่อนการเลือกตั้งไม่กี่วัน โดยมีเพื่อนฝูงจากกรุงเทพฯ ได้มอบเงินช่วยเหลือ 200 บาท มาใช้จ่ายในการหาเสียง และเสียค่าสมัครรับเลือกตั้ง 30 บาท ในการเลือกตั้งครั้งแรกนี้มีผู้สมัคร 7 คน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นญาติกันทั้งนั้น ได้แก่ หลวงศรีวรวัตร หลวงสกลรักษา นายแดง จันทโรจน์วงศ์ นายหล่อ ศิริธร ทนายพ่วง อ่อนเรือง หลวงสรรค์ บุญผลึก และนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงคือผู้แทนตำบลมีจำนวน 45 คน ผลปรากฏว่า

นายร้อยตรีถัดชนะการเลือกตั้งได้คะแนน 22 เสียง
ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัดพัทลุง
อยู่ในตำแหน่งครบวาระ 4 ปี

การเลือกตั้งครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2480 เป็นการเลือกตั้งโดยตรงไม่ต้องผ่านผู้แทนตำบล
เหมือนครั้งแรก นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ต้องพบกับคู่แข่ง
คนสำคัญที่มีชื่อ “ถัด” เหมือนกันคือ ครูถัด พรหมमाणพ
คนพัทลุงเรียกผู้สมัครทั้งสองคนนี้ว่า “นายร้อยถัด” และ
“ครูถัด” ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ปรากฏว่านายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์
แพ้ครูถัด พรหมมาณพ โดยมีคะแนนห่างกันเพียง 227 คะแนน
ภายหลังการเลือกตั้งนายร้อยตรีถัดเดินทางกลับกรุงเทพฯ
และได้เข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่งได้รับยศร้อยตำรวจตรี
อยู่แผนกเอกสารหนังสือพิมพ์ตำรวจสันติบาล แต่อยู่ได้ไม่นาน
ก็ต้องลาออกมาสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง
เพราะสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งครั้งที่สอง
อยู่ได้เพียง 10 เดือนก็ถูกยุบ

การเลือกตั้งครั้งที่สาม เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2481 ลูกๆ ของนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ คือนายแถมสิน
นางแถมศรี ศาสตราจารย์ ดร.แถมสุข และนางแถมสร้อย
ได้เล่าถึงการเลือกตั้งครั้งนี้ไว้ในหนังสืองานศพของนางแสม
รัตนพันธุ์ เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2533 มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า

“คุณพ่อกับคุณแม่ไปพื้ทลุงลงเลือกตั้งอย่างไม่ลังเล มีผู้เคารพนับถือ และคุ่นเคยให้เงินไปช่วยหาเสียง เช่น พระยาพลพลพยุหเสนา 100 บาท คุณหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ 100 บาท คุณหลวงประดิษฐมนูธรรม 40 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายหาเสียงเลือกตั้งครั้งนั้นรวมแล้วไม่เกิน 1,000 บาท คุณพ่อตั้งกองบัญชาการอยู่ที่บ้านคุณหลวงสาราลักษณ์ประพันธ์ (เพิ่ม ศิริธร) และคุณป้าอุบล (ลูกเจ้าคุณตาโสภณพัทลุงกุล) การหาเสียงเข้มข้นเพราะมีผู้สมัคร 2 คนเท่านั้น คือ “นายร้อย ถัด” กับ “ครูถัด” ใครมีทีเด็ดอะไรก็นำมาใช้เชือดเฉือนกัน ยังมีเรื่องเล่าขานกันไม่จบสิ้น เป็นเรื่องการหาเสียงคืนวันสุดท้ายก่อนการเลือกตั้ง มีคนไปกินเลี้ยงที่บ้านครูถัดท่วมท้นแน่นบ้านไปหมด ไม่มีใครมาที่บ้านคุณพ่อเลย ทุกคนใจเสีย คิดว่าแพ้นแน่ๆ แต่พอตกดึก ผู้คนมาล้อมกันเต็มบ้าน คุณพ่อเดินออกไปพบ ทุกคนต่างร้องพร้อมกันว่า “กินเลี้ยงครูถัดใส่บัตรนายร้อย” และจริงๆ ก็เป็นเช่นนั้น เพราะคุณพ่อชนะเลือกตั้งในวันรุ่งขึ้นเกือบ 2,000 คะแนน” (แอส รัตนพันธุ์, 2533, น. 40)

นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 2 เป็นเวลา 6 ปี ซึ่งมากกว่าวาระปกติ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากเมื่อสภามีวาระครบ 4 ปี ใน พ.ศ. 2485 เป็นช่วงเวลาในระหว่างสงครามเอเชียบูรพา (สงครามโลกครั้งที่ 2) ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ จึงได้มีการยืดอายุของสภา

ผู้แทนราษฎรออกไปอีก 2 ปี ในช่วงสงครามรัฐบาลมีนโยบายให้ผู้คนอพยพออกจากกรุงเทพฯ เนื่องจากถูกเครื่องบินข้าศึกโจมตีอย่างหนัก นายร้อยตรีถัดจึงได้พาครอบครัวมาอยู่พัทลุงเมื่อ พ.ศ. 2486 และถึงแก่กรรมใน พ.ศ. 2487 ลูกๆ ของนายร้อยตรีถัดได้เล่าเหตุการณ์บั้นปลายชีวิตของท่านไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

“คุณพ่อจึงพาคุณแม่ ลูกๆ ทั้ง 4 ยายเอียด และน้ำจับไปอยู่พัทลุง เมื่อกลางปี พ.ศ. 2486 เข้าบ้านของน้ำเล็กและป่าผัด โภคโต ที่ถนนโพธิ์สอาด เปิดเป็นสำนักงานผู้แทนราษฎรด้วย เป็นบ้านเรือนไม้แถว 2 ชั้น ป่าผัดคิดค่าเช่าเดือนละ 10 บาท พ่อเป็นพิธี เพราะถ้าไม่คิดคงเกรงว่าคุณพ่อคงไม่ยอม คุณพ่อได้ทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรอย่างใกล้ชิด ออกเยี่ยมเยียนราษฎร และส่งข่าวติดต่อทางกรุงเทพฯ ตลอดเวลา และแล้วเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น คุณพ่อเส้นโลหิตในสมองแตกอย่างกะทันหัน ขณะนั่งคุยอยู่ที่บ้านคุณหลวงสาราฯ ตอนเย็นวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2487 หลังจากที่ช่วยกันเยียวยาอย่างสุดความสามารถ คุณพ่อถึงแก่กรรมในวันรุ่งขึ้น วันที่ 18 มีนาคม เวลา 11.30 น. ขณะอายุ 56 ปี คุณแม่เศร้าโศกเป็นที่สุด” (แผล รัตนพันธุ์, 2533, น. 41)

จากการศึกษาประวัติ และบทบาทของนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ มีปัจจัยองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงอยู่ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การมีเครือข่ายของญาติ และบริวาร ซึ่งมีบทบาทในสังคมจังหวัดพัทลุง เนื่องจากเชื้อสายสกุล ทางฝ่ายมารดา และภรรยา คือ สกุล ณ พัทลุง มีสายสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับสายสกุลใหญ่ของเจ้าเมืองพัทลุงในอดีต คือ สกุล ณ พัทลุง จันทโรจวงศ์ ศิริธร และสายสกุลสาขาอื่น ที่เคยมีบทบาทในการบริหารปกครองเมืองพัทลุง ได้ให้ความอุปถัมภ์เครือญาติ และบริวาร แม้ว่าจะไปตั้งถิ่นฐาน อยู่ที่กรุงเทพฯ แล้วก็ตาม แต่ยังคงรักษาสายสัมพันธ์ในระบบ เครือญาติ และระบบอุปถัมภ์มาโดยตลอด ปัจจัยประการที่สอง คือการมีพรรคพวกเพื่อนฝูงอยู่ในกลุ่มผู้นำทางความคิดที่ ก้าวหน้า ได้แก่ ผู้ที่เคยร่วมอุดมการณ์ในขบวนการ ร.ศ. 130 คณะราษฎรผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และบุคคลในวงการหนังสือพิมพ์ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ในฐานะที่เป็นคนหนุ่มมีอุดมการณ์ของความเป็นประชาธิปไตย ปัจจัยเกื้อหนุนดังกล่าวมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของประชาชน ในการเลือกนายร้อยตรีถัดเป็นผู้แทน เนื่องจากท่านอยู่ในกลุ่ม บุคคลผู้มีความคิดร่วมสมัยซึ่งมีบทบาททางการเมืองของ ประเทศในขณะนั้น ปัจจัยประการที่สาม คือ ประสบการณ์ ที่ได้จากตำแหน่งหน้าที่ และบทบาทการต่อสู้ทางการเมือง นับแต่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก

การรับราชการทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ ตลอดทั้งผลงาน การต่อสู้ทางการเมืองจนกระทั่งต้องติดคุก และเมื่อพ้นโทษแล้ว ก็ยังมีกิจกรรมอยู่ในกลุ่มของนักคิดนักเขียน โดยการเป็น บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ จากบทบาทและพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่านายร้อยตรีถัด เป็นผู้ที่มี ประสบการณ์มีความรู้ความสามารถโดดเด่นมีความเป็นนักต่อสู้ ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจสูง องค์กรประกอบของปัจจัยเหล่านี้ฝังลึก อยู่ในความรู้สึกของประชาชน ดังสำนวนการเมืองถิ่นพัทลุง ที่ว่า “กินเลี้ยงครุธัด ใส่บัตรนายร้อย” ได้บ่งชี้ถึงความยึดมั่น ศรัทธาในตัวบุคคล แม้ว่าจะมีเหตุปัจจัยใดมาโน้มน้าวชักจูงใจ มากน้อยเพียงใด ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่ ประชาชนมีความผูกพันต่อนายร้อยตรีถัดได้

บทบาททางการเมือง

นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ มีพื้นฐานความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางด้านการเมืองมาก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง เป็นที่รู้จักของบุคคลสำคัญทางการเมืองในระดับประเทศ เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมีทุนทางสังคม เป็นที่ยอมรับ มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ ในวาระแรก ที่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2476 - 2487 ได้รับคัดเลือกจากรัฐบาลร่วมกับคณะอีก 16 คน เดินทาง ไปดูงานในประเทศสหพันธรัฐมลายู ญีปุ่น เกาหลี แมนจูว์

จีน ฟิลิปปินส์และอินโดจีน ระหว่างวันที่ 3 เมษายน - 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เมื่อเดินทางกลับจากการดูงาน ได้รวบรวมเรื่องราวที่เขียนจดหมายถึงภรรยา ปรับปรุงเป็นหนังสือเรื่อง “เที่ยวเอเชีย” ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2478 สำหรับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2481 - 2487 นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงานมากยิ่งขึ้น ได้เข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญ หลายตำแหน่งรวมทั้งได้รับการแต่งตั้งเป็น “ผู้ช่วยเลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” โดยมีท่านผู้นำคือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการ (แสร รัตนพันธุ์ 2533, น. 41)

กลวิธีหาเสียง

การหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงระยะแรก ยังไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก ยังไม่ต้องมีหัวคะแนน การใช้จ่ายเงินยังไม่มากเหมือนปัจจุบัน เพราะประชาชนก็ไม่ได้เรียกร้องเงินจากทางผู้สมัคร ดังเช่น การลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 3 พ.ศ. 2481 นายร้อยตรี ถัด รัตนพันธุ์ ใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้งรวมแล้วไม่เกิน 1,000 บาท ส่วนกลวิธีในการหาเสียงบางอย่างก็เป็นสิ่งใหม่ ที่ได้นำมาใช้ เช่น การปราศรัย การแจกใบปลิว การแจกหนังสือ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลต่างๆ ได้มาก นอกจากนั้นยังใช้ยุทธวิธี

เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ ถือโทรโข่งเดินพูดปราศรัยไปตาม หมู่บ้าน เข้าถึงผู้นำชุมชน ไปพบญาติผู้ใหญ่ และบุคคล ที่เคารพรักใคร่ เดินไปเยี่ยมเยียนประชาชนถึงบ้านเรือน ค่ำบ้านไหนกินนอนบ้านนั้น เจ้าของบ้านนำข้าวปลาอาหาร มาให้การต้อนรับเลี้ยงดู เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดี และ ผูกใจชาวบ้านได้มาก

นายถัด พรหมमाणพ

นายถัด พรหมमाणพ หรือ “ครูถัด” เป็นนักการเมือง ที่มีพื้นฐานการต่อสู้ชีวิตมาจากครอบครัวชาวนาที่รักการศึกษา และประสบความสำเร็จในชีวิตของข้าราชการครู กระทรวง ศึกษาธิการ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุงครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2480 โดยมีคู่แข่งทางการเมืองคนสำคัญซึ่งมีชื่อเหมือนกัน คือนายร้อยตรีถัด รัตนพันธ์ ครูถัด พรหมमाणพ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง 5 ครั้ง ได้รับเลือก 4 สมัย เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีสั่งการกระทรวงศึกษาธิการ (เทียบเท่ารัฐมนตรีช่วย ในปัจจุบัน) ในสมัยที่นายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์เป็นนายกรัฐมนตรี และได้ประกาศวางมือทางการเมืองเมื่อ พ.ศ. 2500 ต่อมาได้มาประกอบอาชีพ เป็นผู้จัดการธนาคารการเกษตร สาขาพัทลุง จนกระทั่ง ได้ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2502

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายถัด พรหมमाणพ เกิดเมื่อ พ.ศ. 2443 เป็นชาวบ้านโคกสามซัง ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง บิดาชื่อนายพุ่ม อดีตผู้ใหญ่บ้าน มารดา ชื่อนางบุญมี เป็นธิดาของขุนพิบูลย์ กำนันตำบลเขาเจ็ยก มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 4 คนได้รับการศึกษาเบื้องต้นจากอธิการพุ่ม อินธมโม วัดท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ต่อมาได้เข้าเรียนที่โรงเรียนอภยานุกูล โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง จนจบชั้นมัธยมปีที่ 3 แล้วออกมาช่วยเหลืองานทางบ้านโดยรับจ้างต้อนฝูงโค ระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดตรัง ได้ค่าจ้างตัวละ 1 สลึง พระอธิการพุ่มเห็นความมานะพยายามจึงได้อุปการะช่วยเหลือ โดยให้บรรพชาเป็นสามเณรพำนักอยู่ที่วัดเลียบ จังหวัดสงขลา และด้วยความช่วยเหลือของขุนวิจารณ์จรรยา อดีตกรรมการจังหวัดพัทลุง จึงได้เรียนต่อที่โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จนจบชั้นมัธยมปีที่ 5 ขณะที่ยังบวชเป็นสามเณร เมื่อจบการศึกษาแล้วจึงได้เข้าเป็นครูฝึกสอนที่โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2464 นายถัด พรหมमाणพ ได้ลาออกจากครูโรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง เดินทางเข้ากรุงเทพฯ โดยอธิการพุ่ม และญาติผู้ใหญ่ช่วยกันนำครูถัดไปฝากให้อยู่กับจางวางกรับ ปาลิต เพื่อเรียนต่อรัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่พลาดโอกาสไม่สามารถเข้าเรียนต่อได้

จึงเปลี่ยนเข็มชีวิตไปเรียนครูที่โรงเรียนฝึกหัดครูบวรนิเวศ ได้รับวุฒิ ป.ป. เมื่อปี พ.ศ. 2467 และได้เข้าทำงานเป็นครูโรงเรียนพาณิชยการวัดสามพระยา พ.ศ. 2470 ครูถัด พรหมमाणพ ได้สมรสกับนางสาวเปี่ยม เตมียทัต บุตรี ร้อยโทแหม่ม และนางปุ้ย เตมียทัต ซึ่งเป็นหลานของนางเสริม ภรรยาของจางวางกรับ ครูถัด และนางเปี่ยม มีบุตรด้วยกัน 7 คน ในปี พ.ศ. 2476 ครูถัดสอบได้ครู ป.ม. และในปี พ.ศ. 2477 ได้มาเป็นครูใหญ่โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง

ครูถัด พรหมमाणพ มีเครือข่ายความสัมพันธ์ในสังคมหลายภาคส่วนตั้งแต่ระดับเครือข่ายติทั้งฝ่ายบิดา และมารดา ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัด ครูอาจารย์ และผู้ที่เคยเป็นลูกศิษย์ รวมทั้งพระสงฆ์ในวัดวาอารามต่างๆ ประกอบกับการมีประวัติการศึกษาที่โดดเด่น และความสำเร็จในหน้าที่การงาน ล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนให้ครูถัด พรหมमाणพ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

บทบาททางด้านการเมือง

ครูถัด พรหมमाणพ ได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้สมัครโดยตรงเป็นครั้งแรกเช่นเดียวกัน โดยมีคู่แข่งคนสำคัญคือนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ครูถัดชนะการเลือกตั้งได้เป็น ส.ส. อยู่เป็นเวลา 10 เดือน จอมพลแปลก

พิบูลสงคราม ได้ประกาศยุบสภา และมีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 ครูถัดลงสมัครรับเลือกตั้ง และต้องพบกับคู่แข่งคนเดิมคือนายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ การแข่งขันเป็นไปอย่างเข้มข้นมีกลิ่นเค็ดในการหาเสียงหลายวิธี รวมทั้งการจัดเลี้ยงอาหารที่บ้านของครูถัด ตามคำกล่าวของชาวบ้านที่ว่า “กินเลี้ยงครูถัด ใส่บัตรนายร้อย” ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ นายร้อยตรีถัดได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. อยู่จนครบวาระ 4 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2485 ซึ่งอยู่ระหว่าง สงครามมหาเอเชียบูรพา รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกา การขยายเวลาการอยู่ในวาระของ ส.ส. ต่อไปอีกครั้งละ 2 ปี โดยไม่มีการเลือกตั้ง ในช่วงเวลาดังกล่าวครูถัด พรหมมาณพ ได้กลับเข้ารับราชการเป็นครูประจำอำเภอปากพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช ครูโรงเรียนวัดราชบพิต กรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ตรวจราชการกองโรงเรียนราษฎร์ และหัวหน้า กองแผนงาน กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ

วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2487 นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ได้ถึงแก่กรรม รัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง ครูถัด พรหมมาณพ ได้สมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง และได้รับเลือกเป็น ส.ส. สมัยที่ 2 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2487 จนกระทั่งถึงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภา พร้อมทั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 6 มกราคม

พ.ศ. 2489 ครูถัดไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ได้สนับสนุนให้นายสมบุญ ศิริธร ซึ่งเป็นศิษย์และเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนครูถัดได้กลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่งอยู่ที่กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จนกระทั่งวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 ได้เกิดการรัฐประหารพร้อมทั้งกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2491 ครูถัดได้ลงสมัครรับเลือกตั้งและได้รับเลือกให้เป็น ส.ส. สมัยที่ 3 นายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้ครูถัด พรหมมาณพ เป็นรัฐมนตรีสั่งการกระทรวงศึกษาธิการ (เทียบเท่ากับ รมช.ในปัจจุบัน) วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 ได้เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกครั้ง มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 ครูถัดได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็น ส.ส. สมัยที่ 4 อยู่ในตำแหน่งจนถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2495 โดยนำพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. 2499 มาบังคับใช้ กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 26 มกราคม 2500 ครูถัดไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และได้วางมือจากการเมืองมาประกอบอาชีพเป็นผู้จัดการธนาคารเกษตร สาขาพัทลุง จนกระทั่งได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคอัมพาตในสมองเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 มีอายุได้ 59 ปีเศษ

ครูถัด พรหมมาณพ เป็นนักการเมืองที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต อุทิศร่างกาย และแรงใจให้กับงานด้านการเมือง และสังคม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีผลงานทั้งในสภา และนอกสภา สามารถประสานงานกับรัฐบาล และร่วมงานกับ ส่วนราชการในการพัฒนาจังหวัดพัทลุงหลายด้าน ได้แก่ การผลักดันให้รัฐบาลเห็นความสำคัญในอาชีพเกษตรกรรม ของประชาชนชาวพัทลุง โดยจัดตั้งโครงการชลประทานภาค ในจังหวัดพัทลุง ช่วยเหลือเกษตรกรให้ทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง ส่งเสริมการใช้เครื่องมือเครื่องจักรกลการเกษตร นำชาวพัทลุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อนำพืชผลทางด้านเกษตร ออกสู่ตลาด ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการดำเนินการประสานงานจัดหาทุนสร้างอาคารเรียน ให้กับโรงเรียนประชาบาลหลายแห่ง ริเริ่มการต่อสู้เพื่อยกฐานะ ครูประชาบาลให้เป็นข้าราชการสามัญ และให้มีโอกาสเพิ่มวุฒิ ทางด้านการศึกษา ซึ่งมีโอกาสเป็นความจริง ในเวลาต่อมา ได้ให้การสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ จังหวัดพัทลุง จนอยู่ในระดับชั้นนำของภาคใต้ บำรุงการศึกษา ด้านพุทธศาสนา และศาสนาอิสลาม ให้ความสนใจในด้านการศึกษาค้นคว้าทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และ โบราณคดีของท้องถิ่นพัทลุง ใช้ความรู้ความสามารถ และ คักยภาพทางการเมืองบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม เคยดำรง ตำแหน่งนายกสมาคมชาวปักษ์ใต้ นายกสมาคมนักเรียนเก่า

พัทลุง และนายกสภาคมนักเรียนเก่ามหาวิทยาลัยราชวรุฒ จังหวัตสงขลา (สุภาคัย อินทองคอง และพิทยา บุษรารัตน์, 2542, น. 1900 - 1903)

กลวิธีหาเสียง

ครุฑัต พรหมมาณพ ดำรงชีวิตอยู่บนเส้นทางการเมืองเป็นเวลายันยาวนานตั้งแต่การสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 และวางมือทางการเมืองเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 โดยการลงสมัครรับเลือกตั้ง 5 ครั้ง ได้รับเลือก 4 ครั้ง แม้ในบางช่วงเวลาจะไม่ได้รับเลือกตั้งหรือมีการเว้นวรรคทางการเมือง และกลับเข้ารับราชการ แต่บทยบาท และพฤติกรรมล้นแต่เกื้อกูลต่อการสั่งสมคะแนนนิยมซึ่งมีผลต่อการได้รับเลือกตั้งโดยตรง ครุฑัตมีบทยบาท และพฤติกรรมการปฏิบัติตนที่สามารถผูกใจประชาชนไว้ได้อย่างเหนียวแน่น มีกลวิธีการแสวงหา และรักษาฐานคะแนนเสียงไว้ได้อย่างต่อเนื่อง จนประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนานำความเจริญก้าวหน้ามาสู่จังหวัดพัทลุง บทยบาท และพฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรกรรม ร่วมงานบุญกุศล และงานเทศกาลอย่างสม่ำเสมอเช่นงานทอดกฐิน ทอดผ้าป่า การสอบบาลี และสอบธรรมสนามหลวง มีความใกล้ชิดกับพระสงฆ์ซึ่งมี

บพบาทอยู่ในสังคม สนับสนุนการศึกษาของเด็ก และเยาวชน จังหวัดพัทลุง ดังปรากฏจากคำบอกเล่าของนางสมิตรา เพชรรักรักษ์ อดีตครูโรงเรียนพัทลุงพิทยาคม ว่าเคยได้รับรางวัลเรียนดีจากผู้แทนถัด พรหมมาณพ ขณะที่เป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีพัทลุง นับเป็นรางวัลที่ภาคภูมิใจในชีวิต สำหรับในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง ได้ใช้วิธีการเดินเข้าถึงประชาชนตามหมู่บ้านต่างๆ อาศัยระบบเครือข่ายของญาติพี่น้อง บุคคลที่เคยร่วมงานราชการ และผู้ที่เคยได้รับการอุปถัมภ์ เป็นแกนนำช่วยเหลือ การปราศรัยพูดคุยกับชาวบ้าน การแจกเอกสารหนังสือ และสิ่งของ รวมทั้งการจัดเลี้ยงอาหารซึ่งในขณะนั้นสามารถกระทำได้โดยไม่ผิดกฎหมาย กลวิธีดังกล่าว ประกอบกับคุณลักษณะและศักยภาพส่วนตัวที่สั่งสมมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับความเชื่อถือ และได้รับการเลือกตั้ง

นายสมบุญ ศิริธร

นายสมบุญ ศิริธร เป็นนักต่อสู้ทางการเมืองที่มีพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ด้านกฎหมาย และงานด้านธุรกิจ มีภูมิหลังชีวิตทางการเมืองที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เริ่มต้นชีวิตทางการเมืองในระดับท้องถิ่นที่จังหวัดภูเก็ตก่อนที่จะได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2489 - 2490 แม้จะเป็น ส.ส. พัทลุงได้ไม่นานแต่ก็ได้มาสร้างชื่อเสียงทางการเมืองในกรุงเทพฯ เป็นผู้ร่วมตั้งพรรคประชาธิปไตยและดำรงตำแหน่งสำคัญ

ในพรรคหลายตำแหน่งรวมทั้งเป็นโฆษกพรรคฝิปากกล้า ได้รับฉายานามว่า “หมูหิน” เป็น ส.ส. กรุงเทพฯ 4 สมัย และเคยได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2518 - 2519 ภายหลังเกิดเหตุการณ์ เดือนตุลาคม 2519 และมีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครอง พ.ศ. 2520 นายสมบุญ ศิริธร ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิก สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และต่อมาได้รับแต่งตั้ง ให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เครือข่ายและความสัมพันธ์

นายสมบุญ ศิริธร เกิดเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2459 ที่บ้านตำบลลำป่า อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของ นายหล่อ ศิริธร และนางพุม ศิริธร (สกุลเดิม วิเศษสกุล) มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 8 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 5 คน คือ นางประพัตร์ ถาวโรจน์ นางเช้า นางชิต ตูลาธน นางอบเชย จันทนกุล นายสมบุญ ศิริธร นายประสาทเวช ศิริธร นางมินทร์ จันทรสณี และนายนิวัตร ศิริธร ด้านการศึกษา นายสมบุญได้รับการศึกษาขั้นมูลฐานจากโรงเรียนอภยานุกูล ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลลำป่า เริ่มเรียนตั้งแต่ชั้นมูลจนถึงชั้นประถม 1 จากนั้นได้ย้ายมาศึกษาต่อที่โรงเรียนจีน ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง เมื่อเรียนถึงชั้นประถม 3 ก็ได้ไปศึกษาต่อที่เกาะปีนังซึ่งอยู่ในความปกครองของอังกฤษ

ที่โรงเรียนปิ่นังคอนตินิวเอชั่น ได้รับการศึกษาจนจบชั้น 5 ก็ได้กลับมาศึกษาต่อที่เมืองไทยที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยได้พักอาศัยอยู่วัดราชาธิวาส มีท่านเจ้าคุณธรรมวโรดม เป็นเจ้าอาวาส ได้ศึกษาจนจบชั้น 6 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2476 แล้วได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมือง จนสำเร็จปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิตเมื่อ พ.ศ. 2481 นายสมบุญได้สมรสกับนางสาวศุภจิตรา เผ่าจินดา บุตรีของนายบุญเฮง และนางทอง เผ่าจินดา เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2482 มีบุตรและธิดา 3 คน คือ นายธนิต ศิริธร นางธัญยา สุรรังสรรค์ และนายธนะ ศิริธร

นายสมบุญ ศิริธร ได้ประกอบอาชีพทนายความ ทะเบียนทนายความประเทศไทยเลขที่ 22/2481 และทะเบียน ทนายความประเทศมลายาเลขที่ ดี.แอล.พี.แอล. 4177/48 ในเบื้องต้นได้เป็นทนายความที่จังหวัดตรังอยู่ประมาณ 8 เดือน ต่อมาได้ไปทำงานอยู่ที่จังหวัดภูเก็ตเป็นที่ปรึกษากฎหมาย ให้บริษัทเหมืองแร่ 5 บริษัท ได้ว่าความเกี่ยวกับเหมืองแร่ จนมีความชำนาญมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ในจังหวัดภูเก็ต จนกระทั่งวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2487 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองภูเก็ต นายสมบุญ ได้ลงสมัครแข่งขันในเขตบางเหนียว และได้รับเลือกเป็น สมาชิกสภาเทศบาลพร้อมทั้งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเทศมนตรี โดยมีนายวิรัตน์ หงษ์หยกเป็นนายกเทศมนตรี ในช่วงเวลา

ดังกล่าวได้เกิดสงครามเอเชียบูรพา นายสมบุญได้ร่วม
ขบวนการเสรีไทย จัดให้มีการซ่อมป้องกันภัยทางอากาศ
และได้ให้ความช่วยเหลือแก่ทหารเรือที่ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
ถูกโจมตีทางอากาศจากเครื่องบินของอังกฤษได้รับความเสียหาย
จนกระทั่งวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2488 เหตุการณ์ได้สงบลง
โดยญี่ปุ่นได้ยอมจำนน สำหรับในด้านการเมืองท้องถิ่นของ
จังหวัดภูเก็ต ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง
อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2488 นายสมบุญ
ได้รับเลือกเป็นครั้งที่ 2 มีขุนบำรุงฯ เป็นนายกเทศมนตรี
นายสมบุญได้รับแต่งตั้งเป็นเทศมนตรี ร่วมกับนายตัน โป หลิม
(อุดม) และขุนทวีป ตามหลักฐานกล่าวว่าคณะเทศมนตรีชุดนี้
ไม่ยอมรับเงินเดือน โดยสละเงินเดือนทั้งหมดจัดสร้างสาธารณูปโภค
ให้กับเมืองภูเก็ต สาธารณูปโภคดังกล่าวยังคงมีอยู่ปัจจุบันเป็น
ที่ยกย่องสรรเสริญของชาวภูเก็ตมาจนถึงปัจจุบันนี้ นายสมบุญ
อยู่ร่วมบริหารเทศบาลเมืองภูเก็ตกับคณะเทศมนตรีชุดนี้
ได้ไม่นานก็ได้ลาออก เพื่อมาสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจังหวัดพัทลุง ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม
พ.ศ. 2489 และพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการยุบสภาเมื่อวันที่
8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490

การได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุงของนายสมบุญ
ศิริธร เป็นครั้งแรกนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าก่อนการเลือกตั้ง
นายสมบุญไม่ได้อยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงมานาน ได้เดินทาง

ไปศึกษาที่เกาะปีนัง และที่กรุงเทพฯ ชีวิตการทำงานส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดภูเก็ต การกลับมาได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุงครั้งนี้ มีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญหลายด้าน กล่าวคือ ด้านครอบครัว เครือญาติ และสายตระกูล นายสมบุญคือเชื้อสายมาจากสายตระกูลของเจ้าเมืองพัทลุงในอดีต มีเครือข่ายสายตระกูลสำคัญ ได้แก่ ณ พัทลุง จันทโรจวงศ์ และศิริธร รวมทั้งสายตระกูลสาขาอีกจำนวนมากที่มีบารมีและเครือญาติในจังหวัดพัทลุง บิดาของนายสมบุญคือนายหล่อ ศิริธร มีความรู้ด้านกฎหมาย และเป็นทนายความ เคยสมัคร ส.ส. พัทลุงในการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2476 แต่ไม่ได้รับเลือก ครั้นต่อมาภายหลังนายหล่อได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนครูถัด พรหมมาณพ จนได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุง 2 สมัย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 และเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2487 จนกระทั่งพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 พร้อมทั้งได้กำหนดให้จัดการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489 ครูถัด พรหมมาณพ ไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ได้สนับสนุนให้นายสมบุญ ศิริธร ซึ่งเป็นบุตรชายของนายหล่อและเคยเป็นศิษย์ของครูถัดมาก่อนลงสมัคร (สุภาคย์ อินทองคง และพิทยา บุษรารัตน์, 2545, น. 1900 - 1903) จึงเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้นายสมบุญ ได้รับเลือกตั้ง ประกอบกับปัจจัยเหตุผลซึ่งเป็นคุณลักษณะส่วนตัวของ

นายสมบุญที่เป็นคนหนุ่มอายุเพียง 30 ปี มีการศึกษาสูง ระดับธรรมศาสตร์บัณฑิต มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมาย และมีประสบการณ์ด้านการบริหารท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตมาก่อน จากความรู้ความสามารถ และความพร้อมของระบบเครือข่าย รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากอดีต ส.ส. คือ ครูถัด พรหมมาณพ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นายสมบุญได้รับเลือก เป็น ส.ส. พัทลุง

บทบาททางการเมือง

ในช่วงเวลาที่นายสมบุญ ศิริธร เป็น ส.ส. พัทลุง ตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489 จนถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 รวมเวลา 1 ปีเศษ เป็นช่วงเวลาที่มิมีปัญหา สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ เนื่องจากเป็นช่วงเวลา ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เพิ่งจะยุติลง และเกิดเหตุการณ์ กรณีสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลถึง 5 ครั้ง มีนายกรัฐมนตรี 3 คน คือนายควง อภัยวงศ์ นายปรีดี พนมยงค์ และพลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ซึ่งถูกคณะทหารทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 บทบาททางการเมืองของนายสมบุญ ในฐานะของสมาชิกวุฒิสภา ไม่ปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่า มีผลงานด้านใดบ้าง แต่การเป็น ส.ส. ในครั้งนี้นับเป็นโอกาส สำคัญยิ่ง เนื่องจากนายสมบุญ เป็น ส.ส. หนุ่มเคยร่วม

ในขบวนการเสรีไทย ได้มีโอกาสพบปะกับ ส.ส. ผู้ร่วมอุดมการณ์ ได้ร่วมกันก่อตั้งพรรคการเมืองคือพรรคประชาธิปไตย โดยมี นายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรค ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมาอย่างต่อเนื่องส่วนนายสมบุญได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนพรรคมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง หรือไม่ก็ตาม บทบาท และผลงานของนายสมบุญได้ปรากฏเด่นชัด เมื่อได้มาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนคร (กรุงเทพมหานคร) ในเวลาต่อมา

กลวิธีหาเสียง

ภายหลังจากที่รัฐบาลสมัย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้ยุบสภาเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 และได้มีการประกาศ ให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489 นายสมบุญ ศิริธร ขณะที่เป็นเทศมนตรีเมืองภูเก็ตได้ลาออกมายื่นสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุง เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2488 มีเวลาหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งประมาณหนึ่งเดือนเศษเท่านั้น กลวิธีหาเสียงไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน สันนิษฐานว่าน่าจะใช้วิธีการเดียวกันกับอดีตผู้สมัคร ส.ส. ที่ผ่านมารวมทั้งบิดาของนายสมบุญคือนายหล่อ ศิริธร ซึ่งเคยสมัคร ส.ส. มาก่อนเช่นเดียวกัน วิธีการหาเสียงจึงน่าจะใช้ศักยภาพของครอบครัวซึ่งเป็นที่รู้จักกันกว้างขวางในจังหวัดพัทลุง ให้เป็นประโยชน์ ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้องให้การช่วยเหลือ

เดินทางไปพบปะบอกกล่าวกับผู้รู้จักคุ้นเคย รวมทั้งการแนะนำตัวหาเสียงในชุมชนต่างๆ วิธีการที่น่าจะเป็นจุดเด่นของนายสมบุญ คือ การเป็นคนหนุ่ม และเป็นชาวพัทลุง ที่มีโอกาสได้ศึกษาสำเร็จธรรมศาสตร์บัณฑิต เป็นผู้รู้กฎหมาย และมีประสบการณ์สามารถทำงานในสภาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการได้ฐานคะแนนเสียงของครุฑดี พรหมมาถนพ อดีต ส.ส. พัทลุงที่ไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ได้ประกาศให้การสนับสนุนนายสมบุญ ซึ่งมีแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองสอดคล้องกัน ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของสังคมพัทลุงมักจะให้การยกย่องยอมรับในคุณสมบัติของบุคคลที่มีความพร้อมด้านชาติตระกูล และนิยมในบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นพื้นฐานอยู่แล้วจึงได้ให้การต้อนรับ เลือกนายสมบุญ ศิริธร เป็น ส.ส. พัทลุง

หน้าที่การงานและชีวิตการเมืองที่กรุงเทพฯ

หากมองภาพรวมชีวิตทางการเมืองของนายสมบุญ ศิริธร ทั้งหมดแล้ว การเป็น ส.ส. พัทลุงเป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น เพราะบทบาทหน้าที่ และผลงานของนายสมบุญ ทางด้านการเมืองได้ปรากฏชัดเจน และมีความสำคัญจนกล่าวได้ว่ามีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน คือช่วงเวลาของการเป็น ส.ส.กรุงเทพฯ และรับตำแหน่งสำคัญทางการเมืองอีกหลายตำแหน่งในเวลาต่อมา รวมทั้งการขยายงานอาชีพนายความ และงานด้านธุรกิจ

ภายหลังจากได้มีการทำรัฐประหาร และยุบสภาเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 นายสมบุญ ศิริธร ได้กลับมาเป็น ทนายความที่จังหวัดภูเก็ตอีกครั้งหนึ่ง และในเวลาต่อมาก็ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองภูเก็ต นายสมบุญได้รับเลือกเป็นสมัยที่ 3 มีนายวิรัตน์ หงษ์หยก เป็นนายกเทศมนตรี นายสมบุญได้รับแต่งตั้งให้เป็นเทศมนตรี อีกครั้ง คณะเทศมนตรีชุดนี้ก็ไม่รับเงินเดือนเช่นเดียวกัน ได้เสียสละเงินเดือนทั้งหมดจัดสร้างสาธารณูปโภคให้กับ เมืองภูเก็ตเช่นเดียวกันกับที่ได้กระทำมาแล้วเมื่อครั้งเป็น คณะเทศมนตรีครั้งก่อน นายสมบุญใช้ชีวิตอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. 2496 จึงได้ย้ายภูมิลำเนามาอยู่ที่ กรุงเทพฯ ตามบันทึกประวัติของนายสมบุญเล่าว่าการย้ายมา ครั้งนี้เพื่อการศึกษาของลูกๆ ได้เดินทางจากภูเก็ตเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496 โดยสารเรือ “สินธุ์พังงา” มาขึ้นที่กันตัง จังหวัดตรังในวันที่ 18 จากนั้นได้ขึ้นรถไฟจาก กันตังถึงสถานีรถไฟธนบุรีในวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496 ได้นำครอบครัวเข้าพักที่โรงแรมเวียงใต้ ก่อนที่จะได้บ้านพักโดย ได้มาพักอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 1 อ. ซอยอารี 4 ถนนพหลโยธิน จนกระทั่งวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2502 จึงได้ย้ายมาอยู่ ที่บ้านซึ่งได้สร้างขึ้นเป็นของตนเอง ที่บ้านเลขที่ 8 ซอยศาลนา ถนนพระราม 6 คลองประปาสามเสน ชีวิต และงานของ นายสมบุญมีทั้งงานด้านอาชีพทนายความ และธุรกิจ และ ชีวิตทางด้านการเมืองซึ่งมีข้อมูลรายละเอียดดังนี้

ด้านอาชีพทนายความ และธุรกิจ ได้ร่วมกับนายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม เปิดสำนักงานทนายความเป็นของตนเอง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2496 ชื่อสำนักงานทนายความ “ศิริธรรม” ตั้งอยู่ที่ถนนวรจักร และเป็นทีปปรึกษากฎหมายของบริษัท เอส.อาร์. ของ ร.ต.ท.สุรียน ไรวา พร้อมทั้งได้ว่าความควบคู่กันไปด้วย ต่อมาได้ย้ายสำนักงานจากถนนวรจักร มาอยู่ที่บ้านของนายควง อภัยวงศ์ ได้ว่าความมาจนถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 ภายหลังจากนั้นก็ได้เปิดสำนักงานทนายความเป็นของตนเองอีกครั้งหนึ่ง ชื่อสำนักงานทนายความ “นิติวินิจ” อยู่ที่ถนนสุริวงค์ อนึ่งนอกจากการเปิดสำนักงานทนายความแล้ว นายสมบุญยังได้รับการบรรจุเป็นทนายความประจำการทำเรือแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2497 และยังเป็นทีปปรึกษากฎหมายขององค์การเหมืองแร่ อีกแห่งหนึ่งด้วย งานด้านนักกฎหมาย และธุรกิจของนายสมบุญ ได้มีความเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ นายสมบุญยังได้เข้าทำงานด้านกฎหมายที่บริษัทแสตนดาร์ด แวกคัมมออยล์ (ปัจจุบันคือบริษัทเอสโซ่ ประเทศไทย จำกัด) ได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ มาตลอดจนครบเกษียณอายุรวมระยะเวลา 14 ปี จากนั้นได้รับความไว้วางใจจากคุณหลวงประกอบนิติสาร ให้เป็นทนายความประจำสำนักงานประกอบนิติสาร จนถึงวันที่เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และ ภายหลังจากพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วก็ได้กลับมาเป็นทีปปรึกษากฎหมายของสำนักงานหลวงประกอบนิติสารอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อปี พ.ศ. 2513 นายสมบุญได้ร่วมกันก่อตั้งบริษัท ฟินิกส์ เปเปอร์พัลป์ จำกัด อยู่ที่ตึกกรุงเทพประกันภัย ถนนสีลม และเป็นทนายความที่ปรึกษากฎหมายมาจนวาระสุดท้ายของชีวิต ในขณะที่เดียวกันยังได้ก่อตั้งบริษัทของตนเอง เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 คือ บริษัทอินเตอร์คอนติเนนตัล ตรวจสอบ และวิเคราะห์สินค้าตั้งอยู่ที่เลขที่ 61/2 ซอยหลังสวน ถนนเพลินจิต โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้สินค้าส่งออกของไทยมีมาตรฐานตามความต้องการของตลาดโลก

สำหรับงานด้านการเมือง นายสมบุญ ศิริธร ได้เริ่มต้นชีวิตการเมืองในระดับท้องถิ่นที่เทศบาลเมืองภูเก็ต และการเมืองระดับชาติโดยการเป็น ส.ส. พัทลุง และร่วมงานการเมืองโดยการร่วมก่อตั้งพรรคประชาธิปัตย์เมื่อปี พ.ศ. 2489 ในระยะเบื้องต้นนี้แม้จะมีการเลือกตั้งทั่วไปถึง 3 ครั้ง เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2491 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 และเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 นายสมบุญก็ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ก็ได้ช่วยหาเสียงให้กับพรรคประชาธิปัตย์มาโดยตลอด จนกระทั่งได้ย้ายภูมิลำเนามาอยู่กรุงเทพฯ และมีหลักฐานมั่นคงแล้วจึงได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพระนคร (กรุงเทพฯ) ได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 4 สมัย คือ ครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2500 ในขณะที่นายสมบุญอายุได้ 41 ปี มีนายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรคอยู่ในตำแหน่ง ส.ส.

จนถึงวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 เนื่องจากเกิดการปฏิวัติ โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ครั้งที่ 2 เมื่อการเลือกตั้ง ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 มี มรว.เสนีย์ ปราโมช เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ทำหน้าที่ฝ่ายค้านในสภา ในช่วงเวลาที่รัฐบาลของจอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรคสหประชาไทยบริหารประเทศ จนถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 จอมพลถนอมได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจและยุบเลิกสภา ประเทศตกอยู่ภายใต้การปกครองรัฐบาลเผด็จการทหาร จนกระทั่งนักศึกษา และประชาชนได้เดินขบวนเรียกร้องรัฐธรรมนูญในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 “วันมหาวิปโยค” หลังจากนั้นได้มีการจัดตั้งรัฐบาลโดยมี นายกรัฐมนตรีพระราชทานคือ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ บริหารประเทศ พร้อมทั้งจัดให้มีสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 299 คน ซึ่งแต่งตั้งจากสมาชิกสมัชชาสนามม้า ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518

นายสมบุญ ศิริธร ได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ 3 พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีจำนวน ส.ส. มากที่สุดได้จัดตั้งรัฐบาล มี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี และนายสมบุญ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 โดยมีพลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ ลิทธิสุนทร เป็นรัฐมนตรีว่าการฯ คณะรัฐมนตรีชุดนี้ อยู่ได้ไม่ถึงหนึ่งเดือนก็ต้องลาออกเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2518 เนื่องจากได้รับคะแนนเสียงไว้วางใจไม่ถึงครึ่ง ของสภาในวันแถลงนโยบาย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้า พรรคกิจสังคม ซึ่งมีเสียงในสภาเพียง 18 เสียง (ส.ส. ในสภามี 269 คน) ได้เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลผสม จาก 11 พรรคการเมืองบริหารประเทศตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2518 สื่อมวลชนเรียกรัฐบาลชุดนี้ว่า “รัฐบาลร้อยพ่อ พันแม่” พรรคประชาธิปัตย์ทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน จนกระทั่ง วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ประกาศยุบสภา และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 นายสมบุญได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. กรุงเทพฯ เป็นครั้งที่ 4 พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นแกนนำ จัดตั้งรัฐบาลผสมโดย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วนนายสมบุญ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2519 ในระหว่างการดำรง ตำแหน่งนายสมบุญได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลายด้าน รวมทั้งเหตุการณ์เขาคุนยี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีปัญหาประชาชนจำนวนมาก

เข้าไปซุกแร่ จนกระทั่งเกิดเหตุร้ายและมีการเสียชีวิต นายสมบุญ ได้เข้าไปแก้ไขปัญหาคณะเขาศูนย์มีความสงบลงได้ นอกจากนั้น ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง นายสมบุญได้ประสบเหตุการณ์ โจรผู้ร้ายปล้นรถไฟสายใต้ ในขณะที่นายสมบุญโดยสาร มาที่บรณไฟขบวนดังกล่าวด้วย

นายสมบุญ ศิริธร ปฏิบัติงานในตำแหน่งรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยมาจนถึงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2519 ได้มีการปรับคณะรัฐมนตรีใหม่ ในขณะเดียวกัน ก็ได้มีปัญหาทางการเมืองภายในพรรคประชาธิปัตย์ นายสมบุญ ได้ถูกปรับย้ายจากกระทรวงมหาดไทยไปเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งนายสมบุญได้พิจารณาเห็นว่าเป็น การไม่ยุติธรรม เพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง และวงศ์ตระกูลจึงได้มี หนังสือถึง ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี กราบเรียนว่า แม้จะถูกเสนอชื่อในตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าวก็จะถวายบังคมลา ออกทันที อนึ่งเมื่อมีการปรับคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เมื่อ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ก็ไม่ปรากฏชื่อนายสมบุญอยู่คณะรัฐมนตรีดังกล่าว แต่ประการใด แต่คณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าวก็อยู่ได้เพียงวันเดียว ได้เกิดเหตุการณ์ชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะทหาร เรียกตนเองว่าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นำโดย พลเรือเอกสัจด์ ชลออยู่ ได้ยึดอำนาจปกครองเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

นายสมบุญ ศิริธร ปฏิบัติงานการเมืองมาตั้งแต่ริเริ่มการก่อตั้งพรรคประชาธิปไตย จนกระทั่งเป็นสมาชิกอาวุโสของพรรค รวมเวลาได้ประมาณ 30 ปี มีบทบาททางการเมืองและดำรงตำแหน่งสำคัญ เช่น เป็นโฆษกพรรค กรรมการกลางพรรค เป็นผู้วางแผนการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เดินทางไปปราศรัยหาเสียงให้กับพรรคทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทั้งการเลือกตั้ง ส.ส. และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นของกรุงเทพฯ โดยบุคลิกของนายสมบุญซึ่งเป็นคนรูปร่างอ้วน พูดเสียงดังฟังชัด มีความหนักแน่น และตรงไปตรงมา มีผู้ที่เคยฟังการปราศรัยของนายสมบุญเล่าว่าในขณะที่มีการปราศรัยของพรรคประชาธิปไตยที่สนามหลวง นายสมบุญปราศรัยด้วยถ้อยคำที่กล้าหาญและรุนแรงโดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลของอำนาจเผด็จการ จนผู้ฟังตะโกนถามไปว่ารูปร่างอ้วนเหมือนหมูไม่กลัวถูกยิงพุงหรือ นายสมบุญได้โต้ตอบไปว่าถึงจะเป็นหมูก็ “หมูหิน” (หมายถึง กระสุนยิงไม่เข้า) จากเหตุการณ์ปราศรัยในครั้งนั้นทำให้นายสมบุญมีชื่อเรียกกันทั่วไปว่า “หมูหิน”

ในปีนั้นปลายของชีวิตนายสมบุญ ศิริธร ยังคงได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติงานทางด้านการเมืองการปกครองของประเทศ กล่าวคือเมื่อคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้จัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศโดยมีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร

เป็นนายกรัฐมนตรี นายสมบุญได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 และได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการสามัญประจำสภาคณะกรรมาธิการการปกครอง เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2519 ได้ปฏิบัติหน้าที่จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 ซึ่งนำโดยพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ครั้นต่อมาได้มีการจัดตั้งรัฐบาล มีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชนะนันท์ เป็นนายกรัฐมนตรี นายสมบุญได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง ขณะที่มีอายุได้ 62 ปี ในการนี้ นายสมบุญยังได้รับเลือกให้เป็นกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญกรรมาธิการการปกครอง เป็นประธานกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ และเป็นประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน นายสมบุญได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2521 ได้เกิดอาการเจ็บที่หน้าอกด้านซ้ายอย่างกะทันหันจนกระทั่งถึงแก่กรรมที่โรงพยาบาลเลิดสิน รวมอายุได้ 62 ปี 4 เดือน

ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์

ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 1 สมัย ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2489 จนถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 รวมเวลา 1 ปี 3 เดือน

ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการกรมตำรวจ ได้รับเลื่อนยศเป็น พันตำรวจโทปฏิบัติราชการในพื้นที่ภาคใต้หลายแห่ง จนกระทั่ง เป็นรองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดพัทลุง และเป็นรองผู้กำกับการตำรวจภูธรเขต 8 ได้ลาออกจากราชการเมื่อ พ.ศ. 2517 และได้สมัคร ส.ส. พัทลุงอีกครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. 2518 แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง

เครือข่ายความสัมพันธ์

ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2457 เป็นบุตรของนายสิบตำรวจเอกคล้ายหรือพ่อครูคล้าย ขุทรานนท์ และนางแย้ม ขุทรานนท์ (สกุลเดิม ยิ้มซ้าย) บิดามีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนมารดาเป็น ชาวบ้านทำน้ำห้วนอน ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เนื่องจากบิดาคือนายสิบตำรวจเอกคล้าย เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องไปปฏิบัติราชการในหลายพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง จึงต้องย้ายสถานที่อยู่อาศัย และสถานที่ทำงานหลายครั้ง พ.ศ. 2472 บิดาได้ออกจากอาชีพตำรวจ มารับราชการครูประจำตำบลในจังหวัดพัทลุง จนกระทั่ง ได้เป็นครูใหญ่โรงเรียนวัดท่าลาด และโรงเรียนประจำตำบล เขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง จึงได้ตั้งบ้านเรือน อยู่ที่อำเภอเขาชัยสน ภายหลังเกษียณอายุ ครูคล้าย ขุทรานนท์ ได้จัดตั้งโรงเรียนราษฎร์คือ “โรงเรียนสวัสดีวิทยา” เมื่อ

พ.ศ. 2485 มีนักเรียนเข้าเรียนจำนวนมาก ประชาชนก็ให้ความเคารพนับถือ และนิยมเรียกกันว่า “พ่อครูคล้าย” ส่วน ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ ได้สมรสกับนางละมัย ขุทรานนท์ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คน

ในด้านการศึกษาเบื้องต้น ร.ต.ท.คลาด ได้ศึกษาเล่าเรียนในสถานการศึกษาหลายแห่งเนื่องจากต้องย้ายตามบิดาไปอยู่ในท้องที่ต่างๆ ได้แก่ จบชั้นประถมปีที่ 1 โรงเรียนประชาบาลตำบลลำปำ จังหวัดพัทลุง ประถมปีที่ 2 โรงเรียนประชาบาลตำบลชะบ้าย้อย ประถมปีที่ 3 โรงเรียนประชาบาลอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จบมัธยมปีที่ 3 โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง จบมัธยมปีที่ 6 โรงเรียนประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช และจบมัธยมปีที่ 8 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ต่อมาได้ศึกษาต่อสำเร็จประโยศครูประถมสามัญ โรงเรียนฝึกหัดครูประถม จังหวัดพระนคร และสำเร็จปริญญาตรี ธรรมศาสตร์บัณฑิต เมื่อ พ.ศ. 2488 สำหรับด้านหน้าที่การงาน ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ เริ่มรับราชการเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง ก่อนที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ต่อมาได้กลับเข้ามารับราชการตำรวจในกองกำกับ 2 ตำรวจสันติบาล เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2488 และได้ย้ายมารับราชการประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ ได้ลาออกจากราชการ มาสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง และได้รับการเลือกตั้ง ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2489 ถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 การได้รับเลือกตั้งครั้งนี้ มาจากโอกาส และปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ กล่าวคือโดยประวัติส่วนตัว ร.ต.ท.คลาด เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา และหน้าที่การงาน ประกอบด้วยวัย 32 ปี กำลังมีความเจริญก้าวหน้าในทางราชการ และในอดีตเคยเป็นครูโรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง จึงเป็นที่รู้จักของประชาชน ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการได้รับเลือกเป็น ส.ส. คือ ครอบครัว และเครือญาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบารมีของบิดา คือ นายสิบตำรวจเอกคล้าย ต่อมาภายหลังได้เปลี่ยนอาชีพมาเป็นครูประชาบาล และได้รับการแต่งตั้งเป็นครูใหญ่ รับราชการอยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงหลายแห่ง และเมื่อเกษียณอายุราชการยังได้จัดตั้งโรงเรียนราษฎรที่อำเภอเขาชัยสน คือ โรงเรียนส่วสดีวิทยา ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชนซึ่งนิยมเรียกท่านด้วยความเคารพยกย่องว่า “พ่อครูคล้าย” นอกจากนั้นยังเคยได้รับความไว้วางใจจากประชาชนโดยเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง 2 สมัย จากบทบาท และบารมีของผู้เป็นบิดาดังกล่าว ได้มีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้ ร.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

อนึ่งภายหลังจากเกิดการรัฐประหาร และยุบเลิกสภา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 แล้ว ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์ ได้กลับเข้ารับราชการกรมตำรวจอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2491 ได้รับการเลื่อนยศครั้งสุดท้ายเป็นพันตำรวจโท ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ภาคใต้หลายแห่ง เช่น เป็นผู้บังคับหมวด กองตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี เมื่อ พ.ศ. 2491 เป็นหัวหน้า สถานีตำรวจอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เมื่อ พ.ศ. 2492 เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอสุโขทัยโลก จังหวัดนราธิวาส เมื่อ พ.ศ. 2493 ได้รับการแต่งตั้งไปประจำกองบังคับการ ตำรวจภูธรภาค 9 เมื่อ พ.ศ. 2497 เป็นผู้บังคับหมวด กองตำรวจภูธร จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2498 เป็นหัวหน้า สถานีตำรวจภูธรอำเภอละงู จังหวัดสตูล เมื่อ พ.ศ. 2500 เป็นผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เมื่อ พ.ศ. 2501 เป็นรองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2509 และได้รับการแต่งตั้งเป็นรองผู้กำกับการ ตำรวจภูธรเขต 8 เมื่อ พ.ศ. 2514 (อนุสรณ์ในงาน พระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์, 2539 น. 6 - 7)

พ.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์ ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ได้กลับมาใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านอำเภอ เขาชัยสน จังหวัดพัทลุง และได้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงอีกครั้งหนึ่ง โดยการชักนำของเพื่อนสนิทคือ พ.อ.สมคิด ศรีสังคม หัวหน้าพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดพัทลุง 2 คน คือ พ.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ และนายโรน่าน อรุณรังษี แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ต่อมา พ.ต.ท.คลาด ได้รับเชิญให้เป็นครูสอนวิชากฎหมาย และเป็นครูใหญ่โรงเรียนพาณิชย์การพัทลุง อยู่ได้ระยะหนึ่งจึงได้ลาออก และได้ใช้ชีวิตที่สมถะเรียบง่าย จนกระทั่งได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2539 รวมอายุได้ 82 ปี จากการศึกษาประวัติ และผลงานของ พ.ต.ท.คลาด ขุทรานนท์ พบว่า พ.ต.ท.คลาด เป็นนักการเมืองที่มีความรู้ความสามารถคนหนึ่ง เป็นนายตำรวจที่มีพื้นฐานของความเป็นครู และนักวิชาการอยู่ในตัว มีความรู้ด้านกฎหมายและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จากข้อมูลคำบอกเล่าของบุตรสาวคือ นางพ่องพรรณ โหดสูบ ซึ่งเป็นครูโรงเรียนบ้านท่าลาดกล่าวว่าเมื่อครั้งที่รับราชการเป็นตำรวจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ต.ท.คลาด ได้ทำหน้าที่เป็นล่ามร่วมกับเจ้าหน้าที่ทางการมาเลเซีย ได้รับการยอมรับในด้านความรู้ ทางกรมมาเลเซียได้มอบกริชให้เป็นของที่ระลึกจากการร่วมงานดังกล่าว

บทบาททางการเมือง

จากการศึกษาไม่พบว่า ร.ต.ท.ฉลาด ชูทรานนท์ ได้แสดงบทบาทในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากนักน้อยเพียงใด เพียงแต่มีหลักฐานปรากฏจากคำบอกเล่าอยู่บ้าง ในเรื่องของการใช้ศักยภาพของตำแหน่งหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประสานงานกับทางราชการเพื่อแก้ไขปัญหาของจังหวัดพัทลุง จากปากคำของนางพ้องพรรณ โทดสูบ บุตรสาวซึ่งอ้างคำบอกเล่าของบิดาว่า ในขณะที่เป็น ส.ส. พัทลุง ร.ต.ท.ฉลาด ชูทรานนท์ ได้ดำเนินการประสานงานให้มีการขยายโครงการชลประทานจังหวัดพัทลุง เพื่อช่วยเหลือประชาชนทางด้าน การเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวพัทลุง

กลวิธีหาเสียง

ร.ต.ท.ฉลาด ชูทรานนท์ ได้อาศัยความรู้ทางด้านการศึกษา และประสบการณ์ด้านหน้าที่การงานมาแนะนำตัวหาเสียง ได้แก่ด้านคุณวุฒิทางการศึกษาสำเร็จธรรมศาสตร์บัณฑิต มีความรู้ทางด้านกฎหมาย มีตำแหน่งหน้าที่การงานคือ การเป็นข้าราชการตำรวจ และเป็นครูมาก่อน ได้เดินพบปะประชาชนในหมู่บ้านชุมชน การอาศัยญาติมิตร และผู้ที่มีความเคารพรักใคร่ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งอาศัยบารมีของบิดา ซึ่งเป็นบุคคลกว้างขวางในสังคม นอกจากนั้นยังมีเพื่อนฝูงและ

ลูกศิษย์ที่เรียนอยู่โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุงให้การสนับสนุน ดังปรากฏหลักฐานในข้อความที่ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ อดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงได้กล่าวไว้ว่า “ผมคนหนึ่ง เป็นลูกศิษย์อาจารย์คลาด แต่ไม่ได้เป็นอาจารย์ประจำชั้น โรงเรียน ประจำจังหวัดพัทลุง จำได้ว่าอาจารย์สอนพิเศษวิชาพลศึกษา ครั้งหนึ่งอาจารย์คลาดได้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พวกเราลูกศิษย์ได้ช่วยกันหาเสียง เขียนโปสเตอร์สนับสนุน อาจารย์คลาด” (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ท. คลาด ชุทรานนท์, 2539, น.17)

นายกำธร ทองขุนดำ เล่าว่า เคยถามนายทอง คำเกลี้ยง ราษฎร อยู่บ้านเลขที่ 114 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นตา ว่า ภาพถ่าย คนมีหนวด แต่งชุดขาวเหมือนข้าราชการที่ใส่กรอบแว่นไว้ที่บ้านนายทองนั้น เป็นใคร เป็นญาติกันหรือไม่ ได้รับคำตอบ จากนายทองว่า ไม่ได้เป็นญาติกัน ชื่อนายร้อยคลาด เป็นผู้สมัคร และอดีต ส.ส.พัทลุง เมื่อถูกถามว่าภาพดังกล่าวมาอยู่ที่บ้าน ได้อย่างไร นายทองได้ตอบว่าเขามาหาเสียง ให้ภาพนี้ไว้ เป็นที่ระลึก มีอะไรเดือดร้อนไปหาได้ โดยเหตุที่นายทอง คำเกลี้ยง เป็นผู้กว้างขวางในตำบลดอนทราย ใครถูกรังแก ถูกขโมยวัว ขโมยควาย จะมาพึ่งพาขอช่วยให้นายทอง ช่วยแก้ปัญหาติดตามเอาคืนให้ ส่วนมากมักจะได้คืนเป็นที่ เคารพนับถือของคนในตำบล การที่ ร.ต.ท.คลาด นำภาพ

ไปมอบให้เป็นที่ระลึกเป็นการผูกมิตร และขอความช่วยเหลือนั้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถของ ร.ต.ท.ฉลาดในการเป็น “แมวมอง” สรรหาหัวคะแนนที่เป็นผู้กว้างขวางในท้องถิ่น สามารถช่วยหาเสียงช่วยสร้างความนิยมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

นายเปลื้อง คชภักดี

นายเปลื้อง คชภักดี เป็นทนายความที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดพัทลุง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 แต่อยู่ในตำแหน่งได้ประมาณ 6 เดือน จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการปฏิวัติยุบสภาเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ต่อมาได้สมัครรับเลือกตั้งอีกหลายครั้งแต่ไม่ได้รับเลือก นายเปลื้องยังคงยึดอาชีพทนายความ และมีบทบาททางการเมืองท้องถิ่น เคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง และประธานสภาจังหวัดพัทลุง ในบั้นปลายชีวิตนายเปลื้อง ได้อุทิศเวลาให้กับงานสังคมสงเคราะห์ และงานสาธารณกุศล จนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2544

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายเปลื้อง คชภักดี เกิดเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2462 ที่บ้านพะยอมใหญ่ ตำบลป่าพะยอม อำเภอ

ควนขนุน จังหวัดพัทลุง (ปัจจุบันคืออำเภอป่าพะยอม) เป็นบุตรคนที่ 5 ของขุนคณศรพัชร์พยอมวัน (สิน คชภักดี) อดีตกำนันตำบลป่าพะยอม และนางปล้อง คชภักดี (สกุลเดิม สุวรรณภักดี) ซึ่งเป็นชาวตำบลป่าพะยอมเช่นเดียวกัน นายเปลื้องได้สมรสกับนางสารภี คชภักดี (สกุลเดิม เพ็ญสุวรรณ) อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีพัทลุง เป็นบุตรของขุนอภิรมย์สุรทัณฑ์ (เดือน เพ็ญสุวรรณ) และนางสมร เพ็ญสุวรรณ (สกุลเดิม ณ พัทลุง) มีบุตรธิดารวม 7 คน

ในด้านการศึกษา และหน้าที่การงาน นายเปลื้อง คชภักดี ได้ศึกษาเบื้องต้นในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนในตำบลป่าพะยอม และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง โดยในระหว่างการศึกษาได้มาเป็นศิษย์วัดอยู่กับพระอาจารย์เครือจ เกสโร วัดคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าทำงานเป็นพนักงานเทศบาลเมืองพัทลุงอยู่เป็นเวลาประมาณ 1 ปี ต่อมาได้ลาออกเพื่อเดินทางไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ โดยได้รับการสนับสนุนจากพระอาจารย์เครือจ เกสโร ให้นายเปลื้องได้พักอาศัยอยู่ที่วัดเลียบ นายเปลื้องได้เรียนจบพาณิชยการปีที่ 2 จากวิทยาลัยพาณิชยการพระนคร เมื่อสำเร็จการศึกษาได้เข้ารับราชการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พร้อมกันนั้นก็ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ

การเมือง ในเบื้องต้นนายเปลื้องเรียนสำเร็จระดับอนุปริญญา และได้มาสมัคร ส.ส. พัทลุงครั้งหนึ่งแต่ไม่ได้รับเลือก จึงเดินทางกลับไปศึกษาต่อจนกระทั่งสำเร็จปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิต (ธ.บ.)

นายเปลื้อง คชภักดี มีความสนใจในการทำงานด้านการเมืองมาตั้งแต่เบื้องต้น เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับธรรมศาสตร์บัณฑิต จึงไม่ได้คิดที่จะเข้ารับราชการตามค่านิยมของบุคคลทั่วไปในขณะนั้น แต่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเป็นนักการเมือง และประกอบอาชีพทนายความ โดยการเปิดสำนักงานทนายความในจังหวัดพัทลุง พร้อมทั้งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาท้องถิ่นหลายครั้ง ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีเครือข่าย และบุคคลสำคัญเป็นที่รู้จักกว้างขวางในจังหวัดพัทลุงให้การช่วยเหลือสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 เป็นช่วงเวลาที่นายเปลื้องมีชื่อเสียงโด่งดังด้วยวัยเพียง 38 ปี มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ ได้รับการสนับสนุนจากกำนันสมปองซึ่งเป็นลูกชายของกำนันเลื่อน แก้วทองค์ เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือ และมีความกว้างขวางในสังคมเขตพื้นที่อำเภอควนขนุน และป่าพะยอม กำนันสวิง ชนะสิทธิ์ บุคคลสำคัญในพื้นที่อำเภอตะโหมด และเป็นญาติของอาจารย์สารภี คชภักดี

นายเปลื้อง คชภักดี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุงเพียงครั้งเดียวในระยะเวลาประมาณ 6 เดือนเศษ ก็เกิดการปฏิวัติโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 หลังจากนั้นก็ยังได้สมัคร ส.ส. พัทลุง อีกหลายครั้งแต่ไม่ได้รับเลือก จากบันทึกประวัติของ นายเปลื้อง คชภักดี ได้ให้เหตุผลที่ไม่ได้รับเลือกตั้งไว้ว่า เนื่องจากเคยเป็น ส.ส. สังกัดพรรครัฐบาล ประกอบกับเป็นคนมีการศึกษาสูงรัฐมนตรีหลายคนรู้จัก โดยเฉพาะในสมัย จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งได้เชิญนายเปลื้องให้เข้าร่วมสมัคร ในนามพรรครัฐบาล ในขณะที่สถานการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทยได้แผ่อิทธิพลตลอดแนวเทือกเขาบรรทัด ตั้งแต่เหนือจรดใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ในจังหวัด พัทลุงเกิดกรณีถังแดง ดังนั้นการสมัครในนามพรรครัฐบาล จึงไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน นี่คือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ นายเปลื้องไม่ได้รับเลือกเป็น ส.ส. พัทลุงอีก (เปลื้อง คชภักดี 2544, น.12)

แม้ว่าจะเป็ น ส.ส. เพียงสมัยเดียว และในช่วงเวลา ไม่นานนัก แต่ชีวิตของนายเปลื้อง คชภักดี ยังคงเกี่ยวข้องกับการเมืองเป็นเวลาอันยาวนาน เคยได้รับการแต่งตั้งเป็น สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาท้องถิ่นหลายครั้ง ทั้งในช่วงเวลาก่อนการเป็น ส.ส. และ ภายหลังจากการเป็น ส.ส. เคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เมืองพัทลุง และประธานสภาจังหวัดพัทลุง ประกอบกับ

การเป็นนายความที่มีชื่อเสียง รวมทั้งการมีภรรยาคือ อาจารย์สารภี คชภักดี ซึ่งเป็นครูและผู้บริหารโรงเรียนสตรีพัทลุงตลอดชีวิตการรับราชการ ทำให้ครอบครัวของ นายเปลื้องเป็นที่รู้จักกันกว้างขวางในสังคมจังหวัดพัทลุง ในช่วงบั้นปลายชีวิตนายเปลื้องได้อุทิศเวลาให้กับงาน สังคมสงเคราะห์ และงานสาธารณกุศลหลายองค์การ จนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2544 รวมอายุได้ 82 ปี

บทบาททางการเมือง

นายเปลื้อง คชภักดี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคธรรมาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ - 16 กันยายน พ.ศ. 2500 รวมเวลาได้ 6 เดือนเศษ เป็นช่วงเวลาที่จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี บทบาทของนายเปลื้องในฐานะสมาชิก รัฐสภายังไม่ปรากฏเด่นชัดมากนัก แต่สันนิษฐานว่าน่าจะมี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับฝ่ายรัฐบาล เคยได้รับการคัดเลือก จากรัฐบาลให้เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศแต่ยังไม่ทัน เดินทางกลับถึงประเทศไทย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจ และเมื่อมีการเลือกตั้งในเวลาต่อมา จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงกลาโหมในรัฐบาลของจอมพลแปลก ได้เชิญชวนให้นายเปลื้องสมัคร ส.ส. ในนามพรรครัฐบาลอีกด้วย

กลวิธีการหาเสียง

นายเปลื้อง คชภักดี ได้ใช้กลวิธีหาเสียงหลายวิธี เช่น การเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ โดยมีบุคคลในพื้นที่เป็นแกนนำไปเยี่ยมประชาชนถึงบ้าน การให้ญาติพี่น้อง และบุคคลสำคัญเป็นที่รู้จักกว้างขวาง ในสังคมเป็นหัวคะแนน การจัดทำใบปลิวโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผลงาน ความรู้ความสามารถ และความเหมาะสมในการเป็น ส.ส. การเขียนคำกลอนโดยศิลปินหรือกวีในท้องถิ่น ดังปรากฏในตัวอย่างใบปลิวหาเสียงแนะนำตัวสมัคร ส.ส. ครั้งที่ 2 ซึ่งประพันธ์โดย ครูสีนวล มากนวล ดังนี้ (เปลื้อง คชภักดี 2544, น.63)

เลือกผู้แทนสมัยยุบสรุปเรื่อง	เก็บคุณเปลื้องเอาไว้ใช้ต่อไป
เพียงหกเดือนที่ประจำทำมาแล้ว	ดูคล่องแคล่วแต่ไม่ครบจบสมัย
สภายุบยุบวิบเหมือนดับไฟ	มีทันได้ทำงานการสำคัญ
เหมือนข้าวท้องยังไม่ถ้วนมาถ้วนแท้ง	ยังมีทันเห็นแสงพระสุริยฉัน
ช่วงเวลาหุดหิดชนิดเท่านั้น	ยังได้ทันเห็นฟ้านภาจร
ไปดูงานต่างประเทศทั่วโลก	นับว่าโชคสูงสุดอนุสรณ์
พัทลุงคนฉลาดชาติแน่นอน	อย่าสิ้นคลอนไอ้เฮ้อล้งเลใจ
ผู้แทนดียอมเป็นศรีสง่าหน้า	ชาวประชาพวกพ้องพลอยผ่องใส
ผู้แทนโง่ไม่มากมาจากใคร	ใช้อื่นไกลคือคนเลือกถูกเปลือยกคน
ขึ้นหลังช้างแล้วอย่าอย่างบนหลังเสือ	อย่างทิ้งเรือขี้ออนไม้จะไร้ผล
ครั้งที่สองเลขสองให้ท่องบ่น	เหมือนเวทมนต์ภาวนาไว้พาตัว

ที่สิบห้าธันวาคมอย่างให้พลัง
 คุณภาพคุณเปลื้องเลื่องลือทั่ว
 เพราะชำนาญการเมืองจนเชื่องชิน
 คนสำคัญชั้นผู้ใหญ่ในสภา
 ชาวจังหวัดพัทลุงมุ่งไม่ผิด
 ได้ลี้วขวานมืดพร้าที่กล้าคม
 ถ้าทั้งเก่าเอาใหม่ไปสับเปลี่ยน
 กบเลือกนายรุกเร้าเฝ้าหรือ
 รักคุณเปลื้อง แล้วให้รักสมัครมัน
 อยู่กินกันสักสี่ปี เกิดพี่น้อง
 อย่าหุเบาเชื่องง่ายจะววยวุ่น
 อย่าเห็นแก่ปากท้องของตี๋มกิน
 จะใช้คนดูคนใคร่ครวญคิด
 คนไม่เป็นทำไม่ได้ ใช้ทำไม
 ลิงเห็นคนทอดแหแล้วง่าย
 แหกกระหวัดรัดกระสันเข้าพันพุง
 เพราะฉะนั้นพวกเราเอาคุณเปลื้อง
 แรมแปดคำมิได้เลื่อนในเดือนอ้าย
 ไปใช้สิทธิ์ตามที่เรามีสิทธิ์
 มอบให้ทำนกรรมกรทำนรับพลัน

ให้เหมือนสั่งอย่าให้สูญนะทุนหัว
 ไม่ขายตัวเคยผ่านงานสภา
 รู้จักถิ่นและเพื่อนฝูง สูงศึกษา
 เล่นหานับถือจับมือชม
 ช่างใช้สิทธิ์ผู้แทนแสนเหมาะสม
 ถูกอารมณ์ฉวยจับก็จับมือ
 ได้เล่มเหียน มาใช้สบายหรือ
 ไปปลายมือนกกระสามาปกครอง
 อย่าเห็นหน้าใหม่ใจสามสอง
 เห็นบกร่องค่อยร่างอย่าไม่ราकिन
 อย่าเก็บนุ่นไว้ในอก จงพกหิน
 อีกทรัพย์สินสารพัดตัด दिलใจ
 ดังฆาตโบรมหน่านชานไซ
 กลับเป็นภัยกับจังหวัดพัทลุง
 จับแหพลัน พันกาย วุ่นววยยุ่ง
 อดปลากุ้งแล้วมิหน้าซ้ำตัวตาย
 ที่ชำนาญ การเมือง สมมุ่งหมาย
 รีบพากายไปหน่วยช่วยช่วยกัน
 เลขสองปิดพับซองเป็นของขวัญ
 พอชงนั้นลงหีบ รีบกลับเอย

นายขาว อินทร์ด้วง

หากเอ่ยชื่อนายขาว อินทร์ด้วง อาจจะมีผู้รู้จักบ้าง แต่ถ้าออกชื่อว่า “มหาขาว อินทร์ด้วง” คนมีอายุประมาณ 55-70 ปีในจังหวัดพัทลุงจะรู้จักดี เพราะนายขาว อินทร์ด้วง เป็น ส.ส.คนแรกที่มีพื้นฐานมาจากทางพระ เคยบวชพระ

ลืกออกมาทำการเกษตร การที่เกษตรกรจะลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็น ส.ส. เป็นเรื่องที่ค่อนข้างแปลก เพราะเมื่อศึกษาจาก ประวัติการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว จะพบว่าผู้สมัคร ส.ส. ส่วนมาก จะมาจากครอบครัวที่มีการศึกษาดี ฐานะดี เป็น ข้าราชการ ทหาร ครู ทุนายความ หรือพ่อค่านักธุรกิจ นายชาวเป็น ส.ส. พัทลุงคนแรกที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในสมัยที่พรรค ประชาธิปัตย์ยังไม่มีชื่อเสียงในจังหวัดพัทลุง การที่นายชาว อินด่วง ได้เป็น ส.ส. จังหวัดพัทลุง ด้วยความประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดี บุคลิกที่ขยันขันแข็ง ทำตัวเรียบง่าย เข้ากับประชาชนได้ทุกชั้นทุกวัย นอกจากจะทำให้ให้นายชาว ได้เป็น ส.ส. แล้ว ชื่อเสียงส่วนหนึ่งของนายชาว ได้พอกพูน สะสมเป็นทุนของพรรคประชาธิปัตย์ ในอนาคตอีกด้วย นายชาว อินทร์ด่วง จึงถือว่าเป็นผู้บุกเบิกงานการเมืองของ พรรคประชาธิปัตย์ในยุคแรกๆ จนพรรคเป็นที่ยอมรับของ ประชาชนพัทลุง

ใน พ.ศ. 2500 มีการเลือกตั้งทั่วไป 2 ครั้ง คือครั้งแรก เลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นการแข่งขัน ระหว่างพรรคเสรีมนังคศิลาและพรรคสหประชาไทย การเลือกตั้งดังกล่าวในส่วนของจังหวัดพัทลุง นายเปลื้อง ศษภักดี สังกัดพรรคธรรมาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ระหว่างการเลือกตั้งมีการกล่าวหาว่าฝ่ายรัฐบาลใช้กลโกง การเลือกตั้ง เช่น ใช้พลร่ม ไฟไฟ เปลียนทียบเลือกตั้ง

มีการเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้ง จนรัฐบาลต้องยกเลิกการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้มีเลือกตั้งในวันที่ 15 ธันวาคม 2500 การเลือกตั้งดังกล่าวทำให้นายขาว อินทร์ด้วง ได้เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรในฐานะ ส.ส.พัทลุง นับเป็น ส.ส.พัทลุงคนที่ 6 นับตั้งแต่มีการเลือกตั้ง ส.ส. ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา

นายขาว อินทร์ด้วง เป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุงเพียงสมัยเดียว คือสมัยการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2500

เครือข่ายและความสัมพันธ์

นายขาว อินทร์ด้วง เกิดเมื่อ พ.ศ. 2445 ไม่ทราบวันเดือนเกิด (มีหลักฐานเขียนวันเกิดกับวันตายไว้ที่รูปถ่าย นายขาว อินทร์ด้วง ซึ่งนายโกศล อินทร์ด้วง บุตรชาย เก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี) เป็นบุตรของนายสง นางนุ่น (สกุลเดิมมาแดง) อินทร์ด้วง นายสง เดิมเป็นคนบ้านหนองวัดพระอินทร์ ตำบลชุมพล อำเภอเมือง จ.พัทลุง แต่งงานกับนางนุ่น มาแดง คนบ้านเดียวกันแล้วไปหาที่ดินทำนาที่บ้านมะกอกใต้ ต.ชัยบุรี อ.เมือง จ.พัทลุง แล้วตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ข้างวัดมะกอกใต้

นายขาว อินทร์ด้วง มีพี่น้องร่วมบิดามารดาจำนวนแปดคน คือ

1. นายพุ่ม อินทร์ด้วง
2. นายแสง อินทร์ด้วง
3. นางฝ้าย อินทร์ด้วง
4. นายขาว อินทร์ด้วง
5. นางคล้าย อินทร์ด้วง
6. นายเรือง อินทร์ด้วง
7. นายนิ่ม อินทร์ด้วง
8. นางจันทร์ อินทร์ด้วง
9. นางอิน อินทร์ด้วง

ในวัยเด็ก นายขาว

อินทร์ด้วง ได้อุปสมบทที่วัดวิหารสูง ตำบลมะกอกใต้ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง และเดินทางไปศึกษาทางพระอยู่ที่วัดราชาธิวาส (วัดส้มเกลี้ยง) กรุงเทพมหานคร ในภายหลังนายนิ่ม อินทร์ด้วง ได้บวช และไปศึกษาที่วัดดังกล่าวด้วย พระภิกษุชาวได้รับ วุฒิเปรียญธรรม 6 ต่อมาทั้งพระภิกษุชาว และภิกษุอิน ได้ลาสิกขาบทกลับมาอยู่ที่บ้าน แต่คนยังเรียกนายชวากันติดปากว่า “มหาชวา” ตามคำบอกเล่าของนางจันทร์ (อินทร์ด้วง) ชูโชติ ซึ่งเป็นน้องสาวคนเดียวของนายชวาที่ยังมีชีวิตอยู่ นายชวา อินทร์ด้วง ได้แต่งงานอยู่กับนางจับไม่ทราบนามสกุล ชาวบ้านมะกอกใต้ ตำบลชัยบุรี แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน โดยประกอบอาชีพค้าขายน้ำผึ้งโตนด (น้ำตาลโตนดเคี้ยวเข้มข้น สำหรับใช้ทำขนมหวานหรือหุงเหล้า) และน้ำผึ้งแว่น โดยนายชวามีลูกจ้างหนึ่งคนจะใช้เรือแจวมิไบนเดินทางไปซื้อน้ำผึ้งโตนด) และน้ำผึ้งแว่นจากบ้านคลองรี บ้านศรีชัย ซึ่งเป็นท่าเรือในอำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยทางใบแล่นเรือมาในทะเลสาบลำปำ หากไม่มีลมก็ใช้วิธีถ่อหัวถ่อท้ายด้านละคน ต่อมานางจับถึงแก่ความตาย นายชวาได้แต่งงานกับนางแห้วสกุลเดิม ทองขุนดำ ซึ่งเป็นบุตรของนายปานดำ ทองขุนดำ กับนางนวลแก้ว ซึ่งในสมัยนั้น นายปานดำ ทองขุนดำ ชาวบ้านนาท่อม ตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จัดว่าเป็นคหบดีมีฐานะ มีไร่นามากและมีช้างเป็นของตนเอง (ซึ่งสมัยก่อนผู้ใดมีช้างจัดว่ามีฐานะร่ำรวย) นายชวา และ

นางแห้วอยู่กับกันและตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านนาท่อม โดยมี บุตรสองคน คือนายวอน อินทร์ด้วง และนายวาด อินทร์ด้วง นางจันทร์ ชูโชติ เล่าว่า เคยไปอยู่บ้านมหาชาที่บ้านนาท่อม ถึงสองปี โดยยึดอาชีพทำขนมจีนขายนักเรียนโรงเรียนวัดเกาะยาง และเล่าว่าพี่สะใภ้คือนางแห้ว ทองขุนดำ มีบุคลิก “พูดกับคน พูดขาดๆ หมายถึงพูดหัวนๆ ส่วนบุคลิกของนายชา คือ ขยันขันแข็ง “เดินแก่ง เดินเร็ว ยกย่างเร็ว พูดแก่ง เข้ากับ คนได้ดี”

ตามคำบอกเล่าของผู้ที่ยังจำเหตุการณ์ได้ ระหว่าง พ.ศ. 2500 - 2502 นั้น แถบตำบลนาขยาดไม่ว่าจะเป็น บ้านนาท่อม บ้านเกาะยาง บ้านศาลาต้นรัก ส่วนใหญ่เป็นป่า ที่มีต้นยางเป็นพืชหลักที่พบได้ทั่วไป สลับกับที่นาเป็นหย่อมๆ นายวาด อินทร์ด้วง บุตรนายชา ได้เล่าให้ฟังว่าแถบวัด ลานแชนั้นมีน้ำมากสามารถพายเรือไปในคลองได้ จากบ้านนาท่อม ถึงบ้านในพอย ยังเป็นป่าดั้งเดิม มีช้างป่าให้พบเห็นได้ทั่วไป เล่ากันว่าเมื่อโจรขโมยวัวแล้วผ่านมาทางบ้านในพอยซึ่งผิดุั้น หากโจรได้ยกมือไหว้ออกชื่อนับถือผี จะทำให้แมงมุมชักใย บนรอยเท้าวัวที่ลูงเดินผ่านมา ทำให้เจ้าของที่ตามวัวมา เข้าใจว่ารอยเท้าวัวเป็นรอยเท้าเก่าและเลิกลุ่มการติดตามวัว ที่ถูกขโมยไป การเดินทางไปมาหาสู่กันในยุคดังกล่าวไม่มีถนน ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากการเดินทางเท้า การเดินจากวัดลานแชน มาถึงวัดเกาะยางซึ่งระยะทางประมาณสามกิโลเมตรนั้น

ต้องข้ามสะพานถึงเจ็ดแห่ง การเดินทางจากบ้านนาท่อม ไปสู่ตัวเมืองพัทลุงนั้น นิยมเดินเท้าไปทางบ้านแพรกหาเดินต่อไปถึงบ้านม่วงลูกดำ (ตำบลชุมพล) จึงจะมีทางรถ และโดยสารรถเข้าสู่ตัวเมืองพัทลุงได้ หรือจากบ้านแพรกหา จะเดินต่อไปทางตะวันออกไปทางบ้านปรางหมู่ บ้านควนกรวด และเข้าสู่ตัวเมืองพัทลุงได้ หากจะเดินทางด้วยช้าง ก็จะนำช้างเดินผ่านบ้านแพรกหา ปรางหมู่ ควนกรวด เข้าสู่ตัวเมืองพัทลุง โดยนำช้างไปล่ามพักไว้ที่วัดประตูห่อม และต้องนอนค้างคืนที่ตัวเมืองพัทลุงหนึ่งคืน

ในขณะนั้นจังหวัดพัทลุงแบ่งเขตการปกครองเป็นสี่อำเภอ เรียงจากทิศเหนือไปทิศใต้ดังนี้ อำเภอควนขนุน อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอเขาชัยสน และอำเภอปากพะยูน (ซึ่งในปัจจุบัน อำเภอควนขนุนได้แบ่งแยกเป็นอำเภอป่าพะยอม อำเภอศรีบรรพต อำเภอเมืองพัทลุง แบ่งเป็น อำเภอกงหรา กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ อำเภอเขาชัยสนแบ่งเป็น อำเภอบางแก้ว และอำเภอตะโหมด อำเภอปากพะยูน แบ่งเป็น อำเภอป่าบอน)

สภาพการทำมาหากินโดยทั่วไป ประชาชนส่วนมาก มีอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนาข้าวเป็นอาชีพหลัก

ตามคำบอกเล่าของผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับนายชาวอินทร์ด้วง เล่าตรงกันว่านายชาว อินทร์ด้วง หรือมหาชาว เป็นคนขยันทำงาน เป็นคนฉลาด พุดจาคล่องแคล่ว มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากันได้กับคนทุกชั้น พุดจาปราศรัยกับ

ทุกคนอย่างสุภาพ แม้จะพูดกับเด็กก็พูดลงท้ายด้วยคำว่า “ครับ” ทุกคำ (ในภาษาถิ่นปักษ์ใต้ใช้คำว่า “คับเหอ”) นายขาอินทร์ด้วง มักจะเล่าเรื่องที่ชาวบ้านเห็นว่า “เป็นเรื่องแปลกประหลาด” ให้ชาวบ้านฟัง นายชวรรต โกศลยัตร์ อดีตครูโรงเรียนวัดลานชะ ซึ่งเป็นหลานของนายขาว และเคยเรียนชั้น ม.7-ม.8 ที่โรงเรียนวัดราชาธิวาส ระหว่าง พ.ศ. 2501-2502 และเคยรับใช้ใกล้ชิดระหว่างที่นายขาวเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่กรุงเทพมหานคร เล่าว่าหลังจากลาสิกขาบทแล้ว นายขาอินทร์ด้วง เคยเดินทางไปประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย ได้ไปพบเห็นการเพาะปลูกยางเป็นอุตสาหกรรม และนำมาเล่าให้คนตำบลนาขยาดฟัง

นายขาวได้เล่าให้ญาติพี่น้องเพื่อนฝูง และประชาชนในตำบลนาขยาดฟังว่ายางพาราต่อไปข้างหน้าจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีอนาคตดี นายขาวไม่สู้จะสนใจทำนา ซึ่งบรรพบุรุษของนางแห้ว (ทองขุนดำ) อินทร์ด้วง สร้างสมไว้มาก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความระหองระแหงในครอบครัว นายขาวได้ นายขาวเป็นคนมองการณ์ไกล เห็นว่าดินแถวบ้านนาท่อม ตำบลนาขยาดนั้น เนื้อดินไม่ดี ปลูกอะไรไม่ขึ้น (โดยเฉพาะสมัยนั้นมีการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์กันน้อย) จึงชักชวนญาติพี่น้องเมียหรือคนรู้จักไปบุกเบิกทำสวนที่ป่าสมบูรณ์ในท้องที่หมู่ที่ 2 บ้านควนสูง ตำบลตะพาน (ในสมัยนั้น

อยู่ในเขตอำเภอควนขนุน ปัจจุบันอยู่ในท้องที่อำเภอศรีบรรพต) ซึ่งตามคำบอกเล่าของผู้ใหญ่พร้อม ขุนฤทธิ์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลนาขยาด ซึ่งเคยไปเยี่ยมมหาชาวถึงสวน ได้เล่าว่าที่ดังกล่าวเป็นที่ “รกร้างข้างนอน” มีข้างเถื่อน มีลิงค่าง ลัตัวป่ามากมาย นายชาวเป็นคนพูดจริงทำจริง จริงใจ เป็นคนเรียบร้อย กับภรรยาไม่เคยได้เถียงขึ้นเสียง ถ้าอยู่บ้านแล้ว “เป็นคนไม่มีปาก” แนวทางออกไปทาง ธรรมชาติมิใช่ ลักษณะเป็นคนวัด

นายชาวได้ชักชวนญาติพี่น้องฝ่ายเมีย และเพื่อนบ้าน ไปสร้างสวนที่บ้านควนสูงนั้น นายชาวได้จับจองที่ดินไว้ได้ ประมาณห้าร้อยไร่ โดยจ้างคนงานจากภาคเหนือมาช่วยถาง โดยนายชาวจ่ายค่าจ้าง และเลี้ยงข้าวปลา นางแห้ว ภรรยา ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน แต่พระภิกษุบัว เจ้าอาวาสวัดเกาะยาง ซึ่งมีผู้คนในย่านนั้นนับถือมาก เห็นความตั้งใจจริงของนายชาว จึงสนับสนุนข่าวสาร ถวายขามให้นายชาวนำไปใช้ในการเลี้ยงดู คนงาน นายชาวได้ชี้แนะให้ญาติมิตรเพื่อนบ้านได้ที่ดินมากบ้าง น้อยบ้างตามความสามารถ และความขยันของแต่ละคน ในการจับจองที่ดินต้องบุกเบิกถางป่าเป็นแนว ซึ่งเรียกว่า เป็นการ “ถางซุย” หรือถางกรุยทางเป็นแนวเขต ผู้ที่เคยรู้จัก หรือเกี่ยวข้องให้ปากคำตรงกันว่า นายชาว อินทร์ด้วง เป็นคนขยันขันแข็ง ทำงานจริงจัง เมื่อจะไปถางป่านั้น นายชาวจะตื่นแต่เช้า เตรียมลัมพร้าวไว้ 7 เล่ม ลัมขวานไว้

1-2 เล่ม เมื่อถางป่าไปได้ระยะหนึ่งคมพรั้าจะทื่อ นายขาวจะหยิบพรั้าเล่มใหม่มาถางโดยไม่ต้องเสียเวลาลับ ไม่เสียเวลาทำงาน วิธีคิด “แบบอุตสาหกรรม” ดังกล่าวเป็นเรื่องแปลกมากสำหรับคนในยุคสมัยนั้น ซึ่งมี และใช้พรั้าเพียงเล่มเดียว ถ้าคมที่อกันักพลิกกลับพรั้าพลิกเหนียวได้ นอกจากนี้มีเรื่องเล่ากันว่านายขาวเป็นคนมุ่งทำงานให้สำเร็จ หากนายขาวห่อข้าวไปกินเมื่อถางป่า นายขาวจะเอาข้าวห่อไปแขวนไว้ข้างหน้า จะกินข้าวห่อเมื่อถางไปถึงที่ข้าวห่อแขวนอยู่เท่านั้น สำหรับต้นไม้ที่มีพุ่มพอนขนาดใหญ่ การโค่นไม้ทำยากเพราะโคนใหญ่ ต้องทำนั่งร้านขึ้นไปโค่นสูงจากพื้นดิน จึงจะทำได้การบุกเบิกป่านั้น ในขั้นแรกๆ นายขาวได้ทำหางบนต้นไม้เพื่อไว้นอนในตอนกลางคืน เพราะกลัวเลือกกลัวหมี ต่อมาได้สร้างขนำและปลูกบ้านถาวร ซึ่งปัจจุบันบ้านหลังดังกล่าวตกเป็นของนายโกศล อินทร์ดั่ง บุตรชาย

นายขาวปลูกกล้วย ขมิ้น พริกขี้หนู ยาสูบ ปลูกยางพารา เป็นคนมีที่ดินมาก แต่ไม่มีเงินสด จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยอมรับว่านายขาว อินทร์ดั่ง เป็นคนมองการณ์ไกล ที่ชวนชาวบ้านไปบุกเบิกปลูกสร้างยางพารา หลายคนมีส่วนจะมีฐานะดีในปัจจุบันเพราะเชื่อนายขาวหรือมหาขาว ถือว่านายขาวหรือมหาขาวเป็นผู้มีพระคุณ ได้ชี้หนทางสว่าง และให้อะไรมากมายแก่ชาวบ้าน ซึ่งยังคงมีค่าจนถึงปัจจุบัน

นายขาวหรือมหาขาวเป็นคนที่อยู่ง่ายกินง่าย จากปากคำของนายवाद อินทร์ด้วง ซึ่งเป็นบุตร และนายชวรรถ โภคัลยวัตร เล่าได้ความตรงกันว่านายขาว อินทร์ด้วง เป็นคนอยู่ง่ายกินง่าย เมื่อนายขาวไปบุกเบิกที่ดิน ณ บ้านควนสูง ตำบลตะแพนนั้น หากใครไปเยี่ยมจะได้กินอาหารสุตรมหาขาวที่เรียกว่า “ข้าวเคย” (หรือข้าวกะปิ, ไม่ใช่ข้าวคลุกกะปิ) วิธีปรุงข้าวเคยคือ ตำน้าพริกแกงเตรียมไว้ มีกะปิที่ทำจากปลา (ยุคดังกล่าวยังไม่มีการใส่สีแต่งเหมือนปัจจุบัน) หุงข้าวให้พอเดือด เติมน้ำพริกแกง และกะปิปลาลงในหม้อข้าวรอให้ข้าวสุก และลงมือรับประทานได้ คือมีทั้งข้าว และแกงอยู่ในหม้อเดียวกันถ้าใครผ่านมา ตะโกนถามว่ากินข้าวกับอะไร มหาขาวจะตอบว่า “ข้าวเคยคับเหอ” นายชวรรถ โภคัลยวัตร เล่าว่าตัวเองเคยไปกินข้าวสุตรดังกล่าวถึงกับร้องไห้ เพราะไม่เคยชิน แต่ก็ยกย่องความกินง่ายอยู่ง่าย ทำงานหนักของนายขาว อินทร์ด้วง

นอกจากนี้นายขาวยังมีหัวคิดก้าวหน้า ชอบประดิษฐ์คิดค้นทดลอง นายพร้อม ขุนฤทธิ์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลนาขยาด ซึ่งเคยไปเยี่ยมเยียนมหาขาว ณ หน้าที่บ้านควนสูงพบว่า มหาขาวทำครกสีข้าวจากท่อนซุง ซึ่งการทำครกสีข้าวของชาวบ้านซึ่งใช้ซี่ไม้ไผ่ขัด และพอกดินไว้ภายใน นับว่ามหาขาวเป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ ชอบประดิษฐ์คิดสร้างสิ่งใหม่ๆ

การปลีกตัวไปอยู่ที่บ้านควนสูง ระยะทางที่ห่างไกล ทำให้นายขาว อินทร์ด้วง ห่างเหินจากครอบครัว ในระยะหลัง นายขาว อินทร์ด้วง ได้ภรรยาใหม่ชื่อนางขลิบ สกุลเดิม วรศรี และมีบุตรธิดา รวม 5 คน คือ นางสาวลี อินทร์ด้วง นายโกศล อินทร์ด้วง นายประพีช อินทร์ด้วง นายพล อินทร์ด้วง นายเอียด อินทร์ด้วง นายชูชัย อินทร์ด้วง

ในระยะหลังนายขาว อินทร์ด้วง ได้ชักชวนชาวบ้าน ล้มตริด บ้านท่ามิหรำ ตำบลท่ามิหรำ ไปบุกเบิกป่าที่บ้านในวัง ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองพัทลุง (ปัจจุบันเป็นกิ่งอำเภอ ครินครินทร์ จังหวัดพัทลุง) โดยนายขาว อินทร์ด้วง ได้ที่ดินไว้ ประมาณ 300 ไร่ คนอื่นได้ไปตามความสามารถ และความขยัน จากการสัมภาษณ์พบว่าเมื่อนายขาวไปบุกเบิกที่ดิน ณ ที่ใด มักจะชวนคนอื่นไปเสมอ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการสร้าง เครือข่าย ผูกมิตรผูกเกลอไว้พียงพาท้ายในภายหน้า นายवाद อินทร์ด้วง ได้ให้เหตุผลว่า การบุกเบิกที่ดินใหม่ในป่าสมบูรณนั้น ไม่ใช่ทำกันง่าย ๆ เพราะป่าสมบูรณรกร้างมีทั้งข้างทั้งเสื่อ เล่ากันว่าผู้ไปบุกเบิกป่า และทำไร่พริกชี้หนู เมื่อถึงฤดู พริกชี้หนูสุกเป็นไร่ๆ นกกรงหัวจุก (นกปรอดหัวโขน) ลงมากิน วันเดียวหมดทั้งไร่ การปลูกสร้างทำผลผลิตคนเดียว “ไม่ทันลิง” คือลิงหรือสัตว์ป่ามากินหมด ต้องช่วยกันหลายๆ คนจึงจะ แบ่งเบาภาระในการต่อสู้ขับไล่เอาชนะสัตว์ป่าและธรรมชาติ แต่จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านายขาว อินทร์ด้วง

มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการชักจูงใจคน ให้ไปบุกเบิกป่า ที่สมัยนั้นมีผลตอบแทนเฉพาะหน้าน้อย มีความเสี่ยงสูง จัดว่า นายชาวเป็นคนที่กล้าเสี่ยง มีสายตาวาวไกล มีความเสียสละ และมีความสามารถในการสมานประโยชน์ (จัดสรรผลประโยชน์ ให้ลงตัว) มีความสามารถในการหากำลังคน และสร้างเครือข่าย เพื่อนฝูงไว้เป็นอันมาก

เมื่อ พ.ศ. 2491 สมัยนั้นมหาชาวยุได้ 46 ปี กระทรวงมหาดไทย ได้คัดเลือกให้นายชาว อินทร์ด้วง ซึ่งอยู่บ้านไม่มีเลขที่ หมู่ที่ 2 ตำบลตะพาน อำเภอควนขนุน (ในสมัยนั้น) เป็น “คนขยันในการสร้างตนเองให้เป็นหลักฐาน ประจำอำเภอควนขนุน ประจำปี พ.ศ. 2491” หลักฐาน การออกหนังสือดังกล่าวลงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2492 ลงนามโดย พระยารามราชภักดี ปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งหลักฐานดังกล่าว นายโกศล อินทร์ด้วง บุตรชาย ได้เก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ข้อนี้แสดงให้เห็นว่าแม้นายชาว จะเข้าไปทำสวนอยู่ในดงป่า แต่ชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป ทั้งประชาชน และภาคราชการ การเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับ การคัดเลือกดังกล่าว จะต้องตั้งต้นไปแต่ ตำบล อำเภอ จังหวัดและกระทรวง เป็นลำดับ เมื่อนายชาวได้รับคัดเลือก เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชื่อเสียงขจรกระจายไปไกลยิ่งขึ้น

การเข้าสู่วงการเมือง นายขาว อินทร์ดั่งง สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.ในนามพรรคประชาธิปัตย์ สมัยที่นายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรค ส่วนหนึ่งที่ได้เข้าพรรคประชาธิปัตย์สันนิษฐานว่า สมัยที่พระขาว อินทร์ดั่งง บวชเรียนอยู่ในกรุงเทพมหานคร นั้น มีโอกาสได้รู้จักบุคคลชั้นแนวหน้าของพรรคการเมืองต่างๆ และรู้จักนักการเมืองสายปักษ์ใต้ที่อยู่ข้างในวงการพระสงฆ์เอง มหาชาวอาจผูกความสัมพันธ์กับพระในวัดต่างๆ ไว้ตามประสาผู้มีอัธยาศัยดี เมื่อลาลึกขาบทมาทำกินในตำบลนาขยาด ตำบลตะแพน ตำบลบุคคลิก ท่าทางความรู้ความสามารถ การมองเห็นการณ์ไกล ความขยันขันแข็ง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ทำให้ชื่อเสียงของมหาชาวเป็นที่เลื่องลือกระพือขจรกระจายไกล การที่นายขาว อินทร์ดั่งง ได้รับรางวัล “คนขยันประจำจังหวัดพัทลุง” จากกระทรวงมหาดไทย ชื่อเสียงที่ดีของมหาชาว ทำให้พรรคประชาธิปัตย์รับรู้ สนใจ และส่งลงสมัคร ส.ส.ในนามพรรค

นายวาด อินทร์ดั่งง เล่าว่า มหาชาว อินทร์ดั่งง ให้ความสนใจกับปัญหาที่ทำกินของราษฎร ต้องการผลักดันให้มีการเปิดป่าสงวนให้ประชาชนมีที่ทำมาหากิน

นายโกศล อินทร์ดั่งง เล่าว่านายขาวต้องลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงสามครั้งจึงได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุง

คู่แข่งทางการเมืองของมหาขาวในสมัยนั้นคือนายเปลื้อง
 คชภักดี มีคุณวุฒิธรรมศาสตร์บัณฑิต (ธ.บ.) ซึ่งเป็นบุตร
 ชุนคณศพยอมวัน และเป็นญาติของนางแห้ว (ทองขุนดำ)
 อินทร์ด้วง ภรรยา นายขาว แต่ทั้ง นายขาว และ นายเปลื้อง
 ก็ได้รังเกียจเคียดชังกันแต่อย่างใด นายชวรรณ โกศลยวัตร
 ซึ่งเป็นหลาน นายขาว อินทร์ด้วง ยังยอมรับว่าตนเอง และ
 ญาติฯ ยังเคยไปช่วยหาเสียงให้นายเปลื้อง คชภักดี

เมื่อได้เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงแล้ว นายขาว
 อินทร์ด้วง ได้ประสานงานกับผู้มีจิตศรัทธาในกรุงเทพมหานคร
 จัดหา จัดสร้างพระพุทธรูปให้วัดต่างๆ เป็นอันมาก นายขาว
 อินทร์ด้วง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง
 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2500
 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2501 รวมเวลา 10 เดือน 5 วัน

นายขาว อินทร์ด้วง ถึงแก่กรรมด้วยโรคเส้นเลือดแตก
 ในสมองเมื่อ พ.ศ. 2502 ณ โรงพยาบาลพัทลุง สิริรวมอายุได้
 55 ปี ญาติพี่น้องได้จัดพิธีฌาปนกิจศพที่วัดควนแพรกหา
 ตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ภายหลังจากนายขาว อินทร์ด้วง ถึงแก่กรรมแล้ว
 บุตรชายคนหนึ่งของนายขาว อินทร์ด้วง ที่เกิดกับนางชลีบ
 (วรศรี) อินทร์ด้วง คือนายประพีช (หรือป้าจารย์) อินทร์ด้วง
 ซึ่งเป็นข้าราชการครูโรงเรียนสตรีพัทลุง มีความมุ่งมั่นจะสมัคร
 รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.โดยเขตชูอุดมการณ์และรูปแบบการหาเสียง

ตามอย่างนายขาว อินทร์ด้วง ผู้เป็นบิดา แต่ไม่ประสบความสำเร็จ จึงกลับเข้ารับราชการครุตามเดิมในรุ่นหลานนั้นมีนายประเวช อินทร์ด้วง ซึ่งเป็นบุตรของนายวอน อินทร์ด้วง เท่านั้นที่สนใจ และสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก

กลวิธีหาเสียง

รูปแบบการหาเสียงของนายขาว อินทร์ด้วง เหมาะสม แก่ยุคสมัย คือการเดินเท้าเป็นส่วนมากหรือขี่จักรยานไปหาเสียง (กรณีมีเส้นทางพอให้จักรยานไปได้) มีกระเป๋าสัมภาระเล็กๆ ส่วนมากจะไปคนเดียว หากมีผู้ติดตามจะมีสักคนสองคน ใช้พฤติกรรมการนทขมั้น คือคำไหนนอนนั้น เล่ากันว่ามหาชาติได้ผูกใจคนไว้ มีการผูกเกลือไว้ นับคนเป็นเกลือไว้มาก ในการเดินทางไปหาเสียงจะแบ่งสายทางเดินเป็นสายๆ เช่น สายกงหรา จะออกเดินจากบ้านนาวง ไปทางคลองหมวย ลำสินธุ์ คลองพน กงหราใหม่ กงหรา เหมืองตะกั่วเป็นต้น เมื่อแบ่งสายทางเดินหาเสียงแล้ว จะประมวลว่ามีคนรู้จักที่เป็นผู้นำอยู่ในหมู่บ้านตำบลใด หมู่บ้านตำบลใดที่ไม่มีคนรู้จัก จะสืบสภาพมาก่อน ทำการบ้านล่วงหน้าว่าใครเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้นำในบ้านนั้น ก็จะใช้วิธีเข้าไปหา แนะนำตัว หรือสบช่องก็จะผูกเกลือเอาไว้เพื่อจะมีช่องทางได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในวันหน้า เมื่อเข้าไปถึงหมู่บ้านใด จะเข้าไปหาผู้นำ

โดยธรรมชาติหรือผู้นำเป็นทางการ เป็น “คนใหญ่” คนมีชื่อเสียง ในหมู่บ้านนั้น ขอความร่วมมือ แนะนำตัว โดยเน้นสาระสำคัญ คือ “ช่วยเหลือ ช่วยสงสารผมด้วย” และเมื่อเข้ายึดหัวหาด ในหมู่บ้านได้แล้ว ก็จะออกเดินพบปะประชาชนตามครัวเรือน ประกอบกับชื่อเสียงที่ระบือขจรไกลอยู่แล้ว ทำให้มหาชาวดำได้รับการยอมรับมาก แม้ในอำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน ที่อยู่ห่างไกล มหาชาวดำเดินทางด้วยรถไฟ ลงรถไฟแล้วจะเดินเท้า ไปพบปะผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา เช่น โต๊ะอิหม่าม โต๊ะอี เป็นต้น ทำให้มหาชาวดำได้รับการยอมรับทั้งไทยพุทธ และ ไทยมุสลิม นายเจริญ หนูสง ซึ่งเป็นญาตินายชาว และเป็น ส.ส.พัทลุงรุ่นต่อมา ได้สรุปบุคลิกการหาเสียงของมหาชาวดำ เป็นภาษาได้ว่า “ไหว้คนแขง แหลงมาก” (ไหว้เก่ง พูดมาก - ผู้เขียน)

นายชวรรณ โกศลยวัตร หลานของมหาชาว เล่าให้ฟังว่า เมื่อมหาชาวลงสมัคร ส.ส.นั้น บริษัทโอสถสภา (เต็กเฮงหยู) ได้ส่งยาทันใจ (ปัจจุบันเป็นยาต้มใจ) มาหนุนช่วยให้มหาชาวนำไปแจกชาวบ้าน มหาชาวดำได้แจกยาแก่ชาวบ้านบางคน ที่มหาชาวไปพึ่งพา คนละซองสองซอง บางครั้งเมื่อเดินทางไปไกลๆ มหาชาวดำได้นำยาเขียว (ยาสูบพื้นบ้านชนิดหนึ่ง) ซึ่งเป็นผลผลิตของตัวเอง ใส่กน (ภาชนะอย่างหนึ่งทำด้วย กาบหมาก) นำติดตัวไปผูกมิตรกับผู้นำท้องถิ่นหรือชาวบ้าน

อีกด้วย แต่ยาสูบดังกล่าวก็มีปริมาณน้อยเพราะชนไปได้เพียงการถือติดตัวเท่านั้น นายโกศล อินทร์ด้วง ลูกชายก็ยอมรับว่านายขาวนำยาทันทใจ ยาสูบพื้นเมือง ยาเขี้ยว ไปแจกจ่าย แต่ลักษณะการแจกเป็นการให้ของเล็กๆ น้อยๆ เพื่อผูกมิตรผูกไมตรีมากกว่าจะเป็นอามิสจูงใจหรือเป็นการซื้อขายเสียดังปัจจุบัน และการแจกจ่ายยาดังกล่าวไม่มีผลต่อคะแนนเสียงแต่อย่างใด บางครั้งเดินไปถึงบ้านนี้เอายาสูบให้เขา เขาให้กล้วยมา ก็ถือกล้วยไปให้คนอื่นต่อๆ กันไป

ในการหาเสียงนั้น มีค่าใช้จ่ายน้อยเพราะใช้วิธีเดินเป็นส่วนใหญ่ เมื่อไปพัก ณ ที่ใด ในสมัยนั้นเป็นธรรมเนียมว่าเจ้าของบ้านต้องต้อนรับด้วยข้าวปลาอาหาร จัดที่นอนให้กับแขก โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ตาม “ธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” เป็นนักการเมืองที่ประชาชนช่วยเหลืออย่างแท้จริง เมื่อได้พบปะกับประชาชนในกลุ่มบ้านใดเรียบร้อยแล้ว จึงออกเดินทางต่อไป ทั้งนี้ไม่มีการใช้เวทีปราศรัยใช้เครื่องเสียงหรือรถแห่แต่อย่างใด ใช้เพียงการแนะนำตัว การขอเสียง ขอความสงสารเอ็นดู ผูกมิตรกันไว้หวังพึ่งพากันในภายหน้า เท่านั้น

นอกจากนี้มหาชาวยังอาศัยไปหาเสียงในงานบุญ งานวัด งานทอดกฐิน ผ้าป่า งานศพ หรือเข้าไปหาครูตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อแนะนำตัว และ “ขอเสียง” เล่ากันว่า

มหาชาวเป็นคนที่เข้ากับคนได้ดี รู้ทุกข์สุขชาวบ้านเป็นอย่างดี ทำตัวกลมกลืนไปกับคนได้ดี คบกับใครแล้วรู้จักลึกซึ้ง ความจำดี จำคนแม่นยำ ทักไม่ผิด ประชาชนจึงลงคะแนนเสียงให้ด้วยความศรัทธา

นอกจากคุณสมบัติส่วนตัวที่ดีมีเอกลักษณ์เฉพาะแล้ว มหาชาวยังมีเครือข่ายช่วยเหลือหาเสียง เช่น เครือญาติบ้านมะกอกใต้ เครือญาติที่อยู่ในเมืองพัทลุง เครือญาติของเมีย เช่น ญาติของนางเหม้ว (ทองขุนดำ) อินทร์ด้วง ที่บ้านป่าพะยอม ซึ่งเป็นกักกอดตระกูลใหญ่เช่นเดียวกัน มีส่วนช่วยในการหาเสียง ดังที่นายवाद อินทร์ด้วงเล่าว่า “เมื่อจะออกเดินทางจากบ้านนาท่อมไปตำบลป่าพะยอมนั้น ออกเดินทางจากบ้านนาท่อมเข้ามิดโดยใช้ช้างบรรทุกล้มภาระ เข้าเขตป่าแก่ (ป่าบริสุทธิ) ในตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน ความรู้ช้างปลดรอก (กระตัง) ช้างออก ให้เหตุผลว่ากลัวช้างป่าได้ยินจะมาขวางทาง เดินไปถึงบ้านศาลาดำเสา เทียงพอดี ออกไปถึงทุ่งนาบ้านลานโย ความรู้ช้างเอารอกช้างมาติดเหมือนเดิมถามว่าทำไมทำเช่นนั้น ความรู้ช้างไม่ตอบ พอเดินทางเข้าไปถึงบ้านญาติที่ป่าพะยอม พอช้างหยุด ญาติออกมาต้อนรับ ข้าวสุกแล้วกับข้าวกับปลาพร้อม เพราะเขาได้ยินเสียงรอกช้างมาแต่ไกล ก็รู้ว่าพี่น้อง (ญาติ) มาหา เพราะอำเภอควนขนุนคนมีช้างมีสองตระกูลเท่านั้น คือ ที่ป่าพะยอม และที่นาขยาด” หรือเครือญาติของเมียคนที่สอง คือ นางขลิบ (วรศรี)

อินทร์ดั่ง ซึ่งเครือข่ายตระกูลวรศรีเป็นตระกูลเข้มแข็ง มีคนมาก ส่วนมากรับราชการในตำแหน่งใหญ่ๆ คนในตระกูล ได้แต่งงานกับตระกูลใหญ่ๆ ในจังหวัดพัทลุง (ใน พ.ศ. 2547 นายบัณฑิต วรศรีเคยลงสมัครนายก อบจ.พัทลุง แพ้นายสนั่นท์ สุพรรณชนะบุรี ซึ่งมีพรรคประชาธิปัตย์หนุนช่วยอย่างเต็มที่ เพียง 6,000 คะแนน เท่านั้น) เครือข่ายญาติตั้งกล่าวมีส่วนร่วม ในการหาเสียงให้นายขาว อินทร์ดั่ง ด้วย แต่ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องแล้วว่า 80% ของเสียงมาจาก ประชาชนเคราพรัก เชื่อถือศรัทธาในคุณสมบัติส่วนตัว และ วัตรปฏิบัติของนายขาว อินทร์ดั่ง เป็นสำคัญ

ส่วนหนึ่งของคะแนนเสียงมาจากการที่นายขาวหรือ มหาขาว เคยบวชเรียนเป็นถึงมหา ย่อมจะมีชื่อเสียงโด่งดัง ในสายของวัด ในยุคดังกล่าววัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชน แม้พระสงฆ์จะไม่เข้ามายุ่งกับการเมือง แต่ด้วยการบอกเล่า การให้ข้อมูล ด้วยวิธีการกระจายข่าวเล่าลือกันต่อๆ ไป ทำให้ชื่อเสียงของนายขาวหรือมหาขาวเป็นที่ยอมรับ และ ได้รับเลือกตั้งในที่สุด

นอกจากนี้การที่พรรคประชาธิปัตย์เลือกนายขาว อินทร์ดั่ง เป็นผู้สมัคร ส.ส. ทำให้พรรคประชาธิปัตย์ได้ ชื่อเสียงด้วย ในฐานะที่เลือกคนดีคนเก่งมาเป็นผู้สมัครของพรรค ชื่อเสียงของผู้สมัครยุคแรกๆ จึงกลายมาเป็นต้นทุนทางสังคม สะสมมาเป็นทุนของพรรคด้วย

นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ

นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ หรือชาวบ้านบางส่วนแถบอำเภอควนขนุนเรียกว่า “หลัด (ปลัด) แสงอาทิตย์” มีพื้นฐานอาชีพข้าราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เคยเป็นนักปกครองหลายตำแหน่ง ภายหลังได้ลาออกจากราชการ และได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่น คือ เทศบาลเมืองพัทลุง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง ต่อมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคชวมนาชาวไร่ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 ดำรงตำแหน่งจนถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 เกิดการรัฐประหารโดยจอมพลถนอม กิตติขจร นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ เป็น ส.ส. พัทลุงอยู่เพียงสมัยเดียว ระยะเวลาประมาณ 2 ปี 9 เดือน หลังจากนั้นได้ประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นที่ปรึกษากฎหมาย จนกระทั่งได้ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2547

เครือข่ายความสัมพันธ์

บันทึกประวัติที่นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ ได้เขียน เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2544 และมอบให้กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพัทลุง มีรายละเอียดข้อมูลสรุปได้ดังนี้ นายอาทิตย์ เกิดเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2461 ที่บ้านควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของ นายกลั่น นางน่วม สุภาไชยกิจ เรียนจบชั้นประถมศึกษาจาก

โรงเรียนวัดควนมะพร้าว จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง และสอบได้ธรรมศึกษาตรี จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 แผนกภาษา จากโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา พร้อมทั้งสอบได้ธรรมศึกษาโท ต่อมาในปี พ.ศ. 2479 ได้ศึกษาต่อโรงเรียนฝึกหัดครูประถมพระนคร จบระดับประกาศนียบัตรวิชาครูประถมสามัญ (ป.ป.) ในปี พ.ศ. 2483 ได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำเร็จปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต และในปี พ.ศ. 2486 ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนข้าราชการ ฝ่ายปกครองเป็นเวลา 8 เดือน ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการปกครอง

สำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ราชการ และงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นที่น่าสังเกตว่านายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ ได้เปลี่ยนแปลงหน้าที่การงานบ่อยครั้ง และดำรงตำแหน่งในแต่ละตำแหน่งในเวลาไม่นานมากนัก โดยเริ่มชีวิตราชการเป็นครูโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2480 และได้ลาออกเมื่อ พ.ศ. 2484 แต่ก็ได้กลับเข้ารับราชการใหม่ในปีเดียวกัน ในตำแหน่งเสมียนแผนกสถิติ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ต่อมาได้โอนมารับราชการกระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งฝึกหัดปลัดอำเภอตรี เมื่อ พ.ศ. 2486 และระหว่างปี พ.ศ. 2487 - 2492 ได้รับราชการเป็นปลัดอำเภอและผู้ตรวจราชการเทศบาลหลายแห่ง ได้แก่ ปลัดอำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ผู้ตรวจราชการเทศบาลจังหวัดสงขลา

ปลัดอำเภอสะเดา ปลัดอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระหว่างปี พ.ศ. 2493 - 2504 ได้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ หลายอำเภอ ได้แก่ นายอำเภอเชียรใหญ่ นายอำเภอหัวไทร นายอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช นายอำเภอระโนด นายอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา นายอำเภอเมืองระนอง และนายอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ในปี พ.ศ. 2504 นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดพัทลุง นับเป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญของชีวิต เพราะได้มีโอกาสปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดพัทลุง สามารถสร้างเครือข่ายสัมพันธ์กับบุคคล และหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชนทั้งประชาชนทั่วไป ในระหว่างการปฏิบัติงานดังกล่าว นายอาทิตย์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2505 และ พ.ศ. 2508 นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ ได้ลาออกจากราชการเมื่อ พ.ศ. 2508 ในขณะที่มีอายุได้ 47 ปี ภายหลังจากนั้นก็ได้ประกอบอาชีพทนายความพร้อมทั้งได้เปลี่ยนเข้ามาสู่เวทีการเมืองท้องถิ่น โดยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2510 และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง เขตอำเภอเมืองพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2511

นายอาทิตย์ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ตั้งใจในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาผลประโยชน์

ของทางราชการ มีบทบาท และผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน ได้ลงพื้นที่สัมผัสกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเป็นอดีตข้าราชการนักปกครอง และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ทำให้ชื่อเสียงของนายอาทิตย์ สุภโชคชัยกิจเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในจังหวัดพัทลุง จากปัจจัยดังกล่าว ทำให้ประชาชนไว้วางใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 โดยได้รับคะแนนเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 25,507 คะแนน นายอาทิตย์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 จอมพลถนอม กิตติขจร ทำการปฏิวัติยึดอำนาจ ภายหลังจากพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายอาทิตย์ได้ประกอบอาชีพส่วนตัว และเป็นที่ปรึกษากฎหมายจนกระทั่งได้ถึงแก่กรรม เมื่อ พ.ศ. 2547

บทบาททางการเมือง

นายอาทิตย์ สุภโชคชัยกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคชาวนาชาวนาชาไร่ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 - 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 รวมเวลาได้ประมาณ 2 ปี 9 เดือน เท่าที่ได้ศึกษาไม่พบว่านายอาทิตย์ สุภโชคชัยกิจ ได้แสดงบทบาททางการเมืองในสภามากน้อยเพียงใด แต่บทบาทในพื้นที่นายอาทิตย์ยังคง

ร่วมงานและกิจกรรมทางสังคม ลงพื้นที่พบปะประชาชน ในโอกาสต่างๆ รวมทั้งติดตามงานด้านการพัฒนาจังหวัดพัทลุง อย่างสม่ำเสมอ

กลวิธีหาเสียง

กลวิธีหาเสียงของนายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ เป็นไปอย่างเรียบง่าย ได้แก่การเดินทางไปพบปะประชาชน ร่วมงานกิจกรรมของชุมชน แสดงความเป็นกันเองในการทักทายปราศรัย ให้ความสนใจในการสอบถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ การลงพื้นที่พบกับผู้นำท้องถิ่น ตลอดทั้งบุคคลที่เคยรู้จักคุ้นเคย และร่วมงานเมื่อครั้งรับราชการ และเมื่อครั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ทำให้ได้ฐานคะแนนเสียงจากบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้ การที่นายอาทิตย์เคยรับราชการเป็นปลัดอำเภอ นายอำเภอ และปลัดจังหวัด ประชาชนมีความรู้สึกที่นายอาทิตย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่เหมาะสมในการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ดี เพราะฉะนั้นการหาเสียงโดยการประชาสัมพันธ์ถึงภูมิความรู้ และประสบการณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง

นายอ่ำ ร่องเงิน

นายอ่ำ ร่องเงิน มีพื้นฐานอาชีพมาจากข้าราชการครู ประชาบาล ประชาชนจึงมักนิยมเรียกว่า “ครูอ่ำ” แม้ภายหลัง

จะเปลี่ยนอาชีพมาเป็นนักการเมืองแล้วก็ตาม นายอ่ำ รongเงิน เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 3 สมัย ได้รับการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 ครั้งที่สองเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 และครั้งที่สามเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 แต่ก็อยู่ได้ไม่นานก็เกิดการปฏิวัติเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ในช่วงระยะเวลาที่ นายอ่ำ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง เป็นช่วงเวลาที่ ได้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ทางการเมือง จนเกิดขบวนการต่อสู้ของกองกำลังสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ และได้มีการปราบปรามอย่างรุนแรงจนเกิดเหตุการณ์กรณิ “ถังแดง” นายอ่ำ รongเงิน จัดเป็นนักต่อสู้ทางการเมืองคนสำคัญของพรรคประชาธิปไตยที่ได้สร้างฐานคะแนนเสียงไว้ในพื้นที่ จังหวัดพัทลุง ภายหลังจากการปฏิวัติเมื่อ พ.ศ. 2519 นายอ่ำ ได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. อีกครั้งในปี พ.ศ. 2522 แต่ไม่ได้รับเลือก จึงได้วางมือจากการเมือง หันไปประกอบอาชีพทำสวน พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุตรชาย คือ นายโอภาส รongเงิน ได้สืบทอดทายาททางการเมืองในเวลาต่อมา

เครือข่าย และความสัมพันธ์

นายอ่ำ รongเงิน เกิดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2462 ที่บ้านหม้อ หมู่ที่ 2 ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง บิดาชื่อ นายกริต รongเงิน อดีตกำนันตำบล

ดอนทราย มารดาชื่อนางเหลื่อม ร่องเงิน (เพชรสุวรรณ) มีพี่น้อง จำนวน 5 คน ชาย 2 คน หญิง 3 คน โดยนายอ่ำ เป็นบุตรคนที่ 2 นายอ่ำ ร่องเงิน ได้รับการศึกษาเบื้องต้นที่ โรงเรียนวัดพิกุลทอง (โรงเรียนประชาบาล ประจำตำบล ชะมวง 1) จนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง โดยไปพักอาศัยกับพระอธิการเมฆ เกสโร เจ้าอาวาส วัดนิโครธาราม (วัดโคกข่อย) จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก็ต้องลาออกจากการศึกษาเล่าเรียนมาช่วยเหลือครอบครัว เนื่องจากบิดาได้ถึงแก่กรรม นายอ่ำ ร่องเงิน ได้สมรสกับ นางหนูจับ บุตรีของนายเพ็ญ นางหนูแจ่ม มากช่วย มีบุตร-ธิดา จำนวน 7 คน ชาย 3 คน หญิง 4 คน

นายอ่ำ ร่องเงิน ได้เริ่มชีวิตการทำงานเมื่อปี พ.ศ. 2478 ด้วยการเป็นครูอาสาฝึกหัดโรงเรียนวัดโคกน้ำหัก อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2479 - 2480 ได้บรรจุเข้ารับราชการเป็นครูโรงเรียนวัดป่าพะยอม พ.ศ. 2480-2481 เป็นครูใหญ่โรงเรียนวัดโพรง อำเภอสรีบรรพต พ.ศ. 2481-2482 เป็นครูใหญ่โรงเรียนวัดโจกน้ำ อำเภอควนขนุน พ.ศ. 2482 - 2488 เป็นครูโรงเรียนวัดพิกุลทอง อำเภอควนขนุน รวมเวลารับราชการครูประจำโรงเรียนอยู่เป็นเวลา 10 ปี จึงได้ลาออกไปประกอบอาชีพส่วนตัว ได้แก่ ธุรกิจโรงสี โรงเลื่อย ค้าควาย เลี้ยงช้าง ชักลากไม้ บริการรถยนต์โดยสารและ

รับส่งสินค้า และได้ช่วยเหลืองานสังคมจนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง

นายอ่ำ รongเงิน ได้เริ่มต้นชีวิตการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2495-2499 และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่สองเมื่อปี พ.ศ. 2500-2503 ซึ่งอยู่ได้ไม่ครบวาระเนื่องจากถูกยุบสภา ในปี พ.ศ. 2508 นายอ่ำ รongเงิน ได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10 ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง และถูกปลดออกเมื่อ พ.ศ. 2509 ในข้อหากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ ถูกกักขังเพื่อทำการสอบสวนอยู่เป็นเวลา 1 ปี ในปี พ.ศ. 2510-2511 นายอ่ำ รongเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุงเป็นครั้งที่สาม แต่อยู่ได้ไม่นาน ก็ถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ จึงถูกกักขังเพื่อทำการสอบสวนอยู่เป็นเวลา 6 เดือน ภายหลังจากหลุดพ้นจากข้อกล่าวหาแล้ว นายอ่ำ รongเงิน ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. 2512 และได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 3 สมัย จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ภายหลังจากการปฏิวัตินายอ่ำ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2522 แต่ไม่ได้รับเลือกจึงได้ยุติบทบาททางการเมือง แต่ยังคงให้การสนับสนุนพรรคประชาธิปไตย พร้อมทั้งได้ให้บุตรชายคือนายโอภาส รongเงิน เป็นผู้สืบทอดทายาททางการเมือง ส่วนนายอ่ำ

ได้หันไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำสวนอยู่ที่บ้านหมูที่ 6 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จนกระทั่งได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2539 รวมอายุได้ 78 ปี

จากการศึกษาประวัติ การสร้างเครือข่าย และความสัมพันธ์ พบว่ามีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนอยู่หลายประการที่ทำให้นายอ่ำ รองเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ได้แก่ การมีพื้นฐานของระบบเครือญาติที่กว้างขวางมั่นคง รวมทั้งบุคคลที่มีความรักใคร่ผูกพันในพื้นที่อำเภอควนขนุน ป่าพะยอม ศรีบรรพตและกงหรา ผสมผสานกับวัฒนธรรมความรักพวกพ้อง ปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพครู อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพธุรกิจบริการในชุมชน รวมทั้งการมีบทบาทพฤติกรรมการดำรงชีวิตที่เรียบง่ายสมถะไม่แปลกแยกไปจากชุมชน การได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาจังหวัด และเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นสิ่งพิสูจน์ให้เห็นถึงการยอมรับให้เป็นผู้นำ และตัวแทนของประชาชน นำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางการเมืองในท้องถิ่น ประกอบกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำนักต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของสังคม จนกระทั่งถูกจับกุมในข้อหากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่มีอิทธิพลส่งเสริมให้นายอ่ำ รองเงิน ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

บทบาททางด้านการเมือง

นายอ่ำ ร่องเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 3 สมัย ในสมัยที่ 1 เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2512-17 พฤศจิกายน 2514 สังกัดพรรคแนวร่วมประชาธิปไตย สมัยที่ 2 เมื่อ 26 มกราคม 2518 - 12 มกราคม 2519 สังกัดพรรคอภิปัตย์ ต่อมาได้ย้ายมาสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 3 เมื่อ 4 เมษายน 2519 - 6 ตุลาคม 2519 ถูกปฏิวัติโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ประกาศยึดอำนาจในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายอ่ำ ร่องเงิน ได้มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการเลือกตั้งสมัยที่ 2 พ.ศ. 2518 ขณะที่มีปัญหาความขัดแย้ง ทางด้านอุดมการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ นายอ่ำ ร่องเงิน ได้ร่วมกับศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ได้ปราศรัย ที่สนามหลวงพร้อมทั้งเปิดเผยพฤติกรรมการใช้อำนาจรัฐ ของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามประชาชนฝ่ายตรงกันข้าม “กรณีถังแดง” เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ทำให้สังคม ได้รับทราบปัญหาความขัดแย้งที่เป็นจริงมากขึ้น ในปีเดียวกันนี้ นายอ่ำ ร่องเงิน ได้เป็นตัวแทนสมาชิกรัฐสภาร่วมกับ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์) เดินทางไปเยือนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2518 เพื่อเริ่มต้นแสวงหาแนวทางการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน นอกจากนั้น

นายอ่ำ ร่องเงิน ยังมีบทบาทสำคัญในสภาผู้แทนราษฎร ในการอภิปรายในประเด็นปัญหาต่างๆ หลายครั้ง รวมทั้ง เคยได้รับเลือกเป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญกร่าง ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2518

บุคคลสำคัญทางการเมืองหลายท่านได้กล่าวถึง คุณลักษณะส่วนตัว และบทบาททางการเมืองของนายอ่ำ ไว้ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายอ่ำ ร่องเงิน เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีหลายแง่มุมของชีวิต ที่น่าสนใจ ดังนี้

นายชวน หลีกภัย กล่าวว่านายอ่ำ ร่องเงิน เป็นคนมี อุดมการณ์ประชาธิปไตย ยึดถือความถูกต้อง ความเป็นธรรม มุ่งมั่น และกล้าเผชิญกับสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรมในสังคม จึงถูกกลั่นแกล้งจับกุมในข้อหาการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หลายครั้ง แต่ก็สามารถผ่านวิกฤตการณ์แห่งชีวิตนั้นมาได้ และเมื่อเป็น ส.ส. ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2512 เคยถูกชักชวน ให้ไปอยู่พรรคสหประชาไทย ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล โดยการเสนอ เงื่อนไขให้ผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ทางการเมือง แต่นายอ่ำปฏิเสธ และขอเข้าร่วมอยู่กับพรรคประชาธิปไตย โดยไม่ได้ประโยชน์อามิสใดๆ

นายพิชัย รัตตกุล กล่าวว่านายอ่ำ ร่องเงิน เป็นนักต่อสู้ เพื่อมนุษยชน เพื่อประชาธิปไตย และเพื่อความยุติธรรม

เป็นนักการเมืองที่มีอุดมการณ์มั่นคง โดยต่อสู้กับความ
 อยุติธรรมมาตลอดชีวิต และตัวเองก็เกือบเอาชีวิตไม่รอด
 มาหลายต่อหลายครั้ง แต่ก็ไม่เคยย่อท้อต่อในสิ่งที่ตัวเอง
 เชื่อมั่น และเชื่อมั่นว่าเป็นประโยชน์ของชาติ ทั้งยังเป็นผู้แทน
 คนยากที่มีบทบาทช่วยเหลือสังคม ส่วนนายบัญญัติ บรรทัดฐาน
 ก็ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนายอ่ำ รองเงิน ไว้ในทำนอง
 เดียวกันว่า เป็นคนเรียบง่าย เข้มแข็ง จริงจัง รักความยุติธรรม
 และรักชาวบ้านเป็นที่ตั้ง ถือว่าทุกข์ของชาวบ้านคือทุกข์ของ
 ผู้แทนราษฎร และไม่ลังเลที่จะเข้าไปแก้ไข

นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ได้กล่าวถึงการเลือกตั้งซ่อม
 แทนตำแหน่งที่ว่างของจังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2522 เมื่อ
 นาย (แพทย์) สว่าง พรเรื่องวงศ์ ได้ถึงแก่กรรม พรรคประชาธิปัตย์
 ได้ส่งนายธีรศักดิ์ อัครบวร ลงแข่งขัน และในปี พ.ศ. 2524
 นายคล้าย จิตพิทักษ์ ได้ถึงแก่กรรม พรรคประชาธิปัตย์
 ได้ส่งนายวิระ มุสิกพงศ์ ลงสมัครแข่งขันจนประสบชัยชนะทั้ง
 2 ครั้ง ในการเลือกตั้งดังกล่าวบรรดานักการเมืองคนสำคัญของ
 พรรคประชาธิปัตย์ได้มาตั้งศูนย์อำนวยการเลือกตั้งอยู่ที่บ้าน
 ของ นายอ่ำ รองเงิน ซึ่งนักการเมืองพรรคประชาธิปัตย์
 นิยมเรียกกันว่า “อ่ำโฮเต็ล” ได้รับการดูแลในเรื่องที่พัก และ
 อาหารการกินเป็นอย่างดี พร้อมทั้งชื่นชมฝีมือการทำอาหาร
 ของนางหนูจับ ภรรยาของนายอ่ำ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร

ได้กล่าวถึงคุณลักษณะนิสัยของนายอ่ำไว้ว่า เป็นคนมีอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีจุดยืนที่เคียงข้างประชาชนอย่างมั่นคง รักความเป็นธรรมอย่างเป็นชีวิตจิตใจ จริงใจกับประชาชน จริงใจกับการเล่นการเมือง มีอุปนิสัยที่เข้มแข็งอดทน สู้ชีวิต ไม่เคยมีความฟุ้งเพื่อเห่อเหิม วางตนเสมอต้นเสมอปลาย

นายวิระ มุสิกพงศ์ ได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะ และอุปนิสัยของนายอ่ำ รองเงิน ไว้ที่น่าสนใจว่า นายอ่ำเป็นนักการเมืองด้วยการปฏิบัติด้วยจิตวิญญาณของตัวเองไม่ใช่ด้วยการเลือกตั้ง มีความคิด มีการปฏิบัติเพื่อประชาชนโดยส่วนรวมเสมอมา ไม่ว่าในยามมีตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ก็ตาม นายอ่ำไม่ใช่นักพูดผู้ดุดมด้วยสำนวนโวหาร แต่การพูดของเขาแข็งกร้าวและจริงใจ ปะทะโดยตรงกับผู้มีอำนาจ เพื่อมุ่งแก้ปัญหา ไม่ใช่พูดเพื่อยึดกุมหัวใจคน นายอ่ำเป็นนักการเมืองผู้ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย รุนบุกเบิกคนหนึ่งซึ่งชาวพหุลักษณ์ภูมิใจและคนรุ่นหลังควรเอาเป็นแบบอย่าง ในส่วนบุคลิกของนายอ่ำ นายวิระ มุสิกพงศ์ กล่าวว่า ท่านมีบุคลิกใบหน้าคล้ายกับอดีตผู้นำประเทศสหรัฐอเมริกา คือ อับราฮัม ลินคอล์น นายวิระจึงมักจะเรียกในเชิงหยอกเย้ากันว่า “ท่านอ่ำราฮัม ลินคอล์น (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายอ่ำ รองเงิน, 2540, น. 24-41)”

กลวิธีหาเสียง

ฐานคะแนนเสียงของนายอ่ำ ร่องเงิน จะหนาแน่นอยู่ในพื้นที่อำเภอรอบนอกของจังหวัดพัทลุง ได้แก่ อำเภอควนขนุน อำเภอป่าพะยอม อำเภอศรีบรรพต และบางส่วนของอำเภอกงหรา เนื่องจากมีปัจจัยพื้นฐานมาจากภูมิลำเนาเดิม และเครือข่ายที่อยู่ในพื้นที่ประกอบกับเคยปฏิบัติหน้าที่การงานและประกอบอาชีพในพื้นที่ดังกล่าวด้วย เช่น การเป็นข้าราชการครู การเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นสมาชิกสภาจังหวัด รวมทั้งการประกอบอาชีพส่วนตัวที่ใกล้ชิดกับประชาชนอย่างกว้างขวาง ก่อนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นับว่าเป็นทุนทางสังคมที่ได้สั่งสมไว้ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์เกื้อหนุนจนได้รับการเลือกตั้ง กลวิธีหาเสียงของนายอ่ำ ร่องเงิน ได้ใช้วิธีการผสมผสานหลายด้าน เช่น การเดินทางไปพบกับญาติพี่น้องเพื่อนฝูงที่สนิทสนม บุคคลที่เคารพนับถือเพื่อเป็นแกนนำไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น บางครั้งก็ไปกินนอนคลุกคลีอยู่ในชุมชน การร่วมวงเสวนา การร่วมงานทางสังคมงานบุญกุศลช่วงเทศกาล และวันสำคัญ การใช้โทรโข่งพูดในที่ชุมชน การใช้รถแต่งติดแผ่นป้าย และเครื่องขยายเสียง การจัดเวทีปราศรัยในเขตเมือง และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสังกัดพรรคประชาธิปไตย การจัดเวทีปราศรัยอย่างเป็นระบบจะมีอิทธิพลอย่างสูง เพราะเป็นการแสดงศักยภาพความพร้อม

ที่จะทำงานทางการเมือง โดยมีนักการเมืองจากกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงมาร่วมปราศรัยหาเสียง ทำให้เวทีปราศรัยมีความคึกคักเป็นที่น่าสนใจมากขึ้น

นอกจากนั้นยังได้มีการจัดทำแผ่นป้าย แผ่นปลิว โปสเตอร์หาเสียงแจกจ่ายไปยังบ้านเรือนของประชาชน และปิดไว้ในที่ชุมชน โดยมีข้อความแสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานการเมือง และต่อสู้เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง เช่น “เราเลือกครุอำ รongเงิน แน่ เพราะชอบต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของประชาชน เจ็บร้อนแทนเมื่อราษฎรถูกกดขี่ข่มเหง ชอบขัดขวางและต่อสู้สิทธิฉ้อราษฎ์บังหลวง ฉ้อหลวงบังราษฎ์ รวมทั้งผู้ใช้อำนาจกฎหมายเถื่อน จนตัวเอง ถูกจับกุมคุมขังมาหลายครั้ง ครุอำว่า ถ้าโจรเมืองสงบ โจรบ้าน โจรป่าก็ไม่มี เพราะพัทลุงเป็นเมืองคนดีมาแต่โบราณ” (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายอำ รongเงิน 2540, น. 82)

เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด พัทลุงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2512 นายอำ รongเงิน ได้ใช้ศักยภาพของความเป็น ส.ส. ร่วมงานกิจกรรมทางสังคม ช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า เช่น ร่วมมือกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน นำราษฎรช่วยกันพัฒนาถนนสายบ้านตำนาน-บ้านทุ่งลาน อำเภอมืองพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2513 ร่วมกับ

ทางราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน นำราษฎรพัฒนาถนนสายท่ามะเดื่อ-บางแก้ว อำเภอเขาชัยสน เมื่อปี พ.ศ. 2514 การเป็นผู้นำร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทำให้นายอ่ำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับส่วนราชการ และผู้นำชุมชน เป็นกลวิธีในการรักษาฐานคะแนนเสียงให้ดำรงอยู่ เป็นประโยชน์ทางการเมืองให้กับตนเอง และบทบาททางการเมืองในเวลาต่อมาด้วย

นายเจริญ หนูสง

นายเจริญ หนูสง พื้นฐานเป็นชาวนา ลงสมัครรับเลือกตั้ง ครั้งแรกสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 ในยุคดังกล่าวจังหวัดพัทลุงมี ส.ส.ได้เพียงสองคนเท่านั้น นายเจริญ หนูสง ได้ใช้ความเป็นคนในท้องถิ่น เข้าถึงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งที่มีการกล่าวหาว่านายเจริญ หนูสง เป็นคนบ้า คนไม่สมประกอบ (ทั้งที่ความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ส.ส. ทุกฉบับ การเป็น “คนบ้า คนพินเพื่อน” ถือเป็นข้อต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.) แต่การหาเสียงอย่างถึงลูกถึงคน ทำให้นายเจริญ หนูสง ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง พร้อมกับนายอ่ำ รองเงิน และมีคนผูกกลอนในทำนองประชดประชันนายเจริญ หนูสง ว่า “ผู้แทนดีตรัง ผู้แทนดั่งสงขลา ผู้แทนบ้าพัทลุง”

เครือข่าย และความสัมพันธ์

นายเจริญ หนูสง เกิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2482 ณ บ้านทานโพธิ์ ตำบลทานโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายดำ หนูสง และนางผิน ยั่งยืน นายเจริญ หนูสง มีพี่น้องทั้งสิ้น 11 คน คือ 1. นายจรินทร์ หนูสง (เสียชีวิตแล้ว) 2. นายเจริญ หนูสง 3. นางสาวสมปอง หนูสง 4. นายชุมพล หนูสง 5. นายประยูร หนูสง 6. นายสมหมาย หนูสง 7. นางสาวรัตนา หนูสง 8. นายสมบูรณ์ หนูสง 9. นายสมมิตร หนูสง 10. นายวิสูตร หนูสง และ 11. นางสาวสุดใจ หนูสง พื้นฐานครอบครัวประกอบอาชีพ เกษตรกรรม นายเจริญ หนูสง เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดรัตนวราราม (โคกย่านนาง) อำเภอ บางแก้ว จังหวัดพัทลุง เข้าเรียนต่อชั้น ม.1 ที่โรงเรียน ช่างไม้พัทลุง จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนช่างไม้ พัทลุง (ปัจจุบันคือวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง)

หลังจากจบการศึกษาแล้ว นายเจริญ หนูสง ได้แต่งงาน กับนางสาวสุวรรณีย์ สุวรรณขาว คนบ้านชิงโค ตำบลชิงโค อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีบุตรจำนวน 9 คน นายเจริญ หนูสง ประกอบอาชีพหลายอย่าง เช่น กริดยาง ทำนา จับปลา รำมนোরห์ เล่นลิเก เป็นคนพามโนราห์ และคณะรำวงไปแสดง ณ ที่ต่างๆ โดยนายเจริญ หนูสง มีรายได้จากการขายยา ขายวิตามินหน้าโรมโนราห์ หรือโรงลิเก ชื่อสินค้ามาออกเบอร์

ตามงานสวนสนุก ประสบการณ์ชีวิตมีทั้งสำเร็จ และล้มเหลว เช่น ถูกโจรจัดบ้านเช่าที่จังหวัดตรัง และเอาเงินทองทรัพย์สินไปหมด ทำให้นายเจริญ หนูสง แพบหมดเนื้อหมดตัว แพบเป็นบ้า แต่อดทนต่อสู้ต่อไป

ในเรื่องโลกทัศน์ทางการเมืองของนายเจริญ หนูสง ไม่ปรากฏชัดเจน แต่ในขณะที่เรียนหนังสือ นายเจริญ หนูสง เคยรับจ้างปิดโปสเตอร์ของนายถัด พรหมमाणพ ซึ่งต่อมา นายถัด พรหมमाणพ ได้เป็น ส.ส.พัทลุง เคยช่วยหาเสียง นายขาว อินทร์ด้วง (มหาขาว) ซึ่งเป็นญาติฝ่ายแม่ ในเวลาต่อมา นายขาว อินทร์ด้วง ได้เป็น ส.ส.พัทลุง นายเจริญ หนูสง เล่าว่า “มหาขาวแจกหัวมันขี้หนู” นายเจริญ หนูสง ประทับใจวิธีการหาเสียง และบุคลิกนายขาว และสรุปบุคลิกการหาเสียง ของนายขาวไว้สั้นๆ ว่า “ไหว้คนแขง แหลงมาก” (ไหว้เก่ง ไหว้บ่อยๆ พุดมาก - ผู้เขียน) เมื่อมีประกาศให้มีการเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดพัทลุงในวันที่ 26 มกราคม 2518 นายเจริญ หนูสง ไปขอลงสมัครในนามพรรคประชาธิปไตย พรรคกิจสังคม พรรคเกษตรสังคม แต่ไม่มีพรรคได้รับ นายเจริญ หนูสง ไม่ย่อท้อไปหานายชุมพล มณีเนตร หัวหน้าพรรคประชาธิปไตย เพื่อขอลงสมัครในนามพรรค ในชั้นแรกพรรคประชาธิปไตยไม่รับ นายเจริญ หนูสง ใช้ความพากเพียรนำของดีคือแม่กุ้งพัทลุง และแอปเปิลไปฝากภรรยาของนายชุมพล ภรรยาของนายชุมพล ช่วยชี้ช่องทางให้นายเจริญ สามารถจูงใจให้นายชุมพล มณีเนตร

ยอมรับให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุงในนาม พรรคประชาธิปไตยได้ โดยนายชุมพลให้เงินนายเจริญ หนูสง ค่าสมัคร ส.ส. เป็นเงิน 5,000 บาท

เมื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง นายเจริญ หนูสง ได้นำวิธีการ “ไหว้คนแข่ง แหลงมาก” ของมหาชาวมมาประยุกต์ใช้วิธีการหาเสียงคือพบใครต้องยกมือไหว้ขอเสียงเรื่อยไป ทั้งคนรู้จัก และคนไม่รู้จัก เป็นเหตุให้บางคนกล่าวหาว่า นายเจริญ หนูสง เป็น “คนบ้า, คนสติไม่ดี, คนไม่เต็มเต็ง” หากเรื่องดังกล่าวเป็นจริง นายเจริญ หนูสง ไม่น่าจะสมัครรับเลือกตั้งได้ เพราะลักษณะ “บ้า ฟั่นเฟือน วิกลจริต” เป็นลักษณะต้องห้ามมิให้สมัคร ส.ส.ตาม พรบ.เลือกตั้งอีกประการหนึ่ง การที่นายเจริญ หนูสง ได้เป็นสมาชิกพรรค และพรรคส่งลงสมัครนั้น พรรคการเมืองย่อมคัดเลือกแล้วว่า นายเจริญ หนูสง มีคุณสมบัติ และความเหมาะสมในทางการเมือง แต่ยังมีคนดูถูกดูแคลนว่านายเจริญ หนูสง ไม่มีทางได้เป็น ส.ส. และนำเรื่องนี้มาเป็นหัวข้อในการเล่นการพนันว่านายเจริญ หนูสง จะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง

ในด้านทุนทรัพย์การหาเสียงนั้น นายเจริญมีเงินน้อย แต่ได้รับความช่วยเหลือจาก ญาติๆ เช่น นายรัง หนูสง เจ้าของโรงเรียนพาณิชยการพัทลุง ซึ่งเป็นลุง ช่วยออกเงินให้บ้าง แม่ และยายออกเงินพิมพ์ใบปลิวให้ มโนราห์อิม และ นายแก้ว ช่วยซื้อไม้อัดสองแผ่นตัดเป็นแผ่นละสองท่อน

ได้สี่แผ่น เขียนป้ายหาเสียงแล้วนำไปปิดไว้ในชุมชนในอำเภอปากพะยูน อำเภอเขาชัยสน อำเภอเมือง และอำเภอควนขนุน อำเภอละหนึ่งแผ่น ซื้อรถมอเตอร์ไซด์ราคา 800 บาท มาซ่อมอีก 400 บาท ไว้ใช้ไปหาเสียง โดยมีเพื่อนบ้านซึ่งซื้อมอเตอร์ไซด์รับจ้างเป็นเพื่อนไปหาเสียงโดยไม่เอาค่าจ้าง มีเครื่องขยายเสียงแบบถ่านแห้ง (ใช้ถ่านไฟฉาย) เทียบพูดหาเสียงไปเรื่อย ท่ามกลางความขบขันของบางคนว่า นายเจริญ หนูสง เป็นคนบ้า คนสติไม่ดี นายเจริญ หนูสง มิได้ย่อท้อแต่ประการใด ยังคงออกหาเสียงอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ก่อนถึงวันเลือกตั้งประมาณ 20 วัน ในปี พ.ศ. 2518 มีเหตุการณ์อุกฤษฏ์ครั้งยิ่งใหญ่ในจังหวัดภาคใต้ มีน้ำท่วมหนัก นายเจริญ หนูสง ได้นำของที่ผู้ใจบุญบริจาคช่วยน้ำท่วมแต่นำมากองไว้บนถนนหรือสถานีรถไฟ ออกแจกจ่ายถึงบ้านไปเยี่ยมเยียนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมพร้อมทั้งหาเสียงไปด้วย

ผลการเลือกตั้งในครั้งดังกล่าว ทำให้นายเจริญ หนูสง จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุง พร้อมกับนายอ่ำ รองเงิน จากพรรคอริปัตย์ เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลือกตั้งดังกล่าว พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งนายเจริญ หนูสง เข้าสังกัด มีผู้สมัครในนามพรรคได้รับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวนสองคนเท่านั้น คือ นายเจริญ หนูสง จากจังหวัดพัทลุง และนายสุนทร ยิงนคร จากจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนนายชุมพล

มณีเนตร ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรค ไม่ได้รับเลือกตั้งแต่อย่างใด ต่อมานายชุมพล มณีเนตร เดินทางไปฮ่องกง และถูกจับข้อหา ค้าเฮโรอีน นายชุมพล มณีเนตร ได้ทำหนังสือมอบให้ นายเจริญ หนูสง เป็นรักษาการหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และตัดสินใจ นำ ส.ส.ในสังกัดเข้าร่วมกับรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และรัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จนรัฐบาลดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งใน พ.ศ. 2519 ปัจจุบัน นายเจริญ หนูสง ประกอบอาชีพขายยา รับผิดชอบวงชะตา แก้วเกท แก้วคุณไสย และพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 22/12 หมู่ที่ 2 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บทบาททางการเมือง

เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ที่นายเจริญ หนูสง เข้าสังกัด มีผู้สมัคร ส.ส.ได้รับเลือกเพียงสองคน คือ นายเจริญ หนูสง ส.ส.จังหวัดพัทลุง และนายสุนทร ยิงนคร ส.ส.สมุทรสงคราม โดยที่นายชุมพล มณีเนตร หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ไม่ได้รับเลือกตั้งแต่อย่างใด นายเจริญ หนูสง จึงได้เป็น รักษาการหัวหน้าพรรค และตัดสินใจนำ ส.ส.ในสังกัด เข้าร่วมรัฐบาลกับพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประมาณหนึ่งเดือน สภาลงมติ ไม่รับรองในวันแถลงนโยบาย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคมซึ่งมี ส.ส.เพียง 18 เสียง จัดตั้งรัฐบาล

อยู่มาจนถึงวันที่ 12 มกราคม 2519 จึงประกาศยุบสภา นายเจริญ หนูสง ได้นำ ส.ส.เข้าร่วมรัฐบาลกับ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ด้วย (นายเจริญ หนูสง ให้ปากคำกับผู้สัมภาษณ์ว่า ในการจัดตั้งรัฐบาลที่ตนเอง และเพื่อน ส.ส.พรรคเดียวกันเข้าร่วมทั้งสองครั้งนั้น ทุกครั้งผู้จัดตั้งรัฐบาลจะให้เงิน ส.ส.ที่สนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลเป็นเงิน 30,000-50,000 บาท ตนเองนำเรื่องที่ได้รับเงินไปพูดกับบุคคลที่สามตามความจริงว่า ได้รับเงินเนื่องจากช่วยยกมือสนับสนุนรัฐบาล เรื่องสะพัดออกไปสู่สาธารณชน และถูกพรรคที่ให้เงินต่อว่า โดยผู้ให้เงินมาติดต่อกัน และให้ไปทำสัญญาโดยเปิดเผยเพื่อให้เงินดังกล่าวกลายเป็น “เงินยืม” ซึ่งเมื่อได้เงินมาแล้ว ไม่ปรากฏว่าผู้ให้หรือผู้ใดมาทวงถามเอาคืนแต่อย่างใด คือความจริงให้แต่อำพรางว่าเป็นยืม เมื่อมีผู้ถามว่าไปเข้ากับ ม.ร.ว.เสนีย์ แล้วทำไมไม่เข้ากับ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์อีก นายเจริญตอบว่า “เขาทั้งคู่เป็นพี่น้องกัน”) นายเจริญ หนูสง ได้เป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ส่วนบทบาทอื่นๆ ไม่ปรากฏมากนัก

กลวิธีการหาเสียง

การหาเสียงของนายเจริญ หนูสง เน้นไปที่การเดินทางหาเสียง เคาะประตูบ้านด้วยตนเอง เดินทางหาเสียง เน้นไปที่เครือข่ายของญาติมิตรคนรู้จัก พิมพ์โปสเตอร์หาเสียงบ้างด้วยความ

ช่วยเหลือของญาติ แต่มีจำนวนไม่มากนัก เดินยกมือไหว้ขอเสียงตามชุมชน ใช้สไตส์นายขาว อินทร์ด้วง (มหาขาว) คือ “ไหว้คนแขง แהלงมาก” เดินพูด ไหว้ขอเสียงไปทั่วทั้งคนรู้จัก และคนไม่รู้จัก คนที่พอจะรู้จักนายเจริญ หนูงสง อยู่บ้าง มีบางส่วนที่เห็นว่า การเดินพูดไป ไหว้ไปขอเสียงไปทั่วทั้งคนรู้จัก และไม่รู้จัก อุปนิสัย และความคิดของ นายเจริญ หนูงสงที่ไม่เหมือนคนอื่นๆ นั้นเป็นอาการของ “คนบ้า”, “คนไม่เต็มเต็ง” และนำไปล้อเลียนเป็นสิ่งขบขัน และนำมาพ่นขันต่อในทำนองปรามาสดูถูกดูแคลนว่า “ถึงอย่างไร นายเจริญ หนูงสง ก็ไม่ได้รับเลือกตั้ง” และกำหนดราคาต่อรอง

ทั้งนี้ตามปากคำของ นายเจริญ หนูงสง ในต้นปี พ.ศ. 2518 ประมาณ 20 วันก่อนวันเลือกตั้ง ส.ส.เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในภาคใต้ ตั้งแต่เขตภูเขา และที่สูงของจังหวัดพัทลุง มีเหตุการณ์แผ่นดินถล่ม น้ำท่วมตัดทางขาด ในเขตที่ราบน้ำท่วม และในเขตที่ราบลุ่มเช่นอำเภอเขาชัยสน (ซึ่งรวมอำเภอบางแก้วในปัจจุบันด้วย) น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน การเกิดสภาพน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างเช่นนั้น ทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อนลำบาก ทั้งด้านที่อยู่อาศัย การคมนาคมขนส่ง อาหารการกิน ยารักษาโรค การช่วยเหลือของทางราชการเองทำได้ไม่ทั่วถึง มีคนส่งสิ่งของบริจาคมาช่วยเหลือน้ำท่วมมากมาย แต่ไม่สามารถลำเลียงไปให้ถึงมือชาวบ้านได้ สิ่งของบริจาคจึงไปกองอยู่ที่สถานีรถไฟหรือบนทางหลวง นายเจริญ หนูงสง เห็นเป็น

โอกาสดี ด้วยจิตใจที่มุ่งมั่นจะเป็น ส.ส.ให้ได้ จึงนำของบริจาคเหล่านั้นลุนน้ำไปแจกชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนมาก นายเจริญ หนูสง เล่าว่า “ตรงไหนน้ำ (ท่วม) ลึก ผมไปถึงหมด” ผู้ประสบภัยน้ำท่วมได้รับของแจก ก็ดีใจ และเห็นใจนายเจริญ หนูสง ที่มีความตั้งใจมาช่วยเหลือถึงบ้านจึงช่วยกันกระจายข่าวปากต่อปาก ต่อๆ กันอย่างรวดเร็ว ทำให้ภาพของ นายเจริญ หนูสง ซึ่งเคยถูกดูแคลนว่าเป็นคนบ้า คนไม่เต็มเต็ง จางหายไป มีแต่ภาพของคนที่น่าเห็นใจผู้ได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วม เป็นคนดีมีเมตตา ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง ประกอบกับบางส่วนมีการเล่นพนันขันต่อกันด้วย ทำให้ นายเจริญ หนูสง ได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง อย่างเหนือความคาดหมาย

เรื่องการนำของไปแจกนี้มีบางกระแสว่า นายเจริญ หนูสง ได้ข่ว้ว ทำเป็นแกงว้วไปแจกผู้ประสบภัยน้ำท่วม จึงได้เป็น ส.ส. แต่นายเจริญ หนูสง ปฏิเสธว่าเรื่องดังกล่าวไม่จริง เพราะตัวเองเป็นคนจนไม่มีเงินซื้อข่ว้วมาแจกประชาชนของที่ไปแจกล้วนแต่เป็นของบริจาคจากผู้มีใจกุศลทั้งสิ้น ตัวเองเป็นเพียงผู้ลำเลียงของไปให้ถึงชาวบ้านเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าโลกทัศน์และวิธีคิด วิธีการแจกของของนายเจริญ หนูสง เป็นไปในทำนองเดียวกับ “มหาชาวกแจกหัวมันขี้หนู” ซึ่ง นายเจริญ หนูสง เคยได้รับรู้ประสบการณ์เหล่านี้สมัยที่ช่วยหาเสียงให้ นายขาว อินทร์ด้วง (ความจริงการแจก

มันชี้หนุของมหาชาวมไม่ใช้การแจกมากมายมโหฬาร แต่เป็นเพียงของฝากติดไม้ติดมือหรือลินน้ำใจเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น ไม่ใช้การแลกเปลี่ยนหรือซื้อเสียงในความหมายปัจจุบัน - ผู้เขียน) น้ำท่วมใหญ่ในปี 2518 นั้น ในบางจังหวัดประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก ข้าวสารของจำเป็นแก่การยังชีพมีราคาแพง ทางราชการช่วยเหลือไม่ทั่วถึง สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช นายคล้าย จิตพิทักษ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดน้ำท่วมประชาชนเดือดร้อน ข้าวของแพง มีการเดินขบวนประท้วงราชการ (สุรชัย แซ่ด่าน, 2541, น. 77) มีการกล่าวหาว่า นายคล้าย จิตพิทักษ์ยกยอกของช่วยเหลือน้ำท่วม และตั้งสมญาว่า “คล้ายไข่เบ็ด” ซึ่งต่อมากลายเป็นการขับไล่ผู้ว่าราชการจังหวัด และมีการเผาจนผู้ว่าราชการจังหวัด มีการออกหมายจับนายสุรชัย แซ่ด่าน และพวกจนลูกกลามเป็นปัญหาการเมืองในเวลาต่อมา แสดงให้เห็นความหนักหน่วงของปัญหา และประสิทธิภาพของระบบราชการได้เป็นอย่างดี การที่ นายเจริญ หนุสงสามารถเอาประโยชน์จากสถานการณ์น้ำท่วมให้เป็นประโยชน์ในการหาเสียงนั้น หากว่ากันตามภาษาฝ่ายซ้ายในสมัยหนึ่งอาจเรียกได้ว่า นายเจริญ หนุสง สามารถ “ปรับอัตรวิสัยให้เหมาะกะบภาวะวิสัย สามารถยึดกุมสภาพพลิกแพลงตนเอง ริเริ่มกระทำ และเป็นฝ่ายได้เปรียบในที่สุด” หรือภาษาปัจจุบันว่า “พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส” ได้อย่างพลิกแพลงฉับพลัน การกล่าวหาว่า “เจริญ หนุสง บ้า

พินเพื่อน สติไม่ดี” จึงเป็นเรื่องล้อกันเล่นมากกว่าจะเป็นเรื่องจริงๆ

นายโรน่าน อรุณรังษี

นายโรน่าน อรุณรังษี เป็นนักการเมืองที่มีพื้นฐานคะแนนเสียงในกลุ่มมุสลิม และการสนับสนุนจากกลุ่มนักวิชาการ เคยร่วมขบวนการต่อสู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญจนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 โดยสังกัดพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย ซึ่งมี พ.อ.สมคิด ศรีสังคม เป็นหัวหน้าพรรค นายโรน่านเป็น ส.ส. ได้ประมาณ 6 เดือน ก็เกิดรัฐประหารจากกรณีเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ภายหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ส.ส. นายโรน่าน ยังคงมีความเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมทั้งเป็นนักคิดนักเขียนสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการออกเผยแพร่อีกจำนวนมาก

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายโรน่าน อรุณรังษี เกิดเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2485 ที่ร้านขายยา “ปากพะยูนโอสถ” หมู่ที่ 1 ตำบลปากพะยูน อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายประยูทธ นางเสียะ อรุณรังษี ได้สมรสครั้งแรกกับทันตแพทย์หญิงไชยหนับ อุกฤษ ไม่มีบุตร และได้จดทะเบียนหย่า

ต่อมาได้สมรสครั้งที่ 2 กับนางสาวมาณวิกา ระเด่นอาหมัด เป็นพยาบาลโรงพยาบาลเลิดสิน กรุงเทพมหานคร มีบุตรด้วยกัน 1 คน

ด้านการศึกษา และหน้าที่การงาน นายไรราน อรุณรังษี เรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านปากพะยูน เมื่อ พ.ศ. 2496 จบมัธยมปีที่ 3 โรงเรียนปากพะยูน (พ.ท. 5) และได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมปีที่ 4 โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง (พ.ท. 1) จนกระทั่งจบมัธยมปีที่ 8 เมื่อ พ.ศ. 2504 ต่อมาได้ศึกษาต่อปริญญาตรีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) เมื่อปี พ.ศ. 2508 ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาต่อปริญญาโท รัฐศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัย ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY ประเทศอินเดีย เมื่อสำเร็จการศึกษาได้กลับมาสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามเดิม

นายไรราน อรุณรังษี รับราชการอยู่ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นเวลา 9 ปี พร้อมทั้งได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษของสถาบันการศึกษาต่างๆ อีกหลายแห่ง เช่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร รวมทั้งได้ร่วมกิจกรรม และ

เคลื่อนไหวทางการเมือง ได้แก่ การร่วมทำหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ “มหาราชฎูร์” ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์วิพากษ์วิจารณ์การเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2514 - 2516 ร่วมเรียกร้องรัฐธรรมนูญจนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และชุมนุมประท้วงฐานทัพสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย ได้ร่วมเดินทางไปปราศรัยในต่างจังหวัดพร้อมด้วยคณะของศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยทั่วประเทศทุกภูมิภาค และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2516

นายโรน่าน อรุณรังษี ได้ลาออกจากราชการเมื่อ พ.ศ. 2518 เพื่อสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 แต่ไม่ได้รับเลือก นายโรน่านได้กล่าวถึงการเลือกตั้งครั้งนี้ไว้ในเอกสารประวัติบันทึกให้ไว้กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุงไว้ว่า “ไปสมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งในปีนั้น แม้จะมีคะแนนเสียงนิยมท่วมท้นก็ตาม เพราะถูกบุคคลบางกลุ่มต่อต้านทำลายคะแนนเสียงทุกวิถีทาง ถึงกับใช้เฮลิคอปเตอร์ไปรยไปปลิวต่อต้าน และมีการทุจริตในการเลือกตั้งอย่างมาก” (โรน่าน อรุณรังษี, 2544) นายโรน่าน ได้กลับไปเป็นอาจารย์พิเศษที่คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่ก็อยู่ได้ไม่นานนักก็ได้ลาออกมาสสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคสังคมนิยมแห่ง

ประเทศไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 ได้รับการเลือกตั้งโดยมีคะแนนมากเป็นอันดับ 2 จำนวน 18,123 คะแนน (ที่ 1 ได้แก่ นายอ่ำ ร่องเงิน ได้ 24,595 คะแนน)

สาเหตุที่ นายโรน่าน อรุณรังษี หรือที่ประชาชนมักนิยมเรียกกันว่า “อาจารย์โรน่าน” ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุง เกิดจากปัจจัย และโอกาสเกื้อหนุนหลายประการ กล่าวคือ ความนิยมที่เกิดจากความรู้สึกว่าเป็นตัวแทนของชาวมุสลิมในพื้นที่อำเภอปากพะยูนและอำเภออื่นๆ ของจังหวัด พัทลุง รวมทั้งประชาชนที่มีความเชื่อถือศรัทธาในภูมิความรู้ และบทบาทความเคลื่อนไหวทางการเมือง ทำให้อาจารย์โรน่าน มีฐานคะแนนเสียงที่มั่นคงในกลุ่มบุคคลดังกล่าว และได้ขยายผลความคิดไปยังบุคคลกลุ่มอื่น ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นช่วงเวลาที่ประชาธิปไตยเฟื่องฟู กระแสสังคมนิยมขึ้นสูงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน อาจารย์โรน่านจัดได้ว่าเป็นบุคคลร่วมสมัย มีบทบาท และผลงานความเคลื่อนไหวในการต่อสู้ทางการเมืองมาก่อน ความเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของคนหนุ่มสาว และกลุ่มบุคคลผู้สนใจทางการเมือง เครือข่ายเหล่านี้มีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง

บทบาททางการเมือง

นายโรน่าน อรุณรังษี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง ตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน ถึงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 รวมเวลาประมาณ 6 เดือน ได้มีบทบาทสำคัญในสภาได้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติหลายฉบับ เช่น พ.ร.บ. การเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับ พันเอกสมคิด ศรีสังคม หัวหน้าพรรคเสนอ พ.ร.บ. ตั้งจังหวัดหนองบัวลำภู ร่วมกับ นายประมวล กุลมาตย์ เสนอ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง และยังได้เป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมรัฐสภา

เมื่อมีการยุบสภาภายหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 แล้ว นายโรน่าน อรุณรังษี ได้สมัครเลือกตั้ง ส.ส. อีกครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2522 สังกัดพรรคประชาธิปไตย กรุงเทพมหานคร เขตหนองจอก เมืองมีน ลาดกระบัง บางเขน แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ความนิยมของพรรคประชาธิปไตยตกต่ำ ในปี พ.ศ. 2522 - 2523 นายโรน่านร่วมกับคณะทีมงานจัดทำหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ “ตะวันใหม่” ตามแนวนโยบาย 66/23 โดยเน้นการกลับคืนสู่เหย้า ให้ประชาชนทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตยที่แท้จริง และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา นายโรน่านได้ทำงานที่สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน โดยอยู่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และแปลเอกสารต่างๆ รวมทั้งมีผลงานด้านการเขียนและการแปลหลายเรื่อง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ปรัชญา และศาสนาเปรียบเทียบ

อนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2532 นายโรน่านได้ร่วมกับขบวนการประชาธิปไตยได้ยื่นเสนอเอกสารเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง โดยยื่นเอกสารดังกล่าวต่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ แต่ต่อมารัฐบาลสมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้สั่งจับกุม และฟ้องศาล มีการต่อสู้ในชั้นศาลเป็นเวลา 5 ปี จนถึงศาลอุทธรณ์ สั่งพิพากษายกฟ้อง คดีดังกล่าวเรียกว่า “คดีสภาปฏิวัติแห่งชาติ” (โรน่าน อรุณรังษี, 2544)

จากการศึกษาบทบาททางการเมืองของนายโรน่าน อรุณรังษี กล่าวได้ว่านายโรน่านเป็นนักการเมืองที่มีพื้นฐานความรู้ความสามารถ มีแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางประชาธิปไตย แม้จะเป็น ส.ส. อยู่ในช่วงเวลาไม่นานนัก แต่ได้ทำหน้าที่ของนักต่อสู้ทางการเมือง ทั้งในสภา และนอกสภา การนำเสนอแนวความคิดโดยการเป็นอาจารย์ เป็นนักคิดนักเขียน ส่วนในด้านแนวทางปฏิบัติได้แก่การร่วมขบวนการต่อสู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือแม้แต่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ ส.ส. แล้ว ก็ยังแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งแสดงความเคลื่อนไหวทางการเมืองมาโดยตลอด

กลวิธีหาเสียง

วิธีการหาเสียงมีลักษณะเดียวกันกับนักการเมืองคนอื่น ได้แก่การเดินทางไปพบปะประชาชนในพื้นที่ การใช้เครือข่ายแกนนำของญาติ และผู้นำกลุ่มมุสลิมเป็นฐานคะแนนเสียง และขยายผลไปยังกลุ่ม การจัดเวทีปราศรัยในชุมชน และในตลาด โดยมีแกนนำบุคคลสำคัญของพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยร่วมการปราศรัยหาเสียงสนับสนุน การติดตั้งแผ่นป้าย โปสเตอร์ และเอกสารแนะนำประวัติและผลงาน รวมทั้งนโยบายออกเผยแพร่ รวมทั้งการหนุนช่วยของปัญญาชน ผู้ได้รับการศึกษาทั้งในท้องถิ่นที่รู้จักประวัติ และผลงานของนายโรน่าน ช่วยกระพือข่าวกระจายข่าวต่อๆ กันไป ประกอบกับในห้วงเวลาดังกล่าวเป็นกระแสสูงของแนวคิดสังคมนิยมผู้ที่เลื่อมใสในอุดมการณ์ดังกล่าวในจังหวัดพัทลุงมีมาก และเป็นส่วนสำคัญในการขยายฐานเสียงของนายโรน่าน อรุณรังษี ให้กว้างขวางออกไป นับว่าเป็นสถานการณ์พิเศษของจังหวัดพัทลุง ที่บุคคลในอำเภอปากพะยูนมีโอกาสขึ้นมาเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง โดยปกติผู้ที่จะเป็น ส.ส.พัทลุง จะมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอหลักๆ คือ อำเภอควนขนุน อำเภอเมือง และอำเภอเขาชัยสนเท่านั้น น้อยนักที่จะมี ส.ส.มาจากอำเภอปากพะยูน

นายพร้อม บุญฤทธิ์

นายพร้อม บุญฤทธิ์ เป็นผู้แทนราษฎรคนเดียวของจังหวัดพัทลุงที่เป็นศิลปิน และมีพื้นฐานมาจากชนชั้นคนยากไร้ ได้รับการศึกษาในระบบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่สาม แม้ นายพร้อม บุญฤทธิ์ จะมีการศึกษาน้อยมีพื้นฐานจากชนชั้นรากหญ้า แต่จากประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย และการเรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงของสังคม ใช้ชีวิตคลุกคลีกับชาวบ้านจนมีความรู้ความเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนพัทลุงในยุคสมัยนั้นอย่างถึงรากถึงแก่น ความฉลาดเฉลียวพูดจาโต้ตอบด้วยสำเนียง และสำนวนพื้นบ้านอย่างคล่องแคล่ว มากด้วยคารมคมเข้ม และอารมณ์ขัน อันยากจะหาหนังตะลุงรุ่นเดียวกันทัดเทียมได้ พื้นฐานเป็นครอบครัวชาวนาที่มีพ่อเป็นศิลปินหนังตะลุง เมื่อนายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้เริ่มอาชีพศิลปินหนังตะลุงนั้น ได้ใช้ความสามารถทางด้านศิลปะการแสดงหนังตะลุง นำเสนอหนังตะลุงเป็นสิ่งบันเทิงใจแก่มวลประชาชน แต่สิ่งที่นายพร้อม บุญฤทธิ์ มีมากกว่าความเป็นหนังตะลุงคือ นอกจากใช้หนังตะลุงเป็นสิ่งสร้างความบันเทิงเริงรมย์แล้ว นายพร้อม บุญฤทธิ์ ยังใช้เวทีหนังตะลุงเป็นเวทีนำเสนอปัญหาของท้องถิ่นคนยากไร้ สะท้อนความคิดของประชาชน สะท้อนเหตุการณ์บ้านเมือง เขต และชูปรูปหนังตะลุง เช่น นายหล้า นายเพ่ง นายนุ้ย นายยอดทอง ให้เป็นตัวแทนในการนำเสนอปัญหาบ้านเมือง ปัญหาสังคม และเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นปากเสียงแทนผู้ยากไร้

ในยุคสมัยที่นายพร้อมหรือหนังพร้อมมีบทบาทเพื่อมวลชนนั้น สังคมไทยกำลังตกอยู่ในมูมมิด ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - 2521 มีการประกาศต่อสู้ยึดอำนาจรัฐด้วยอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จังหวัดพัทลุง เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ ภัยจากการจับกุมแบบเหวี่ยงแห (เช่นกรณีการจับนายอ่ำ รองเงิน เป็นต้น) และภัยจากการล้อมปราบของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ภัยจากการลอบสังหารผู้ที่ต้องสงสัยว่าเป็นคอมมิวนิสต์หรือเป็นสายของทางการ การพูดจาวิพากษ์วิจารณ์ข้าราชการ เจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือวิจารณ์การทำงานของตำรวจ ทหาร (แม้จะเป็นความจริงก็ตาม) อาจถูกมองว่า “หัวเอียงซ้าย เป็นคอมมิวนิสต์” และอาจถูกประทุษร้ายหรืออาจตกเป็นเป้าของการลอบสังหารได้ง่ายๆ เช่น การลอบยิงหนังประเคียง ระฆังทอง ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี การลอบยิงหนังหมูน อ่อนนุ่ม ที่จังหวัดตรัง หนังพร้อมน้อยอยู่ในข่ายบุคคลผู้ยืนหยัดเคียงข้างประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ความไม่ถูกต้องของการใช้อำนาจอรัฐ และถูกคุกคามเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีกรณีลอบประทุษร้ายแต่อย่างใด เพราะหนังพร้อมน้อยมีศิลปะในการวิพากษ์วิจารณ์ คือ วิจารณ์อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สังคมพัทลุงไม่โกรธเคือง และยอมรับว่านายพร้อมหรือหนังพร้อมมี “เสรีภาพ” ในวิจารณ์ ผู้ที่ตกเป็นเป้าหมายของการวิพากษ์วิจารณ์ของหนังพร้อมน้อย

ได้แก่ ข้าราชการที่ใช้อำนาจข่มเหงรังแกประชาชน ทุจริต กินสินบาทคาดสินบน ตำรวจ ทหาร ครู นักการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ผู้ใหญ่กำนัน ผู้มีอิทธิพล พระสงฆ์ ที่ประพฤติผิดวินัย แม้แต่คอมมิวนิสต์ก็ยังคงวิพากษ์วิจารณ์ เป็นศิลปะการวิจารณ์ด้วยการทำให้บุคคลที่ถูกวิจารณ์กลายเป็น คน “ตลก” “ไม่มีเหตุไม่มีผล” ทำให้สังคมเห็นว่าหนังพร้อม วิจารณ์ติชมด้วยใจอันเป็นธรรม ภัยมืดจึงไม่มาร่ำกราย หนังพร้อมน้อยแต่อย่างใด

นายพร้อม บุญฤทธิ์มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ได้ใช้ทรัพยากรที่ได้มาจากการแสดงหนังตะลุง ช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ คนยากจน โดยไม่หวังผลตอบแทน นายพร้อม ได้ช่วยเหลือสถาบันทางสังคม เช่น เล่นหนังตะลุงช่วยเหลือ งานวัด งานโรงเรียน โดยไม่รับค่าตอบแทน หรือรับค่าตอบแทน เพียงเล็กน้อยเป็นค่าแรงลูกคู่ และค่าน้ำมันเท่านั้นหรือเดินสาย เป็นวิทยากรให้แก่สถาบัน โรงเรียน หน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ ทำให้นายพร้อมมีเครือข่าย “คนชอบหนังพร้อม” มากมาย มีชื่อเสียงขจรกระจ่าย เมื่อนายพร้อมลงสมัครสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ฝืนไม่ลายมือ ชื่อเสียง และบารมีที่สะสมมา อย่างยาวนาน และการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทำให้นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ถึงสามสมัย คือ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 วันที่ 18 เมษายน 2526 และวันที่ 27 กรกฎาคม 2529

แม้ในภายหลังกายพร้อม บุญฤทธิ์ ภูกรธสิบแปดล้อชน ไม่สามารถลงสมัครผู้แทนราษฎรได้ เมื่อสมัครได้อีก ลงสมัคร ในพรรคชาติไทยก็ไม่ได้รับเลือก จึงเลิกเล่นการเมือง แต่ยังคง แสดงหนังตะลุงอยู่เสมอ เพราะนายพร้อม บุญฤทธิ์ ประกาศตนเองอยู่เสมอว่า “เป็นหนังตะลุงทั้งร่างกายและ จิตวิญญาณ” นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้รับคัดเลือกให้เป็นศิลปิน แห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง)

เครือข่าย และความสัมพันธ์

นายพร้อม บุญฤทธิ์ หรือ “หนังพร้อม” เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2478 ตรงกับวันพุธ เดือนสาม ปีกุน ณ บ้านชายห้วย ตำบลโดนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัด พัทลุง เป็นบุตรคนโตของนายกราย (ชื่อตามทะเบียนบ้าน) หรือพลัด (ชื่อชาวบ้านเรียก) หรือพลัดโห กับนางแปลง ดิษกุล นายพร้อม บุญฤทธิ์ มีพี่น้องรวมสองคน คือ นายพร้อม บุญฤทธิ์ และนางสาวปราณี บุญฤทธิ์

นายพร้อม เล่าว่าดั้งเดิมของพ่อคือปู่เป็นคนบ้านใหม่ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ปู่เป็นพระเอกลิเกคณะ “แก้วเข้ แก้วราหู” แก้วเข้ แก้วราหูเป็นตัวละครที่มีชื่อเสียง ปู่เป็นลิเก เล่นเรื่องมหาชาติ แสดงเป็นพระเวสสันดร เมื่อย่าให้กำเนิด เด็กชายกรายได้ 11 วัน ย่าก็ถึงแก่กรรม ปู่จึงอพยพ พาครอบครัวมาอยู่บ้านมาบเนียน ใกล้บ้านสายโห ซึ่งเป็นเขต

ต่อแดนระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดนครศรีธรรมราช นายกราย บุญฤทธิ์ บิดาของนายพร้อมเคยเป็นพระเอกลิเก ต่อมา นายกรายแต่งงานกับนางแปลง ดิษกุล ซึ่งเป็นชาวบ้าน ชายห้วย ตำบลโตนดด้วน แล้วย้ายมาอยู่บ้านชายห้วยกับ ภรรยา ต่อมา นายกรายได้ผันตัวเองมาเป็นนายหนังตะลุง นายพร้อม บุญฤทธิ์ เล่าว่า สาเหตุที่พ่อต้องมาเป็นนายหนัง เพราะข้างบ้านพ่อมีงาน เจ้าของงานให้พ่อไปรับหนังให้ นายกรายรับไปจัดการ แต่หนังที่ตกลงกันไว้ไม่มาแสดง เจ้าของงานโกรธ และบอกว่านายกรายต้องเล่นเอง นายกราย เอาเหล้าขมใจ แสดงหนังตะลุงแทนนายหนังที่ไม่มา นายกราย จึงมีอาจารย์เป็นเหล่า ก่อนแสดงต้องกินเหล้าก่อน ถ้าไม่ดื่มเหล้า เล่นไม่ได้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “หนังกราย แปดขวด”

แม้ว่าบิดาของนายพร้อมคือ “หนังกราย ชายแดน” หรือหนังพลัดโท เป็นหนังตะลุงที่มีชื่อเสียง แต่อาชีพหนังตะลุง ในยุคดังกล่าวไม่อาจเลี้ยงชีพได้ ครอบครัวนายพร้อมมีฐานะ ยากจน พ่อไปแสดงหนังตะลุง แม่ตามไปกับพ่อด้วย เด็กชายพร้อม อาศัยอยู่กับยายคือ นางเอียด สุขสด และเข้าเรียนที่โรงเรียน ชัยแก้วศึกษา วัดป่าตอ ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เรียนชั้น ป.เตรียมได้ 10 วัน ก็เลื่อนชั้น ไปเรียน ป.1 ได้ สามารถอ่านพระอภิธรรมได้เพราะนำและ ลุงช่วยสอนให้ เมื่อจบชั้น ป.1 ก็ข้ามชั้นไปเรียนชั้น ป.3

เรียนชั้น ป.3 ได้เพียงเทอมเดียวก็ออกไปอยู่กับพ่อ ไปเข้าโรงเรียนแหลมไตนด พอสอบผ่านชั้น ป. 3 กำลังจะขึ้น ป.4 อยู่ นั้น มีคนมาปลุกโรงหนังตัดหนังกับพ่อนายพร้อม หักกันทุกคืน นายพร้อมก็หัดกับเขาบ้าง พ่อเป็นครูคนแรกที่หัดหนังตะลุงให้นายพร้อมช่วยออกรูปฤกษ์หรือรูปพระอิศวรแทน แต่หนังตะลุงที่ครอบครัวให้นายพร้อม คือ หนังสีหมอก ซึ่งเป็นหนังตะลุงขาด่วนวิธีครอบครูคือ ให้คนจูงควายไปรับหนังสีหมอก หนังสีหมอกขี่ควายมาที่โรงหนังแล้วยื่นรูปหนังตะลุงให้ ถือเป็นการครอบครู ขณะนั้นเด็กชายพร้อม มีอายุได้ 11 ปีและเรียนอยู่ชั้น ป.4 ที่โรงเรียนแหลมไตนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

นายพร้อมสนใจการเล่นหนังตะลุง กลางวันเรียนหนังสือ กลางคืนขอหัดหนังกับหนังกรายผู้เป็นพ่อ ต่อมาอายุ 12 ปี ได้ขึ้นรถไฟจากสถานีแหลมไตนด ไปสถานีพัทลุง เดินทางด้วยรถยนต์ไปแสดงหนังครั้งแรกที่บ้านถนนคด ตำบลกะช่อง อำเภอเมืองตรัง (ในขณะนั้น ปัจจุบันเป็นอำเภอนาโยง) แสดงหนัง เดินทางไปเรื่อยเป็นเวลาสามเดือน นายพร้อมเล่าว่าการไปแสดงหนังตะลุงในจังหวัดตรังนั้น ค่าตอบแทน (ที่เรียกว่าค่าราด) คินละ 30 บาท โดยมีการจัดเล่นไฟตองหน้าโรงหนัง ผู้เล่นไฟตองหนึ่งวงมีหกคนออกเงินคนละห้าบาท รวม 30 บาท มอบให้หนัง ใครเล่นขณะคนนั้นต้องเลี้ยงสุรานายหนังด้วย เมื่อเล่นบ้านนี้แล้ว ก็ส่งต่อไปบ้านอื่นๆ ครั้งสุดท้ายไปถึงบ้านทุ่งสะโบ้ ทางไปจังหวัดสตูล เกิดเจ็บป่วย ลูกคู่

ต้องพากลับ พ่อจึงไม่ให้ออกแสดงหนัง เห็นว่ายังเด็กเกินไป จึงหยุดอยู่ที่พักหนึ่ง คงแสดงหนังตะลุงที่บ้านเดือนละครั้ง สองครั้ง ต่อมาได้เดินทางไปไปหัดรำโนรากับมโนราห์แปลก (หรือแปลกดำ) ที่บ้านท่าแค มีทั้งออกรำ เล่นลิบสองบท ออกพราน รำโนร่าโรงครู รำสืบหัวควาย ออกเรื่อง แสดงเรื่อง เห็นว่าได้ค่าตอบแทนน้อย จึงไปทำตรวจ(พลุ) ทำไอ้ตูม (พลุที่ให้เสียงดัง นิยมจุดในงานศพ งานแข่งหนังแข่งมโนร่า) ที่บ้านผู้ใหญ่หน้าที่ตำบลท่ามิหรำ โดยมีลุงหลวงดำเป็นผู้ชี้แนะ สั่งสอน ทำงานอยู่สองปีไปเล่นลิเกกับลิเกคณะโต๊ะปลอดที่บ้านนาทะเล กิ่งอำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดตรัง

เมื่ออายุประมาณ 15 ปี ได้ยินว่าหนังกิมเล้ง ชาวตำบลนาปะขอ อำเภอลำปาง จังหวัดพัทลุง เป็นหนังที่มีชื่อเสียง จึงตั้งใจไปหัดหนังกับหนังกิมเล้ง โดย เพื่อนของพ่อคือ นายอินทร์ ชูเดช ไปอยู่ตำบลนาปะขอ อำเภอลำปาง (ในขณะนั้น ปัจจุบันอยู่ในอำเภอบางแก้ว) จังหวัดพัทลุง นายอินทร์ ต้องการนายพร้อมไปเป็นลูกบุญธรรม แต่นายพร้อมต้องการไปหัดหนัง เพื่อฝากตัวเป็นลูกศิษย์หนังกิมเล้ง แต่หนังกิมเล้งไม่ยอมรับเพราะไม่เชื่อใจถือว่าเป็นลูกของหนังคู่แข่ง มีคนบอกว่าหากไปหาพระภิกษุเล็ก เจ้าอาวาสวัดนาปะขอ ซึ่งเป็นอาจารย์และนำของหนังกิมเล้ง เห็นที่หนังกิมเล้งจะรับ นายพร้อมไปหาพระภิกษุเล็กเพื่อขอให้

ฝากฝังกับหนังกิมเล้ง แต่หนังกิมเล้งก็ไม่รับ พระภิกษุเล็กบอกนายพร้อมว่าหนังกิมเล้งไม่รับเป็นศิษย์ก็ไม่เป็นไร หากหนังกิมเล้งไปแสดงที่ใด พระเล็กจะให้เงินค่ารถไปดูหนังกิมเล้ง นายพร้อมไม่ละความพยายามได้ติดตามการเล่นของหนังกิมเล้งมาตลอด

ต่อมา นายพร้อม ได้ชมหนังกัน ทองหล่อ ก็พบความจริงว่า หนังกันแสดงหนังตะลุงดีกว่าหนังกิมเล้ง พอรู้ว่าหนังกันเล่นหนังที่ไหนก็ขอสตางค์พระภิกษุเล็กไปติดตามชมหนังกัน เมื่อแต่งงานกับภรรยาคนแรกกับนางสาวกิมแน่น ปลอดภัย ชาวตำบลนาปะขอ อำเภอเขาชัยสน นายพร้อมได้เล่าเหตุการณ์ตอนนี้ว่า “ที่ได้เมียเพราะความคึกคะนอง” คือ นายพร้อม ไปจีบนางสาวกิมแน่น ซึ่งอยู่ข้างวัด แต่ญาติพี่น้องไม่พอใจหาว่านายพร้อมเป็นพวก “หัวพลัดฉัดลอย” (คือไร้หัวนอนปลายตีน) คินหนึ่งพี่ชายของกิมแน่นได้ทำร้ายเพื่อนนายพร้อม พอรุ่งเช้านายพร้อมนำพวกไปจุด นางสาวกิมแน่นไปเป็นภรรยา แล้วกลับมาขอขมาลาโทษในภายหลัง พ่อตาแม่ยายของนายพร้อมคือนายแท่น-นางเคลื้อม ปลอดภัย (นางเคลื้อม สกุลเดิมศรีวิโรจน์) ได้ซื้อเครื่องหนัง ราคา 350 บาท ให้นายพร้อมออกหาประสบการณ์ นายพร้อมเล่าว่า สมัยนั้นรูปหนังรูปละ 7 บาท หาบข้าวไปขายที่อำเภอบางแก้ว ข้าวหาบหนึ่งซื้อรูปหนังได้ 3-4 ตัว

อายุนายพร้อมประมาณ 22 ปี นางเอียด สุขสด ซึ่งเป็นยายถึงแก่กรรม นายพร้อมได้บวชที่วัดป่าตอ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ยาย นายพร้อมไปเล่นหนังในเขตจังหวัดตรังด้วยความเจ้าชู้คารมดีไปได้เสียกับหญิงสาวชาวย่านตาขาว พี่น้องฝ่ายหญิงยึดรูปหนัง และเครื่องหนังไว้เพราะไม่ได้แต่งงาน ถูกต้องตามประเพณี นายพร้อมต้องกลับมาต่าบลนาปะขอแม่ยายจำนำที่นาได้เงิน 1,100 บาท มอบให้นายพร้อมไปจัดการแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณี แต่งงานแล้วไม่ได้อยู่กินกันแต่อย่างใด นายพร้อมแสดงหนังในเขตจังหวัดตรัง และเขตป่าเขาของจังหวัดพัทลุง (ตำบลลำสินธุ์ กงหรา ตะโหมด) จนมีประสบการณ์จนอายุ 23 ปี มีชื่อเสียงโด่งดังสำหรับค่าตอบแทนหรือ “ค่ารอด” ในการแสดงหนังแต่ละคืนในยุคแรกๆ นายพร้อมเล่าว่า หากไปแสดงในจังหวัดตรัง (ซึ่งมีเศรษฐกิจดี) จะเรียกค่ารอดคืนละ 300-350 บาท หากเป็นจังหวัดพัทลุง ค่ารอดคืนละ 150 บาท หากวัดหรือโรงเรียนขอความช่วยเหลือจะแสดงหนังตะลุงให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน หรือขอค่าตอบแทนลูกคู่กับน้ำมันรถเท่านั้น

นายพร้อมมีบุตรกับนางกิมแน่นหนึ่งคน คือ นายกลิ่น บุญฤทธิ์ (นายกลิ่น บุญฤทธิ์นี้ เมื่อนายพร้อมถูกรถสิบล้อชนบาดเจ็บสาหัส นายพร้อมได้ส่ง นายกลิ่น ลงสมัครแทนไปสเตอร์หาเสียงของนายกลิ่น บุญฤทธิ์ พิมพ์เป็นภาพ นายกลิ่นเป็นภาพเล็กอยู่ในอกของนายพร้อม ซึ่งเป็นรูปใหญ่

ทำให้คู่แข่งล้อเลียนว่านายพร้อมเป็น “จิ้งโจ้” คือ มีกระเป่าหน้าท้อง) จากปากคำของนายพร้อม งานที่สร้างชื่อเสียงให้นายพร้อม มากที่สุดคือการแข่งขันหนังตะลุงที่งานเดือนสิบที่สนามหน้าเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2511 ชนะเลิศได้รางวัลมงกุฎทองคำฝั่งเพชร เป็นงานที่ใช้ฝีมือล้วนๆ เพราะนายพร้อมเป็นหนังตะลุงจากจังหวัดพัทลุง ไม่มีเงินและไม่มีขีดความสามารถในการขนคนไปเชียร์ตนเอง ดังเช่นการแข่งขันในปัจจุบัน ชนะเลิศแข่งขันหนังตะลุงที่สนามโรงเรียนกสิกรรมศึกษา อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ได้รางวัลศรีตรังทอง นอกจากนี้ยังแข่งขันหนังตะลุงได้ถ้วยเกียรติยศประมาณ 140 ใบ ชันน้ำพานรองประมาณ 20 ใบ โล่เกียรติยศประมาณ 10 โล่ จอหนังตะลุงประมาณ 100 จอ โคล๊ก 3 ตัว โครธรรมดา 5 ตัว รถจักรยานยนต์หนึ่งคัน

นอกจากนางกิมแน่นแล้ว นายพร้อมยังมีภรรยา (ออกหน้าออกตา) อีกแปดคน คือ 1. นางสาวเนือง ศรีวีโรจน์ คนตำบลชะแล้ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีบุตรหญิงด้วยกันหนึ่งคน 2. นางสาวสารภี บัวทอง ชาวตำบลเขาวิเศษ มีบุตรด้วยกันห้าคนเป็นหญิงสี่คนชายหนึ่งคน 3. นางสาววิไล อินทฤทธิพงศ์ คนตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง ไม่มีลูก 4. นางสาวจันทร์รา (หรือสุนีย์) แซ่เอี้ยว (เสียชีวิตแล้ว) คนตลาดคูขวาง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีบุตร 5. นางละเมียด ชูช่วย คนตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน

จังหวัดพัทลุง ไม่มีบุตร 6. นางสาวหนูภักดี ไม่ทราบนามสกุล
 คนบ้านควนนายพุดม ตำบลเกาะเต่า อำเภอควนขนุน
 จังหวัดพัทลุง ไม่มีบุตร 7. นางสาวศศิธร บัวทอง คนตำบล
 เขาวีเศษ (น้องนางสาวสารภี บัวทอง) มีบุตรหญิงสองคน
 8. นางสาววิมลวรรณ รัตนบุรี คนอำเภอทุ่งสง ไม่มีบุตร
 นายพร้อม บุญฤทธิ์ เข้าสู่วงการเมือง โดยสมัคร
 รับเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งแรกสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดพัทลุง
 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 ในนามพรรคประชาธิปัตย์
 ซึ่งมีนายชุมพล มณีเนตร เป็นหัวหน้าพรรค แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง
 สมัครอีกครั้งในการเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 4
 เมษายน 2519 แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่นายพร้อม บุญฤทธิ์
 ยังไม่ลดละความพยายาม ยังคงเล่นหนังตะลุงและใช้เวที
 หนังตะลุงสร้างความบันเทิง นำเสนอเนื้อหาสาระทางการเมือง
 และหาคะแนนนิยมไปด้วยในตัว

เมื่อมีการเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดพัทลุงในวันที่ 22
 เมษายน 2522 พรรคประชาธิปัตย์รับรู้ถึงชื่อเสียง และ
 กระแสความนิยมของประชาชนที่มีต่อ นายพร้อม บุญฤทธิ์
 จึงชักชวนให้นายพร้อม บุญฤทธิ์ ลงสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์
 โดยได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง
 ร่วมกันคือ นายพร้อม บุญฤทธิ์ นายสว่าง พรเรืองวงศ์
 (นายแพทย์สว่าง หรือหมอสว่าง) นายคล้าย จิตพิทักษ์

บทบาทด้านการเมือง

นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้ทำการเมืองในนามพรรค
ประชาธิปไตย และได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุง รวมสามสมัย
ดังนี้

สมัยแรก ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2522 - 19 มีนาคม
2526

สมัยที่สอง ตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2526 - 2 พ.ค.
2529

สมัยที่สาม ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2529 - 29
เมษายน 2531

เมื่อนายพร้อม บุญฤทธิ์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น
บทบาทในทางรัฐสภา ไม่ปรากฏว่า นายพร้อม บุญฤทธิ์
ได้แสดงบทบาททางการเมืองในรัฐสภาแต่อย่างใด ไม่ว่าจะ
จะเป็นการอภิปรายในสภาหรือการแสดงบทบาททาง
การเมืองอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก นายพร้อม บุญฤทธิ์
มีพื้นฐานด้านการศึกษาน้อย และปัญหาบ้านเมืองเป็นเรื่อง
สลับซับซ้อนเกินวิสัยของ นายพร้อม บุญฤทธิ์ แต่ในทางสังคม
นายพร้อม บุญฤทธิ์ ยังคงแสดงน้ำใจช่วยเหลือ
องค์กรสาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน ชุมชน อยู่เสมอ
ค่ารถหรือค่าโรง จะเรียกร้องเพียงค่าตอบแทนลูกคู่ และ
ค่าน้ำมันรถเท่านั้น ประกอบกับห้วงเวลาดังกล่าวการแสดง

หนังตะลุงได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การมีไฟฟ้า และการมีโทรทัศน์ การขยายตัวของหนังฉายหรือภาพยนตร์สมัยใหม่ที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เทคโนโลยีตะวันตกดังกล่าวได้เพิ่มและขยายบทบาทมาเบียดขับการแสดงหนังตะลุงจากที่เคยเป็นสิ่งบันเทิงหลักๆ ของประชาชนจนมีบทบาทลดน้อยลง การมาถึงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ดังกล่าวนอกจากจะทำให้หนังตะลุงลดความสำคัญลงแล้ว ส่วนหนึ่งความรู้ของประชาชนที่เปลี่ยนไป การมีข้อมูลข่าวสารที่มาพร้อมกับหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์สมัยใหม่ ทำให้ความรู้ของประชาชนมีความหลากหลายมากขึ้น หนังตะลุงกลายเป็นสิ่งล้าสมัย (obsolete) ในสายตาประชาชนบางส่วน และความนิยมในดาราคอแก้ว ดาราคอเงิน ทำให้หนังตะลุงได้รับความนิยมน้อยลง รวมทั้งความนิยมต่อนายพร้อม บุญฤทธิ์ในฐานะศิลปินหนังตะลุงด้วย

หลังจากทำงานทางการเมืองกับพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุงถึงสามสมัย นายพร้อม บุญฤทธิ์ จึงคิดออกจากพรรคประชาธิปัตย์มาสังกัดพรรคการเมืองอื่น โดยมีการติดต่อย้ายพรรคเข้าพรรคชาติไทย ซึ่งมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าพรรค เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้ง ส.ส.ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ซึ่งเป็นหัวเวลาที่พรรค

ประชาธิปไตยมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม นายวิระ มุสิกพงศ์ และนายพิชัย รัตตกุล จนเกิดเหตุการณ์พรรคแตก นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้ตกลงใจย้ายไปสมัคร ส.ส.สังกัดพรรคชาติไทย แต่เกิดเหตุการณ์รถที่มีนายพร้อม และภรรยา คือ นางจันทร์หาญ แซ่ยี่ง เป็นคนขับถูกรถลอบชนบริเวณถนนสายเอเชีย ในเขตตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมืองพัทลุง เป็นเหตุให้ นางจันทร์หาญ แซ่ยี่ง เสียชีวิต นายพร้อม บาดเจ็บสาหัส รักษาตัวเป็นเวลานาน ไม่อาจสมัครรับเลือกตั้งได้ จึงส่ง นายกลั่น บุญฤทธิ์ บุตรชาย ลงสมัครแทน แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง การส่ง นายกลั่น บุญฤทธิ์ บุตรชายลงสมัคร ส.ส.พัทลุงนั้น โปสเตอร์หาเสียงของ นายกลั่น บุญฤทธิ์ พิมพ์เป็นภาพนายกลั่นเป็นภาพเล็กอยู่ในอกของนายพร้อม ซึ่งเป็นรูปใหญ่ ทำให้คู่แข่งล้อเลียนว่า นายพร้อมเป็น “จิ้งโจ้” คือ มีกระเป่าหน้าท้อง) แต่นายกลั่น บุญฤทธิ์ ไม่ได้รับเลือกตั้งแต่ประการใด เมื่อพักรักษาตัวหายแล้ว นายพร้อมได้หันไปเล่นหนังตะลุง ทำธุรกิจปั้มน้ำมัน ทำร้านอาหารครัวตาหล่า ทำบ่อนชนโคที่ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 นายพร้อม ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกในนามพรรคชาติไทย แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ในภายหลังจึงวางมือทางการเมือง และหันไปเล่นหนังตะลุงเพียงอย่างเดียว

กลวิธีการหาเสียง

สาเหตุที่นายพร้อม บุญฤทธิ์ หรือ “หนังพร้อม” มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง มีอุปนิสัยส่วนตัวและกลวิธีการหาเสียงดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ใช้ชีวิตเรียบง่าย คลุกคลีกับชาวบ้าน จนเข้าใจวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชน นำเรื่องราวของประชาชนมาผูกร้อยเป็นเรื่อง นำเสนอผ่านศิลปะการแสดงหนังตะลุงได้ถูกอกถูกใจคนดู ทำให้ได้รับความนิยมมาก

2. ความเฉลียวฉลาด นายพร้อม บุญฤทธิ์ เป็นผู้ที่มีความฉลาดเฉลียว แม้จะเรียนหนังสือเพียงชั้น ป.4 ก็ตาม การเป็นนายหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงได้ต้องมีความฉลาดเฉลียว เพราะคนได้มีภาษิตว่า “คนไม่หัดโนรา คนปัญญาหัดหนัง” (สมเจตนา มณีโมโนย, 2544, น. 34) การเล่นหนังตะลุงที่ใช้คนๆ เดียวพากย์ และได้รับความนิยมจากมหาชนนั้น แสดงว่า นายพร้อม บุญฤทธิ์ มีความเฉลียวฉลาดเป็นที่ยอมรับ

3. การพูดจาโต้ตอบอย่างคล่องแคล่วฉับไวได้ประเด็น ทำให้ นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้รับความนิยมจากชาวบ้าน ครั้งหนึ่ง นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง มาจัดรายการมองต่างมุมที่วัดป่าลิไลยก์ ตำบลลำป่า อำเภอมืองพัทลุง โดยเชิญหนังพร้อมเป็นผู้อภิปรายในรายการด้วย นายประสิทธิ์ อินทรสนิท สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง ต้องการหักหน้า

หนังพร้อม จึงตั้งคำถามเชิงเสียดสี มีเนื้อความว่า “จริงหรือไม่
 ที่ ส.ส. มาแย่งงาน ส.จ.ทำ” (เช่น ไปงานบวช ไปงาน
 ขึ้นบ้านใหม่ ไปงานศพ) นายพร้อมได้ตอบสวนมาทันทีว่า
 “แย่งงาน ส.จ. แย่งงานอะไร - งานรับเหมาก่อสร้างหรือ”
 เรียกเสียงเฮฮาขบขันจากผู้เข้าร่วมรายการได้ทันที ทำเอา
 นายสนิท หน้าจ๋อยเพราะถูกตอกกลับอย่างทันท่วงทีต่อหน้า
 สาธารณชน เพราะเป็นที่รู้ๆ ว่า ส.จ. มีอาชีพรับเหมาก่อสร้าง
 งานของ อบจ. ความสามารถในการพูดจาโต้ตอบคล่องแคล่ว
 ฉับไวตรงประเด็นนี้ ทำให้นายพร้อมเหนือกว่าคนอื่นๆ ในยุค
 สมัยเดียวกัน นายพร้อมพูดง่ายๆ ด้วยภาษาชาวบ้าน
 ทำให้ผู้ฟังเข้าใจ และรับอะไรได้ง่าย

4. การมีจุดยืนเพื่อชาวบ้าน ใช้เวทีและศิลปะการแสดง
 หนังตะลุงใช้หนังตะลุงเป็นเวทีในการวิพากษ์วิจารณ์เจ้าหน้าที่
 ของรัฐที่ข่มเหงรังแกราษฎร ทุจริตประพฤติมิชอบ ผู้ใหญ่บ้าน
 กำนัน ผู้มีอิทธิพล แม้แต่พระสงฆ์ที่ประพฤติผิดวินัย
 (มีพระหลายวัดที่ห้ามหนังพร้อมน้อยเข้าไปแสดงหนังตะลุงในวัด
 เพราะหนังพร้อมบังอาจไปวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมเจ้าอาวาส)
 ก็จะถูกนำมาแฉ มาทำให้เป็นเรื่องเสียดสีหรือตลกไปกฮาจน
 ผู้ที่ถูกวิจารณ์ต้องปรับพฤติกรรม วิธีการวิพากษ์วิจารณ์ของ
 หนังพร้อมน้อยจะใช้นำเสนอสองทาง เช่น หากมีคน
 มาให้ข้อมูลว่าเจ้าอาวาสวัดที่หนังพร้อมไปแสดงหนังตะลุง
 เจ้าอาวาสไปยุ่งกับสีกา หนังพร้อมจะทำอุบายให้ไอ้เท่ง

พูดว่า “เขาว่่าพระวัดนี้ยุ่งกับลีกา กูไม่ชอบ กูไม่นับถือ” ในขณะที่เดียวกันจะให้ไอ้หนูนุ้ยคอยขัดคอไอ้เท่งว่า “มึงรู้ปรีอ (รู้ได้ยังงี้) มึงเห็นหรือ? กูถ้าไม่เห็นจริง กูไม่แหลง (พูด) เดี่ยวแกอี (จะ) โกรธเอา” การนำเสนอทั้งสองแ่งดังกล่าว เป็นการนำเสนออย่างชาญฉลาด ผู้ถูกวิจารณ์ไม่อาจถือโกรธได้ เพราะนำเสนอทั้งสองด้านแล้ว ไม่ได้ปักใจเชื่อว่าการนำเสนอ ด้านหนึ่งด้านใดเป็นความจริง ให้ผู้ชมคิดพิจารณากันเอง การมีจุดยืนเพื่อผลประโยชน์ของชาวบ้าน ทำให้ได้รับความนิยม จากประชาชนเป็นอย่างมาก เช่น หนังสือรวมวิจารณ์ การทำงานของสรรพสามิตที่ออกจ้บหวาก (กะแซ่) ชาวบ้าน โดยพูดว่า “โหนด (ต้นตาล) ก็ของเรา (กระ) บอกระของเรา โองกะของเรา แร่งงานก็ของเรามาจ้บเราไตร (ทำไม)” การแสดงจุดยืนที่เข้าข้างประชาชนเหล่านี้ หลายครั้งทำให้นายพร้อม ถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเพ่งเล็งในยุคที่คนไทย แตกแยกทางความคิด แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกล้าทำร้ายหนังสือพร้อมน้อย เพราะเขาเป็นศิลปินของประชาชน เปรียบเทียบกับหนังสือประเคียง ระฆังทอง ชาวนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นหนังสือตะลุงหัวก้าวหน้า ที่ถูกลอบสังหารจนแทบเอาชีวิตไม่รอด

5. การมีอารมณ์ขัน การพูดจาปราศรัยของ นายพร้อม บุญฤทธิ์ มีอารมณ์ขันสอดแทรกอยู่ด้วยเสมอ ทำให้จับใจคน เป็นที่จดจำได้ง่าย มีสำนวนพื้นบ้านสอดแทรกเป็นระยะ การมีอารมณ์ขัน และการมีวัฒนธรรมร่วมอันเดียวกัน ทำให้

นายพร้อมเป็นทั้ง Entertainer และนักพูดที่มีลีลาการพูด
จับใจมหาชน

6. พื้นฐานทางครอบครัว นายพร้อมเองเป็นนายหนัง
ตะลุง มีพ่อเป็นนายหนัง ขึ้นชื่อว่าหนังตะลุงหรือมโนรา
ต้องเป็นคนใหญ่คนยาว มีพวกพ้องคนรู้จักมักคุ้นมาก จึงจะ
ไปเล่นหนังในถิ่นต่างๆ ได้ นายพร้อมเองมีญาติแถบอำเภอ
ควนขนุน ซึ่งเป็นอำเภอที่มีจำนวนประชากรและผู้มีสิทธิมาก
ทั้งนี้ นายพร้อมเป็นคนเจ้าชู้ มีเมียถึง 10 คน เครือข่ายญาติ
เหล่านี้สามารถชักทอเป็นฐานเสียงของนายพร้อมได้

5. การมีสื่อ (media) อยู่ในมือ สมัยของนายพร้อม
บุญฤทธิ์ เริ่มมีชื่อเสียง และสะสมชื่อเสียงทางการเมืองนั้น
สภาพของจังหวัดพัทลุง ยังเป็นชนบทมากกว่าเมือง ไทรทัศน์
มีน้อย ไม่ต้องพูดถึงหนังสือพิมพ์ซึ่งมีน้อยมาก การแสดง
หนังตะลุงของนายพร้อม จึงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่เข้าไปถึง
ทุกตำแหน่งแห่งที่ การแสดงหนังตะลุงจึงมีอิทธิพลต่อความคิด
ความอ่านของผู้คน ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งแล้ว คนอื่น
เอาหนังตะลุงมาเล่นหาเสียงไม่ได้ แต่นายพร้อมเล่นหนังตะลุง
เป็นอาชีพยอมพูดผ่านตัวหนังตะลุงในทำนองหาเสียงได้ -
โดยไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด เพราะไม่ใช่หนังพร้อมพูด
แต่เป็นไอ้หล้า ไอ้ทอง ไอ้เท่ง ไอ้หนูนุ้ย พูด การมีสื่ออยู่
ในมือของตนเอง เหมือนสมัยนี้ที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มี
ITV อยู่ในมือนั่นเอง

7. การมีมิตรหรือเพื่อนเกลอมาก นายพร้อม เป็นศิลปิน ไปเล่นหนังตะลุงที่ใด พบคนถูกอภัยาศรัย ก็ช่วยเหลือ เจือจุน ผูกมิตรผูกเกลอไว้มาก ได้พึ่งพาอาศัยในวาระต่างๆ กัน ทำให้หนังพร้อมเป็น “คนยาว คนกว้างขวาง” มีมิตร มีเพื่อน มีไอ้เกลอหรือหัวเกลอมาก เพื่อน มิตร และเกลอเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการหาเสียงให้นายพร้อม บุญฤทธิ์

8. การสร้างพันธมิตร นายพร้อมเป็นศิลปิน มีความสามารถในการเล่นหนังตะลุง ซึ่งสามารถสร้างพันธมิตรไว้หลากหลาย เช่น มีพันธมิตรเป็นหนังตะลุง มโนรา ซึ่งเป็นกระบอกเสียงให้นายพร้อมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การช่วยเหลือ สาธารณะไว้มาก ทำให้หนังพร้อมมีพันธมิตรมาก เช่น โรงเรียน ต้องการหาเงินทุนพัฒนาโรงเรียน อาจขอร้องให้ว่าน ออกปากหรือจ้างในราคามิตรภาพได้ เช่น ค่าแสดงหนังตะลุง คินละเจ็ดพันบาท เมื่อต้องช่วยเหลือวัด โรงเรียน นายพร้อม อาจจะแสดงให้ฟรี หรือขอค่าแรงลูกคู่เพียงสองถึงสามพันบาท ก็ได้ แล้วแต่ความสนิทสนม และการตกลงกัน วิธีนี้ทำให้นายพร้อม สามารถสร้างพันธมิตรไว้ได้เป็นจำนวนมาก พันธมิตรเหล่านี้กระจัดกระจายไปทั่วทั้งจังหวัดพัทลุง และภาคใต้ และเมื่อนายพร้อมสมัคร ส.ส. พันธมิตรเหล่านี้จะออกเดินหาเสียงให้นายพร้อม สามารถหาคะแนนเสียงได้มาก

นายพร้อม บุญฤทธิ์ เป็นนายหนังคณะ “พร้อมน้อย ตะลุงสากล” ซึ่งมีผลงานการแสดงมากมาย ตระเวนเล่น

หนังตะลุงมาทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 47 ปี รวมไม่น้อยกว่า 20,000 ครั้ง บางวันเล่นหนังทั้งกลางวัน และกลางคืน นายพร้อม ได้นำดนตรีสากลมาประยุกต์กับหนังตะลุงได้อย่างลงตัว ตัวหนังตะลุงที่สร้างชื่อเสียงให้หนังพร้อมน้อยมากที่สุดคือ “ไอ้หล่ำ” หรือ “ตาหล่ำ” ซึ่งเป็นรูปหนังตะลุง ศิระะเล็ก ตัวใหญ่ ลักษณะการพูดจาของตาหล่ำ มีผู้กล่าวว่าเป็นเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของนายพร้อม บุญฤทธิ์ เคยมีผู้ศึกษาไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้นายพร้อมหรือหนังพร้อมน้อย ตะลุงสากล ได้รับความนิยมจากประชาชนนั้น มีหลายประการ เช่น

1. เสียงดี เสียงดังฟังชัด เล่นหนังเจ็ดถึงแปดชั่วโมง โดยเสียงไม่แหบ ทำเสียงได้หลายเสียง พากย์หนัง ตะลุงหลายตัวด้วยคนเพียงคนเดียว
2. มีความรอบรู้ทั้งทางโลกทางธรรม ไกล่ชิดกับ ประชาชน นำชีวิต วิธีท้องถิ่น ลำนวนท้องถิ่น นำมาสอดแทรกได้เป็นอย่างดี
3. สามารถสวมวิญญาณให้รูปหนังตะลุงทุกตัวโลดแล่น มีชีวิตชีวา ลับเปลี่ยนได้รวดเร็ว
4. มีไหวพริบ ปฏิภาณสูง นำเหตุการณ์บ้านเมือง ท้องถิ่น บุคคลมาดัดแปลง ล้อเลียน กล่าวถึง ในแง่มุมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
5. มีอารมณ์ขัน ลูกเล่น ลูกฮา ตลอดเวลา ทำให้ดู ด้วยความสนุกสนาน

6. มีลูกคู่มากถึง 11 คน เล่นดนตรีถูกใจทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่น
7. สร้างรูปตลก เช่น นายหลำ นายทอง นายยอดทอง นายหนู่น้อย นายเท่งให้มีชีวิตชีวาจริงๆ โดยเฉพาะนายหลำ ถือว่าเป็นตัวตนที่แท้จริงของหนัง พร้อมน้อยเลยทีเดียว

ผลงานการแสดงหนังตะลุงของ นายพร้อม บุญฤทธิ์ มีมากมาย เช่นเรื่อง 1. ต้นรักดอกโคก 2. สงครามกับความรัก 3. น้ำตาคนจน 4. แสงพยับ 5. สงครามเพื่อสันติภาพ 6. อาวุธธรรม 7. ดื้อคำสาป 8. กรรมสนองกรรม 9. ยอดสตรี 10. เณรเริง 11. สามชาย 12. นักรักนักรบ 13. ราชนิพยาบาท 14. รักในเรือนทาส 15. สายเลือดสายสวาท 16. พระยุพราชฝาแฝด 17. พระยุพราชของปวงชน 18. พระร่มโพธิ์แก้ว 19. แสงทองแสงธรรม 20. ธิดาฝาแฝด 21. สามแผ่นดิน 22. ขุนโจรใจพระ 23. ขุนพลจอมโหด 24. น้ำใจแม่ 25. แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง 26. สวรรค์ในอกนรกในใจ ฯลฯ โดยเฉพาะเรื่อง “น้ำใจแม่” ถูกซื้อไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7

ผลงานของหนังพร้อมน้อยถูกนำไปบันทึกเสียงเป็นแผ่นเสียง เทปคาสเซ็ท เทปวีดีโอและวีดีโอซีดี นำออกเผยแพร่จำหน่ายอย่างกว้างขวาง

นายพร้อม บุญฤทธิ เคยแข่งขันประชันโรงกับหนังและมโนราห์ในภาคใต้มาแล้วทั้งสิ้น มีหนังตะลุงเพียงสองคณะที่นายพร้อมหรือหนังพร้อมไม่เคยแข่งขันด้วยคือ หนังกันทองหล่อ และหนังประวิง หัวไทร เท่านั้น นอกจากนั้นเคยแข่งขันประชันโรงกันมาแล้วทั้งสิ้น เช่น หนังजूลี หนังเคล้าน้อย หนังแปลก หนังजूเลียม หนังแคล้ว หนังหนูปล้อง หนังหลักหนังพร้อมใหญ่ หนังอ้อมเท่ง หนังจันทร์แก้ว หนังหมุนนุ้ยหนังฉิ้น หนังประทีน หนังประเสริฐน้อย หนังสำเนียงหนังกัมเนี้ยว หนังนครินทร์ นอกจากนั้นได้แข่งขันกับมโนราห์ เช่น มโนราห์พินพัน มโนราห์ฉลุย มโนราห์ปรีชา มโนราห์แปลก มโนราห์ข้ามคม มโนราห์หนูพร้อม ฯลฯ

แต่งานที่สร้างชื่อเสียงให้นายพร้อมหรือหนังพร้อมมากที่สุดคือการแข่งหนังตะลุง ณ สนามหน้าเมืองนครศรีธรรมราช ชิงมงกุฎทองคำฝั่งเพชร เป็นทองแท้หนัก 15 บาท แข่งกับหนังประทีน บัวทอง หนังजूเลียม กิ่งทอง หนังปรีชา สงวนศิลป์ หนังเคล้าน้อย และหนังอื่นๆ ประมาณ 10 โรง มีหนังพร้อมไปจากจังหวัดพัทลุงเพียงคณะเดียว มีการขนคนมาเชียร์หนังต่างๆ นายพร้อมเล่าว่า “ไม่ทันมีดมีคนมาเต็มสนามแล้ว ตัดสินกันเวลาตีห้าครึ่ง หกโมงเช้าขึ้นรับรางวัลผู้ชนะคือหนังพร้อมน้อย ซึ่งใช้ฝีมือล้วนๆ ไม่มีการขนคนไปเชียร์ตัวเอง เพราะไม่มีปัญญาขนคน มีแต่ปัญญาเล่นหนัง

และไม่หนักใจในการแข่งขัน เพราะตระเวนเล่นหนังตามรอบนอกของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาทั่วแล้ว รู้ดีว่าฝีมือตนเองเป็นอย่างไร” อีกรางวัลคือแข่งหนังตะลุงที่โรงเรียนกสิกรรมศึกษา อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ชนะเลิศได้รับรางวัลต้นศรีตรังทองคำ หนักประมาณเจ็ดบาท แต่นายพร้อมเล่าว่าการแข่งขันชนะไม่ใช่ความภาคภูมิใจสูงสุด ความภาคภูมิใจสูงสุดอยู่ที่แฟนหนังมาพุดคุยหรือสนทนาด้วยหลังหนังเลิก บางรายมาขอเงิน มาขอความช่วยเหลือ ต้องให้เงิน ให้ข่าวสารไปตามเรื่องตามราว

มีบางครั้งเหมือนกันที่ไปแสดงหนังตะลุงแล้วเกิดเหตุร้าย เช่น ไปเล่นหนังตะลุงแข่งกับหนังปล้อง ไอ้ลูกหมี หนังดังของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่บ้านบ่อล้อย อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช “ไอ้เครา” คนตึกลง ลงไปปลสวาะข้างโรง ถูกคนร้ายลักแทง แต่ไม่ตาย และเกิดความเข้าใจผิดจนได้ไฟจัดงาน (นายพ่วง ช่วยคงทอง) ไปยิงหนังปล้อง อ้ายลูกหมี ถึงแก่ความตาย นายพร้อมเล่าว่า “ความจริงหนังปล้องไม่รู้เรื่องรู้ราว แต่ปากไว พอโต้ไฟไปถามว่า มึงให้คนไปแทงไอ้เคราไซ้ไหม หนังปล้องปากไวพูดว่า เสียตายที่มันไม่ตาย โต้ไฟโกรธ และยิงหนังปล้องตาย” ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วหนังพร้อมรู้เต็มอกว่าหนังปล้องไม่รู้เรื่องรู้ราว แต่ประการใด

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2537 นายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้รับโล่รางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น วันที่ 2 เมษายน 2546 ได้รับคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ได้รับพระราชทานรางวัลพระสิริธิดาทองคำ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2546 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี โดยและได้รับคัดเลือกเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) พ.ศ. 2546

นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์

นายสว่าง พรเรืองวงศ์ หรือนายแพทย์สว่าง หรือ “หมอสว่าง” มีพื้นฐานมาจากครอบครัวชาวกรุงเทพมหานคร ได้รับราชการเป็นนายแพทย์โรงพยาบาลพัทลุง จนกระทั่งได้ตั้งหลักปักฐานครอบครัวอยู่ที่จังหวัดพัทลุง โดยตำแหน่งหน้าที่และอาชีพนายแพทย์จึงทำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป นายสว่าง พรเรืองวงศ์ มีความสนใจงานด้านการเมือง เคยทำงานการเมืองในระดับท้องถิ่น และสมัคร ส.ส.จังหวัดพัทลุงหลายครั้ง จนบรรลุผลสำเร็จได้รับการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2522 แต่ก็อยู่ในตำแหน่งได้ไม่นานก็ถึงแก่กรรมในขณะที่ประชุมสภาในปีเดียวกัน ชาวพัทลุงเรียกเหตุการณ์ครั้งนั้นว่า “หมอสว่าง เป็นลมตายในสภา”

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ เป็นชาวกรุงเทพมหานคร ได้รับราชการเป็นนายแพทย์อยู่ที่โรงพยาบาลพัทลุง และต่อมาได้เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลพัทลุง นายแพทย์สว่าง ได้สมรสกับเภสัชกรหญิงวัลย์ ต้นปี่ชาติ บุตรสาวของ นายเสถียร ต้นปี่ชาติ (กิมเถียน แซ่ตัน) อดีตทหารยศร้อยเอก จากจีนแผ่นดินใหญ่ และนางระเบียบ ชาวบ้านตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ครอบครัวของเภสัชกรหญิงวัลย์ จัดได้ว่าเป็นครอบครัวคหบดีมีฐานะมั่นคงอยู่ในเขตเทศบาล เมืองพัทลุง นายแพทย์สว่าง และเภสัชกรวัลย์ได้เปิดคลินิก รักษาโรคทั่วไป และจำหน่ายยาแผนปัจจุบันชื่อร้าน “วัลย์เภสัช” ตั้งอยู่ที่ถนนราเมศวร์ในตลาดพัทลุง ชาวพัทลุงนิยมเรียก บุคคลทั้งสองว่า “หมอหว่างและหมอวัลย์” ครอบครัวของ นายแพทย์สว่างเป็นครอบครัวที่มีฐานะมั่นคง ได้ซื้อที่ดินไว้ หลายแห่งในจังหวัดพัทลุง และเคยบริจาคที่ดินให้เพื่อการศึกษา ในการจัดสร้างโรงเรียนที่บ้านห้วยทราย ชื่อโรงเรียนบ้าน ห้วยทราย (สว่างประชาสรรค์) อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ สนใจงานด้านการเมือง มีความคิดในการพัฒนาสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิต ของประชาชน โดยอาศัยงานทางการเมืองเป็นแนวทาง ช่วยผลักดัน นายแพทย์สว่าง เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง

และเป็นเทศมนตรีเมืองพัทลุง จึงมีพื้นฐานความสัมพันธ์กับมวลชนโดยการร่วมงาน และกิจกรรม ส่วนงานด้านการเมืองในระดับชาติ นายสว่าง เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2518 สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และใน พ.ศ. 2520 สมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้มีโอกาสได้ร่วมงานและรู้จักกับนักการเมืองคนสำคัญของประเทศ นายแพทย์สว่าง ได้สมัคร ส.ส.พัทลุงสามครั้ง แต่สอบตกสองครั้ง ต่อมาได้รับเลือกตั้งเมื่อสมัครเป็นครั้งที่สามสังกัดพรรคกิจสังคม ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 ซึ่งการเลือกตั้งดังกล่าวจังหวัดพัทลุงมี ส.ส.ได้สามคนเป็นครั้งแรก โดยนายพร้อม บุญฤทธิ์ ได้ที่หนึ่ง จำนวน 32,856 คะแนน นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ ได้ที่สอง จำนวน 31,328 คะแนน และนายคล้าย จิตพิทักษ์ ได้ที่สาม จำนวน 23,826 คะแนน การได้รับเลือกตั้งครั้งนี้เนื่องจากนายแพทย์สว่างสอบตกมาแล้วสองครั้งแต่ยังไม่ลดละความพยายามทำให้ประชาชนเมตตาสงสารและนิยมในความตั้งใจ ประกอบกับเป็นคนที่มีบุคลิกภาพเรียบร้อย พูดจาอ่อนโยน มีความเป็นกันเอง และขยันลงพื้นที่จึงทำให้ได้รับเลือกตั้ง นายแพทย์สว่างเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงได้ประมาณ 6 เดือน ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคลมปัจจุบัน ขณะกำลังประชุมสภา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2522

บทบาททางการเมือง

นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ เป็น ส.ส.พัทลุงสังกัด พรรคกิจสังคม ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 และถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2522 รวมเวลาการเป็น ส.ส.ประมาณ 6 เดือน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่นานนัก ผลงาน ยังไม่มีหลักฐานปรากฏ แต่เข้าใจว่าได้ทำหน้าที่ของสมาชิก รัฐสภา และกรรมาธิการคณะต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ ประกอบกับเคยมีประสบการณ์เมื่อครั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ จึงสามารถทำงานในรัฐสภาได้เป็นอย่างดี จนกระทั่ง ได้ถึงแก่กรรมในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ประชุมสภา นับว่าเป็น ส.ส. ไม่กี่รายในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่ถึงแก่กรรมในขณะที่ ปฏิบัติหน้าที่

กลวิธีหาเสียง

การหาเสียงของนายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ ไม่ได้ มุ่งเน้นในเรื่องการจัดเวทีปราศรัยเหมือนนักการเมืองคนอื่น แต่ใช้วิธีการเดินเคาะประตูบ้านแนะนำตัวให้ประชาชนรู้จัก เข้าร่วมงานกิจกรรมของชุมชน บริจาคเงินหรือสิ่งของ ช่วยเหลือชุมชน จากปากคำของ นางพริต คำเกลี้ยง ราษฎร บ้านใหม่ หมู่ที่ 10 ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน เล่าว่า ครั้งหนึ่งชาวบ้านทำถนนระหว่างหมู่บ้านจากบ้านใหม่ หมู่ที่ 10

ไปยังบ้านเสาอิฐ หมู่ที่ 7 ตำบลดอนทราย โดยช่วยกัน
พูนดินทำถนนด้วยแรงคน แต่ไม่มีเงินซื้อลูกท้อระบายน้ำ
จึงให้คนเดินทางไปขอความช่วยเหลือจาก นายแพทย์สว่าง
โดยในวันทำถนนได้เชิญนายแพทย์สว่างมาเยี่ยมประชาชน
ที่ร่วมกันทำถนน นายแพทย์สว่างได้มาเยี่ยมตามคำร้องขอ
และบริจาคเงินส่วนตัวช่วยซื้อลูกท้อระบายน้ำ นอกจากนี้
ยังเข้าร่วมงานของหน่วยงานองค์กรต่างๆ ร่วมงานบุญกุศล
และงานเทศกาล ใช้แผ่นป้ายโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
อาศัยเครือข่ายพี่น้องของภรรยา บุคคลใกล้เคียงชิตลนิตสนม
ในตลาดพัทลุง รวมทั้งบุคคลที่เคยร่วมงานที่โรงพยาบาลพัทลุง
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนช่วยเหลือ
หรือใช้หัวคะแนน เช่น นายเจริญ หนูสง ซึ่งเป็น ส.ส.พัทลุง
รุ่นก่อนนายแพทย์สว่าง เล่าว่านายแพทย์สว่างได้มาขอร้อง
ให้ตนช่วยหาเสียงให้ โดยพาตนไปกินเลี้ยงอย่างเต็มที่และ
ให้ยาแก่นายเจริญ หนูสง แต่ไม่ได้ให้เงิน นายเจริญ หนูสง
ได้เอายาไปขายบ้างแจกบ้าง แต่ปัจจัยดังกล่าวไม่ใช่ปัจจัยหลัก
ที่ทำให้ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง อาศัยคุณลักษณะ และบุคลิกภาพ
ของนายแพทย์สว่าง ที่มีความสุภาพอ่อนโยน พูดจาดี
มีความเป็นกันเอง และการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ
โดยสมัครรับเลือกตั้งหลายครั้ง และเดินหาเสียงอย่างต่อเนื่อง
จึงทำให้ได้รับความเมตตาสงสารจากประชาชน

นายคล้าย จิตพิทักษ์

นายคล้าย จิตพิทักษ์ ประชาชนมักนิยมเรียกว่า “ผู้ว่าฯ คล้าย”, “คล้ายไขเบ็ด” ประสบความสำเร็จในชีวิตราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยหลายตำแหน่ง เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสำคัญหลายจังหวัด ตำแหน่งสุดท้ายเป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ได้ลาออกจากราชการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2524 ระหว่างการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลา 2 ปี 5 เดือน ได้ใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ปฏิบัติงานในสภา เสนอโครงการพัฒนาพื้นที่จังหวัดพัทลุงและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมทั้งแก้ไขปัญหาสำคัญหลายด้าน

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายคล้าย จิตพิทักษ์ เกิดเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2464 ที่บ้านป่าหม้า ตำบลท่ามะเตือ อำเภอลำชะงู จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายเลี่ยม นางปล้อง จิตพิทักษ์ มีพี่น้องรวม 4 คน ได้สมรสครั้งแรกกับ นางประไพ ต้นตระกูล มีธิดา 1 คน สมรสครั้งที่ 2 กับนางประเมิน จิตพิทักษ์ มีบุตรธิดา 4 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 3 คน นายคล้าย จิตพิทักษ์ ได้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียน

วัดท่ามะเดื่อ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง จบชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง จบชั้นมัธยมปีที่ 8 จากโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชวูธ จังหวัดสงขลา ต่อมาได้เรียนฝึกหัดครูประถมพระนครได้วุฒิ ป.ป. แล้วได้เข้าทำงานเป็นครูอยู่ระยะหนึ่ง หลังจากนั้นได้ศึกษาต่อที่โรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำเร็จปริญญา ธ.บ. นอกจากนี้ในระหว่างรับราชการด้านการปกครองได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 15

นายคล้าย จิตพิทักษ์ ได้รับราชการครั้งแรกโดยการเป็นครูประจำโรงเรียนวัดปากประ ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเป็นครูโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ต่อมาได้ศึกษาต่อด้านการปกครอง ภายหลังสำเร็จการศึกษาจึงได้กลับเข้ารับราชการเป็นปลัดอำเภอเมืองพัทลุง และปลัดอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น จังหวัดยะลา เป็นประจำแผนก โรงเรียนกองวิชาการ กรมการปกครอง และดำรงตำแหน่งสำคัญอีกหลายตำแหน่งในเวลาต่อมา ได้แก่ เป็นนายอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน เลขาธิการผู้ว่าราชการเขต 6 จังหวัดพิษณุโลก นายอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร นายอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ นายอำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นหัวหน้าแผนก

คติศาลแขวง กองสอบสวน กรมการปกครอง หัวหน้าแผนก
โรงเรียน กองวิชาการกรมการปกครอง หลังจากนั้นได้ปฏิบัติงาน
ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง ในตำแหน่งปลัดจังหวัด
นราธิวาส นายอำเภอเมืองเพชรบุรี ปลัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี จนกระทั่งได้เป็น
ผู้ว่าราชการจังหวัด 5 จังหวัดในเวลา 11 ปี คือ ผู้ว่าราชการ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ปี จังหวัดนครศรีธรรมราช 3 ปี
จังหวัดสมุทรปราการ 1 ปี จังหวัดนครปฐม 3 ปี และ
จังหวัดสงขลา 1 ปี ตำแหน่งราชการครั้งสุดท้ายเป็น
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และได้ลาออกจากราชการ
เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 เพื่อสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาประวัติการปฏิบัติงานราชการของ
นายคล้าย จิตพิทักษ์ กล่าวได้ว่านายคล้ายเป็นผู้ที่มีความรู้
และประสบการณ์ ประสบความสำเร็จในชีวิตราชการ
สามารถปฏิบัติงานได้ในทุกภูมิภาคของประเทศ แม้ว่าจะรับ
ราชการอยู่ในจังหวัดพัทลุงเป็นเวลานานมากนัก แต่นายคล้าย
มีเครือข่ายของระบบเครือข่าย และเพื่อนฝูงรวมทั้งบุคคลที่มี
ความเคารพนับถือ นอกจากนี้การดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการ
จังหวัดสำคัญหลายจังหวัดทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่ปรากฏ และ
เป็นที่รู้จักของประชาชนชาวพัทลุง

บทบาททางการเมือง

นายคล้าย จิตพิทักษ์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 และถึงแก่กรรมด้วยอุบัติเหตุเครื่องบินตกที่ตอยอย่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2524 รวมเวลาอยู่ตำแหน่ง 2 ปี 5 เดือน แม้จะเป็นระยะเวลาไม่นาน แต่ก็มีความผลงานเป็นที่ยอมรับของบรรดาสมาชิกรัฐสภา และประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จากการเป็นข้าราชการระดับสูงมาก่อน นายคล้ายได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกให้ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการรัฐสภา เป็นประธานคณะกรรมการการปกครองสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมาธิการพิจารณางบประมาณประจำปี 2525 เป็นกรรมาธิการวิสามัญศึกษาสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนต่อฝ่ายบริหาร ได้แก่การเป็นผู้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เสนอให้รัฐบาลสำรวจเพื่อวางแผนงานโครงการก่อสร้างถนนรอบทะเลสาบสงขลา เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี แก้ไขปัญหาน้ำเค็มในจังหวัดสงขลา โดยขอให้สร้างเขื่อนป้องกันน้ำเค็มที่ตำบลปากรอ และยังได้เสนอให้รัฐบาลพิจารณาปรับปรุงเงินประจำตำแหน่ง และสวัสดิการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล

สำหรับในส่วนของจังหวัดพัทลุง นายคล้าย จิตพิทักษ์ ได้ผลักดันโครงการพัฒนาด้านเกษตร การคมนาคม ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ การก่อสร้าง และบูรณะถนนสายต่างๆ หลายสาย เช่น เสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) และกรมทางหลวงดำเนินการบูรณะก่อสร้างถนน และสะพานสายสามแยกท่านช่วย - สามแยกทุ่งนาฮี เรังวัดให้ กรมทางหลวงดำเนินการลาดยางแอสฟัลต์ ทางหลวง หมายเลข 4049 สามแยกถนนสาย 4 - อำเภอปากพะยูน ทางหลวงสายบ้านแร่ - ควนกูฎ - ทะเลสาบ ทางหลวง สายควนขนุน - เขาปู่ - ตะแพน และถนนสายเขาชัยสน - จงเก ส่วนในด้านการเกษตร ได้เสนอให้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ถอนสภาพป่าสงวนที่บ้านควนยวน อำเภอเขาชัยสน เสนอให้ กรมชลประทานเร่งรัดพัฒนา และแก้ไขปัญหาชลประทาน จังหวัดพัทลุง สำหรับงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้เสนอให้มีการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมประจำตำบลหลายแห่ง ได้แก่ โรงเรียนประจำตำบลชะรัด อำเภอกงหรา ตำบลท่ามะเดื่อ และตำบลทานโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน ประสานงานกับ กรมศาสนาและสำนักงบประมาณ ขอเงินอุดหนุนเพื่อการบูรณะ วัดเมื่อ พ.ศ. 2523 จำนวน 14 วัด ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จังหวัดให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ปี เป็นเงิน 4 ล้านบาท นำมาพัฒนาท้องถิ่น บำรุงศาสนา ตลอดทั้ง

ด้านการศึกษา นอกจากนั้นยังได้บริจาคเงินส่วนตัวซึ่งเป็นเงินเดือน ส.ส. เดือนละ 5,000 บาททุกเดือน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

โอกาส และปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นายคล้าย จิตพิทักษ์ มีบทบาททางการเมืองทั้งในสภาและนอกสภา คือความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในหน้าที่ราชการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดำรงตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหลายจังหวัด เป็นผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทย ได้มีโอกาสส่งสมภารมิไ่ว้มากจนเป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงราชการ และสังคมทั่วไป เมื่อได้มีโอกาสเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และแนวทางปฏิบัติ ขับเคลื่อนโครงการ และงบประมาณลงสู่พื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

กลวิธีหาเสียง

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 จังหวัดพัทลุงมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คนเป็นครั้งแรก ผู้ที่ได้รับคะแนนเลือกตั้งมากเป็นที่ 1 คือ นายพร้อม บุญฤทธิ์ พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 32,856 คะแนน ที่ 2 นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ พรรคกิจสังคม ได้ 31,328 คะแนน ส่วนนายคล้าย จิตพิทักษ์ ผู้สมัครอิสระมีคะแนนเป็นที่ 3 ได้ 23,826 คะแนน ก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง นายคล้ายรับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ

และจังหวัดต่างๆ ไม่ค่อยจะมีโอกาสลงพื้นที่จังหวัดพัทลุงมากนัก แต่ก็มีทุนทางสังคมที่สั่งสมไว้มาก ได้แก่เครือข่ายที่บ้านเกิด อำเภอเขาชัยสน เพื่อนฝูง และบุคคลที่รู้จักใกล้ชิด เมื่อครั้งเรียนอยู่ที่โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง และในขณะเป็นนักเรียนได้มาอยู่อาศัยเป็นศิษย์วัดควนมะพร้าว อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง ซึ่งศิษย์วัดดังกล่าวมีจำนวนมากที่ได้ดิบได้ดีเป็นข้าราชการตำแหน่งสูงๆ ในหน่วยงานต่างๆ และมีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของนายคล้าย จิตพิทักษ์ให้กว้างไกลออกไปอีกด้วย นอกจากนั้นการเป็นอดีตข้าราชการระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย ทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่ปรากฏกว้างขวางในสังคม

เมื่อสมัครรับเลือกตั้ง นายคล้ายเป็นผู้มีความขยันขันแข็งในการหาเสียง โดยวิธีเดินทางไปพบประชาชนถึงบ้านด้วยตนเอง และมีบุคคลแกนนำในแต่ละพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน พร้อมทั้งมีการจัดพิมพ์โปสเตอร์และบัตรแนะนำประวัติ และผลงานแจกจ่ายไปสู่ประชาชนส่วนกลวิธีอื่นๆ ที่นำมาใช้ มีลักษณะเดียวกับผู้สมัครทั่วไปคือการเดินทางไปร่วมงานบุญกุศล ร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสให้มากที่สุด ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีและได้เห็นความมุ่งมั่นที่จะทำงานการเมือง

นายธีรศักดิ์ อัครบวร

นายธีรศักดิ์ อัครบวร เป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยครูภูเก็ต ประชาชนจึงนิยมเรียกว่า “อาจารย์ธีรศักดิ์” ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2523 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจาก การถึงแก่กรรมของนายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ นายธีรศักดิ์ อัครบวร เป็น ส.ส. พัทลุงจนถึงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526 ได้มีการยุบสภา รวมเวลาอยู่ในตำแหน่ง 3 ปี 2 เดือนเศษ ภายหลังการพ้นจากตำแหน่งได้กลับเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ที่สถาบันราชภัฏภูเก็ตอีกครั้งหนึ่ง

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายธีรศักดิ์ อัครบวร เกิดเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 ณ บ้านเลขที่ 7 ถนนโพธิ์สะอาด อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนเทศบาลบ้านคูหาสวรรค์ เมื่อ พ.ศ. 2499 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2507 ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จปริญญาครุศาสตรบัณฑิต เมื่อ พ.ศ. 2511 และปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อ พ.ศ. 2514 ได้เข้ารับราชการเป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยครูภูเก็ต เมื่อ พ.ศ. 2515 และได้ลาออกเมื่อปี

พ.ศ. 2522 เพื่อสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุงแทนตำแหน่งที่ว่าง ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2523 เนื่องจากการถึงแก่กรรมของนายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ อดีต ส.ส. พรรคกิจสังคม

นายธีรศักดิ์ มีเครือข่ายความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล หลายกลุ่ม ประกอบกับโอกาสที่ส่งเสริมให้ได้รับการเลือกตั้ง กล่าวคือกลุ่มเครือญาติ และบุคคลที่มีความสนิทชิดเชื้อกับ ครอบครัวซึ่งประกอบธุรกิจการค้าอยู่ในตลาดเทศบาลเมืองพัทลุง การมีเพื่อนฝูงที่เคยร่วมสถาบันการศึกษาในจังหวัดพัทลุง และปัจจัยสำคัญคือการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง ทำให้หนักการเมืองคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์มีเวลา ในการลงพื้นที่จัดเวทีปราศรัย และขยายเครือข่ายสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์ให้มาสนับสนุนได้มากขึ้น นายธีรศักดิ์ อัครบวร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 สมัย ภายหลังจาก พ้นตำแหน่งเมื่อมีการยุบสภาในวันที่ 19 มีนาคม 2526 แล้ว นายธีรศักดิ์ได้กลับเข้ารับราชการที่สถาบันราชภัฏภูเก็ตตามเดิม

บทบาททางการเมือง

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง นายธีรศักดิ์ อัครบวร ได้ปฏิบัติหน้าที่ และมีบทบาทในฐานะสมาชิกรัฐสภา ได้เป็นกรรมาธิการการเงิน การคลัง และการธนาคารสภาผู้แทนราษฎร กรรมาธิการวิสามัญ

พ.ร.บ. การเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร กรรมวิธีการวิสามัญ
 ศึกษาศึกษาโรงผลิตปุ๋ยแม่เมาะ เป็นผู้เสนอร่าง พ.ร.บ. รถยนต์
 พ.ศ. 2523 (แก้ปัญหารถยนต์สี่ล้อเล็ก) เป็นผู้เสนอญัตติ
 ขอให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
 โดยได้เสนอต่อนายขุนทอง ภูผิวเดือน รมช.กระทรวงศึกษาธิการ
 ผ่านทางนายเดโช สนวนานนท์ อธิบดีกรมศิลปากร เมื่อ
 พ.ศ. 2524 และเป็นผู้เสนอญัตติกรุงเทพมหานครทุดตัว
 ให้นายกรัฐมนตรีตอบในราชกิจจานุเบกษา พ.ศ. 2524

กลวิธีหาเสียง

กลวิธีในการหาเสียงมีหลายรูปแบบ ได้แก่การเดินทาง
 ไปพบปะบรรดาเพื่อนๆ ที่เคยร่วมสถาบันการศึกษา และบุคคล
 ที่มีความสนิทชิดเชื้อช่วยเหลือเป็นแกนนำหรือช่วยเป็นหัวคะแนน
 การให้บุคคลในครอบครัว และเครือข่ายช่วยหาเสียงโดยการ
 ไปพบปะประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชน การจัดเวทีปราศรัย
 สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการเลือกตั้งซ่อม
 แทนตำแหน่งที่ว่าง สามารถระดมพบนักปราศรัยฝีปากกล้า
 ของพรรคประชาธิปัตย์จากต่างจังหวัดมาช่วยเหลือได้มาก
 สามารถจัดเวทีปราศรัย และพบปะประชาชนได้ครอบคลุมพื้นที่
 โดยมีศูนย์บัญชาการวางแผนที่บ้านของ นายอ่ำ ร่องเงิน
 นอกจากนี้ การมี ส.ส.ของพรรคประชาธิปัตย์ที่ได้รับเลือกตั้ง
 ไว้ก่อนแล้วหนึ่งคนคือนายพร้อม บุญฤทธิ์ หรือหนึ่งพร้อมน้อย

ตะลุงสากล ศิลปินายหนังตะลุงผู้มีชื่อเสียง ช่วยโฆษณาหาเสียงให้นาย ธีรศักดิ์ ให้ชาวบ้านได้รู้จัก โดยนายพร้อมใช้คารมผสมสำนวนตลกขบขันสร้างความพึงพอใจให้ชาวบ้านได้มาก ผสมผสานกับการปราศรัยในเชิงให้ความรู้ และข้อมูลทางการเมืองของนักการเมืองพรรคประชาธิปัตย์การจัดให้มีรถแห่ประชาสัมพันธ์ไปในพื้นที่ต่างๆ และการติดแผ่นป้ายโปสเตอร์หาเสียง พร้อมทั้งเอกสารประวัติแนะนำตัว เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง

นายวิระ มุสิกพงศ์

นายวิระ มุสิกพงศ์ เป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงอยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ มีพื้นฐานความรู้ความสามารถและประสบการณ์หลายด้าน ในความเป็น “วิระ มุสิกพงศ์” เป็นทั้งนักการเมือง นักคิดนักเขียน และนักพูด มีเพื่อนฝูงมากมายในหลายวงการทั้งในแวดวงการเมือง วงการหนังสือพิมพ์ วงการกีฬา และบันเทิง หรือในบางครั้งก็มีโอกาสสัมผัสกับวงการทหาร บนเส้นทางการเมืองของวิระ มุสิกพงศ์ ในยามชีวิตรุ่งโรจน์ก็มีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งสำคัญหลายครั้ง เคยเป็นโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งของชีวิตที่ก้าวอย่างผิดพลาดในทางการเมือง ทำให้

ต้องประสบชะตากรรมถึงกับต้องติดคุกสองครั้ง นายวีระ มุสิกพงศ์ ได้เริ่มต้นชีวิตการเมืองโดยได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพมหานคร ถึงสองครั้ง เมื่อ พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519 เมื่อกระแสพรรคประชาธิปัตย์ ตกต่ำในกรุงเทพ ต้องพ่ายแพ้การเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2522 นายวีระ มุสิกพงศ์ได้มาสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุงสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน สามครั้งในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2526 และ พ.ศ. 2529 ตามลำดับ ต่อมาภายหลังเกิดปัญหาความขัดแย้ง ภายในพรรค จนกระทั่งได้ออกจากพรรคประชาธิปัตย์ และได้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่พัทลุงแต่ไม่ได้รับเลือก ทำให้ต้องเว้นวรรคชีวิตการเมืองในสภายุ่งระยะหนึ่ง แต่ก็ยังคงทำงานการเมืองนอกสภาอยู่กับพรรคความหวังใหม่ และพรรคไทยรักไทย และได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อของ พรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2548 และได้รับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง วิถีชีวิตที่ขื่นๆ ลงๆ ของนายวีระ มุสิกพงศ์ ทำให้วงการเมืองยกย่องให้สมญานายวีระ มุสิกพงศ์ ว่าเป็น “แมวก้าวชีวิต”

เครือข่ายและความสัมพันธ์

นายวีระ มุสิกพงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2491 เป็นบุตรของนายเคล้า หรือครูเคล้า มุสิกพงศ์ และนางส่อง

มุสิกพงศ์ (สกุลเดิม แก้วทงงค์) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ ตำบลระวะ อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดเถรแก้วตำบลระวะ ต่อมา ได้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนมัธยมพัทลุงวิทยา (ม.พ.) จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นโรงเรียนราษฎร์ที่มีชื่อเสียงได้รับการรับรองวิทยฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล มีเจ้าของ และผู้จัดการคือ นายสุแก้ว แก้วทงงค์ ซึ่งเป็นญาติใกล้ชิดกับครอบครัวนายวิระระหว่างที่เรียนอยู่ที่โรงเรียนมัธยมพัทลุงวิทยาประมาณแปดปี นายวิระมีเพื่อนฝูงทั้งในจังหวัดพัทลุง และต่างจังหวัดมากมาย ได้เป็นผู้นำนักเรียนในการทำกิจการของโรงเรียน รวมทั้งได้มีโอกาสช่วยเหลือนายสุแก้ว แก้วทงงค์ เจ้าของโรงเรียนในการสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. และสมาชิกสภาท้องถิ่น ทำให้มีโอกาสซึมซับชีวิตการต่อสู้ทางการเมืองมาตั้งแต่เบื้องต้น ต่อมานายวิระได้เดินทางไปศึกษาที่โรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา กรุงเทพมหานครอีกหนึ่งปีจนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับปริญญานิติศาสตรบัณฑิต ในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายวิระได้ร่วมกิจกรรมในชมรมโขมธรรมศาสตร์และเป็นหัวหน้าทีมได้วาทิ นอกจากนี้ก็ยังได้เริ่มชีวิตการทำงานเป็นลูกจ้างที่การประปานครหลวงจนกระทั่งจบการศึกษา จึงได้ย้ายมาทำงานที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นนักเขียน

วิพากษ์วิจารณ์การเมืองอยู่ได้ระยะหนึ่งจึงได้ลาออกเมื่อปลายปี พ.ศ. 2517 เพื่อสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายวีระ มุสิกพงศ์ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ จำนวนสองสมัย เมื่อ พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519 โดยลงสมัครในเขตพญาไท ร่วมกับนายสมบุญ ศิริธร และนายดำรง ลัทธพิพัฒน์ สำหรับการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2519 พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี นายวีระ มุสิกพงศ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2519 แต่ต่อมาได้ลาออกเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2519 เนื่องจากสภาไม่รับรองคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยมชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ซึ่งเสนอโดยรัฐบาล ปัญหาการเมืองของรัฐบาล ภายใต้การนำของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ประสบกับภาวะวิกฤตอย่างหนัก เมื่อจอมพลถนอม กิตติขจร ได้บวชเป็น สามเณรเดินทางกลับเข้าประเทศไทย เกิดเหตุการณ์ประท้วง ของนิสิตนักศึกษาประชาชนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการประท้วงของกลุ่มฝ่ายขวา เช่น ชมรมแม่บ้าน กลุ่มพิทักษ์ชาติไทยที่ไม่เห็นด้วยกับการปรับคณะรัฐมนตรีของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เหตุการณ์ดำเนินมาถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินนำโดย พลเรือเอกถนัด ชลออยู่ ได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครอง และ

ยุบเลิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า
ให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียรเป็นนายกรัฐมนตรี

ในห้วงเวลาที่รัฐบาลโดยการนำของ นายธานินทร์
กรัยวิเชียรบริหารประเทศโดยมี นายสมักร สุนทรเวช
เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นายวีระได้ยุติบทบาท
ทางการเมืองระยะหนึ่งโดยกลับมาบวชที่วัดเถรแก้ว ตำบลระวะ
อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2519
บวชอยู่ได้ 45 วัน จึงได้ลาสิกขาบทสิกจากพระในเดือน
กุมภาพันธ์ 2520 (วีระ มุสิกพงศ์, 2521, หน้า 44 - 50)
หลังจากนั้นก็ได้เข้าทำงานที่หนังสือพิมพ์ชาวไทย ซึ่งมี
นายสมพจน์ ปิยะอวย เป็นเจ้าของ และบรรณาธิการ มีผู้ร่วมงาน
ได้แก่นายศิระ ตีระพัฒน์ (โฉม ปารีชา) และนายสมบุรณ์
ทรัพย์พอกพูน ในระหว่างการทำหน้าที่หนังสือพิมพ์ชาวไทย ได้เกิด
เหตุการณ์ทหารนำโดยพลเอกฉลาด ทิรัญศิริ ก่อการรัฐประหาร
เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2520 แต่ไม่สำเร็จ นายวีระ ถูกจับกุม
ในข้อหามีส่วนร่วมกบฏบวชการตั้งกล่าว ถูกสั่งจำคุกเป็นเวลา
ห้าปี พร้อมกับ กับร้อยเอกสนั่น ขจรประศาสน์ ทส.คนสนิท
ของพลเอกฉลาด ทิรัญศิริ ในระหว่างติดคุกตั้งกล่าว
นายวีระได้พบกับนักร้องชื่อดังคือนายสังข์ทอง ศรีใส
ซึ่งติดคุกอยู่ในห้วงเวลาเดียวกัน ต่อมาในเดือนธันวาคม
ปีเดียวกันนั้น ก็ได้รับนิรโทษกรรมเนื่องในโอกาสวันเฉลิม
พระชนมพรรษาครบรอบ 50 พรรษา รวมเวลาติดคุกอยู่
8 เดือนกับ 4 วัน

นายวิระ มุสิกพงศ์ ได้กลับเข้าสู่เวทีการเมืองอีกครั้งหนึ่ง ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2522 โดยการสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.กรุงเทพมหานครเขตดุสิต แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง เนื่องจากเขตดุสิตเป็นเขตทหาร ในอดีต นายสมัครได้รับความนิยมาจากทหารเอาชนะ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จนทำให้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมชสอบตมาแล้ว จากปากคำของนายเลิศชัย ต้นอาวชันนาการซึ่งเคยอยู่กับ นายวิระถึง 15 ปีแล้วว่า นายวิระเองรู้ว่าผู้นำสมัคร สุนทรเวช ในเขตดุสิตไม่ได้ แต่เนื่องจากไม่มีใครในพรรคประชาธิปัตย์ กล้าลงสมัครในเขตดังกล่าว นายวิระต้องแสดงสปิริต ลงสมัครทั้งๆ ที่รู้ว่าโอกาสพ่ายแพ้มีสูงมาก เนื่องจากไม่อาจ สู้กับกระแสความนิยมที่ประชาชนมีต่อนายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคประชากรไทยได้ จึงไม่ได้รับเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลภายหลังจาก ที่พรรคการเมืองต่างๆ ได้สนับสนุนให้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีการปรับคณะรัฐมนตรีหลายครั้ง นายวิระ มุสิกพงศ์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์การเกษตรเมื่อวันที่ 11 มีนาคม - 26 ตุลาคม 2524 และในช่วงปลายปีเดียวกันนี้ นายคล้าย จิตพิทักษ์ ส.ส.พัทลุงได้ถึงแก่กรรมด้วยอุบัติเหตุเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2524 และมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งซ่อม แทนตำแหน่งที่ว่างในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2524 นายวิระ

ได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง เป็นที่น่าสังเกตว่าพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ปล່อยให้ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงดังกล่าวว่างเว้นไว้ โดยไม่แต่งตั้งผู้ใดเป็นแทน มีข่าวเล่าลือว่าพลเอกเปรม สงวนตำแหน่งไว้ให้นายวีระ มุสิกพงศ์ ซึ่งถือว่าเป็น “ลูกป่า” (คนใกล้ชิดสนิทสนมกับพลเอกเปรมหรือเป็น “หัวแก้วหัวแหวน”) อีกคนหนึ่ง ในการเลือกตั้งซ่อมดังกล่าว นายวีระได้รับเลือกตั้ง ส่งผลให้จังหวัดพัทลุงมี ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ทั้งหมดรวมสามคน คือนายพร้อม บุญฤทธิ์ นายธีรศักดิ์ อัครบวร และนายวีระ มุสิกพงศ์ หลังจากได้รับเลือกตั้ง นายวีระ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2524 และได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2524 ตามลำดับ

นายวีระได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุงต่อมาอีกสองสมัย พร้อมกับนายโอภาส รองเงิน นายพร้อม บุญฤทธิ์ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 และวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 พร้อมทั้งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยภายหลังจากการเลือกตั้งทั้งสองครั้งในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี การได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.พัทลุงสามสมัยติดต่อกันของ นายวีระ มุสิกพงศ์

มีสาเหตุปัจจัยเกี่ยวพันที่มีความสำคัญอย่างน้อยสามประการ กล่าวคือ ประการแรกได้แก่ความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบพรรคการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งประชาชนได้ติดตามบทบาทการต่อสู้ทางการเมืองมาโดยตลอด ได้รู้จักบุคลากรทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์มากกว่าพรรคการเมืองอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2524 มีการเลือกตั้งซ่อมในจังหวัดพัทลุงถึงสองครั้ง เนื่องจากการถึงแก่กรรมของ ส.ส.พัทลุงสองคนคือ นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ และ นายคล้าย จิตพิทักษ์ ทำให้นักการเมืองคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ได้ขึ้นเวทีปราศรัยและลงพื้นที่หาเสียงจนเป็นที่รู้จักของชาวพัทลุง ปัจจัยสนับสนุนประการที่สอง คือ ศักยภาพเฉพาะตัวของนายวิระที่เป็นนักการเมืองคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ เคยเป็น ส.ส.กรุงเทพมหานคร มีบทบาททั้งในสภาและภายในพรรค ซึ่งในปี พ.ศ. 2529 นายวิระยังได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากนั้นยังมีโอกาสในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอีกด้วย ในด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ปรากฏต่อสาธารณชน นายวิระจัดได้ว่าเป็นคนที่รักเพื่อนฝูง คน “คนยาว” คนนักเลงใจกว้าง ใจถึง นายเลิศชัย ต้นอาวีชนาการ เล่าว่า ครั้งหนึ่ง “ปอ ประตูนํ้า” ซึ่งเป็นนักเลงใหญ่ และเป็นเพื่อนของ นายวิระ มุสิกพงศ์ ถูกจับกุม และถูกควบคุมตัวอยู่ที่โรงพักแห่งหนึ่ง สื่อมวลชนจับตาดูว่านายวิระ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยมหาดไทย

จะไปเยี่ยมหรือไม่ ซึ่งในที่สุดนายวิระไปเยี่ยม เพื่อแสดงความเป็นมิตรแท้ นายวิระมีลักษณะของผู้หน้าที่ประชาชนฟังพาได้ จนกระทั่งมีผู้นิยมเรียกนายวิระว่า “นายหัว” ซึ่งบ่งบอกถึงความมีบารมี บัจฉัยที่สามคือองค์ประกอบของทีมที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง คือ นายพร้อม บุญฤทธิ์ และนายโอภาส ร่องเงิน เป็นผู้มีความใกล้ชิดประชาชนฐานรากที่นิยมชมชอบในความสามารถ และมีความผูกพันมาก่อน สามารถใช้เป็นพลังพื้นฐานในการขยายฐานคะแนนเสียงให้แก่ผู้ร่วมทีมสมัครด้วยกันได้

ในขณะที่ชีวิตการเมืองของ นายวิระ มุสิกพงศ์ ได้ก้าวออกไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในช่วงเวลาที่เป็น ส.ส.พัทลุงอยู่สามสมัย แต่ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ก็เกิดปัญหาและความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปัตย์ในปี พ.ศ. 2530 จนนำไปสู่การแยกกลุ่มทางการเมืองภายในพรรค คือ กลุ่ม 10 มกรา” โดยมีนายวิระเป็นแกนนำสำคัญของกลุ่มดังกล่าวด้วย ครั้นมีการยุบสภาเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2531 ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 กลุ่ม 10 มกราคม จึงได้แยกตัวออกมาจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ คือ “พรรคประชาชน” นายวิระได้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดพัทลุงในสังกัดพรรคประชาชน โดยมีผู้ร่วมทีมเดียวกันคือ นายโอภาส ร่องเงิน และนายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี แต่ปรากฏว่าในช่วงเวลาดังกล่าวได้เกิดปัญหาอุปสรรค

สร้างความชะงักงันให้กับเส้นทางชีวิตของ นายวิระ มุสิกพงศ์ อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากนายวิระเคยไปช่วยขึ้นเวทีปราศรัย สนับสนุนผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์หาเสียงเลือกตั้งซ่อม ส.ส.จังหวัดบุรีรัมย์ที่อำเภอสตึก และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์เมื่อเดือนกรกฎาคม 2529 และมีผู้ฟ้องร้อง กล่าวหาว่านายวิระดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี และ รัชทายาท และทหารบกนำโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ซึ่งมีอำนาจทางการทหารในยุคนั้น ได้ใช้อิทธิพลบีบบังคับให้ นายวิระกระทำพิธีขอขมาหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ เพื่อลด กระแสดังกล่าวนายวิระจำต้องยอมขอขมาต่อหน้าพระบรม ฉายาลักษณ์ เรื่องการขอขมาดังกล่าวได้ถูกนำไปรวมเข้า ในสำนวนกล่าวหานายวิระในเวลาต่อมา แต่ในทางคดีความ นายวิระได้ปฏิเสธ และต่อสู้ตลอดมา ครั้งสุดท้ายเรื่องอยู่ในชั้น ศาลฎีกา เมื่อนายวิระมาสมัคร ส.ส.พร้อมกับนายโอกาส และนายसानนท์ สุพรรณชนะบุรี และได้รับหมายเลขประจำตัว ผู้สมัคร (ได้เบอร์แล้ว) ประมาณหนึ่งเดือนก่อนวันเลือกตั้ง ศาลฎีกาตัดสินว่านายวิระมีความผิดในฐานดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาทในการปราศรัยหาเสียงช่วยเหลือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งซ่อม ส.ส.บุรีรัมย์ที่อำเภอสตึก และอำเภอลำปลายมาศ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2529 นายวิระถูกจำคุก ที่จังหวัดบุรีรัมย์ประมาณหนึ่งเดือนมีญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง และหัวหน้าคนรักชอบพอไปเยี่ยมมากมาย นายวิระ

ได้รับพระราชทานอภัยโทษในวันที่ 22 กรกฎาคม 2531 (เนชั่นสุดสัปดาห์, 30 เม.ย. - 6 พ.ค. 2544, น. 11) ซึ่งการเลือกตั้ง ส.ส.จะมีขึ้นในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 แต่ในทางกฎหมายเลือกตั้งนั้น เมื่อนายวีระถูกคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เข้าลักษณะต้องห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายวีระจึงถูกถอนออกจากบัญชีผู้สมัคร ส.ส.จังหวัดพัทลุง หากประชาชนยังเลือกหมายเลขประจำตัวของนายวีระ บัตรเลือกตั้งดังกล่าวจะเป็นบัตรเสียบางส่วนในส่วนที่เลือก นายวีระ แต่กระแสด้านความนิยม และความผูกพันที่ประชาชนมีต่อนายวีระ และเห็นว่านายวีระถูกคู่แข่ง และทหารกลั่นแกล้ง กระแสดังกล่าวยังมีอิทธิพลอยู่ ทำให้ผู้สมัครพรรคประชาชนที่เหลือสองคนคือนายโสภาส และนายसानนท์ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง และจากการที่นายวีระ มุสิกพงศ์ ต้องออกจากการแข่งขัน ทำให้นายเจริญ ภัคดีวานิช ผู้สมัครสังกัดพรรคชาติไทยสามารถเบียดแทรกเข้ามาเป็น ส.ส.พัทลุงได้อีกคนหนึ่ง และครั้งนั้นก็เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ในชีวิตการสมัคร ส.ส.ของนายเจริญ ภัคดีวานิช

มีข่าวลือกันว่าเบื้องหลังการขอภัยโทษนายวีระ มุสิกพงศ์ นั้น พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นบุคคลสำคัญที่วิ่งเต้นเดินเรื่องขอภัยโทษเพราะทราบดีว่า นายวีระ ถูกกลั่นแกล้ง การปล่อยให้นายวีระถูกจำคุกในระหว่างเลือกตั้ง และคะแนนนิยมนายวีระยังออกมาดีนั้น จะเป็นเรื่องที่จะก่อ

ให้เกิดความบาดหมางในชาติ การขอพระราชทานอภัยโทษ นอกจากจะช่วยเหลือนายวีระให้หลุดพ้นคุกตะรางแล้วยังเป็นการลดกระแสดังกล่าวด้วย ซึ่งในเวลาต่อมาเมื่อพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ตั้งพรรคความหวังใหม่ นายวีระยังยึดถือเรื่อง “บุญคุณต้องทดแทน” และได้เข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคความหวังใหม่และลงสมัคร ส.ส.พัทลุงในนามพรรคความหวังใหม่ แม้นายวีระจะไม่ได้รับเลือกตั้งก็ตาม แต่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธได้เป็นนายกรัฐมนตรีในที่สุด

หลังจากการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2531 แล้ว นายวีระยังคงร่วมกิจกรรมทางการเมืองมาโดยตลอด และได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุงอีก แต่ไม่ได้รับเลือก เนื่องจากไม่อาจต้านทานกระแสความนิยมที่ประชาชนมีต่อพรรคประชาธิปัตย์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกระแสเลือกคนใต้เป็นนายก ประกอบกับ นายวีระถูกมรสุมการเมืองกระหน่ำหลายด้านโดยการปราศรัยโจมตีของฝ่ายค้านอย่างต่อเนื่อง จนไม่อาจยืนหยัดในเวทีการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ได้ จนในที่สุดได้นายวีระได้ร่วมงานทางการเมืองกับพรรคความหวังใหม่และพรรคไทยรักไทยตามลำดับ จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกให้ลงสมัครเลือกตั้ง ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ปัจจุบันแม้ว่า นายวีระ มุสิกพงศ์ ไม่ได้เป็น ส.ส.พัทลุง แต่ก็ยังมีบทบาททางการเมืองในจังหวัดพัทลุงพอสมควร รวมทั้งยังมีบุคคลที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับประเภท “แฟนคลับ” ให้การสนับสนุนอยู่ด้วยเช่นกัน

บทบาททางการเมือง

ในชีวิตนักการเมืองของนายวีระ มุสิกพงศ์ มีเนื้อหาสาระของบทบาท และผลงานเป็นที่น่าสนใจในการทำหน้าที่ทั้งในสภา และนอกสภา รวมทั้งผลงานในด้านการบริหาร ในคณะรัฐมนตรี กล่าวคือ ในส่วนของความเป็น ส.ส. นายวีระ ได้รับเลือกตั้ง 6 ครั้ง คือ เป็น ส.ส.กรุงเทพมหานคร 2 ครั้ง ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519 เป็น ส.ส.จังหวัดพัทลุง 3 ครั้งในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2526 และ พ.ศ. 2529 ตามลำดับ โดยสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกเป็น ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ พรรคไทยรักไทยหนึ่งครั้งเมื่อ พ.ศ. 2548 การอภิปรายในสภาของนายวีระมีความชัดเจน แลคมคม การนำเสนอเนื้อหาสาระของการอภิปรายสามารถเข้าใจได้ง่าย มีประสบการณ์และทักษะในการพูดเป็นที่น่าสนใจ จัดได้ว่าเป็น “ดาวสภา” คนหนึ่ง นายวีระ เคยอภิปรายต่อต้านการกลับเข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร ในการประชุมสภาเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2519 จนกระทั่ง ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีได้ประกาศลาออกกลางสภา (วีระ มุสิกพงศ์, 2521, น. 35-36)

สำหรับด้านการบริหาร นายวีระได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีมาแล้ว 5 ครั้งในสมัย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี คือเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2 ครั้ง ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม

2524 - 26 ตุลาคม 2525 และเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2524 - 19 ธันวาคม 2524 เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม หนึ่งครั้งระหว่างวันที่ 19 ธันวาคม 2524 - 30 เมษายน 2526 เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย 2 ครั้ง ระหว่างวันที่ 7 พฤษภาคม 2526 - 4 สิงหาคม 2529 และ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2529 - 4 สิงหาคม 2531 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2544 น. 402) นอกจากนั้นนายวีระเคยได้รับแต่งตั้งเป็นโฆษกประจำสำนัก นายกรัฐมนตรีในสมัยที่ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมชเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. 2529 อีกด้วย สำหรับบทบาทในพรรคประชาธิปัตย์ นายวีระ มุสิกพงศ์ จัดได้ว่าเป็นนักการเมืองในกลุ่มของคนหนุ่ม มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานการเมืองให้พรรคตั้งแต่เริ่มต้น ที่เข้ามาอยู่พรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงของการเลือกตั้งได้ทำหน้าที่เป็นโฆษกบนเวทีปราศรัยหาเสียง ช่วยเหลือการปราศรัยหาเสียงให้กับพรรค ทั่วประเทศ เคยเป็นเลขาธิการพรรค เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2519 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2530 นายวีระเป็นนักคิดนักเขียน และนักวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ที่มีมุมมองเป็นที่สนใจของสื่อมวลชน จนได้รับฉายาว่า “ไข่มุกดำ” และเป็นนักเคลื่อนไหวทางการเมืองที่กล้าได้กล้าเสีย จนกระทั่งตัวเองต้องติดคุกมาแล้วถึงสองครั้งในปี พ.ศ. 2520 และ พ.ศ. 2531

กลวิธีหาเสียง

การหาเสียงในจังหวัดพัทลุงของนายวีระ มุสิกพงศ์ มีลักษณะเดียวกันกับผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์อื่นๆ คือ การจัดเวทีปราศรัย ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่โดดเด่น และทำได้ดีกว่าพรรคการเมืองอื่น ประกอบกับทักษะความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของนายวีระ ที่มีพื้นฐานของความเป็นนักพูด สามารถโน้มน้ำเข้าถึงจิตใจของผู้ฟัง รู้จักประยุกต์ความรู้ที่หลากหลายมาบูรณาการนำเสนอถ่ายทอดลำดับเหตุการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ให้เข้าใจง่าย มีทักษะลีลาของการใช้คารม เชือดเฉือนพร้อมด้วยมุขตลกสอดแทรกสร้างความสนใจให้กับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังใช้วิธีการให้หวัหะแนน รับผิดชอบฐานคะแนนเสียงในแต่ละพื้นที่ โดยมีเพื่อนฝูง และบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ กลุ่มของเพื่อนร่วมรุ่นที่เคยเรียนอยู่ที่พัทลุง บุคคลในหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ จากการที่นายวีระเคยทำหน้าที่สื่อพิมพ์เป็นบุคคลกว้างขวาง ใจใหญ่และใจถึง จึงมีเพื่อนฝูงเครือข่ายอยู่หลายวงการทั้งวงการกีฬา บันเทิง ศิลปินนักร้องนักแสดง วงการนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งผู้อยู่ในวงการธุรกิจ สามารถอาศัยกลุ่มบุคคลในวงการเหล่านี้เป็นประโยชน์ ในการสนับสนุนงานด้านการเมือง เช่น การนำดารามาโชว์ตัว ช่วยหาเสียง เช่น ลังซ์ทอง ศรีใส (เพื่อนสมัยติดคุกครั้งแรก) ศิรินทรา นิยากร นักร้องชื่อดัง เป็นต้น ในด้านการช่วยเหลือ

สังคมตั้งปรากฏอยู่เสมอว่าเมื่อนักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์ กลุ่มประชาชนองค์กรต่างๆ ของจังหวัดพัทลุงจัดกิจกรรม ด้านกีฬา นันทนาการ การประชุมสัมมนา ทักษะศึกษาดูงาน ฯลฯ มักจะร้องขอความสนับสนุนจากนายวิระ และได้รับการตอบสนองให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ จากคุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่สร้างความนิยม และเอื้อประโยชน์ต่อการหาเสียงเลือกตั้งได้เช่นเดียวกัน

นายโอกาส ร่องเงิน

นายโอกาส ร่องเงิน สืบทายาททางการเมืองมาจาก บิดา คือ นายอ่ำ ร่องเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 3 สมัย ติดต่อกัน คือ สมัยที่ 1 เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 สมัยที่ 2 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ในการเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ได้ลงสมัครในนามของพรรคประชาธิปไตยพร้อมกับ นายวิระ มุสิกะพงศ์ และนายพร้อม บุญฤทธิ์ ต่อมาได้ย้ายออกจาก พรรคประชาธิปไตยพร้อมด้วยนายวิระ มุสิกะพงศ์ ไปสังกัด พรรคประชาชน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมัยที่สามเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 และต่อมาได้ย้ายพรรคอีกครั้งหนึ่ง คือ พรรคความหวังใหม่ ลงสมัครรับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 แต่ไม่ได้รับเลือก นายโอกาส ร่องเงิน ได้ยุติบทบาททางการเมืองไปช่วงระยะหนึ่ง โดยหันไป

ประกอบอาชีพส่วนตัว แต่ก็ยังช่วยเหลืองานทางสังคม และลงพื้นที่ในจังหวัดพัทลุงมาโดยตลอด จนกระทั่งมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา นายโอภาส ร่องเงิน จึงกลับเข้าสู่เวทีการเมืองอีกครั้ง โดยสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2543 ด้วยการอาศัยพื้นฐานคะแนนเสียงดั้งเดิมของตนเอง และของบิดา รวมทั้งเคยมีประสบการณ์และเครือข่ายมวลชนเมื่อครั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้นายโอภาส ร่องเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง ซึ่งมีคะแนนเสียงมากเป็นอันดับ 2 จำนวน 58,938 คะแนน

เครือข่ายและความสัมพันธ์

นายโอภาส ร่องเงิน เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 ที่บ้านปาย ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 7 คน ของนายอำ นางหนูจับ ร่องเงิน โดยมีพี่ชายคนโตคือ นายอำนาจ ร่องเงิน อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา นายโอภาส ร่องเงิน สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดพิกุลทอง มัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนช่วยมิตร อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มัธยมศึกษา

ตอนปลายจากโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นายโสภาส รองเงิน ได้สมรสกับนางวนิดา รองเงิน (อินทรกุล) ครูโรงเรียนวัดสุวรรณาราม ซึ่งเป็นบุตรของนายคว้น (อดีตกำนันตำบลท่ามะเตี๋ย) และนางถัน อินทรกุล และเมื่อนายคว้น อินทรกุล ได้ถึงแก่กรรม นายคำนวน อินทรกุล บุตรชาย และมีศักดิ์เป็นน้องภรรยาของนายโสภาส ยังได้เป็นกำนันตำบลท่ามะเตี๋ย อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ในเวลาต่อมาอีกด้วย

นายโสภาส รองเงิน เคยรับราชการเป็นปลัดอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2519 และได้ลาออกเพื่อสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมกับบิดาคือ นายอ่ำ รองเงิน แต่ไม่ได้รับเลือก จึงกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งปลัดอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2522 และได้ย้ายกลับมาเป็นปลัดอำเภอปากพะยูนอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2523 ต่อมาได้ย้ายไปเป็นปลัดอำเภอเมืองชุมพรเมื่อปี พ.ศ. 2525 และได้ลาออกมาสสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. 2526 จากการศึกษาประวัติพื้นฐานครอบครัวระบบเครือญาติ การศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ล้วนแต่มีอิทธิพลสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ และฐานคะแนนเสียงให้กับนายโสภาส รองเงิน

กล่าวคือการมีพื้นฐานมาจากครอบครัวนักการเมืองมาตั้งแต่บิดาคือนายอ่ำ รongเงิน ซึ่งมีญาติพี่น้องและเครือข่ายความสัมพันธ์อันเหนียวแน่นในอำเภอกวนขนุน อำเภอบำเพ็ญอม อำเภอศรีบรรพต และบางส่วนในอำเภอกงหรา มีเครือข่ายของตนเองและของฝ่ายภรรยาในอำเภอบางแก้ว และเขาชัยสน การรับราชการเป็นปลัดอำเภอกที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในอำเภอบำเพ็ญน ทำให้มีฐานคะแนนเสียงครอบคลุมหลายพื้นที่ของจังหวัดพัทลุง ประกอบกับการสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคประชาธิปัตย์ เป็นปัจจัยเกื้อกูลให้นายโสภาสรongเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง แม้ว่าการได้รับเลือกตั้งครั้งที่ 3 พ.ศ. 2531 นายโสภาสรongเงิน จะย้ายมาอยู่พรรคประชาชนแล้วก็ตาม พื้นฐานเครือข่ายความสัมพันธ์ดั้งเดิมของนายโสภาส ยังรักษาฐานคะแนนเสียงไว้ได้อย่างมั่นคง แม้จะมีจำนวนลดน้อยลงบ้างในส่วนที่นิยมในพรรคประชาธิปัตย์ จนทำให้นายโสภาสไม่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อย้ายมาสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคความหวังใหม่เมื่อ 22 มีนาคม 2535 แต่ประชาชนจำนวนหนึ่งยังคงพึงพอใจกับคุณลักษณะนิสัยและการวางตัวที่เป็นกันเองอย่างสม่ำเสมอของนายโสภาส จึงทำให้นายโสภาส รongเงิน กลับเข้ามาสู่เวทีการเมืองอีกครั้งหนึ่ง โดยได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2543

บทบาททางการเมือง

บทบาททางการเมืองของ นายโอภาส ร่องเงิน ในสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้โดดเด่นถึงกับเป็นดาวสภา แต่เป็นสมาชิกที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติในระดับเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ เคยปฏิบัติงานในคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรหลายคณะ ได้แก่ เลขานุการคณะกรรมการการปกครอง พ.ศ. 2526 - 2529 ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการเกษตร และ สหกรณ์ พ.ศ. 2529 - 2531 คณะกรรมการการการศึกษา และ สวัสดิการ พ.ศ. 2529-2531 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน พ.ศ. 2529 รองประธานคณะกรรมการแรงงาน และสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2531 - 2533 และเคยเป็นผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2532 - 2533 ส่วนในด้านการเมืองนอกสภา นายโอภาส ร่องเงิน จะมีบทบาทในการช่วยเหลือประสานงานด้านกิจกรรมของพรรคการเมืองในพื้นที่ให้ความสนใจ และมีความตั้งใจในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของประชาชน สนับสนุนกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง คุณลักษณะ และบทบาทดังกล่าวยังคงปฏิบัติมาโดยตลอด จนกระทั่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2543 - 2549

กลวิธีหาเสียง

แม้ว่านายโสภาส รองเงิน จะมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ มาตั้งแต่ครั้งเมื่อนายอ่ำรองเงิน ผู้เป็นบิดาอยู่ในเวทีการเมือง แต่นายโสภาสก็ไม่ใช่นักพูดปราศรัยบนเวทีที่จับใจคนเหมือนกับขุนพลทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์คนอื่นๆ ที่มีศิลปะการพูดที่มีคารมคมคาย เชือดเฉือนคู่ต่อสู้ คำพูดปราศรัยของนายโสภาส จะมีเนื้อหาสาระที่แสดงถึงความจริงใจในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนมากกว่าการกล่าวโจมตีฝ่ายตรงกันข้าม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของการพูดที่สร้างความเชื่อถือให้กับผู้ฟัง การจัดเวทีปราศรัยโดยการระดมนักการเมืองจากกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งการบริหารจัดการให้ประชาชนมาฟังคำปราศรัยในจำนวนมากกว่าของพรรคการเมืองอื่น ได้แสดงให้เห็นถึงภาพของความพร้อมในศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่จะเข้าไปทำงานการเมือง นอกจากนี้การมีแกนนำซึ่งเป็นเครือญาติ และบุคคลผู้นำของหน่วยงานองค์กรชุมชนมาร่วมช่วยเหลือในการหาเสียงและเป็นหัวคะแนน สามารถสร้างพื้นฐานของคะแนนเสียงได้มาก การร่วมงานกิจกรรมทางสังคม งานบุญกุศล งานประเพณี เทศกาล งานแต่งงาน งานบวชและงานศพอย่างต่อเนื่องทั้งนี้สามารถสร้างความผูกพันกับชุมชนได้เป็นอย่างดี ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนายโสภาส รองเงิน คือการให้เวลาในการร่วม

เสวนาพูดคุยกับเจ้าภาพ และผู้ร่วมงานอย่างเป็นกันเอง การทักทายกับประชาชนที่มาร่วมงานอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลที่อยู่เบื้องหลังของงานต่างๆ เช่น แม่ครัวผู้ประกอบอาหาร ผู้ให้บริการต้อนรับ และผู้ใช้แรงงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านฐานรากของชุมชน ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้สึกที่ดีว่านายโอบาสเป็นผู้ที่มีความเป็นกันเองไม่ถือตัว และมีความเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงเวลาที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ก็ตาม

นายเจริญ ภัคดีวานิช

นายเจริญ ภัคดีวานิช มีพื้นฐานอาชีพข้าราชการครู และนักบริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 1 สมัย สังกัดพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 หลังจากนั้นได้ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกลับเข้ารับราชการอีกหลายครั้ง และครั้งสุดท้ายได้ลาออกจากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง เขตเลือกตั้งที่ 1 ในสังกัดพรรคชาติพัฒนาเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง จึงกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง และได้ดำรงตำแหน่งสำคัญในกระทรวง

ศึกษาธิการ คือเป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และรองเลขาธิการการอาชีวศึกษาตามลำดับ
แล้วได้ลาออกก่อนเกษียณอายุราชการเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549
ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเป็นที่ 2 จำนวน 43,677 คะแนน

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายเจริญ ภัคดีวานิช เกิดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2488 ที่บ้านตำนาค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตร
ของนายแปลก ภัคดีวานิช (อดีตกำนันตำบลตำนาค) และ
นางตาตำ ภัคดีวานิช (สกุลเดิมชมบุญ) นายเจริญ ภัคดีวานิช
สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดประจิมทิศาราม
มัธยมศึกษาจากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง สมัครสอบ
ได้ชุดครู พ.กศ. และ พ.ม. และเข้าศึกษาต่อสำเร็จการศึกษา
บัณฑิต (ฟิลิสิกส์) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก ก่อนที่จะ
เข้ารับราชการ นายเจริญ ภัคดีวานิช ได้ปฏิบัติงานเป็นครู
โรงเรียนเอกชนในจังหวัดพัทลุงหลายแห่ง ต่อมาได้เข้ารับราชการ
ในตำแหน่งครูตรีโรงเรียนสตูลวิทยา และเป็นอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนควนกาหลงวิทยาคม จังหวัดสตูล เมื่อ พ.ศ. 2521
เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนย่านตาขาวรัชนูปถัมภ์ เมื่อ พ.ศ. 2528
และเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อ
พ.ศ. 2529 นายเจริญ ภัคดีวานิช มีผลงานด้านการบริหาร

การศึกษาที่เด่นชัด และมีความเจริญก้าวหน้าในทางราชการ อย่างรวดเร็ว เป็นที่ยอมรับว่าเป็นบุคคลในระดับแนวหน้า ในวงการศึกษาของจังหวัดพัทลุง และจังหวัดใกล้เคียง ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนพัทลุง จังหวัด พัทลุง ได้ประสบความสำเร็จในด้านการบริหารและการพัฒนา โรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าจนได้รับรางวัลโรงเรียน พระราชทาน

นายเจริญ ภักดีวานิช ได้ลาออกจากราชการ และ ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยผู้สมัครของพรรคประชาชนอีกสองคน คือ นายโอกาส ร่องเงิน และนายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี การได้รับเลือกตั้งครั้งนี้มีสาเหตุมาจากปัจจัย และโอกาส หลายประการ กล่าวคือ การมีเครือข่ายสัมพันธ์ในระบบ เครือญาติที่มั่นคง การมีผลงานด้านการศึกษาที่เด่นชัด การได้รับความสนับสนุนจากนักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้ง ความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ที่มีต่อบุคลากร และผู้บริหาร การศึกษาในจังหวัดพัทลุง ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าว ได้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปัตย์ ที่เรียกกันว่า “กรณี 10 มกรา” คือ นายวิระ มุสิกพงศ์ และพวกเกิดความขัดแย้งกับนายพิชัย รัตตกุล หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ในขณะนั้น เป็นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ “พรรค (ประชาธิปไตย) แตก” อดีต ส.ส. เก่าของพรรคประชาธิปไตยในจังหวัดพัทลุง คือ นายวีระ มุสิกพงศ์ และนายโอภาส ร่องเงิน ได้ย้ายไปอยู่ พรรคประชาชน กลายเป็นวิกฤตครีธาต่อพรรคประชาธิปไตย จึงเป็นปัจจัย และโอกาสให้นายเจริญได้รับการเลือกตั้ง

หลังจากนายเจริญ ภัคดีวานิช ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงแล้ว นายเจริญได้เร่งรีบเสนอโครงการพัฒนาจังหวัดพัทลุงเป็นอันมาก เช่น การตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง นายเจริญได้ริเริ่มพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงาน การกระทำดังกล่าวได้ผลในแง่การประชาสัมพันธ์แต่กลายเป็นดาบสองคม ในอีกด้านหนึ่งการกระทำดังกล่าวเปิดโอกาสให้คู่แข่งได้ที่ใส่ร้ายว่า “อาจารย์เจริญขโมยผลงานผู้อื่น (มาเป็นของตน)” และกลายเป็นจุดอ่อนทางการเมืองในเวลาต่อมา แต่อย่างไรก็ตามในการเลือกตั้งครั้งต่อมา นายเจริญ ภัคดีวานิช ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงอีกหลายครั้งแต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง เนื่องจากไม่สามารถสู้กับกระแสนิยมที่ประชาชนมีต่อพรรคประชาธิปไตยได้ โดยครั้งสุดท้ายของการสมัคร ส.ส. นายเจริญ ภัคดีวานิช ได้ลาออกจากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคชาติพัฒนา เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ได้คะแนน

เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 12,881 คะแนน ภายหลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้แล้ว นายเจริญได้กลับเข้ารับราชการ และได้ดำรงตำแหน่งสำคัญในกระทรวงศึกษาธิการหลายตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การที่นายเจริญ ภักดีวานิช ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงหลายครั้ง แต่ได้รับเลือกในการลงสมัครครั้งแรกเพียงครั้งเดียว โดยการลาออก และกลับเข้ารับราชการเมื่อไม่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดผลดีต่อนายเจริญหลายประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ทำให้ประชาชนได้รู้จักชื่อเสียง และอยู่ในความทรงจำ ประการที่สอง ทำให้ทราบถึงระดับของกระแสความนิยมของประชาชน โดยสังเกตจากข้อมูลคะแนนที่ได้รับในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ประการที่สาม การสมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคชาติไทย และพรรคชาติพัฒนา ซึ่งเป็นพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลทำให้มีความใกล้ชิดกับนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล นอกจากจะส่งผลให้เกิดความสะดวกในการกลับเข้ารับราชการได้แล้ว ยังเป็นพลังผลักดันให้นายเจริญ ภักดีวานิช มีความก้าวหน้าในตำแหน่งราชการอย่างรวดเร็ว ประการที่สี่ นายเจริญ ภักดีวานิช ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญในกระทรวงศึกษาธิการหลายตำแหน่ง เช่น เป็นผู้เชี่ยวชาญกรมสามัญศึกษา รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดโอกาสให้มีบทบาทอำนาจหน้าที่ราชการด้านการบริหารการศึกษาดังนี้ในด้านการแต่งตั้งโยกย้าย และเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการและผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งการขับเคลื่อนนโยบาย และผลงานในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดพัทลุง ซึ่งได้รับอิทธิพลของสังคมระบบอุปถัมภ์จากภาครัฐราชการ และภาคการเมือง นับว่าเป็นการสร้างผลงาน และสร้างคนไว้เป็นเครือข่ายสายสัมพันธ์ที่สามารถแปรเปลี่ยนมาเป็นคะแนนเสียงได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เมื่อนายเจริญ ภัคดีวานิช ได้ลาออกจากราชการครั้งสุดท้ายเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549 จึงสามารถใช้เครือข่ายสัมพันธ์ที่ได้สั่งสมเป็นทุนทางสังคมไว้ก่อนแล้ว มาเป็นประโยชน์ได้อย่างมาก แม้ว่าจะเพิ่งประกาศตัวลงสมัคร และลาออกจากราชการก่อนการรับสมัครเลือกตั้งเพียงไม่กี่วันก็ตาม นายเจริญสามารถใช้ทุนทางสังคม และปัจจัยประกอบเกื้อหนุนอื่นๆ ทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง โดยได้รับคะแนนมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 43,677 คะแนน

บทบาททางการเมือง

ในระหว่างที่นายเจริญ ภัคดีวานิช เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคชาติไทย ตั้งแต่วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ รสช. และยุบสภาเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นายเจริญ ได้มีบทบาททางการเมืองในฐานะของ ส.ส. พรรครัฐบาล เป็นคณะกรรมการการศึกษาสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 - 2534 เป็นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณประจำปี 2534 และในเวลาต่อมาแม้จะพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกลับเข้ารับราชการแล้วก็ยังมีบทบาทการปฏิบัติงานในรัฐสภา ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2537 เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 เป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมวุฒิสภาเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2545 และยังมีบทบาทด้านการบริหารและการพัฒนา โดยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการส่งเสริมกิจกรรมมหาวิทยาลัยทักษิณเมื่อ 24 ธันวาคม 2542 - 16 กรกฎาคม 2548 เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2544

(เอกสารแนะนำตัวผู้สมัคร ส.ว. จังหวัดพัทลุง นายเจริญ ภัคดีวานิช, 2549) มีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์นโยบาย การบริหาร และการพัฒนาการศึกษา การขับเคลื่อนนโยบาย มาสู่ภาคปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม บทบาทดังกล่าวได้มีอิทธิพล ในเชิงกว้างและเชิงลึกต่อการสร้างเครือข่าย และการมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคลากรทางด้านการศึกษาในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

กลวิธีหาเสียง

กลวิธีในการหาเสียงของนายเจริญ ภัคดีวานิช ได้อาศัย ฐานเสียงของเครือข่ายในตำบลตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง และเครือข่ายของเพื่อนฝูงที่มีความสนิทสนมในช่วงที่เป็น นักเรียน และเคยร่วมงาน ก่อนที่จะลงสมัคร ส.ส. ครั้งแรก นายเจริญ ภัคดีวานิช ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง ได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับนักเรียน ผู้ปกครองของนักเรียน ศิษย์เก่าของโรงเรียนพัทลุงรุ่นต่างๆ ผู้ร่วมงานในวงการผู้บริหารการศึกษา การบอกกล่าว และการประชาสัมพันธ์ผลงานการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพัทลุง จนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ประชาชนมักนิยมเรียก นายเจริญ ภัคดีวานิช ว่า ผอ. เจริญ หรืออาจารย์เจริญ ถึงแม้ว่ากระแสของพรรคชาติไทยยังไม่เป็นที่นิยมของประชาชน ในจังหวัดพัทลุงก็ตาม แต่ความรู้ความสามารถของนายเจริญ

ไม่ได้ด้อยไปกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานสูง การอยู่สังกัดพรรคชาติไทยซึ่งเป็นพรรคที่มีเป้าหมายในการร่วมรัฐบาล ย่อมเป็นโอกาสในการผลักดันนโยบายและโครงการต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดพัทลุง การสร้างกระแส และการขยายแนวความคิดดังกล่าวในกลุ่มประชาชนเป็นกลวิธีการทำงานเสี่ยงประการหนึ่ง เพราะฉะนั้นเมื่อนายเจริญได้ลงพื้นที่หาเสียงพร้อมด้วยแกนนำที่มีศักยภาพในชุมชน รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาบางส่วนซึ่งมีเครือข่ายประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนในพื้นที่ จึงได้รับการตอบรับในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง

ส่วนภายหลังจากพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายเจริญได้ลงสมัครอีกหลายครั้ง แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง และได้กลับเข้ารับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ แม้ว่า จะห่างไกลจากการลงพื้นที่พบปะประชาชนไปบ้าง แต่นายเจริญยังเป็นที่พึ่งพาอาศัยของแกนนำเครือข่ายที่ใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับความอุปถัมภ์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทางราชการ รวมทั้งผู้ที่มีพหุอาชีพฝากลูกหลานเข้าเรียนต่อ และเข้าทำงานต่างๆ บทบาท และวิธีการดังกล่าวนี้ได้เกื้อกูลประโยชน์ให้กับนายเจริญ รักดีวานิช ในเวลาต่อมา โดยการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง

นายสนั่น สุพรรณชนะบุรี

นายสนั่น สุพรรณชนะบุรี เป็นนักการเมืองที่มีพื้นฐานมาจากอาชีพครู มีบทบาทสำคัญในขณะดำรงตำแหน่งประธานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพัทลุง จึงเป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงการของข้าราชการครูจังหวัดพัทลุง นายสนั่นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคประชาชน และครั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคความหวังใหม่ ต่อมาได้ลงสมัครเลือกตั้งอีกหลายครั้งในสังกัดพรรคการเมืองต่างๆ รวมทั้งสังกัดพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จึงได้เปลี่ยนเข็มชีวิตการเมืองมาสู่ระดับท้องถิ่น และได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายสนั่น สุพรรณชนะบุรี เกิดเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2496 ณ บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 1 ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายสนั่น สุพรรณชนะบุรี และนางล้อม สุพรรณชนะบุรี (สกุลเดิมพงศ์ชู) นายสนั่น สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7

จากโรงเรียนบ้านท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2509 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2512 ต่อมาได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูสงขลา สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ปกศ.สูง) และสำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสงขลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยทักษิณ) เมื่อ พ.ศ. 2529 อนึ่งภายหลังจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายสนั่นท์ ได้ศึกษาต่อ และสำเร็จปริญญาโทสาขารัฐประศาสนศาสตร์ (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2537

สำหรับในด้านชีวิตครอบครัว และหน้าที่การงาน นายสนั่นท์ สุพรรณชนะบุรี ได้สมรสกับนางปรีดา สุพรรณชนะบุรี (สกุลเดิมศรีคะ) ครูโรงเรียนสตรีพัทลุง มีบุตรจำนวน 3 คน นายสนั่นท์ได้เริ่มชีวิตราชการด้วยการเป็นครูโรงเรียนบ้านท่าแค เมื่อ พ.ศ. 2519 ครูโรงเรียนพัทลุงพิทยาคม พ.ศ. 2521 และปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2529 ในช่วงเวลาของการเป็นข้าราชการครู ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพัทลุงระหว่างเป็น พ.ศ. 2526 - 2531 โดยได้ทำหน้าที่ในตำแหน่งประธานกรรมการในปี พ.ศ. 2530 - 2531

นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี ได้เริ่มชีวิตการเมือง โดยการสนับสนุนของนายวิระ มุสิกพงศ์ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุง 2 ครั้ง คือครั้งแรกในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคประชาชน การเป็น ส.ส. ครั้งแรกของนายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 นั้น เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ เกิดสภาพความขัดแย้งภายในพรรคระหว่างกลุ่มของนายพิชัย รัตตกุล หัวหน้าพรรค และกลุ่มของนายวิระ มุสิกพงศ์ และพวก ทำให้เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า “พรรคแตก” ส่งผลให้เกิดวิกฤตศรัทธา และความนิยมของประชาชนต่อพรรคประชาธิปัตย์ เสื่อมทรุดลง ประกอบกับนายวิระ มุสิกพงศ์ ไปปราศรัยหาเสียงที่จังหวัดบุรีรัมย์ ถูกฝ่ายตรงข้าม และถูกพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ กลับแก้งหาว่าพูดจาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ จนนายวิระถูกศาลพิพากษาจำคุก โดยในวันที่ 22 กรกฎาคม 2531 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานอภัยโทษให้นายวิระ มุสิกพงศ์ พ้นคุกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2531 ซึ่งในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 จะเป็นวันเลือกตั้ง แต่นายวิระ ถูกถอนชื่อจากผู้สมัครเพราะเหตุถูกจำคุก อย่างไรก็ตาม กระแสนิยมนายวิระ มุสิกพงศ์ ได้พุ่งสูงขึ้น และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นายโสภาส รองเงิน และนายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี ซึ่งสมัครพรรคเดียวกัน ได้รับเลือกตั้งเพราะกระแสความนิยม และความเห็นอกเห็นใจนายวิระในครั้งนี้อย่างยิ่ง และครั้งที่ 2

เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคความหวังใหม่ การเลือกตั้งดังกล่าวนายสานันท์มีฐานเสียงสนับสนุนจากแกนนำกลุ่มครุ และเครือข่ายครูจังหวัดพัทลุงซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพัทลุง รวมทั้งกลุ่มฐานคะแนนเสียงที่สนับสนุนนายวีระ มุสิกพงศ์ และนายโอภาส รອງเงิน

ในเวลาต่อมานายสานันท์ได้สมัคร ส.ส. พัทลุงอีกหลายครั้ง ในสังกัดพรรคการเมืองต่างๆ รวมทั้งการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ลงสมัครในสังกัดพรรคไทยรักไทย เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพัทลุง แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เนื่องจากไม่สามารถต้านกระแสความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคประชาธิปัตย์ได้ แต่อย่างไรก็ตามแม้จะไม่ได้รับการเลือกตั้ง นายสานันท์ก็ยังคงเกาะติดพื้นที่และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการได้กลับเข้ามารับตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2544 ซึ่งยังคงรักษาเครือข่ายฐานคะแนนเสียงของกลุ่มครูไว้ด้วย ด้วยบุคลิกภาพและฐานเสียงของนายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี ยังคงทำให้ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ต้องหวาดหวั่นอยู่เสมอ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2547 ได้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง ผู้นำพรรคประชาธิปัตย์เห็นเป็นโอกาสดีที่จะทำให้หมดกังวลกับสภาพ “ดอกข้างแคร่” ในสนามเลือกตั้งจังหวัดพัทลุง จึงได้เกลี้ยกล่อมให้นายสานันท์เข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

โดยแลกกับการสนับสนุนจากพรรค นายसानันท์ได้รับบทบาทการเมืองครั้งสำคัญโดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมอย่างสูงสุดในพื้นที่ภาคใต้ พร้อมทั้งการประกาศให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างชัดเจนจาก นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ทำให้นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547 การตกลงกันทางการเมืองดังกล่าวเป็นการชนะด้วยกันทั้งสองฝ่าย คือพรรคประชาธิปัตย์ ไม่ต้องห่วงกังวลภัยคุกคามจากนายसानันท์ นายसानันท์เอง ก็ได้รับความสนับสนุนจากพรรคประชาธิปัตย์ให้มีตำแหน่งที่เป็นนายก อบจ.พัทลุง นับเป็นกรณีอมตะ (Classic case) ของการเมืองพัทลุงเลยทีเดียว

บทบาททางการเมือง

นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง 2 สมัยติดต่อกัน รวมระยะเวลาประมาณ 2 ปี 10 เดือน สมัยที่ 1 สังกัดพรรคประชาชนระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 สมัยที่ 2 สังกัดพรรคความหวังใหม่ ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ได้มีการยุบสภาภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนในสมัยแรก นายसानันท์ได้เป็นกรรมาธิการ

กิจการสตรี และเยาวชน กรรมการวิสามัญพิจารณา
งบประมาณปี 2534 สมัยที่ 2 เป็นกรรมการการศึกษา
เป็นเลขานุการคณะกรรมการกีฬา นอกจากนั้นยังได้มี
บทบาท และผลงานที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้แปรรูปตัด
กฎหมายปฏิรูปที่ดินซึ่งมีรายละเอียดการให้สิทธิถือครองที่ดิน
จำนวน 200 ไร่ ได้แปรรูปตัดแก้ไขให้ลดเหลือ 50 ไร่
เพื่อให้มีการกระจายโอกาสการถือครองที่ดินให้กับคนยากจน
ซึ่งคณะกรรมการก็ได้เห็นชอบยินยอมตามคำแปรญัตติ
ดังกล่าว ส่วนในเรื่องการให้บริการสาธารณสุขโรคของรัฐ
นายสภานันท์ได้แปรญัตติให้มีการยกเลิกไฟฟ้าสมทบ ซึ่งแต่เดิม
ในเรื่องของการขยายเขตไฟฟ้าไปสู่ชุมชน รัฐบาลสนับสนุน
งบประมาณให้ร้อยละ 70 และให้ประชาชนร่วมสมทบอีก
ร้อยละ 30 เป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประชาชนคนยากจน
ไม่สามารถใช้กระแสไฟฟ้าได้ จากการแปรญัตติดังกล่าว
มีผลให้เกิดการยกเลิกไฟฟ้าสมทบตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534
เป็นต้นมา

กลวิธีหาเสียง

ในการหาเสียงเลือกตั้งได้ใช้วิธีการหลายรูปแบบเพื่อให้
เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด ทั้งในช่วงก่อนการสมัคร และ
ภายหลังการสมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้ระบบหัวคะแนน

ในพื้นที่ต่างๆ การจัดเวทีปราศรัยในชุมชนซึ่งเป็นการปราศรัยย่อยให้ครอบคลุมพื้นที่ การจัดเวทีปราศรัยใหญ่ก่อนวันเลือกตั้ง 1 - 2 วัน ในเขตชุมชนเมือง ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในช่วงเย็นถึงค่ำ การเดินทางไปร่วมกิจกรรมของชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมด้านการศึกษา ด้านศาสนา ด้านการกีฬา นันทนาการ งานประเพณี งานบุญกุศล งานศพ และงานมงคลสมรส เพราะได้มีโอกาสแสดงตน และพบปะกับประชาชนได้เป็นจำนวนมาก การประชาสัมพันธ์โดยการใช้รถแห่โฆษณา การติดแผ่นป้ายขนาดต่างๆ การจัดพิมพ์เอกสารแผ่นพับแนะนำตัวเองพร้อมทั้งนโยบายของพรรค ฯลฯ ในการดำเนินงานดังกล่าวจะมีทีมงานให้คำปรึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์อยู่ตลอดเวลา ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครู กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น และผู้สนใจทางการเมือง และบุคคลที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ เป็นนักการเมืองที่มีพื้นฐานอาชีพทนายความ ได้เข้าสู่วงการเมืองในระดับท้องถิ่น จนกระทั่งได้เป็นประธานสภาจังหวัดพัทลุง ก่อนที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ หลังจากนั้น ก็ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกัน 6 สมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 - 2549

ได้รับความไว้วางใจให้เป็นคณะผู้บริหารของพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับการวางตัวให้เป็นผู้อภิปรายรัฐบาลของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ทุกครั้งที่มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ เกิดเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2500 ที่บ้านสวนเลขที่ 112 หมู่ที่ 6 ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายชม อินทรสมบัติ และนางหนูเรียง อินทรสมบัติ (สกุลเดิม อินทร์ตัน) อาชีพครอบครัวข้าราชการ และทำสวน (บิดารับราชการครู) นายนิพิฏฐ์ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพมหานคร ระดับอุดมศึกษา สำเร็จนิติศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง และ เนติบัณฑิตไทย ต่อมาได้ศึกษาสำเร็จปริญญาโทรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายนิพิฏฐ์ ได้สมรสกับนางลักษมี อินทรสมบัติ (สกุลเดิม บาลทิพย์) ภูมิลำเนาเดิมอยู่ตำบลนาท่อม อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีบุตร 3 คน

ก่อนที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้ประกอบอาชีพ

ทนายความ และเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2531 - 2533 และระหว่างปี พ.ศ. 2533 - 2535 โดยได้รับเลือกให้เป็นประธานสภาจังหวัดพัทลุง นายนิพิฏฐ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา จนกระทั่งการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีช่วงระยะเวลา อยู่ในตำแหน่งดังนี้ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 - 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 - 28 กันยายน พ.ศ. 2539 ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 - 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ครั้งที่ 5 เป็น ส.ส. เขตเลือกตั้ง ที่ 2 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 - 5 มกราคม พ.ศ. 2548 และครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 จนกระทั่งรัฐบาลของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศ ยุบสภาเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

อิทธิพลของเครือข่ายที่เป็นปัจจัยส่งผลให้นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ได้แก่ ความนิยมของ ประชาชนที่มีต่อพรรคประชาธิปัตย์เป็นทุนดั้งเดิม และ ได้เพิ่มพูนมากขึ้นเมื่อนายชวน หลีกภัย เข้ามาดำรงตำแหน่ง หัวหน้าพรรคตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2534 ทั้งที่ก่อนหน้านี้ก็มีความนิยม ชมชอบเป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว ครั้นเมื่อนายชวนต้องเข้ามา

รับผิดชอบในตำแหน่งหัวหน้าพรรคเก่าแก่ที่มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์การเมืองไทยมาเป็นเวลาอันยาวนาน ประชาชนชาวพัทลุงจึงมีความรู้สึกว่าเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุน เสริมสร้างภาพพจน์ให้กับนายชวน เพื่อให้คนภาคอื่นได้เห็นเป็นประจักษ์ว่าคนภาคใต้ยินยอมพร้อมใจให้เป็นศูนย์รวมความเป็นผู้นำทางด้านการเมือง โดยมีความคิดว่าถ้าคนใต้ไม่ให้การสนับสนุนนายชวนแล้ว จะให้คนภาคอื่นมาสนับสนุนได้อย่างไร ประกอบกับในเวลาต่อมา ได้มีการปลุกกระแสเลือกคนใต้เป็นนายกรัฐมนตรี ยิ่งทำให้ประชาชนพร้อมใจเลือกผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าพรรคจะส่งใครลงสมัครเป็น ส.ส. พัทลุงก็ตาม ส่วนปัจจัยประกอบอื่นๆ ที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ บทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของนายนิพิฏฐ์ทั้งในสภา และภายในพรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะที่อยู่ในคณะผู้บริหารพรรค ที่มีบทบาทและได้รับความเชื่อถือ จนกระทั่งได้รับการวางตัว และมอบประเด็นให้เป็นผู้อภิปรายในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทุกครั้ง ข้อมูลการอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ ในประเด็นทางการเมืองเป็นที่สนใจ สื่อมวลชนมักนำไปเผยแพร่ อยู่เสมอ

สำหรับการลงพื้นที่รักษาสถานะแผนเสียงของนายนิพิฏฐ์ แม้จะไม่อยู่ในระดับที่เรียกว่า “เกาะติดหรือคลุกคลี” เหมือนกับนักการเมืองคนอื่น แต่ก็ยังมีเครือข่ายอยู่หลายภาคส่วน เช่น

เครือญาติทั้งของตนเอง และภรรยาในเขตอำเภอควนขนุน และเขตพื้นที่อื่นๆ บทบาทของพี่น้องในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่ชาย คือ นายวิจักษ์ อินทรสมบัติ อดีตกำนัน และต่อมาได้รับเลือกเป็นนายก อบต. มะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน เครือข่ายทางการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเพื่อนร่วมรุ่นโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง คือรุ่นปี พ.ศ. 2516 เครือข่ายความสัมพันธ์อันหลากหลายดังกล่าว ประกอบกับปัจจัยหลักคือความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบารมีของ นายชวน หลีกภัย ทำให้นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุงติดต่อกันหลายสมัย

บทบาททางการเมือง

นับตั้งแต่ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ เข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปี พ.ศ. 2549 ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุงติดต่อกัน 6 สมัย ได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์ทางด้านการเมืองไว้มาก จนกระทั่งก้าวสู่ความเป็นนักการเมืองแกนนำคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ เป็นกรรมการบริหารพรรค และอยู่ในคณะผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ ในช่วงเวลาที่ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล นายนิพิฏฐ์ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อ พ.ศ. 2536 - 2538 และ

เป็นเลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อ พ.ศ. 2541 - 2544 สำหรับบทบาทในฐานะสมาชิกรัฐสภา ได้ทำหน้าที่เป็นกรรมาธิการหลายคน เป็นประธานกรรมาธิการการตำรวจ เป็นกรรมาธิการกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เกือบทุกสมัย กรรมาธิการจัดทำ พ.ร.บ. อากรังนกอีแอ่น กรรมาธิการวิสามัญ พ.ร.บ. งบประมาณ ได้ทำหน้าที่เป็นกรรมาธิการร่างพระราชบัญญัติประมาณ 100 ฉบับ นอกจากนั้นภายหลังการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา พรรคไทยรักไทยได้เป็นรัฐบาลบริหารประเทศมี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคฝ่ายค้าน ทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาล เมื่อมีการยื่นญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล นายนิพิฏฐ์ได้รับการวางตัวให้เป็นหนึ่งในทีมผู้อภิปรายของพรรคทุกครั้ง การอภิปรายบางครั้งได้ใช้วาหะคารมเชือดเฉือน ทำให้ ส.ส. รัฐบาลลุกขึ้นประท้วงหลายครั้ง ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลและได้ทราบบทบาทพฤติกรรมของนักการเมือง

กลวิธีการหาเสียง

กลวิธีการหาเสียงของนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้ใช้วิธีการหลายรูปแบบทั้งที่เป็นภาพรวมการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ และรูปแบบวิธีการของตนเองในการเข้าถึง

ชุมชน สำหรับวิธีการหาเสียงที่เป็นภาพรวมของพรรค และเป็นจุดเด่นเหนือพรรคการเมืองอื่น คือการจัดเวทีปราศรัยใหญ่ของพรรคประชาธิปัตย์ เป็นช่วงระยะเวลาเดียวกันกับจังหวัดใกล้เคียง คือจังหวัดพัทลุง ตรัง สงขลา สตูล และ นครศรีธรรมราช การจัดเวทีดังกล่าวจะมีประมาณสองครั้ง คือภายหลังการได้สมัครเลือกตั้งแล้ว มีการกำหนดวันปราศรัยเปิดเวที ต่อมาก่อนถึงวันลงคะแนนเสียงประมาณ 1 - 2 วัน จะมีการปราศรัยปิดเวที การจัดครั้งแรกคือการเปิดเวที จะมีนักการเมืองระดับขุนพลของพรรคมาช่วยปราศรัยหาเสียง เช่น นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร นายอาคม เองฉ้วน นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และคนสุดท้ายในการปราศรัยคือ นายชวน หลีกภัย สถานที่ปราศรัยใหญ่มักจะใช้สนามหน้าศาลากลางจังหวัดพัทลุง ระยะเวลาของการปราศรัยจะเริ่มตั้งแต่เวลา 16.00 น. เป็นต้นไปจนกระทั่งห้าทุ่มถึงเที่ยงคืน การบริหารจัดการเวทีปราศรัยนับว่ามีความสำคัญยิ่ง ต้องอาศัยทักษะความชำนาญในการจัดเวที จัดผู้ปราศรัยการจัดหาผู้ฟัง และการใช้ความสามารถให้ผู้คนนั่งฟังจนกระทั่งจบการปราศรัยหาเสียง นอกจากนั้น

ยังมีการจัดเวทีย่อยในชุมชนวันละหลายเวที โดยผู้สมัคร
รับเลือกตั้งภายในจังหวัดช่วยกันปราศรัยหาเสียง

การจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่ การพิมพ์โปสเตอร์
และบัตรขนาดเล็กเพื่อประชาสัมพันธ์ประวัติ และผลงาน
มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ขาดเสียมิได้ก็คือภาพของนายชวน
หลิกภัย ปรากฏว่าอยู่ในแผ่นป้ายและโปสเตอร์หาเสียงด้วย
สำหรับการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 ในช่วงที่นายบัญญัติ
บรรทัดฐาน เป็นหัวหน้าพรรคก็ยังมีภาพของนายชวน และ
นายบัญญัติ ปรากฏอยู่ด้วยเพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับ
ประชาชน สำหรับการหาเสียงในรูปแบบอื่นๆ ก็มีลักษณะ
คล้ายคลึงกับนักการเมืองทั่วไป เช่น การเดินทางไปร่วมงาน
หรือร่วมกิจกรรมของชุมชน งานบุญงานกุศล งานประเพณี
วัฒนธรรมทางสังคม งานแต่งงาน งานบวช และงานศพ
ในวันหนึ่งๆ ต้องบริหารจัดการเวลากันไปร่วมกิจกรรม
ดังกล่าวให้ได้ทั่วถึง

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ เป็นนักกฎหมายที่มีความสามารถ
ในการพูดต่อหน้าประชาชน ด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลฟัง ไม่แข็งกร้าว
การพูดหรือปราศรัย สามารถเรียงลำดับเรื่องได้เป็นขั้นเป็นตอน
นำเสนอแนวความคิดของตนเองหรือนำเสนอเรื่องราวได้
เป็นอย่างดี มีความแม่นยำในระเบียบ และข้อกฎหมาย

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร มีพื้นฐานอาชีพมาจากข้าราชการครูที่มีความสนใจด้านการเมือง ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับการเลือกตั้งติดต่อกัน 6 สมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2549 นายสุพัฒน์ จัดเป็นนักการเมืองที่มีเครือข่ายความสัมพันธ์หนาแน่นทั้งที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และเครือข่ายของญาติพี่น้องและบริวาร แม้ว่านายสุพัฒน์จะเป็นนักการเมืองฝ่ายค้าน แต่ก็ยังมีลักษณะของการประนีประนอมมากกว่าการเผชิญหน้า การดำเนินงานทางการเมืองบางโอกาสก็ยังมีกิจกรรมสัมพันธ์กับนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลอยู่ด้วยเช่นกัน

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เกิดเมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2497 ณ บ้านเลขที่ 75 หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งยาว ตำบลโคกชะงาย อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายพุทธ ธรรมเพชร และนางปราง ธรรมเพชร (สกุลเดิม ปานเพชร) มีพี่น้องร่วมบิดามารดาจำนวน 9 คน นายสุพัฒน์สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดทุ่งยาว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนวัดแจ้ง จังหวัดสงขลา และได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูสงขลา สำเร็จครุศาสตรบัณฑิต นายสุพัฒน์ได้รับราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ต่อมาได้ย้ายมาสอน

ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง ก่อนที่จะลาออกไปสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. 2535 หนึ่งในการหว่างการเป็น ส.ส. นายสุพัฒน์ได้ศึกษาต่อจนสำเร็จปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นายสุพัฒน์ได้เข้าสู่วงการเมืองโดยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์พร้อมกับนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535 จนกระทั่งการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 โดยอยู่ในตำแหน่ง ส.ส. ติดต่อกันมา 6 สมัย หนึ่งในการเลือกตั้งสองครั้งหลังสุดเมื่อ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2548 นายสุพัฒน์ ได้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 ในขณะที่นายนิพิฏฐ์ลงสมัครในเขตเลือกตั้งที่ 2

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็นนักการเมืองที่มีเครือข่ายความสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงค่อนข้างหนาแน่น นายสมนึก มากภิบาล หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นครูที่ทำงานหมวดวิชาเดียวกับนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ที่โรงเรียนพัทลุง เคยเล่าให้นายกำธร ทองขุนดำฟัง ว่า สมัยที่นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็นข้าราชการครูอยู่ที่โรงเรียนพัทลุงนั้น นายเจริญ ภัทติวานิช ผู้อำนวยการโรงเรียนพัทลุงได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.พัทลุง โดยนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ช่วยหาเสียงให้นายเจริญ ผ่านระบบเพื่อนพ้องและเครือข่ายญาติมิตร

จนนายเจริญได้รับเลือกเป็น ส.ส. ในภายหลังนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร หยั่งกำลังแล้วมีความมั่นใจในเครือข่ายเพื่อนพ้อง และญาติมิตรของตน จึงคิดจะลงสมัคร ส.ส. ประกอบกับ ห้วงเวลาดังกล่าว พรรคประชาธิปัตย์เกิดวิกฤติการณ์ “พรรคแตก” และประสบวิกฤติศรัทธาอย่างรุนแรง หัวหน้าการเมือง มาลงสมัครยากเพราะเป็นสถานการณ์ยากลำบากของ พรรคประชาธิปัตย์ นายสุพัฒน์ ได้ยื่นความจำนงขอลงสมัคร และได้รับการตอบรับจากพรรคประชาธิปัตย์ ความนิยมของ นายสุพัฒน์มีมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเลือกตั้งที่ 1 ได้แก่พื้นที่อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอเขาชัยสน จากข้อมูล การสัมภาษณ์นายสุพัฒน์ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ได้รับการเลือกตั้ง คือปัจจัยด้านโครงสร้างเครือข่ายของ พรรคประชาธิปัตย์ ทั้งในด้านความนิยมในตัวบุคคลซึ่งเป็น บุคลากรทางการเมือง และประวัติการต่อสู้ทางการเมือง ของพรรคตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพัทลุงเป็นเขตที่มีสมาชิกพรรคมากที่สุดของประเทศ ประกอบกับบทบาท และผลงานที่ประชาชนได้เห็นมาโดยตลอด ในการผลักดันงบประมาณมาสู่จังหวัดพัทลุง ทั้งในช่วงระยะเวลา ที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล และแม้กระทั่งในช่วงเวลา ที่เป็นฝ่ายค้านก็ตาม นายสุพัฒน์เป็นนักการเมืองที่มีความขยัน ลงพื้นที่พบปะกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอทั้งในช่วงระยะเวลา ของการเป็น ส.ส. และในเวลาที่มีการยุบสภาหรือว่างเว้น

จากการเป็น ส.ส. ก็มักจะหาเวลาไปร่วมงานกิจกรรมของชุมชน มีทั้งงานบุญกุศล งานประเพณีทางสังคม งานทอดผ้าป่า งานกฐิน งานบวช งานมงคลสมรส งานศพ ฯลฯ นายสุพัฒน์ มีเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชนครอบคลุมพื้นที่ ได้แก่ แกนนําในระบบเครือญาติ แกนนําในองค์กรโครงสร้างของรัฐ เช่น กลุ่มครู กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้ช่วยเหลือสนับสนุน ในลักษณะของการเกื้อหนุน บทบาทหน้าที่การงาน และผลประโยชน์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคมซึ่งกันและกัน นายสุพัฒน์ มีความมุ่งมั่นพยายามรักษาเครือข่ายความสัมพันธ์ให้ดำรงอยู่ อย่างมั่นคง โดยการร่วมกิจกรรมในชุมชนและท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ มีพี่ชายคือนายเสถียร ธรรมเพชร อดีตกำนัน ต่อมาได้รับเลือกเป็นนายก อบต. โคกชะงาย อำเภอเมือง พัทลุง มีบทบาทอยู่ในสังคมการเมืองท้องถิ่น และมีฐานคะแนนนิยมในพื้นที่ สามารถส่งเสริม และเกื้อหนุนด้านฐานคะแนนเสียง ให้กับนายสุพัฒน์ได้เช่นกัน รวมทั้งยังมีเครือข่ายของกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเครือ “ธรรมเพชร” อีกด้วย

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เคยเป็นครูพลศึกษาที่มีความสนใจทางด้านการศึกษามาก่อน ประกอบกับจังหวัดพัทลุงเป็น จังหวัดที่ประชาชนสนใจด้านกีฬา และจัดการแข่งขันกีฬา และกรีฑามานานกว่า 50 ปี จนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง และมีการจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่องครอบคลุมพื้นที่

ในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับจังหวัด เมื่อ นายสุพัฒน์ได้เป็น ส.ส. พัทลุง จึงหันมาส่งเสริม และผลักดัน การกีฬาจังหวัดพัทลุง โดยนายสุพัฒน์ได้รับเลือกเป็นนายก สมาคมกีฬาจังหวัดพัทลุง และมีเครือข่ายชมรมกีฬาหลายชมรม สามารถจัดแข่งขันกีฬาภายในจังหวัด และต่างจังหวัดอย่าง สม่าเสมอ บทบาทในองค์กรเครือข่ายความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของ นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร

บทบาททางการเมือง

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงติดต่อกันถึง 6 สมัย อยู่ใน ตำแหน่งระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2549 มีบทบาท และผลงาน ทางการเมืองในสภา และการดำเนินงานทางการเมืองในพื้นที่ ซึ่งเป็นการเมืองนอกสภาที่น่าสนใจ ก่อนเหตุการณ์พฤษภาคม ทมิฬ พ.ศ. 2535 ในห้วงเวลาดังกล่าว พล.ต.จำลอง ศรีเมือง และนายฉลาด วรฉัตร ได้อุดอาหารหน้ารัฐสภาเพื่อประท้วง รัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ส.ส.พัทลุงสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้ประกาศอุดอาหาร ประท้วงด้วย ความจริงพรรคประชาธิปัตย์ไม่สนับสนุน แนวทางดังกล่าว แต่เมื่อนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ประกาศ ไปแล้ว ต้องปฏิบัติตามคำพูด สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

จึงไปส่งนายสุพัฒน์ ธรรมเพชรเพื่ออดอาหาร นายสุพัฒน์ ได้ออดอาหารอย่างจริงจังจนร่างกายอ่อนเพลีย เป็นลมสลบไป ต้องนำส่งโรงพยาบาล ทำให้นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็นชาวโต่งตั้งทางหนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับ เนื่องจาก การมีพื้นฐานความสนใจ และประสบการณ์ด้านการกีฬา จึงทำให้นายสุพัฒน์ได้มีบทบาท และผลงานในด้านดังกล่าว ที่เด่นชัด ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ การกีฬาสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานอนุกรรมการยกย่อง พ.ร.บ. กีฬามวย ประธานอนุกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. การกีฬาแห่งประเทศไทย ประธานอนุกรรมการ ยกย่อง พ.ร.บ. กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ประธาน อนุกรรมการยกย่อง พ.ร.บ. สถาบันการพลศึกษา จากการมีบทบาทในสภาด้านการกีฬาดังกล่าว ทำให้นายสุพัฒน์ ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ สภาสถาบันการพลศึกษา นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการยกย่อง พ.ร.บ. อื่นๆ อีกหลายฉบับ ได้แก่ ยกย่อง และเสนอร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยทักษิณ ยกย่อง พ.ร.บ. เลื่อยโซ่ยนต์ โดยได้กำหนดให้มีการจดทะเบียนเลื่อยโซ่ยนต์ภายในเวลา 6 เดือน ยกย่อง พ.ร.บ. รังนกฮีแอ่น ซึ่งได้กำหนดอัตราส่วน ของรายได้แผ่นดิน และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรภาษีอากรรังนกให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ

การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยภาพรวมของ นายสุพัฒน์ มีลักษณะของการประนีประนอม การอภิปราย ในสภา และการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไม่มีลักษณะ ของความแข็งกร้าวหรือเผชิญหน้าอย่างท้าทายกับนักการเมือง ฝ่ายตรงกันข้าม แต่จะอยู่ในลักษณะของการประสานงาน และประสานผลประโยชน์ในการดำเนินงาน ปราบกฏอยู่บ่อยครั้ง ที่มีการประสานสัมพันธ์กับนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล เช่นเมื่อ ภายหลังจาก พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้จัดตั้งรัฐบาลครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2544 นายสุพัฒน์ได้เชิญพลเอกธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ขณะดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน กีฬานักเรียน และประชาชนจังหวัดพัทลุง การดำเนินงานดังกล่าว นอกจากเป็นการสร้างความสำคัญ และความยิ่งใหญ่ให้กับงานแล้ว นายสุพัฒน์ยังมีความต้องการที่จะแสวงหาช่องทางในการขอ ความสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลมาพัฒนา และส่งเสริม การกีฬาให้กับจังหวัดพัทลุงอีกด้วย

กลวิธีการหาเสียง

กลวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งของนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร มีลักษณะเดียวกันกับผู้สมัครของพรรคประชาธิปไตยคนอื่นๆ มีทั้งการหาเสียงในรูปแบบวิธีการร่วมกันตามระบบของพรรค และการหาเสียงโดยบทบาทพฤติกรรม และของเครือข่าย

สัมพันธ์ที่เป็นการเฉพาะตัว การหาเสียงในรูปแบบของพรรคประชาธิปัตย์โดยภาพรวม และเป็นจุดเด่นน่าสนใจ คือการจัดเวทีปราศรัยทั้งที่เป็นเวทีใหญ่ และเวที่ย่อย เนื่องจากประชาชนชาวพัทลุงชอบฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง โดยเฉพาะการจัดเวทีใหญ่ในระดับจังหวัด มีนักการเมืองระดับขุนพลฝีปากกล้ามาร่วมปราศรัยหาเสียงได้ครั้งละหลายคน การกำหนดวันปราศรัยสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กับจังหวัดใกล้เคียงได้ เพราะจังหวัดพัทลุงเป็นศูนย์กลางและอยู่ในเส้นทางผ่านไปยังจังหวัดอื่นได้สะดวก เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง สตูล และจังหวัดสงขลา ซึ่งตั้งอยู่รายล้อมจังหวัดพัทลุง นักการเมืองที่มาขึ้นเวทีปราศรัยส่วนใหญ่เป็น ส.ส. ภาคใต้ เช่น นายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร นายธานี ค๊กดีเศรษฐ์ นายอาคม เ่องฉ้วน นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี ฯลฯ ในระยะหลังมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาช่วยปราศรัยหาเสียงหลายครั้ง ทำให้เวทีปราศรัยมีสีสันมากยิ่งขึ้น และที่ขาดมิได้คือการปราศรัยของนายชวน หลีกภัย ได้สร้างความเชื่อถือ และสร้างความศรัทธาได้มาก ประชาชนยังมีความต้องการในการรับฟังการปราศรัยแสดงทัศนะทางการเมือง รวมทั้งได้มีโอกาสสัมผัสใกล้ชิดโดยการขอถ่ายภาพเก็บไว้เป็นที่ระลึก แม้ว่าในบางครั้งก่อนการเลือกตั้งพรรคประชาธิปัตย์จะถูกนักการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามได้กล่าวปราศรัย

โจมตีในเรื่องบทบาทผลงานและพฤติกรรมที่เสื่อมเสียไว้ก่อนหลายเรื่อง จนมีผลให้กระแสนิยมมีแนวโน้มทำที่แปรปรวนให้ตกต่ำลงไปบ้าง หรือพรรคการเมืองคู่แข่งได้ส่งผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่เหนือกว่าผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ แต่ในการปราศรัยใหญ่ครั้งสุดท้ายก่อนวันเลือกตั้ง นายชวนก็สามารถปราศรัยแก้ต่างตอบโต้เรียกความศรัทธา และความสงสารกลับคืนมาได้ทุกครั้งที่การจัดเวทีปราศรัยใหญ่สามารถทดสอบคะแนนนิยม และกระแสของความเชื่อถือศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพรรคประชาธิปัตย์ได้ ในขณะเดียวกันยังได้แสดงออกถึงศักยภาพความพร้อมของพรรคที่จะเข้าไปรับผิดชอบงานด้านการเมืองการปกครองของประเทศได้เช่นกัน

การจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ และแผ่นโปสเตอร์หาเสียงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ รูปแบบของแผ่นป้ายโปสเตอร์ที่ติดตามสถานที่ต่างๆ รวมทั้งรถแห่ประชาสัมพันธ์ที่มีรูปแบบลักษณะเดียวกัน มีรูปภาพ และข้อความที่ชัดเจน แสดงออกถึงความพร้อม และความมีเอกภาพ นอกจากนี้จะมีรูปภาพของนายสุพัฒนพงษ์รวมทั้งผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์แล้วสิ่งที่ขาดมิได้คือภาพของนายชวน หลีกภัย และต่อมาก็มีภาพของนายบัญญัติ บรรทัดฐาน รวมอยู่ด้วยในช่วงเวลาที่นายบัญญัติเป็นหัวหน้าพรรค ทั้งนี้เพื่อเป็นการสื่อสารให้ประชาชนรู้ว่าผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับฉันทานุมัติ และได้รับ

การสนับสนุนอย่างจริงจัง รวมทั้งอยู่ในความดูแลของนายชวน หลีกภัย และบรรดาผู้หลักผู้ใหญ่ของพรรค สำหรับในด้านวิธีการหาเสียงของนายสุพัฒน์ และบรรดาทีมงานหัวคะแนน มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สมัครคนอื่นๆ ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีการเลือกตั้ง นายสุพัฒน์ ได้ลงสัมผัสหรือเกาะติดกับพื้นที่ โดยตลอด ร่วมงานทางสังคม เช่น งานศพก็มีการนำพวงหรีด มาคารวะศพ บางครั้งก็เป็นประธานในพิธีฌาปนกิจศพ งานมงคลสมรสก็ได้รับเชิญให้สวมพวงมาลัยรักให้กับเจ้าบ่าว เจ้าสาวหรือกล่าวอวยพรในนามของแขกผู้มีเกียรติ งานบุญกุศล กิจกรรมประเพณีทางศาสนา ได้แก่ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า รวมทั้งกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมการศึกษา นันทนาการ วันเกษียณอายุ ฯลฯ จะต้องถือโอกาสไปร่วมให้มากที่สุด เพราะเจ้าภาพผู้จัดงานจะรู้สึกภูมิใจและถือว่าได้รับการให้เกียรติ จากนักการเมืองแล้วจะจดจำไว้ บางครั้งก็สามารถแปรความรู้สึก ไปสู่การตอบแทนบุญคุณในช่วงของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ ส่วนในช่วงเวลาที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ก็ต้องเพิ่มวิธีการหาเสียงให้ทั่วถึงมากขึ้น มีข้อมูลตรวจสอบได้ว่าพื้นที่ใด ได้ทำอะไรไปบ้างแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเครือข่าย ในท้องถิ่นที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกลุ่มองค์กรประชาชนที่สนับสนุน สามารถใช้เป็นแนวทางในการหาเสียงได้เป็นอย่างดี

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็น ส.ส.ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไรก็ตาม ไม่เคยเห็นนายสุพัฒน์ อารมณ์เสียหรือกล่าวถ้อยคำรุนแรง ซึ่งพลพรรคประชาธิปไตยส่วนใหญ่จะถูกมองเป็นพวกพูดจากร้าว แต่เท่าที่สังเกต นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็นนักการเมืองที่พูดจาอ่อนน้อม นุ่มนวล ไม่ก้าวร้าว มีอะไรจะพูดจะนำเสนอไปตามเนื้อเรื่อง ไม่ใช่ถ้อยคำรุนแรงก้าวร้าว

นายสมคิด นวลเปียน

นายสมคิด นวลเปียน มีพื้นฐานอาชีพมาจากข้าราชการครูประถมศึกษา และมีฐานคะแนนเสียงอยู่ในพื้นที่เขตอำเภอกงหรา เนื่องจากอิทธิพลของกระแสนิยมในพรรคประชาธิปไตย ทำให้นายสมคิด นวลเปียน ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุง ติดต่อกัน 3 สมัย คือ ครั้งแรกในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 และครั้งที่ 3 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 เมื่อมีการยุบสภาในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2543 เพื่อให้มีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ นายสมคิด ได้วางมือจากการเมืองไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพ พรรคประชาธิปไตยต้องคัดเลือกผู้สมัครคนใหม่แทน นายสมคิด ซึ่งได้แก่นายนริศ ขำนุรักษ์

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายสมคิด นวลเปียน เกิดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 ณ บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 4 ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายสง นวลเปียน และนางขวัญ นวลเปียน (นามสกุลเดิมจันทร์เทพ) สำเร็จการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดเขาวงค์ อำเภอกงหรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม. 3) จากโรงเรียนบุญยศึกษา อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ. 3) จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสตรีพัทลุง ระหว่างเรียนได้เป็นประธานนักเรียนโรงเรียนสตรีพัทลุง เมื่อ พ.ศ. 2510 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ. 5 ศิลป) จากโรงเรียนสตรีพัทลุง สอบไล่ได้ที่ 1 ของจังหวัดในแผนกศิลป์ ต่อมาได้ศึกษาจบหลักสูตรประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.) จากวิทยาลัยครูยะลาเมื่อปี พ.ศ. 2511

นายสมคิด นวลเปียน เริ่มเข้ารับราชการครูที่โรงเรียนบ้านไร่เหนือ เมื่อ พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทุรกันดารมาก ประกอบกับมีการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในพื้นที่ดังกล่าว แต่นายสมคิดอยู่ได้เพราะเข้าได้กับทุกฝ่ายทั้งอำเภอ และฝ่ายคอมมิวนิสต์ ต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2515 - 2517 แต่เกิดกรณีทหารมาตั้งค่ายในโรงเรียนเพื่อยิงปืนใหญ่ปราบคอมมิวนิสต์ และช่วยสอนนักเรียนด้วย แต่ถูกคอมมิวนิสต์

โจมตีเป็นเหตุให้ทหารตายไป 14 คน ทำให้นายอำเภอโกรธ
 ทหาว่านายสมคิดไม่ช่วยดูแลทหาร นายสมคิดกลัวว่า
 หากฝ่ายปกครองคิดอย่างนี้จะมีภัยมีตมาถึงตน จึงสอบชุด
 วิชาครู พ.ม. ได้ในเวลาต่อมา ในช่วงเวลาดังกล่าว แล้วไป
 ศึกษาต่อจนสำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอก
 ประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.)
 ประสานมิตร ระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ได้เป็นที่ปรึกษาของชมรมประวัติศาสตร์ มศว. และร่วม
 เคลื่อนไหวในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และร่วมกับ
 ศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยตีพิมพ์หนังสือ “วีรชนหาญกล้า”
 ซึ่งเป็นหนังสือต้องห้าม 1 ใน 96 เล่มสมัยรัฐบาล นายธานินทร์
 กรัยวิเชียร (มติชนสุดสัปดาห์, 2546, น. 63) ในปี พ.ศ. 2518
 นายสมคิดได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูใหญ่โรงเรียนบ้านทอนตรน
 อำเภอองขลา ในยุคดังกล่าวมีการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์
 และการล้อมปราบของทางราชการอย่างต่อเนื่อง นายสมคิด
 เล่าว่า “แม้จะรู้จักกับทหารป่าตี แต่ก็ต้องพกปืนไว้ในยามพร้อม
 กับบทกวี” และถูกเรียกตัวไปช่วยราชการที่หมวดการศึกษา
 อำเภอองขลา เพื่อดูแลความปลอดภัยให้ข้าราชการบนอำเภอ
 (ซึ่งหวาดกลัวภัยคอมมิวนิสต์) เวลาข้าราชการอำเภอหรือ
 ศึกษานิเทศก์ไปในพื้นที่จะให้ครูสมคิดนั่งไปด้านหน้ารถ
 หรือให้ขี่มอเตอร์ไซด์คันนำหน้าให้คอมมิวนิสต์เห็นว่า “มาตี”
 “เป็นพวกเรากันเอง” และไม่เกิดอันตรายจากคอมมิวนิสต์

(มติชนสุดสัปดาห์, 2546, น. 63) ต่อมาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ใหญ่ในปี พ.ศ. 2527 นายสมคิด นวลเปียน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเขาวงศ์ อำเภอกงหรา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2531 ได้ลาออกเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง สำหรับชีวิตครอบครัวนายสมคิดได้แต่งงานครั้งแรกกับนางสาวเจือ อินนุรักษ์ มีบุตรด้วยกัน 3 คน และแต่งงานครั้งที่ 2 กับนางสาวศรุตดา ทิพย์เทพ มีบุตรด้วยกัน 2 คน

นอกจากรับราชการครูแล้ว นายสมคิดยังมีผลงานการเขียนเรื่องสั้น และบทกวีออกพิมพ์เผยแพร่อยู่เสมอเป็นที่รู้จักในวงการนักเขียนของจังหวัดพัทลุง และจังหวัดใกล้เคียง ตัวอย่างของบทกวีของนายสมคิด เช่น บทกวีชื่อว่า “ขอ” มีดังนี้

จันทร์เอยจันทร์เจ้า ขอข้าวลั๊กจาน

ขอบำเหน็จบำนาญ มาบรรเทาความทุกข์ทน

ขอแกงลักถ้วย ขอกล้วยลั๊กหวี

ขอตำแหน่งรัฐมนตรี ผ่านนายหญิงลั๊กคน

ขอเตือนท่านผู้นำ คิดทุกคำก่อนจะพูด

ขอบรรยายลมมูต ระวังปากจะพาจน

ชาติเสียดองไว้ลาย ชาติชายต้องไว้ชื่อ

อยู่ให้น่านับถือ อย่าทำตัวเหมือน “สุชน” (มติชน

สุดสัปดาห์, 2548, น.28)

หรือบทกวีที่ชื่อว่า “อำนาจ” มีดังนี้

ปฏิรูปปฏิวัติรัฐประหาร

ห่างหายไปนานก็คิดถึง

เสมออสแสนหายังตราตรึง

อยู่ในห้วงคำนึงของบางคน (มติชนสุดสัปดาห์,

2548, น. 28)

ทั้งนี้ในปี 2528 นายสมคิด นวลเปียน ส่งบทกวีชื่อ “พระเจ้าของต้อยตั่ง” ไปประกวดบทกวีขนาดยาวในปียาวชนสากลของสำนักงานส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ได้รับรางวัลดีเด่น รับรางวัลที่ทำเนียบรัฐบาล

นายสมคิด นวลเปียน มีความสนใจและใฝ่ฝันที่จะเป็นนักการเมือง ได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ครั้งแรก เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ซึ่งเป็นห้วงเวลาที่พรรคประชาธิปัตย์มีกรณี “10 มกรา” จนเกิดเหตุการณ์พรรคแตก และประสบวิกฤติศรัทธา (ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งในพรรคประชาธิปัตย์ในห้วงเวลาดังกล่าว โอกาสได้รับเลือกมีน้อยมาก แต่นายสมคิดยังยืนยันที่จะลงสมัครในพรรคประชาธิปัตย์) และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 แต่ไม่ได้รับเลือก นายสมคิด ไม่ได้ลดละความมานะพยายาม ยังคงมุ่งมั่นสมัคร ส.ส. ในนามพรรคประชาธิปัตย์ต่อไป โดยร่วมทีมกับนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร และนายนิพิฏ์ อินทรสมบัติ จนกระทั่งประสบความสำเร็จ

ในเวลาต่อมา นายสมคิดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงติดต่อกัน 3 สมัย คือ สมัยที่ 1 ระหว่างวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 เป็นช่วงเวลาที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 2 ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ถึงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2539 และสมัยที่ 3 ระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 - 9 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวพรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล และนายชวน หลีกภัย ได้กลับเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 (ระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 - วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544)

นายสมคิด นวลเปียน มีฐานะคะแนนเสียงของเครือข่ายในเขตอำเภอกงหรา กลุ่มข้าราชการครู และเพื่อนร่วมรุ่นในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในจังหวัดพัทลุง แต่มีปริมาณไม่มากนัก คะแนนเสียงส่วนใหญ่จะได้จากสมาชิก และแนวร่วมพรรคประชาธิปัตย์ กระแสนิยมที่ต้องการให้พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการให้ “คนใต้” คือ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี จากกระแสความต้องการดังกล่าวได้ผลักดันให้นายสมคิดได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. พัทลุงสามารถชนะคู่แข่งที่เป็นนักการเมืองระดับแนวหน้าของประเทศอย่างนายวิระ มุสิกพงศ์ จนกระทั่งมีการพูดเป็นสำนวน

เชิงเปรียบเทียบว่า พรรคประชาธิปไตยส่งเสาไฟฟ้าหรือ เสาโทรเลขของสมัครก็ยั้งชนะการเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความนิยมศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพรรคประชาธิปไตย และ นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ภายหลังจากการประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 เพื่อให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยกำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 นายสมคิดได้ยุดิบบทบาทของการเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร โดยการไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจาก เหตุผลปัญหาที่เขาบอกว่า “เป็น (ผู้แทน) แล้วมันก็เปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ จะไปเก็บเงินเดือนไว้สร้างความร่ำรวยก็ไม่ได้ เงินเดือนมันเจ็ดหมื่นกว่าบาท เราจ่ายเดือนละแสน ค่าพวงหรีด ของรางวัล ถ้วยฟุตบอลและฉลากะ ต้องขอ (นักการเมือง ประเภท “ลูกพี่” ภายในพรรค) ตั้งแต่เดือนแรกจนกระทั่งออก สามสมัยแปดปี ขอ (เงิน) เขาตลอด ไม่เคยพอจ่าย” ประกอบกับปัญหาด้านสุขภาพและความคิดที่ “ไม่ค่อยกลมกลืน กับคนในพรรค” (มติชนสุดสัปดาห์, 2546, น. 63) แต่ยังคง ให้การสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองของพรรคประชาธิปไตย มาโดยตลอด

บทบาททางการเมือง

แม้ว่านายสมคิด นวลเปียน จะมีความสนใจในอาชีพนักการเมืองมาตั้งแต่เมื่อครั้งเริ่มรับราชการเป็นครูประถมศึกษามาเป็นเวลาหลายปี และเคยสอบตกจากการลงสมัคร ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์มาก่อนถึง 2 ครั้ง ก่อนที่จะได้รับเลือกตั้งในการลงสมัครครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 แต่ก็ไม่มีความหลักฐานปรากฏว่านายสมคิดได้แสดงบทบาทความเคลื่อนไหวทางการเมืองในพื้นที่ประการไต คุณลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับบทบาท และพฤติกรรมเมื่อได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. 3 สมัยติดต่อกัน ในช่วงเวลาประมาณ 8 ปี ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้ทำหน้าที่ทั้งเป็นฝ่ายค้าน และเป็นรัฐบาลถึง 2 ครั้ง นายสมคิดก็ไม่ได้แสดงบทบาททางการเมืองที่โดดเด่นให้เป็นที่ปรากฏแต่ประการไต ทั้งนี้อาจจะเป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่ไม่ล้นทัดในการอภิปรายหรือไม่ได้รับมอบหมายจากพรรคให้มีบทบาททางการเมืองทั้งในสภา และนอกสภา จะมีปรากฏให้เห็นอยู่บ้างในภาพข่าวที่อยู่เคียงข้างกับบุคคลสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ที่กำลังอภิปรายในสภา หรือให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน และปรากฏบทบาทหน้าที่ในฐานะกรรมาธิการชุดต่างๆ ของสภา เช่น กรรมาธิการการต่างประเทศ กรรมาธิการสิ่งแวดล้อม กรรมาธิการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น

กลวิธีการหาเสียง

นายสมคิด นวลเปียน มีบุคลิกเป็นคนเรียบง่าย สามารถทักทายพูดคุยกับประชาชนได้อย่างเป็นกันเอง เมื่อไปร่วมงานหรือกิจกรรมชุมชน มักจะถือโอกาสนั่งร่วมวงเสวนากับประชาชนได้ทุกกลุ่ม แม้กระทั่งการร่วมวงกินหมากพลูสูบบุหรี่ (ใบจากและยาเส้น) กับคนเฒ่าคนแก่ จึงทำให้รู้สึกว่าเป็นคนไม่ถือตัว ในขณะที่เดียวกันก็ยังสามารถดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชน นำงบประมาณจังหวัดหรือบ.ส.ส. มาจัดทำโครงการร่วมกับราชการและประชาชน จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ของใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับชุมชน วัด มัสยิด โรงเรียน และส่วนราชการ เช่น เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ ถ้วยชาม แก้วน้ำ ของใช้สำนักงาน เครื่องดนตรี อุปกรณ์การศึกษา ฯลฯ ดังจะเห็นว่าจะมีชื่อ ส.ส. ติดประกาศในฐานะผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณให้เห็นอยู่ทั่วไป รวมทั้งการจัดกิจกรรมนำเที่ยวหรือศึกษาดูงานให้กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งจัดได้ว่าเป็นฐานคะแนนเสียงที่ชัดเจนและมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับในช่วงเวลาที่มีการประกาศกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง นายสมคิดได้ร่วมกับผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์จังหวัดพัทลุง จัดให้มีการปราศรัยตามชุมชนต่างๆ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพัทลุง วันละประมาณ 10 เวที ส่วนเวทีใหญ่ระดับจังหวัดจัดได้ประมาณ 2 ครั้ง โดยมีนักการเมืองแกนนำของพรรคประชาธิปัตย์จากกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดมาช่วยหาเสียง การจัดเวที

ปราศรัยเป็นกลวิธีที่ได้ผลเป็นอย่างมากสามารถนำนักการเมือง
 ฝิปากคมแฝงด้วยกรรมเชือดเฉือน และมุขตลกเข้าถึงอารมณ์
 ผู้ฟัง โนม้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตามได้อย่างมีเหตุผล เปิดโอกาส
 ให้ประชาชนได้สัมผัสกับนักการเมืองที่มีชื่อเสียงอย่างใกล้ชิด
 การจัดเวทีปราศรัยจึงสามารถสร้างกระแสความนิยมได้มาก
 นอกจากนั้นยังได้ใช้วิธีการหาเสียงในลักษณะอื่นๆ อีกหลายวิธี
 เช่น การจัดตั้งห้วคณะแนรับผิดชอบในพื้นที่ การพบปะประชาชน
 ในงานบุญกุศล งานประเพณีของท้องถิ่น การร่วมกิจกรรม
 ของกลุ่ม และองค์กรประชาชน การใช้รถแห่ประชาสัมพันธ์
 ไปในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดพัทลุง

นายนริศ ขำนุรักษ์

นายนริศ ขำนุรักษ์ เป็นนักการเมืองที่นับถือศาสนา
 อิสลาม แต่ก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับประชาชนทุกกลุ่ม
 อย่างกว้างขวาง เคยรับราชการกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร
 และสหกรณ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จังหวัดพัทลุง เขตเลือกตั้งที่ 3 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
 ในการเลือกเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และเมื่อวันที่ 6
 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ภายหลังจากที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทย
 ภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศยุบสภา
 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 แล้ว นายนริศยังคงทำงาน
 ทางการเมืองตามแนวนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ และ
 ลงพื้นที่พบปะประชาชนเพื่อรักษาฐานคะแนนเสียงอย่างสม่ำเสมอ

เครือข่ายความสัมพันธ์

นายนิริศ ขำนุรักษ์ เกิดเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2503 ที่บ้านเลขที่ 85 หมู่ที่ 2 บ้านพุด ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของนายเหม ขำนุรักษ์ และนางกอลิเหยาะ ขำนุรักษ์ (สกุลเดิมยี่หวังกอง) สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านพุด ประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนบ้านป่าแก อำเภอกงหรา สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง ได้ศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการป่าไม้ ต่อมาได้ศึกษาต่อจนสำเร็จปริญญา สศ.บ. สาขาส่งเสริมการเกษตร และส่งเสริมป่าไม้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำเร็จปริญญาโท พบ.ม. สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ก่อนที่จะเข้าสู่เวทีการเมือง นายนิริศ ขำนุรักษ์ ได้รับราชการอยู่ที่กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในตำแหน่งหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหลายแห่งได้แก่ หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ป่ากราด อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีผลงานได้รับรางวัลปทุมชนดิเด่น ของคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง จังหวัดตรัง ได้ผลักดันให้พะยูน เป็น 1 ใน 14 ชนิดของสัตว์ป่าสงวน ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบาลาฮาลา

จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นโครงการในพระปรมาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเป็นหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

นายนริศ ชำนุรักษ์ มีพื้นฐานความสนใจทางด้านการเมืองมาตั้งแต่เริ่มรับราชการอยู่ที่กรมป่าไม้ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และการเมืองในจังหวัดพัทลุงอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่รู้จักในวงราชการ การเมือง และองค์กรทางสังคม นายนริศได้สมัครเลือกตั้งครั้งแรกสังกัดพรรคความหวังใหม่ โดยการชักนำของนายวิระ มุสิกพงศ์ เมื่อการเลือกตั้งในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง จึงกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง และยังมีความสนใจทางด้านการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามในการเข้าเป็นสมาชิก และผู้สมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์ เพราะเห็นว่ามีโอกาสที่จะได้รับเลือกตั้งสูงมาก เนื่องจากมีฐานคะแนนเสียงของสมาชิกที่หนาแน่นมั่นคง จนกระทั่งมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และกำหนดให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. ในปี พ.ศ. 2544 ในระหว่างการเตรียมการเลือกตั้งทางพรรคประชาธิปัตย์ต้องการได้ผู้สมัครคนใหม่ที่จะลงสมัครแทนนายสมคิด นวลเปียน อดีต ส.ส. เก่าของพรรคที่แสดงความประสงค์ไม่ลงสมัคร เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพ ในการนี้มีผู้ประสงค์จะลงสมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์หลายคน แต่ในที่สุดทางพรรคได้เลือกนายนริศ ชำนุรักษ์

โดยการสนับสนุนของนายชานี ศักดิ์เศรษฐ และนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ นายนริศ ชำนาญรักษ์ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพัทลุงเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 - วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2548 และเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 - 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 รัฐบาลได้ประกาศ ยุบสภา แต่นายนริศ ยังคงลงพื้นที่พบปะประชาชนและร่วมงาน กิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาฐานคะแนนเสียง และเตรียมตัวสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป

เครือข่ายกลุ่มฐานคะแนนเสียงของนายนริศ ค่อนข้าง จะมีความมั่นคงชัดเจน กล่าวคือ ฐานคะแนนเสียงเดิมของ พรรคประชาธิปัตย์ที่มีจำนวนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น และ ยังคงมีความผูกพันอย่างเหนียวแน่นกับพรรค ฐานคะแนนเสียง ของมุสลิมในอำเภอกงหรา ซึ่งเป็นบ้านเกิดของนายนริศ มุสลิมในอำเภopakพะยูงซึ่งเป็นพื้นที่ของเครือข่ายฝ่ายมารดา และมุสลิมอำเภออื่นๆ ในเขตเลือกตั้งที่ 3 ซึ่งมีประมาณ ร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด นอกจากนั้นนายนริศ ยังมีเครือข่ายแกนนำที่เป็นญาติใกล้ชิดมีบทบาทอยู่วงการเมือง ระดับท้องถิ่น คือมีอาเป็นอดีตสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง 2 คน คือ อดีต ส.จ. เหยาะ ชำนาญรักษ์ และ อดีต ส.จ. หยา ชำนาญรักษ์ ประกอบกระแสความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์เหนือกว่า พรรคการเมืองอื่น เป็นปัจจัยส่งผลให้นายนริศ ชำนาญรักษ์ ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.พัทลุง

บทบาททางการเมือง

นายนิริศ ชำนาญรักษ์ เพิ่งเป็น ส.ส. จากการได้รับการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 นับรวมเวลาได้ไม่นานมากนัก แต่ก็พยายามแสดงบทบาทในฐานะของสมาชิกฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ได้เป็นกรรมาธิการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2544 กรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นรองประธานกรรมาธิการสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548 สำหรับบทบาทภายในพรรคประชาธิปัตย์ นายนิริศเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นรองโฆษกพรรค เมื่อ พ.ศ. 2545 - 2546 และได้ร่วมกับแกนนำของพรรคในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีความพยายามที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่อมวลชนได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหว รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารอีกด้วย

กลวิธีการหาเสียง

กลวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งมีวิธีดำเนินการหลายรูปแบบที่เป็นจุดเด่นและดำเนินการได้ดีกว่าพรรคการเมืองอื่น คือ การจัดเวทีปราศรัย ทั้งเป็นการปราศรัยใหญ่และปราศรัยย่อย เพราะสามารถระดมพลพรรคนักปราศรัยบนเวทีหาเสียงจาก

จังหวัดใกล้เคียง คือ นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง กระบี่ พังงา รวมทั้งนักการเมืองคนสำคัญของพรรคจากกรุงเทพมหานคร มาช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปราศรัยใหญ่ที่สนามหน้าศาลากลางจังหวัดพัทลุง ส่วนจัดการจัดเวทีปราศรัยย่อยในระดับอำเภอและเขตชุมชนต่างๆ ผู้สมัครของพรรคทั้งสามเขต เลือกตั้งจะกำหนดตารางเวลาการปราศรัยร่วมกัน และร่วมช่วยเหลือในการปราศรัยบนเวที เนื้อหาการปราศรัยส่วนใหญ่ จะมุ่งในเรื่องการตรวจสอบการทำงาน วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล เป็นสำคัญ นายนริศ ชำนาญกิจ จัดได้ว่าเป็นนักการเมืองที่มีความขยันในการลงพื้นที่พบปะประชาชน เข้าร่วมงานประเพณี กิจกรรมทางสังคม และงานที่เป็นส่วนบุคคลได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มของไทยพุทธและมุสลิม นอกจากนั้นยังสามารถจัดระบบเครือข่ายหัวคะแนนรับผิดชอบดูแลฐานคะแนนเสียงได้ ครอบคลุมพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 ของจังหวัดพัทลุง ส่วนวิธีการอื่นก็ได้ดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองต่างๆ ได้แก่ การจัดรถแห่พร้อมการเปิดเครื่องขยายเสียงประชาสัมพันธ์ การติดตั้งแผ่นป้าย และโปสเตอร์หาเสียง โดยมีรูปภาพของหัวหน้าพรรค และภาพของนายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรค เพื่อเป็นการชักจูงใจพร้อมทั้งข้อความ “พรรคของเรา คนของเรา”

เท่าที่ปรากฏ นายนริศ ชำนาญกิจ เป็นนักการเมืองที่ชอบอ่านหนังสือ สมัยรับราชการ หากมีเวทีกิปราย

ไม่ว่าจะเป็นของส่วนราชการ สถาบันการศึกษา มักจะขอความร่วมมือให้นายนริศ ขำนุรักษ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ เพราะเป็นนักอ่าน มีความรอบรู้ดี สามารถดำเนินการอภิปรายได้ดี ที่สำคัญเวลาพูดหรือบรรยาย นายนริศมักจะแทรกด้วยมุขหรืออารมณ์ขันเสมอ สมัยนายนริศ ขำนุรักษ์เป็นหัวหน้าหน่วยอนุรักษ์สัตว์ป่าทะเลน้อย มีการบรรยายเรื่องทะเลน้อยซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืด นายนริศ บรรยายว่า “หากเรือล่มในทะเลน้อยแล้ว อย่าว่ายน้ำเด็ดขาด พวกว่ายน้ำตายมาแล้วหลายราย เพราะเหนียว หดแรง ทางที่ถูกคือยืนเฉยๆ เพราะน้ำในทะเลสาบไม่ลึกมาก” ด้วยบุคลิกที่ยิ้มง่าย เข้ากับคนได้ง่าย มีความรู้ดี และมีอารมณ์ขัน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ นายนริศ ขำนุรักษ์ ได้รับการยอมรับ

ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ

ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งครั้งแรก เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ก่อนการเข้าสู่เวทีการเลือกตั้งระดับชาติ ได้ส่งสมผลงานเป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง และจังหวัดยะลา ต่อมาได้ลาออกจากราชการมาสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุงจนกระทั่งได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง 2 สมัย ได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงาน โดยการพัฒนา

เขตเทศบาลเมืองพัทลุงให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป จากบทบาทในตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว เป็นพื้นฐานความนิยมอันสำคัญที่ทำให้ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง โดยได้รับคะแนนเสียงมากเป็นอันดับ 1 จำนวน 73,701 คะแนน

เครือข่ายและความสัมพันธ์

ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นชาวบ้านควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง สำเร็จการศึกษารัฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ใช้ชีวิตราชการอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ หลายแห่ง เช่น ปลัดอำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ผู้ตรวจราชการ ส่วนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง นายอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง นายอำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช ปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช รองผู้ว่าราชการ จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง และจังหวัดยะลา ตามลำดับ ในระหว่างการดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการในพื้นที่ดังกล่าว ร.ต.อนุกุล และภริยาคือ คุณสมพร สุภาไชยกิจ ได้มีโอกาสปฏิบัติงานด้านการพัฒนา เข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง ประกอบกับคุณลักษณะนิสัยส่วนตัวที่มีความสมถะเรียบง่าย ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง นอกจากความมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงานบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง ทำให้ ร.ต.อนุกุล ได้รับความรัก

ความศรัทธา และมีความผูกพันกับเครือข่ายประชาชนหลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในอำเภอชัยสน จังหวัดพัทลุง มักนิยมเรียก ร.ต.อนุกุลว่า “นายอำเภอ” มาโดยตลอด แม้จะได้เปลี่ยนแปลงตำแหน่งใหม่มาแล้วหลายครั้งก็ตาม คุณสมพร สุภาไชยกิจ ได้มีบันทึกความผูกพันกับประชาชนอำเภอเขาชัยสนไว้ว่า “ดิฉันรู้สึกประทับใจในพวกเขาเหล่านั้นมาก จนกระทั่งทุกวันนี้ คุณงามความดีที่คุณอนุกุลและดิฉันฝากไว้ให้พี่น้องเขาชัยสนในอดีต พี่น้องชาวเขาชัยสนได้ตอบแทน โดยการลงคะแนนเสียงท่วมท้นในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ดิฉันและคุณอนุกุลรู้สึกซาบซึ้งเป็นที่สุด” (สมพร สุภาไชยกิจ 2548, น. 21)

ในปี พ.ศ. 2529 - 2531 ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง นับเป็นโอกาสสำคัญของชีวิตราชการที่ได้เจริญก้าวหน้าสูงสุด และยังได้กลับมาปฏิบัติงานในแผ่นดินบ้านเกิดเมืองนอน ได้มีโอกาสร่วมงานกับทุกส่วนราชการร่วมกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัด ให้มีความเจริญก้าวหน้า ส่วนคุณสมพร สุภาไชยกิจ ได้ทำหน้าที่นายกเหล่ากาชาดจังหวัดพัทลุง และเป็นผู้นำกลุ่มสตรีในการส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้เป็นผู้ริเริ่มการฝึกสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน (ส.อ.ร.ด.) ของจังหวัดพัทลุงรุ่นแรกจำนวน 447 คน นับเป็นจังหวัดที่มีสตรีเข้าฝึกอบรมมากที่สุดของประเทศ สมาคมสตรี

อาสาสมัครรักษาดินแดนยังคงดำรงอยู่มาจนปัจจุบัน โดยมีสมาชิกเพิ่มขึ้นรวม 1,042 คน (สยมพร สุภาไชยกิจ), 2548 น. 29 - 31) ในปี พ.ศ. 2531 - 2533 ได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ซึ่งครั้งก่อนเคยมาเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่แล้วเป็นเวลา 4 ปี จึงทำให้ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ และครอบครัวได้มีความผูกพันเป็นที่รักใคร่ชอบพอของประชาชนชาวยะลา และยังได้ไปมาหาสู่กันจนกระทั่งปัจจุบัน นอกจากนี้ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ยังได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรต่างๆ หลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากชาวพัทลุงที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา คือ “กลุ่มมิตรเมืองลุง” กลุ่มองค์กรดังกล่าวนี้ได้มีส่วนช่วยสนับสนุน ร.ต.อนุกุล ในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงในเวลาต่อมา

ในปี พ.ศ. 2533 ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้ลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ก่อนที่จะครบวันเกษียณอายุ 20 วัน เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุง ตามคำร้องขอของกลุ่มบุคคลผู้รักเมืองที่ต้องการให้เข้ามาช่วยเป็นผู้นำในการพัฒนาเทศบาลเมืองพัทลุงให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยมีความเชื่อมั่นว่า ร.ต.อนุกุล น่าจะได้รับการตอบรับจากประชาชน การตัดสินใจครั้งนี้มีบุคคลบางกลุ่มไม่ค่อยจะเห็นด้วย และวิพากษ์วิจารณ์ว่า ร.ต.อนุกุล ไม่ควรลดตัวเองลงมาสู่เวทีการเมืองระดับท้องถิ่น

ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งท่านได้ประกาศเจตจำนง และ
 ปณิธานอันแน่วแน่ด้วยข้อความที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองว่า
 “ขอฝากความดีไว้ในแผ่นดิน” ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้รับ
 เลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุง และดำรง
 ตำแหน่งนายกเทศมนตรีอยู่ 2 สมัย คือระหว่างปี พ.ศ. 2534 -
 2538 และปี พ.ศ. 2539 - 2542 โดยมีสมาชิกสภาเทศบาล
 เมืองพัทลุง “กลุ่มผู้ว่าอนุกุล” ให้การสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ในการเลือกตั้งสมัยที่สอง พ.ศ. 2539 สมาชิกกลุ่มผู้ว่าอนุกุล
 ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมด 18 คน ไม่มีสมาชิกกลุ่ม
 การเมืองอื่นได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเลย การดำรงตำแหน่ง
 นายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง นับเป็นการได้รับโอกาสครั้งสำคัญ
 ในการแสดงความรู้ความสามารถ และศักยภาพในการพัฒนา
 ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ประชาชนชาวพัทลุงมักจะกล่าวถึง
 ร.ต.อนุกุล ว่าท่านเป็น “ผู้ว่านายก” เพราะไม่ค่อยจะปรากฏ
 มากนักที่บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะลง
 สมักรับเลือกตั้งในเวทีการเมืองระดับท้องถิ่น ร.ต. อนุกุล
 มักจะกล่าวอยู่เสมอว่า “ขอเกษียณอายุราชการแต่จะไม่ขอ
 เกษียณในการทำความดีให้กับมาตุภูมิ” (สยมพร สุภาไชยกิจ
 2548, น. 43) นอกจากนี้ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุง ท่านได้ใช้ถ้อยคำที่แสดงถึง
 ปณิธาน และความมุ่งมั่นที่จะอุทิศแรงกายและจิตใจให้กับ
 บ้านเมืองว่า “ขอฝากความดีไว้ในแผ่นดิน”

ในช่วงระยะเวลาที่ได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุงอยู่สองสมัย ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ และคณะผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงเขตเทศบาลเมืองพัทลุงซึ่งเป็นศูนย์กลางของจังหวัดพัทลุงให้มีความเจริญก้าวหน้ามีผลงานให้เห็นเป็นรูปธรรมเป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชนหลายด้าน ได้แก่ การสร้างถนนเลียบริมเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร การปรับปรุงขยายถนน ตรอกซอกซอยหลายสาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายถนนจากสี่แยกถนนเอเชียเข้าสู่ตัวเมืองพัทลุง ซึ่งเดิมมีลักษณะเป็นคอคอดให้มีความกว้างขวางสวยงาม การจัดทำทางเข้า ชุดลอกคูคลอง และการวางท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ได้เกณฑ์มาตรฐานสามารถระบายน้ำได้เร็วแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังได้ การพัฒนาสวนสาธารณะ และสถานที่ท่องเที่ยว จัดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบที่ได้เกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานดังกล่าวแม้จะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณซึ่งมีอยู่จำนวนไม่มากมายเหมือนปัจจุบัน แต่ ร.ต.อนุกุล ได้ใช้ความรู้ความสามารถ และศักยภาพในการประสานงานของงบประมาณพิเศษเพิ่มเติมมาพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่ความบริสุทธิ์โปร่งใสจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั้งภายในจังหวัดพัทลุง และ

ในต่างจังหวัด สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ประกาศเกียรติคุณยกย่องให้ ร.ต.อนุกุล ได้รับรางวัล นิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาฯ ดีเด่น สาขาผู้นำท้องถิ่น เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2537

สำหรับงานด้านภาคประชาสังคม ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้จัดให้มีการระดมทุนในนามองค์กรประชาชนชาวพัทลุงทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ดำเนินโครงการพิเศษ 2 โครงการ คือโครงการจัดสร้างอนุสาวรีย์พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) บรรพชนผู้ที่มีความกล้าหาญและเสียสละในการนำชาวพัทลุงสู้ศึกพม่าเมื่อครั้งสงครามเก้าทัพ พ.ศ. 2328 โครงการดังกล่าวเคยได้รับความเห็นชอบจากจังหวัดพัทลุงมาก่อนแล้วเมื่อครั้ง ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2531 เมื่อกลับมาเป็นนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง จึงได้หยิบยกเรื่องนี้มาดำเนินการอีกครั้ง โดยการเห็นชอบของจังหวัดพัทลุง นายไพโรจน์ พรหมสาส์น ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ได้มอบหมายให้ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นแม่ข่ายดำเนินการ มีการจัดระดมทุนหลายวิธี ได้แก่ การจัดทอดผ้าป่าสามัคคี การรับบริจาคสมทบทุน การจัดทำเหรียญที่ระลึกให้ประชาชนได้เช่าบูชา ฯลฯ ได้เงินมาจำนวน 6,593,446.38 บาท จังหวัดพัทลุงได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธี

วางศิลาฤกษ์อนุสาวรีย์พระยาทุกขราชาภรณ์ (ช่วย) เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2536 และเมื่อดำเนินการจัดสร้างแล้วเสร็จฯ ปรากฏ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดอนุสาวรีย์เมื่อ 12 เมษายน 2541 นอกจากนั้นภายหลังจากการดำเนินงานตามโครงการ ยังมีเงินเหลืออีกจำนวน 3,185,240.38 บาท คณะกรรมการดำเนินงานซึ่งมี ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นประธานได้จัดตั้งเป็นมูลนิธิพระยาทุกขราชาภรณ์ (ช่วย) มีเงินทุนเริ่มแรก 2,599,999 บาท และใช้บ้านพักของ ร.ต.อนุกุล เป็นที่ตั้งสำนักงาน (คณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างอนุสาวรีย์พระยาทุกขราชาภรณ์ (ช่วย), 2538, น. 73)

สำหรับโครงการที่สองคือ โครงการจัดสร้างบันไดขึ้นเขาอกทะลุ และเจดีย์บนยอดเขา ใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการสู่สุดยอดเมืองสูง” เพื่อพัฒนาสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัดพัทลุง ได้ดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับโครงการแรก คือการระดมทุนโดยการรับบริจาคจากประชาชนทุกภาคส่วนทั้งภายในจังหวัดพัทลุงและต่างจังหวัดบริจาคให้กับ ร.ต. อนุกุล สุภาไชยกิจ ดำเนินการได้เงินรวมทั้งสิ้น 4,170,610 บาท และได้ทำการจัดสร้างบันไดแล้วเสร็จ 1,067 ขั้น มีเงินเหลือจำนวน 2,866,333 บาท ได้จัดตั้งเป็นกองทุนเมื่อ 14 ธันวาคม 2542

โดยมี ร.ต.อนุกุล เป็นประธานกรรมการพร้อมทั้งได้ประกาศให้สาธารณชนได้รับทราบทั่วไป ต่อมา ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อ 15 ธันวาคม 2542 เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาประวัติและผลงานของ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ พบว่าได้มีการส่งเสริมเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชนในพื้นที่พัทลุงมาเป็นเวลานาน กล่าวคือ เป็นผู้มีถิ่นฐานบ้านเกิดในจังหวัดพัทลุงสำเร็จการศึกษาเบื้องต้นในระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาที่จังหวัดพัทลุง เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วยังได้มารับราชการในพื้นที่จังหวัดภาคใต้มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำรงตำแหน่งนายอำเภอเขาชัยสน และผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ได้ร่วมปฏิบัติงานกับข้าราชการหลายสังกัด สัมผัสประชาชนครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัด การปฏิบัติงานที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ของงาน และความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการ นอกจากนั้นเมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง ได้มีโอกาสำคัญในการพิสูจน์ผลงานการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าให้กับท้องถิ่นพัทลุงที่เป็นรูปธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน ประกอบกับคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใส ส่งผลให้ได้รับความนิยมนจากประชาชนสูงขึ้น เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าเครือข่ายความสัมพันธ์ของ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ

ได้เกิดขึ้นจากบทบาทหน้าที่ของการปฏิบัติงานราชการ และผลงานที่ปรากฏในท้องถิ่นพัทลุงเป็นสำคัญ และสามารถดำรงรักษาเครือข่ายมวลชนไว้ได้ตลอด โดยไม่ได้คาดหวังว่าจะนำเครือข่ายความสัมพันธ์ดังกล่าวมาเป็นประโยชน์ต่อการก้าวสู่ตำแหน่งทางการเมืองในระดับชาติ เพราะในระหว่างที่รับราชการ และการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุงเมื่อ พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2539 ยังไม่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แต่ประการใด จนกระทั่งวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา เช่น การไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง การห้ามผู้สมัคร และผู้ใดหาเสียงให้กระทำได้เฉพาะการแนะนำตัว การกำหนดกรอบของค่าใช้จ่ายการเลือกตั้ง โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ฯลฯ ข้อกำหนดเหล่านี้เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้นำทุนทางสังคมที่ได้สั่งสมไว้คือ เครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชนมาใช้ประโยชน์ได้อย่างลงตัว จนกระทั่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงเมื่อ พ.ศ. 2543

บทบาททางการเมือง

ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลในการกำหนดบทบาททางการเมืองของ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้แก่ การประสบความสำเร็จในชีวิตราชการ และงานด้านการบริหารท้องถิ่นในตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ก็พยายามที่จะดำรงรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีอายุเจ็ดสิบกว่าปีแล้วก็ตาม ในเบื้องต้น ร.ต.อนุกุล ได้ตั้งปณิธานไว้ว่าจะเข้าร่วมการประชุมวุฒิสภาทุกครั้งตลอดวาระ 6 ปี เพราะการประชุมสภาเป็นหน้าที่สำคัญโดยตรง ส่วนบทบาทในคณะกรรมการการร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการปกครองวุฒิสภา นับเป็นเกียรติประวัติอันสำคัญ และแสดงให้เห็นถึงการได้รับเกียรติและการให้การยอมรับจากบรรดาวุฒิสภา ในขณะที่เดียวกันท่านก็ยังได้รับการยอมรับยกย่องจากสถาบันทางสังคมอีกด้วย กล่าวคือ สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ประกาศเกียรติคุณยกย่องให้ท่านได้รับรางวัลนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาฯ ดีเด่นเป็นครั้งที่ 2 ในสาขาราชการการเมืองหรือนักการเมือง เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2544 สำหรับบทบาทหน้าที่ในสภา ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้อภิปรายและตั้งกระทู้ถามรัฐบาลในประเด็นปัญหาต่างๆ ได้แก่

กระทู้ถามเรื่องมหาวิทยาลัยทักษิณจังหวัดพัทลุง เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณในพื้นที่จังหวัดพัทลุงมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่การดำเนินการก่อสร้างล่าช้าไม่มีความคืบหน้า ปัญหาทางการเวนคืนที่ดิน ยังไม่ได้รับการแก้ไข และยังไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนได้ เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นที่ก่อตั้งมาในระยะเวลาเดียวกัน พัฒนาการความก้าวหน้าจะแตกต่างกันมาก ผลจากการตั้งกระทู้ถามดังกล่าว ทำให้รัฐบาลได้เร่งรัดสืบหาข้อเท็จจริง โดยนายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้เดินทางมายังมหาวิทยาลัยทักษิณจังหวัดพัทลุง เพื่อรับทราบปัญหา และแนวทางในการดำเนินการเร่งรัดด้านการก่อสร้าง และเปิดการเรียนการสอนโดยเร็ว

การอภิปรายปัญหาการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะถึงวันเลือกตั้งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรอิสระในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2548 โดยมี ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นประธานมีอำนาจหน้าที่ติดตามตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรอิสระให้วางตัวเป็นกลางทางการเมือง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมืองทุกพรรค (คำสั่งคณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภาที่ 22/2548) ในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นรัฐบาลได้ใช้ความพยายามในทุกวิถีทางที่จะให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งในจังหวัดพัทลุง โดยการใช้งบประมาณสนับสนุนโครงการต่างๆ ในพื้นที่ มีส่วนราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง คือ นายประจักษ์ สุวรรณภักดี เป็นผู้ตอบสนองรองรับนโยบายดังกล่าว จนปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชนและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันทั่วไป

คณะอนุกรรมการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรอิสระในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ได้จัดทำสรุปรายงานการวางตัวไม่เป็นกลางของผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง เสนอต่อประชาชน คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา (พลตรี อินทรีตัน ยอดบางเตย) พร้อมกันนั้น ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้อภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภาในเรื่องการใช้อำนาจรัฐในการสร้างความไม่เป็นธรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง และได้เสนอให้ย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ออกนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียง และเกียรติภูมิของกระทรวงมหาดไทย อนึ่งแม้ว่าการดำเนินการครั้งนี้ไม่ได้มีผลให้กระทรวงมหาดไทยได้ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องก็ตาม

แต่เป็นการยืนยันให้สังคมได้รับทราบว่า กระบวนการเลือกตั้ง ได้ถูกแทรกแซงจากพรรคการเมือง โดยใช้อำนาจโครงสร้างราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเครื่องมือ เพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็น การแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่มีความเที่ยงตรงไม่ฝักใฝ่ พรรคการเมืองของ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2548 ได้เกิดปัญหาสถานการณ์ความรุนแรง ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ก่อความไม่สงบได้ปฏิบัติการ โจมตีทำร้าย และสังหารชีวิตเจ้าหน้าที่ ประชาชน พระภิกษุสงฆ์ เผาทำลาย และวางระเบิดสถานที่สร้างความเสียหายในชีวิต และทรัพย์สินของทางราชการ และประชาชนทั่วไป ปัญหา ความขัดแย้งได้ขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น จากปัญหา สถานการณ์ดังกล่าว รัฐสภาได้มีการประชุมพิจารณาเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ได้อภิปรายเสนอแนะการแก้ไขปัญหาให้กับ รัฐบาล โดยการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ มีความจริงใจในการทำงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมวัฒนธรรม สร้างมวลชนสัมพันธ์เข้าถึงประชาชน รวมทั้งการสร้าง ความเป็นธรรม และความเชื่อมั่นในหมู่ประชาชนให้ได้

ก่อนจะครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ในวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2549 ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความเป็นกลางทางการเมืองอย่างเด่นชัด และความตั้งใจในการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของวุฒิสภา จากกรณีที่มีประเด็นข้อกล่าวหาว่าวุฒิสภาขาดความเป็นอิสระ และถูกครอบงำจากพรรคการเมืองใหญ่ ทั้งนี้จากการประชุมวุฒิสภา เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ร.ต. อนุกุล ได้อภิปรายหาหรือเรื่องที่เสนอให้วุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบข่าวที่ระบุว่า สมาชิกวุฒิสภารับเงินจากพรรคไทยรักไทยห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อเดือน บางคนได้รับเป็นโปรเจ็คต์ (โครงการ) และประชาชนได้รับเรื่องเสนอให้คณะกรรมการจริยธรรมไปตรวจสอบแล้ว ซึ่งต่อมาคณะกรรมการพิจารณาและมีมติไม่รับคำร้อง เนื่องจากคำร้องดังกล่าวไม่ได้ระบุว่าสมาชิกคนใดที่กระทำการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ร.ต. อนุกุล มีความเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญต่อสถาบันวุฒิสภา จึงอยากให้มีการสอบถามไปยัง นายสมเกียรติ อ่อนวิมล สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสุพรรณบุรีว่ามีข้อมูลมาจากแหล่งข่าวใด และได้อภิปรายเพิ่มเติมอีกว่าวุฒิสภาชุดนี้เหลือเวลาอีกสี่เดือนจะหมดวาระ จึงอยากให้หมดวาระไปอย่างสง่างาม และยืนยันว่าตนเองไม่ได้ขายตัว และพร้อมที่จะทำหนังสือถึงประธานวุฒิสภาว่าไม่ได้รับเงินจากพรรคไทยรักไทยเป็นรายเดือน

หรือรับโปรเจ็คต์ในการเลือกบุคคลในองค์กรอิสระใดๆ ทั้งสิ้น (มติชน 23 พฤศจิกายน 2548, น. 11) ต่อมา ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ยังได้กล่าวถึงสถาบันวุฒิสภาว่า ถ้าหากวุฒิสภา ไม่สามารถดำรงความเป็นกลางทางการเมืองได้ก็อย่ามีเสียดีกว่า

กลวิธีในการแนะนำตัว

เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายห้ามมิให้ผู้สมัครหรือบุคคลใดดำเนินการหาเสียงเลือกตั้ง เว้นแต่การแนะนำตัวของผู้สมัครโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามพระราชดำเนิการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 91 มาตรา 92 และรัฐธรรมนูญ มาตรา 122 กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง บทบัญญัติตามข้อกฎหมายดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงของ ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เพราะได้มีการสั่งสมทุนทางสังคมไว้ในจังหวัดพัทลุงมาอย่างต่อเนื่อง มีผลงานเป็นที่เชื่อถือศรัทธาจากประชาชนอย่างกว้างขวาง มีสถานภาพที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในความรู้สึกของประชาชนชาวพัทลุง ดังจะเห็นได้ว่าท่านมักจะได้รับเชิญให้

เป็นประธานในงานพิธีต่างๆ ของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานมงคลสมรส งานศพ งานบุญกุศล และกิจกรรมของชุมชน ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ พร้อมด้วยภริยาได้เดินทางไปพบปะประชาชนในทุกพื้นที่ของจังหวัดพัทลุง เพื่อแจ้งความประสงค์ในการที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในการเดินทางไปแต่ละครั้งก็จะมีบุคคลแกนนำสำคัญในแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นบุคคลที่มีศักยภาพหรือผู้นำชุมชนโดยธรรมชาติให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น

อนึ่งในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ร.ต.อนุกุล จะใช้วิธีการทักทายพูดคุยอย่างเป็นกันเอง และท่านจะจำชื่อบุคคลได้แม่นยำ ถ้าพวกเขาไม่รู้จักมาก่อนท่านก็หาข้อมูลไว้ล่วงหน้าหรือสอบถามจากบุคคลใกล้ชิด เมื่อได้ข้อมูลแล้วท่านก็จะทักทายเรียกชื่อบุคคลเหล่านั้นได้ถูกต้องพร้อมทั้งสอบถามข่าวคราวถึงครอบครัว ชีวิตความเป็นอยู่ด้วยความสนใจ ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าคุณมีความเป็นกันเองมาก

สำหรับการแนะนำตัวผู้สมัครโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง ได้จัดเวทีในพื้นที่ทุกอำเภอให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุงทุกคนได้แนะนำตัวอย่างเท่าเทียมกัน ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ ได้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถ เกียรติประวัติ

และประสบการณ์ในการทำงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริตโดยตลอด และยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา คือ การทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง และถอดถอนบุคคล ออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้น ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก นอกจากจะต้องมีความรู้ ความสามารถแล้วจะต้องมีความเป็นอิสระ และมีความเป็นกลาง ทางการเมืองด้วย วิธีการนำเสนอผลงาน และการชี้ให้เห็นถึง บทบาทหน้าที่ของวุฒิสภาดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ประชาชนมีความเห็นสอดคล้องว่า ร.ต.อนุกุล สุภาไชยกิจ เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการที่จะได้รับเลือกตั้งให้เป็น สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพัทลุง

สรุป อภิปรายผลข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

สรุปอภิปรายผลข้อค้นพบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่ สามารถประมวลข้อค้นพบได้ดังนี้

1. ภูมิหลังของนักรการเมืองถิ่นพัทลุง

นักรการเมืองถิ่นพัทลุงสามารถจำแนกตามภูมิหลังก่อนที่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรได้ 3 กลุ่ม คือกลุ่มอดีตข้าราชการ กลุ่มนักกฎหมาย และกลุ่มผู้กว้างขวางเป็นที่รู้จักในสังคม ซึ่งมีข้อมูลจากการศึกษาดังนี้

1.1 กลุ่มอดีตข้าราชการ นักรการเมืองถิ่นพัทลุงจำนวนมากมาจากกลุ่มอดีตข้าราชการมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นทั้งหมด และในจำนวนอดีตข้าราชการดังกล่าวยังสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้อีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการครู อาจารย์ นักวิชาการ และกลุ่มอดีตข้าราชการของกระทรวงอื่นๆ

กลุ่มอดีตข้าราชการครู อาจารย์ และนักวิชาการ ได้แก่ นายถัด พรหมมาณพ, นายอ่ำ รองเงิน, นายเจริญ ภัคดีวานิช

นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี, นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร
 นายสมคิด นวลเปียน, อาจารย์ในสถาบันการศึกษาได้แก่
 นายโรน่าน อรุณรังษี, นายธีรศักดิ์ อัครบวร

กลุ่มอดีตข้าราชการกระทรวงอื่นๆ ได้แก่กระทรวง
 มหาดไทย เช่น นายคล้าย จิตพิทักษ์ และ ร.ต.อนุกุล
 สุภาไชยกิจ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัด นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ
 อดีตนายอำเภอและปลัดจังหวัด นายโอภาส ร่องเงิน
 อดีตปลัดอำเภอ ข้าราชการกรมป่าไม้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
 คือ นายนริศ ชำนุรักษ์ ข้าราชการทหารและตำรวจ ได้แก่
 นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ และ ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์ เป็นที่
 สังเกตว่าอดีตข้าราชการกลุ่มนี้ มีอยู่หลายคนที่ມีประสบการณ์
 จากการเป็นครุมาก่อน เช่น ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์ นายอาทิตย์
 สุภาไชยกิจ และนายคล้าย จิตพิทักษ์

นักรการเมืองที่มาจากกลุ่มอดีตข้าราชการมีพื้นฐาน
 ของทุนทางความรู้ และประสบการณ์ได้สั่งสมผลงานให้เป็นที่
 ปรากฏในช่วงขณะเวลาที่รับราชการ สอดคล้องกับวัฒนธรรม
 ทางสังคมพัทลุงที่ให้การยกย่องยอมรับในอาชีพราชการ
 เป็นผู้รู้ในระบบราชการบ้านเมือง มีนักรการเมืองหลายคน
 ได้มีโอกาสปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดพัทลุงสามารถสร้างความ
 ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับประชาชน ได้ใช้โครงสร้างของ
 ระบบงานราชการ และกิจกรรมของงานราชการเป็นประโยชน์
 จนกระทั่งได้รับความนิยม และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร

1.2 กลุ่มนักกฎหมาย เป็นกลุ่มที่มีโอกาสเข้าสู่เส้นทางการเมืองได้มากทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น เพราะนักกฎหมายสามารถประกอบอาชีพอิสระ เปิดสำนักงานทนายความหรือเป็นที่ปรึกษากฎหมาย เป็นผู้นำทางสังคมที่อยู่นอกระบบราชการ สามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดคดีความ จึงมีโอกาสนใกล้ชิดกับประชาชน นักการเมืองกลุ่มนี้ เช่น นายสมบุญ ศิริธร, นายเปลื้อง คชภักดี, นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ในขณะที่เดียวกันก็มีนักการเมืองบางคนที่มีพื้นฐานความรู้ด้านกฎหมายและได้เข้าสู่วงการเมืองมาตั้งแต่เบื้องต้นคือ นายวีระ มุสิกพงศ์ และนอกจากนั้นยังมีนักการเมืองบางส่วนที่สำเร็จการศึกษาทางด้านกฎหมายแต่ได้เข้าสู่ระบบราชการ จึงมีพื้นฐานความหลังของอาชีพราชการด้วย เช่น นายอาทิตย์ สุภาไชยกิจ, ร.ต.ท.ฉลาด ขุทรานนท์

1.3 กลุ่มผู้กว้างขวางในสังคม เป็นนักการเมืองที่มีภูมิหลังเป็นที่รู้จัก และเป็นที่พึ่งพาอาศัยได้ ชอบให้ความอุปถัมภ์ช่วยเหลือผู้คน มีพรรคพวกบริวาร มีลักษณะของความมีพระเดชพระคุณอยู่ในตัว พฤติกรรมดังกล่าวเกิดจากคุณลักษณะทางจิตใจ และแสดงออกทางพฤติกรรม คือเป็นคนใจใหญ่ใจกว้าง กล้าได้กล้าเสีย รับผิดชอบต่อในการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งในงานส่วนตัว และงานส่วนรวม โดยอาศัยศักยภาพและความสามารถจนเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนในวงกว้าง นักการเมืองกลุ่มนี้ได้แก่ นายพร้อม บุญฤทธิ์ หรือหน่ง

พร้อมน้อย ตะลุงสากล ใช้ศักยภาพของความเป็นศิลปิน “นายหนัง” ที่มีความเป็นอัจฉริยะเข้าถึงประชาชน โดยใช้หนังตะลุงเป็นสื่อให้ความบันเทิงในยุคที่ศิลปะการแสดงด้านอื่นรวมทั้งสื่อโทรทัศน์ และภาพยนตร์ยังไม่แพร่หลาย สามารถสร้างเครือข่ายได้หลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มผู้ชมทุกเพศทุกวัย กลุ่มศิลปินพื้นบ้าน ช่างแกะหนังตะลุง ในบางครั้งยังช่วยเหลือ โดยการแสดงหนังตะลุงให้กับเจ้าของงานโดยไม่คิดค่าตอบแทน นายขาว อินดั่ง หรือ “มหาขาว” เคยบวชเป็นพระภิกษุมานาน เป็นที่รู้จักของประชาชนอย่างกว้างขวาง เป็นผู้นำประชาชน ในการบุกเบิกที่ดินทำกิน และนายวิระ มุสิกพงศ์ ซึ่งในบรรดา พรรคพวก และบริวารนิยมเรียกว่า “นายหัว” ก็ยังสามารถ จัดอยู่ในกลุ่มนักการเมืองในกลุ่มผู้กว้างขวางทางสังคมได้ เช่นเดียวกัน เพราะเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงมาก่อนที่จะเป็น ส.ส. พัทลุง เคยเป็น ส.ส. กรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งสำคัญ ในพรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งเคยเป็นรัฐมนตรี มีบารมี เคยให้ความช่วยเหลือ และอุปถัมภ์ผู้คนมามาก

อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าก่อนปี พ.ศ. 2548 จังหวัดพัทลุง ยังไม่ปรากฏว่ามีนักการเมืองที่มาจากกลุ่มของผู้ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากภาคธุรกิจเอกชน ในจังหวัดพัทลุงยังมีเครือข่ายไม่กว้างขวางมากนัก เป็นเพียง ธุรกิจการลงทุนขนาดกลาง และขนาดย่อม ประกอบกับวัฒนธรรม ทางสังคมยังไม่ยอมรับผู้ประสบความสำเร็จทางธุรกิจเข้ามา

ทำงานทางการเมืองเท่าที่ควร เพราะถือว่าเป็นอาชีพที่สร้างผลประโยชน์ให้เฉพาะตัวบุคคลหรือเฉพาะกลุ่มทุน ในอดีตเคยมีชาวพัทลุงที่มีชื่อเสียง และประสบความสำเร็จทางธุรกิจจากกรุงเทพฯ ไปสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุง โดยการใช้จ่ายเงินหาเสียงเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เนื่องจากไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ และไม่ได้คลุกคลีกับชาวบ้าน ระบบบริหารจัดการเงินโดยเครือข่ายแกนนำไม่มีประสิทธิภาพ จากการศึกษาข้อมูลภูมิหลังของนักการเมืองถิ่นพัทลุงดังกล่าวแล้วข้างต้น แม้จะสามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่มต่างๆ ตามภูมิหลังของอาชีพ และบทบาททางสังคม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะแบ่งแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดชัดเจน กล่าวคือนักการเมืองบางคนอาจจัดอยู่ได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม เพราะมีบทบาท และพฤติกรรมเชื่อมโยงกัน เช่น กลุ่มอดีตข้าราชการ และนักกฎหมายบางคนก็ยังจัดอยู่ในกลุ่มผู้มีความกว้างขวางทางสังคมด้วยก็ได้ เพราะเงื่อนไขของการได้รับเลือกตั้งไม่ได้มาจากปัจจัยอาชีพหลักเพียงประการเดียว แต่มาจากบทบาทและพฤติกรรมที่เป็นบุคคลผู้กว้างขวางเกือบทุกต่อสังคมด้วย

2. เครือข่าย และความสัมพันธ์ของนักการเมืองถิ่นพัทลุง

2.1 นักการเมืองถิ่นพัทลุงที่มีเครือข่ายสัมพันธ์

ในลักษณะของทายาททางการเมืองหรือเครือญาติที่ใกล้ชิด

อันเป็นปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ให้ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ร่วมกันไม่ค่อยปรากฏมากนัก และไม่ค่อยเป็นที่นิยมของประชาชน จังหวัดพัทลุงเท่าที่ปรากฏข้อมูลมีอยู่เพียงคู่เดียวระหว่างพ่อกับลูก คือนายอ่ำ รองเงิน กับนายโอภาส รองเงิน แต่ก็เป็น ส.ส. คนละสมัย กล่าวคือ นายอ่ำเป็น ส.ส. อยู่ได้ 3 สมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 จนกระทั่ง พ.ศ. 2519 ในช่วงเวลาดังกล่าวนายอ่ำเคยนำนายโอภาสมาสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกันครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. 2519 แต่ปรากฏว่านายอ่ำได้รับเลือกเพียงคนเดียว แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่นิยมที่จะให้มีระบบครอบครัวหรือระบบเครือญาติเข้ามาผูกขาดหน้าที่ ส.ส. เพียงสกุลเดียว ครั้นเมื่อนายอ่ำ ยุติบทบาททางการเมือง ได้สนับสนุนให้นายโอภาสเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ได้อาศัยฐานคะแนนเสียงเดิมของนายอ่ำ และความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์ ผลักดันให้นายโอภาสได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. จังหวัดพัทลุงในเวลาต่อมา

2.2 กลุ่มองค์กรเครือข่ายที่สนับสนุนนักการเมืองถิ่นพัทลุง ในการสร้างฐานคะแนนเสียง และรักษาระดับคะแนนนิยมให้ดำรงอยู่ เป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของนักการเมืองควบคู่กับการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย กลุ่มองค์กร และสถาบันทางสังคมมีทั้งที่เป็นทางการที่เกิดขึ้นโดยโครงสร้างของราชการ และกลุ่มองค์กรที่ไม่เป็นทางการ

รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ นับเป็นเป้าหมายสำคัญที่นักการเมืองพยายามเข้าไปมีบทบาทปฏิสัมพันธ์ และผูกใจไว้ต่อกันให้มากที่สุด โดยการให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือสนับสนุนประสานงาน และประสานผลประโยชน์ให้กับกลุ่มองค์กรเหล่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ความสามารถ และศักยภาพของนักการเมืองแต่ละคน

ในอดีตมีนักการเมืองถึงพันลุงหลายคนได้อำคัยกลุ่มองค์กร และสถาบันทางสังคมเป็นประโยชน์ในการสร้างฐานคะแนนเสียงไว้ได้อย่างเป็นกลุ่มเป็นก้อน มีจำนวนมากบ้างน้อยบ้าง สามารถใช้เป็นเครือข่ายแกนนำขยายผลได้เป็นอย่างดี เช่น นายพร้อม บุญฤทธิ์ (หนังพร้อมน้อย ตะลุงสากล) มีกลุ่มนายหนังตะลุง และลูกคู่หนัง รวมทั้งศิลปินพื้นบ้านเป็นฐานคะแนนเสียง ขยายผลนำไปสู่ประชาชนฐานรากที่บริโภคความบันเทิงได้ในวงกว้าง โดยอาศัยทักษะการสื่อสารด้วยศิลปะการแสดงที่ครองใจคน นายวิระ มุสิกพงศ์ นักการเมืองระดับขุนพลคนสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ ในขณะที่เป็น ส.ส. พัทลุง ได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างๆ หลายกระทรวง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย โครงสร้างระบบราชการในความดูแลรับผิดชอบของกระทรวงเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีเครือข่ายการรวมตัวขององค์กรประชาชนรองรับอยู่มาก เช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม

กลุ่มพัฒนาชุมชน องค์กรสตรี กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ล้วนแล้วแต่มีโครงการดำเนินงานและกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสามารถให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือสนับสนุน จนนำมาซึ่งความผูกพันและประสานผลประโยชน์ร่วมกันได้ นายเจริญ ภัคดีวานิช มีกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเคยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนการดำรงตำแหน่งและการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนที่เคยได้รับความอนุเคราะห์เรื่องสถานที่เรียนของบุตรหลาน เช่นเดียวกับนายसानนท์ สุพรรณชนะบุรี อดีตประธานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพัทลุง ที่มีกรรมการบริหารสหกรณ์ และกลุ่มข้าราชการครูซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ให้การสนับสนุน

ปัจจุบันกลุ่มองค์กรเครือข่ายที่มีอิทธิพลต่อนักการเมืองถิ่นพัทลุงอย่างมาก คือกลุ่มของผู้บริหาร และสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากมีปัจจัยของผลประโยชน์ที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการร่วมที่มาจากฐานคะแนนเสียงเดียวกัน การอนุเคราะห์ช่วยเหลือประสานงานโครงการ และงบประมาณมาสู่ชุมชนอย่างเป็นทางการ เพราะทั้งสองฝ่ายต้องการสร้างผลงานให้เป็นที่ปรากฏต่อประชาชนในลักษณะของการถ้อยทีถ้อยอาศัย นอกจากนั้นยังมีนักการเมืองระดับท้องถิ่นบางคนมีเป้าหมาย

ที่จะก้าวสู่วงการเมืองในระดับชาติอีกด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า ความผูกพันดังกล่าวเป็นความผูกพันเฉพาะตัวบุคคล ไม่ได้เป็นไปด้วยความสัมพันธ์ที่มีต่อพรรคการเมืองที่ ส.ส. ลังกัด แต่ประการใด และมีบางครั้งได้แสดงออกซึ่งความขัดแย้งระหว่างกันอย่างชัดเจน ดังกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547 นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สนิบสนุน ทีมของนายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี อดีต ส.ส. พัทลุง ส่วนนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ให้การสนับสนุนทีมของนายบันเท็ง วรศรี อดีตนายช่างโครงการชลประทานจังหวัดสงขลา โดยทั้งสองฝ่ายต่างก็อ้างความเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่านายसानันท์ ได้รับเลือกเป็นนายก อบจ.พัทลุง พร้อมด้วยสมาชิกสภาจำนวน 13 คน ส่วนทีมของนายบันเท็งได้สมาชิกสภา อบจ. เข้ามาจำนวน 14 คน ผู้สมัครของทีมอื่นได้ 2 คน และผู้สมัครอิสระได้ 1 คน

ในบรรดานักการเมืองถิ่นพัทลุงในปัจจุบัน นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เป็นนักการเมืองที่มีเครือข่ายของเครือข่าย องค์กรทางสังคม และการเมืองค่อนข้างจะกว้างขวางมั่นคงกว่านักการเมืองคนอื่นๆ นอกจากกลุ่มของสมาชิกสภา อบจ. บางส่วนแล้ว ยังมีกลุ่มของ อบต. อีกจำนวนหนึ่ง โดยที่มีพี่ชายคือนายเสถียร ธรรมเพชร นายก อบต. และอดีตกำนัน

ตำบลโคกชะงายเป็นแกนนำเครือข่าย มีกำนันผู้ใหญ่บ้าน บางส่วนซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากนายสุพัฒน์มาโดยตลอด บุคคลเหล่านี้มีบางส่วน มีชื่อเป็นกรรมการประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 ของพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพัทลุง ส่วนในวงการกีฬาของจังหวัดพัทลุง นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ยังทำหน้าที่เป็นนายกสมาคมกีฬาของจังหวัดพัทลุง มีเครือข่ายคือชมรมกีฬาจังหวัดพัทลุงหลายชมรมอยู่ในความดูแลของนายสุพัฒน์ ดำเนินการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาอยู่หลายระดับในจังหวัดพัทลุง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มธุรกิจ บริษัทรับเหมาก่อสร้างในเครือ “ธรรมเพชร” ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มเครือข่ายธุรกิจอื่นๆ ด้วย

สำหรับนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ มีฐานคะแนนเสียงของกลุ่มเครือข่ายในเขตพื้นที่บางส่วนของอำเภอควนขนุน โดยมีพี่ชายคือนายวิจักษ์ อินทรสมบัติ นายก อบต. และอดีตกำนันตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นแกนนำเครือข่ายในพื้นที่ และกลุ่มของฝ่ายบริหาร และสมาชิก อบจ. พัทลุงบางส่วนที่นายนิพิฏฐ์ ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่านับตั้งแต่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหาร ให้อำนาจ และบทบาทหน้าที่กับผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการหรือผู้ว่าฯ ซีอีโอ พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณให้กับจังหวัด โดยมีการจัดทำโครงการของทางราชการ และประชาชน

ในจังหวัดรองรับ ในการนำงบประมาณไปใช้แก้ปัญหาชุมชน ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ รวมทั้งดำเนินงาน ในโครงการต่างๆ อย่างหลากหลาย ยังผลให้องค์กรเครือข่าย ประชาชนได้รับประโยชน์ และผูกพันกับส่วนราชการตาม แนวนโยบายของพรรครัฐบาล จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อ สถานะแนบเสียงของนักการเมืองถิ่นพัทลุงที่สังกัดพรรค ประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านได้เช่นกัน

3. พรรคการเมือง และผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งหรือเคยได้รับเลือกตั้ง ในจังหวัดพัทลุง

จากการประมวลข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดพัทลุง พบว่าพรรคการเมืองที่ผู้สมัครเคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดพัทลุงประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคธรรมิกราชปัตย์ พรรคชาวนาชาวไร่ พรรคแนวร่วมประชาธิปไตย พรรคคอธิปัตย์ พรรคประชาธิปไตย พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย พรรคกิจสังคมนิยม พรรคประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคความหวังใหม่ โดยที่พรรคประชาธิปัตย์มีผู้สมัคร ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเกือบทุกสมัย จนกระทั่งปัจจุบันสามารถ ยึดครองพื้นที่ไว้ได้ทั้ง 3 เขตเลือกตั้งของจังหวัดพัทลุง นักการเมืองสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ในช่วงระยะแรก ได้แก่ นายถัด พรหมมาณพ เคยได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2491 สมัยรัฐบาลนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายก

รัฐมนตรี และนายสมบุญ คิริธร เป็น ส.ส. พัทลุงระหว่างปี พ.ศ. 2489-2490 ต่อมาได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. กรุงเทพมหานคร อีกหลายสมัยและเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่ากระทรวงมหาดไทย เมื่อปี พ.ศ. 2518-2519 สมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

การได้รับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ในยุคแรก เกิดจากคุณลักษณะ และศักยภาพส่วนบุคคลมากกว่าอิทธิพลของระบบพรรคการเมือง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2519 นายอ่ำ รองเงิน ได้มาสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกเป็น ส.ส. สมัยที่ 3 ทำให้โครงสร้างเครือข่าย ได้ขยายตัวมากขึ้น ในระหว่างปี พ.ศ. 2522 - 2524 มีการเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดพัทลุงถึง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 เป็นการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจังหวัดพัทลุงมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน เป็นครั้งแรก ผู้สมัคร พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกเพียงคนเดียว คือนายพร้อม บุญฤทธิ์ ส.ส. อีก 2 คน คือ นาย (แพทย์) สว่าง พรเรือวงค์ พรรคกิจสังคม และนายคล้าย จิตพิทักษ์ ต่อมามีการเลือกตั้ง ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2523 เป็นการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างเนื่องจาก นพ.สว่าง พรเรือวงค์ ได้ถึงแก่กรรมปรากฏว่านายธีรศักดิ์ อัครบวร ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้ง ครั้นปี พ.ศ. 2524 ก็มีการเลือกตั้ง ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 อันเนื่องมาจาก

การถึงแก่กรรมด้วยอุบัติเหตุของนายคล้าย จิตพิทักษ์ การเลือกตั้งครั้งนี้พรรคประชาธิปัตย์ได้ส่งนักการเมืองคนสำคัญ ลงสมัครคือ นายวิระ มุสิกพงศ์ ปรากฏว่านายวิระได้รับการเลือกตั้ง และยังผลให้จังหวัดพัทลุงมี ส.ส. สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ทั้งหมด 3 คน เป็นครั้งแรก ดำรงตำแหน่งมาจนกระทั่งเกิดการยุบสภาในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526 เนื่องการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างในช่วงเวลาดังกล่าวนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการขยายฐานคะแนนเสียงให้กับพรรคประชาธิปัตย์ในจังหวัดพัทลุงได้เป็นอย่างมาก เพราะนักการเมืองระดับขุนพลของพรรคประชาธิปัตย์ได้มีโอกาสขึ้นเวทีปราศรัยหาเสียงได้อย่างเต็มที่ ได้ลงพื้นที่คลุกคลีกับประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งยกทีมติดต่อกันอีก 2 ครั้ง ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 และเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ผู้ที่ได้รับเลือกในนามของพรรคคือ นายวิระ มุสิกพงศ์ นายโอภาส ร่องเงิน และนายพร้อม บุญฤทธิ์ ในช่วงระยะเวลา 3 สมัยของการเป็น ส.ส. พัทลุง ของนายวิระ มุสิกพงศ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2531 นายวิระได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการอยู่ 3 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย ในสมัยรัฐบาลพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี สภาการเมืองของจังหวัดพัทลุงน่าจะมี

ความลงตัวทั้งในเรื่องของพรรคการเมือง และผู้ที่ เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรค การเมืองใหญ่ที่มีระบบโครงสร้างของพรรคการเมืองที่มั่นคง และมีประวัติศาสตร์การต่อสู้มาเป็นเวลาอันยาวนาน เป็นที่นิยม ของชาวพัทลุง ส.ส. ทั้ง 3 คน มีคุณลักษณะ และศักยภาพ เป็นที่ครองใจประชาชนได้ในทุกระดับชั้น รวมทั้งโอกาสที่จะ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีได้ กล่าวคือ นายพร้อม บุญฤทธิ์ แม้จะมีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา แต่ในความเป็นศิลปิน นายหนังตะลุงก็ได้แสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจ ในสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนได้เป็นอย่างดี เกาะติดพื้นที่ เป็นที่นิยมของมวลชนฐานรากของสังคม นายโอภาส รองเงิน แม้จะไม่ใช่นักพูดหรือนักปราศรัยที่พูดจับใจผู้ฟัง แต่ก็มีพฤติกรรม ของความจริงใจ และเรียบง่าย มีเครือข่ายของฐานคะแนนเสียง สืบทอดมาตั้งแต่สมัยของบิดาคือ นายอ่ำ รองเงิน ส่วนนายวีระ มุสิกพงศ์ ก็นับได้ว่าเป็นนักการเมืองในระดับแนวหน้าของประเทศ มีความรู้ และประสบการณ์สูง จากสภาพความพร้อมทาง การเมืองดังกล่าวน่าจะเป็นโอกาสสำคัญต่อการพัฒนา จังหวัดพัทลุงให้มีความเจริญก้าวหน้าได้ แต่ปรากฏว่า สถานการณ์ทางการเมืองได้พลิกผันครั้งสำคัญเมื่อเกิดปัญหา ความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปัตย์ โดยนักการเมือง คนสำคัญบางส่วนรวมทั้งนายวีระ มุสิกพงศ์ ได้แยกมาตั้ง “กลุ่ม 10 มกราคม” เมื่อ พ.ศ. 2531 และได้ตั้งพรรคการเมือง

ขึ้นมาคือ “พรรคประชาชน” ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 นายวีระได้จัดทีมลงสมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีนายโสภาส รองเงิน และนายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี ร่วมทีม ก่อนการเลือกตั้งประมาณเดือนกว่า ได้เกิดปัญหาอุปสรรคชะงักงันทางการเมือง เนื่องจากศาลฎีกาตัดสินให้นายวีระ มุสิกพงศ์ มีความผิดฐานดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท ในการปราศรัยหาเสียงที่อำเภอสตึก และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อช่วยเหลือผู้สมัครพรรคประชาธิปไตยซึ่งลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อม ส.ส.บุรีรัมย์ โดยศาลฎีกาพิพากษาให้จำคุกนายวีระ มุสิกพงศ์เป็นเวลา 4 ปี แต่นายวีระ มุสิกพงศ์ติดคุกเพียงเดือนเศษ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2531 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานอภัยโทษให้นายวีระ มุสิกพงศ์ ทั้งนี้วันเลือกตั้งคือวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 แม้ว่านายวีระ มุสิกพงศ์ จะได้รับอภัยโทษก่อนวันเลือกตั้งก็ตาม แต่เนื่องจากนายวีระถูก “คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” ในทางกฎหมายเลือกตั้งมีผลให้นายวีระพ้นจากความเป็นผู้สมัคร ส.ส.จังหวัดพัทลุง ผู้สมัคร ส.ส.สังกัดพรรคประชาชนในจังหวัดพัทลุงจึงมีเพียงสองคน หากผู้มาใช้สิทธิยังเลือกนายวีระจะทำให้บัตรดังกล่าวเป็นบัตรเสียบางส่วนเฉพาะที่เลือกหมายเลขประจำตัวของนายวีระ แต่อย่างไรก็ตามกระแสความเห็นอกเห็นใจและความนิยมนายวีระในห้วงเวลาดังกล่าวสูงมาก ทำให้นายโสภาส รองเงิน

และนายสนันท์ สุพรรณชนะบุรี ได้รับเลือกตั้งอย่างท่วมท้น ในขณะที่เดียวกันการที่นายวีระต้องพ้นจากความเป็นผู้สมัคร ส.ส. หรือต้องออกจากการแข่งขัน ทำให้นายเจริญ ภัคดีวานิช ผู้สมัคร ส.ส.สังกัดพรรคชาติไทยสามารถเบียดแทรกเข้ามาเป็น ส.ส.ได้อีกหนึ่งคน นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุงที่พรรคชาติไทยมีที่นั่ง ส.ส.ในจังหวัดพัทลุง ได้ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าผู้สมัครของพรรคประชาชนได้รับเลือก 2 คน คือ นายโอภาส และนายสนันท์ ผู้สมัครอีกคนหนึ่ง ที่ได้รับเลือกครั้งนี้ คือ นายเจริญ ภัคดีวานิช สังกัดพรรคชาติไทยส่วนนายวีระต้องคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

ปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองภายในพรรคประชาธิปัตย์ เริ่มจะดีขึ้น และมีผลต่อการเลือกตั้งในจังหวัดพัทลุงในเวลาต่อมา นับตั้งแต่การเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคของนายชวน หลีกภัย เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2534 บารมีของนายชวนและอิทธิพลความเชื่อถือในพรรคประชาธิปัตย์ ยังผลให้การเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2535 ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกให้เป็น ส.ส. พัทลุง จำนวน 2 คน คือนายนิพิณธุ์ อินทรสมบัติ และนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์ยังคงเพิ่มสูงขึ้น เมื่อมีการสร้างกระแสความรู้สึก “ภาคนิยม” เลือกคนใต้คือ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ส่งผลให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งยกทีมเข้ามาทั้ง

3 คน คือ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร และนายสมคิด นวลเปียน พร้อมกันนั้นยังส่งผลให้นายวิระ มุสิกพงศ์ ต้องพ่ายแพ้การเลือกตั้งหลุดพ้นไปจากวงโคจร ในเวทีการเมืองจังหวัดพัทลุง สภาพความนิยมต่อพรรคประชาธิปัตย์ ยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง และได้รับการเลือกตั้งยกทีม เข้ามาทุกครั้ง จนกระทั่งการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ผู้สมัครของพรรค ประชาธิปัตย์ได้รับเลือกเข้ามาทั้ง 3 เขต คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เขตเลือกตั้งที่ 2 นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ และเขตเลือกตั้งที่ 3 นายนริศ ชำนาญรักษ์

สำหรับพรรคการเมืองอื่นแม้จะมีอยู่หลายพรรคที่เคย ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และเคยได้รับเลือกในจังหวัดพัทลุง แต่พรรคการเมืองเหล่านั้นจะได้รับเลือกเข้ามาได้ไม่เกิน 1 สมัย หรืออยู่ได้ไม่เกิน 4 ปี การได้รับเลือกตั้งดังกล่าว เกิดจากความนิยมชมชอบผู้สมัครเป็นการส่วนตัว เช่นกรณีนายเจริญ หนูสง หรือเกิดจากการที่กระแสหลักในระดับชาติพุ่งสูงขึ้น มีกระแสสูงในระดับชาติที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเลือกตั้ง ในท้องถิ่น เช่น กระแสสังคมนิยม กระแสความนิยม ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีเสนอในเชิงนโยบายถูกใจประชาชนเช่น “เงินผัน ประกันพืชผล สภาตำบล คนจนรักษาฟรี” หรือกรณีพรรค ประชาธิปัตย์ไม่มี ส.ส.ในจังหวัดพัทลุง ในการเลือกตั้ง

สำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 เพราะเกิดกลุ่ม “10 มกราคม” และเกิดความขัดแย้งในพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้นายวิระและพวกแยกตัวออกจากพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้เกิดเหตุการณ์ “พรรคแตก” และพรรคประชาธิปัตย์ประสบวิกฤติศรัทธาอย่างรุนแรง เช่น นายโรน่าน อรุณรังษี พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย นายแพทย์สว่าง พรเรืองวงศ์ พรรคกิจสังคม นายเจริญ ภัคดีวานิช พรรคชาติไทย มีอยู่เพียงบางคนได้รับเลือกเข้ามา 2 สมัย แต่ก็ไม่ได้สังกัดพรรคเดิม คือ นายसानนท์ สุพรรณชนะบุรี สังกัดพรรคประชาชน ได้รับเลือกเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ต่อมาได้รับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งสังกัดพรรคความหวังใหม่ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 หลังจากนั้นได้ลงสมัครอีกแต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง โดยครั้งหลังสุดได้ลงสมัครในนามพรรคไทยรักไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ส่วนผู้ที่เคยเป็น ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์มาก่อน คือ นายโอภาส รองเงิน ได้รับเลือกติดต่อกัน 2 สมัยต่อมาได้ย้ายไปอยู่พรรคประชาชน ได้รับเลือกเข้ามาอีก 1 สมัย แต่ต่อมาภายหลังก็ไม่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก จึงหันไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในขณะที่นายพร้อม บุญฤทธิ์ และนายวิระ มุสิกพงศ์ อดีต ส.ส. พัทลุง 3 สมัยสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แต่เมื่อย้ายไปอยู่พรรคการเมืองอื่นก็ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เพราะไม่สามารถต้านกระแสความนิยมที่ประชาชนมีต่อพรรค

ประชาธิปไตยได้ จนกล่าวได้ว่ากระแสความนิยมหลักของคน พัทลุงในระยะหลังคือนิยมพรรคประชาธิปัตย์ ส่วนกระแสอื่นๆ เป็นเพียงกระแสรอง ซึ่งอาศัยความแรงของกระแส และ จังหวะที่เหมาะสมเข้ามาเบียดขับพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็น บางครั้งบางคราว แต่ไม่อาจตั้งมั่นลงรากลึกได้นาน เพราะเมื่อ พรรคประชาธิปัตย์ไม่มีปัญหาภายใน และเข้มแข็งเหมือนเดิมแล้ว กระแสรองเหล่านั้นจะถูกเบียดขับออกไปในที่สุด

4. พรรคประชาธิปัตย์กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาการเมืองถิ่นจังหวัดพัทลุงตั้งแต่การเลือกตั้ง ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2476 และนับตั้งแต่การก่อตั้งพรรค ประชาธิปัตย์เมื่อ พ.ศ. 2489 จนกระทั่งการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พรรคประชาธิปัตย์เป็น พรรคการเมืองที่ประชาชนนิยมเลือกผู้สมัครเข้ามาเป็น ส.ส. มากที่สุด และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดพัทลุง ปัจจัยองค์ประกอบของการตัดสินใจมีทั้งเหตุผล ความนิยมที่มีต่อพรรค และความนิยมในตัวบุคคลผู้สมัคร รับเลือกตั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของพัฒนาการทางการเมือง ในแต่ละยุคสมัยซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะด้วยกันคือ

ระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่การมีแนวความคิดก่อตั้งพรรค ประชาธิปัตย์จนกระทั่งการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม

พ.ศ. 2500 เป็นช่วงเวลาที่ความนิยมในตัวบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าระบบพรรคการเมือง ส.ส. พัทลุง ในช่วงเวลานี้แม้ว่าจะไม่ปรากฏหลักฐานว่าสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์ แต่ก็เป็นผู้สมัครผู้ก่อตั้งพรรคมาตั้งแต่เบื้องต้น ได้แก่ ครูถัด พรหมมาณพ นายสมบุญ ศิริธร และในเวลาต่อมา นายขาว อินทร์ด้วง ซึ่งมีหลักฐานปรากฏว่าได้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์เป็นคนแรกในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2500 การได้รับเลือกเกิดจากศักยภาพความรู้ความสามารถ และเครือข่ายความสัมพันธ์ของผู้สมัครเป็นสำคัญ

ระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 จนถึงการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 เป็นยุคที่เหตุผลการได้รับเลือกตั้งมาจากปัจจัยเกือบทั้งหมดทั้งองฝ่ายคือศักยภาพความพร้อมของผู้สมัครประกอบกับอิทธิพลของพรรคช่วยส่งเสริม ในช่วงนี้ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกเข้ามาผสมผสานกับผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่น ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์ในช่วงนี้ได้แก่ นายอ่ำ รongเงิน นายพร้อม บุญฤทธิ์ นายธีรศักดิ์ อัครบวร นายวีระ มุสิกพงศ์ และนายโอภาส รongเงิน ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวบทบาทและผลงานของผู้สมัครยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน แต่ในขณะที่เดียวกันประชาชนก็เริ่มมีความสัมพันธ์ และเห็นวาระบบพรรคการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์มีโครงสร้างที่มั่นคงชัดเจนกว่าพรรคการเมืองอื่น

ระยะที่ 3 ตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 จนถึงการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เป็นช่วงเวลาที่มีอิทธิพลของพรรคประชาธิปัตย์มีกระแสความนิยมสูง การตัดสินใจเลือก ส.ส. เกิดจากความนิยมชมชอบ และศรัทธาต่อพรรคมากกว่าบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังคำขวัญที่ว่า “พรรคเลือกคน ประชาชนเลือกพรรค” ผู้สมัครจะได้รับคะแนนเสียงจากสมาชิก และผู้นิยมในพรรคประชาธิปัตย์ไว้เป็นทุนล่วงหน้า จนอยู่ในฐานะได้เปรียบผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคการเมืองอื่น ผนวกกับการสร้างกระแสเลือกคนได้ (นายชวน หลีกภัย) เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นแรงเกื้อหนุนให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งไม่ยากนัก ถึงกับกล่าวกันว่าพรรคประชาธิปัตย์ส่งเสาไฟฟ้าหรือเสาโทรเลขลงสมัครก็ยังได้รับเลือกตั้ง ส.ส. พัทลุงในช่วงเวลานี้ได้แก่ นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร นายนิพนธ์ อินทรสมบัติ นายสมคิด นวลเปียน และนายนริศ ขำนุรักษ์ จากการประมวลข้อมูลในสถานการณ์ปัจจุบัน ลักษณะการเมืองดังกล่าวนี้มีแนวโน้มดำรงอยู่ได้อีกต่อไป

5. มูลเหตุและปัจจัยสนับสนุนให้ประชาชนเลือกพรรคประชาธิปัตย์

นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา พรรคประชาธิปัตย์ได้รับความนิยมจากประชาชนจังหวัดพัทลุงสูงขึ้น ภายหลังจากพรรคได้ผ่านพ้น

ภาวะวิกฤตปัญหาความขัดแย้งภายในพรรคที่เกิดขึ้นเมื่อครั้งปี พ.ศ. 2530-2531 ผู้สมัครของพรรคได้รับเลือกเป็น ส.ส.พัทลุง จำนวน 2 คน คือ นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร และนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ต่อมาการเลือกตั้งในปีเดียวกัน คือเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งเข้ามายกทีมทั้ง 3 คนติดต่อกันจนถึงปี พ.ศ. 2548 โดย นายสุพัฒน์ และนายนิพิฏฐ์ ได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 6 สมัย นายสมคิด นวลเปียน เคยสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์ และสอบตกมาก่อนถึง 2 ครั้งในยามที่พรรคตกต่ำ แต่ต่อมา ก็ได้รับเลือกตั้งติดต่อกันถึง 3 สมัย นายนริศ ชำนาญรักษ์ เคยสอบตกเมื่อลงสมัครสังกัดพรรคความหวังใหม่เมื่อ พ.ศ. 2535 แต่เมื่อย้ายมาสมัครพรรคประชาธิปัตย์ เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพัทลุง ก็ได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 2 สมัยในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2548 ส่วนบุคคลที่เคยเป็น ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ แต่เมื่อย้ายออกไปสมัครสังกัดพรรคการเมืองอื่นก็ไม่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายวีระ มุสิกพงศ์ และนายพร้อม บุญฤทธิ์ ส่วนนายโอภาส รองเงิน ได้รับเลือกตั้งกลับเข้ามาเพียงครั้งเดียว เมื่อ พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคประชาชน แต่ภายหลังจากนั้น ก็ไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีก จึงหันไปสมัครเป็นสมาชิก วุฒิสภาในเวลาต่อมา นอกจากนั้นหากพิจารณาจากจำนวน คะแนนเลือกตั้ง ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อรวมทั้ง 3 เขตเลือกตั้งแล้ว คะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ยังทิ้งห่างคะแนนของคู่แข่ง

ทางการเมืองคือพรรคไทยรักไทยอีกจำนวนมาก แม้ว่าคะแนนลดลงบางส่วนก็ตาม กล่าวคือ การเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 พรรคประชาธิปัตย์ได้คะแนนรวม 203,123 คะแนน ในขณะที่พรรคไทยรักไทยได้ 25,182 คะแนน และการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 พรรคประชาธิปัตย์ได้ 179,391 คะแนน พรรคไทยรักไทยได้ 77,556 คะแนน มูลเหตุ และปัจจัยสนับสนุนให้พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ความเชื่อมั่นศรัทธาในความเป็นสถาบันการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์

เนื่องจากประชาธิปัตย์มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าในยามที่จะมีการเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม หรือแม้แต่อยู่ในห้วงเวลารัฐบาลทหารปกครองประเทศ ชาวพหุชนมีความรู้สึกต่อภาพลักษณ์ของประชาธิปัตย์ว่าเป็นพรรคการเมืองที่ทำงานทางการเมือง ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมไม่ใช่การรวมตัวของกลุ่มทุนที่เข้ามารักษาปกป้องหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจในรูปแบบของ “ธุรกิจการเมือง” ระบบโครงสร้าง และระเบียบหลักเกณฑ์การบริหารจัดการของพรรคมีรูปแบบที่ชัดเจน สามารถเรียกได้ว่าเป็นสถาบันทางการเมือง มีระเบียบปฏิบัติในการเข้าสู่ตำแหน่ง และการดำรงอยู่ในตำแหน่ง ตั้งแต่ระดับหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค กรรมการบริหารพรรค

ตลอดทั้งเครือข่ายขององค์กรที่ทุกคนมีส่วนร่วม มีระเบียบ ประเพณีปฏิบัติ จนพัฒนามาเป็นวัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งผ่านการพิสูจน์ด้วยกาลเวลา คุณลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่นที่ยังมีภาพลักษณ์ยึดมั่นอยู่ที่ตัวบุคคล เครือข่ายของครอบครัว และกลุ่มผลประโยชน์ จากข้อมูล เหตุผลดังกล่าวทำให้พรรคประชาธิปไตยได้รับการยอมรับจาก ประชาชนชาวพัทลุง

5.2 บารมีของนายชวน หลีกภัย ความเชื่อถือศรัทธา ที่ประชาชนมีต่อนายชวน หลีกภัย มีอิทธิพลต่อการได้รับ เลือกตั้งของ ส.ส. พรรคประชาธิปไตยจังหวัดพัทลุงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่นายชวนเป็นหัวหน้าพรรค ประชาธิปไตย ชาวพัทลุงได้ร่วมตอบรับการสร้างกระแส เลือกคนใต้ (นายชวน หลีกภัย) เป็นนายกรัฐมนตรี โดยการ เลือกผู้สมัครพรรคประชาธิปไตยยกทีมทั้ง 3 คน ทั้งนี้สืบเนื่อง มาจากนายชวนได้สั่งสมบารมีมาเป็นเวลาอันยาวนาน ภาพลักษณ์ทางการเมืองของนายชวน เป็นภาพซึ่งประชาชน มองเห็นในหนทางของความสว่างไสวและใสสะอาด สอดคล้องกับ สื่อต่างประเทศที่เรียกนายชวนว่า “มิสเตอร์คลีน” ไม่ใช่ ภาพลักษณ์ที่อยู่ในมุมมืดเบื้องหลังของผลประโยชน์ที่ก่อให้เกิด ความเคลือบแคลงใจ ชาวพัทลุงมองเห็นความเจริญเติบโต ในเส้นทางการเมืองตามครรลองคลองธรรม จากครอบครัว ลูกชาวบ้านธรรมดาเหมือนบุคคลทั่วไป ต้องต่อสู้ชีวิตด้วย

ตนเอง โดยไม่มีทุนเดิมทางอำนาจ และทุนทรัพย์ให้เป็นบันไดก้าวกระโดด แต่ได้ใช้ทุนของความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะส่วนตัวได้เข้าตามลำดับขั้นตอนผ่านกาลเวลาในการพิสูจน์ผลงานนับตั้งแต่การเป็น ส.ส. จังหวัดตรังบ้านใกล้เรือนเคียงกับพัทลุงมาหลายสมัย การทำหน้าที่นักการเมืองฝ่ายค้านในสภา การอภิปราย และการปราศรัยบนเวทีหาเสียงด้วยคำพูดลีลาที่จับใจผู้ฟัง มีคารมเชือดเฉือนจนได้ฉายาว่า “ใบมีดโกนอาบน้ำผึ้ง” ภาพของการดำรงชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมถะเรียบง่ายไม่ฟุ้งเพื่อเห่อเทิมการปฏิสัมพันธ์กับประชาชนด้วยความนอบน้อมถ่อมตน มีความเป็นกันเองไม่ถือตัว เมื่อได้ยินได้ฟังคำพูดมีความรู้สึกอบอุ่นเป็นที่ฟังได้ ทำให้นายชนวนสามารถครองใจคนพัทลุงไว้ได้โดยตลอดจนปัจจุบัน

5.3 ความพร้อมของบุคลากรทางการเมือง ชาวพัทลุงได้มีโอกาสรู้จักนักการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์มากกว่านักการเมืองของพรรคการเมืองอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ที่ได้มาร่วมช่วยเหลือหาเสียงขึ้นเวทีปราศรัย ช่วยเหลือผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ในจังหวัดพัทลุงทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง หรือเมื่อมีโอกาสมาจัดเวทีพบประชาชน นอกจากนายชนวน หลีกภัย แล้วยังมีนักการเมืองคนสำคัญของพรรคอีกหลายคน เช่น นายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ นายธานี

ศักดิ์เศรษฐ์ นายพิเชษฐ์ พันธุ์วิชาติกุล นายอาคม เอ่งฉ้วน นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ ต่อมาในระยะหลังมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งได้รับความสนใจจากประชาชนมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงศักยภาพความพร้อมของบุคลากรทางการเมือง ที่มีเหนือกว่าพรรคอื่น รวมทั้งพรรคไทยรักไทยซึ่งมีทุน ในการบริหารจัดการให้กับบุคลากรทางการเมือง แต่การจัดเวที ปราศรัย และการระดมningerการเมืองขึ้นปราศรัยบนเวทียังคง เป็นรองพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ถึง บุคลากรทางการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดพัทลุง เปรียบเทียบระหว่างผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์กับผู้สมัคร ของพรรคการเมืองอื่นแล้ว ปรากฏว่าผู้สมัครของพรรค ประชาธิปัตย์มีความพร้อมมากกว่า เนื่องจากเป็นเจ้าของพื้นที่ ร่วมกิจกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง สามารถรักษาเครือข่าย ความสัมพันธ์กับแกนนำในพื้นที่ไว้ได้ตลอด ไม่ว่าจะเป็น ช่วงเวลาของการเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม ในขณะที่ผู้สมัคร ของพรรคการเมืองอื่นแม้ว่าจะอยู่ในพื้นที่ แต่ก็ไม่ได้แสดงออก ถึงความตั้งใจในการทำงานการเมือง มักจะไปรีบเร่งหาพรรค ลงสมัครเมื่อใกล้วันเลือกตั้ง หรือยึดถือเรื่องเงินที่ได้รับ การสนับสนุนจากพรรคมากกว่าการแสดงออกด้านเนื้อหาสาระ ทางการเมือง และความตั้งใจ ในขณะที่เดียวกันยังมีผู้สมัคร จากพรรคการเมืองอื่นที่มีชื่อเสียง มีความรู้ความสามารถสูง แต่ก็ไม่เคยทำงานในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ประชาชนไม่รู้จักมาก่อน

จึงไม่ได้รับการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาด้านสภาพความพร้อมของบุคลากรทางการเมืองแล้ว พรรคประชาธิปัตย์ยังอยู่ในสภาพที่ได้เปรียบกว่าพรรคการเมืองอื่น

6. ข้อวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อพรรคประชาธิปัตย์

แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีความนิยมศรัทธาต่อพรรคประชาธิปัตย์ โดยการเลือกผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ยกทีมทั้ง 3 คน มาตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา จนมีส่วนทำให้พรรคประชาธิปัตย์สามารถเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งมีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีได้ถึง 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้บรรดา ส.ส. ภาคใต้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีหลายคน และมีผลให้หลายจังหวัดในภาคใต้ได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าสูงขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการมีของนักการเมืองในจังหวัดนั้นๆ มีส่วนผลักดัน และดำเนินการซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองไทยในการจัดทำโครงการ และจัดสรรงบประมาณให้กับจังหวัดต่างๆ ที่มักจะยึดติดอยู่กับอิทธิพล และบารมีของนักการเมืองเป็นสำคัญ การพัฒนาประเทศจึงมีลักษณะของ “การกระจุกมากกว่าการกระจาย” ในช่วงนี้บรรดานักการเมือง และกลุ่มประชาชนฝ่ายตรงกันข้ามกับ

พรรคประชาธิปัตย์มักกล่าวถึงจังหวัดพัทลุงในลักษณะเชิงประชดประชันว่าเป็น “เขตปลอดรัฐมนตรี” การพัฒนาเปลี่ยนแปลงภายในจังหวัดไม่ค่อยปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในอดีตเคยอยู่กันอย่างไรปัจจุบันก็ยังคงอยู่กันอย่างนั้น รายได้เฉลี่ยของประชากรยังคงอยู่ในอันดับที่ 13 - 14 ของภาคใต้ กลุ่มบุคคลผู้สนใจการเมืองให้ข้อสังเกตจากการวิพากษ์วิจารณ์ว่า สภาพการดังกล่าวสืบเนื่องมาจาก ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ในจังหวัดพัทลุงยังไม่มีบารมีในพรรคเท่าที่ควร การได้รับเลือกตั้งอาศัยความศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพรรค และนายชวน หลีกภัย มากกว่าศักยภาพความสามารถเฉพาะตัวของผู้สมัคร ส.ส. ทำให้ ส.ส. พัทลุงไม่มีอำนาจพลังต่อรองที่มีน้ำหนักเพียงพอในการผลักดันโครงการ และงบประมาณมาสู่จังหวัดพัทลุง เป็นการเฉพาะพิเศษที่ชัดเจน

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาน้ำหนักของการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อพรรคประชาธิปัตย์ดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ยังคงอยู่ในวงจำกัด ไม่มีอิทธิพลเพียงพอที่จะบั่นทอนคะแนนนิยมประชาชนมีต่อพรรคประชาธิปัตย์ได้มากนัก และในขณะเดียวกันหนทางเลือกที่มาจากผู้สมัครพรรคการเมืองอื่นก็ยังไม่ได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร แม้ว่าภายหลังจากที่พรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้เป็นรัฐบาลแล้วก็ตาม นอกจากนั้นในส่วนของ ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์จังหวัดพัทลุง ซึ่งเคยเป็น ส.ส. เมื่อครั้งพรรคได้เป็นรัฐบาลทั้ง 2 คน คือ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ

และนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร ก็ได้เพิ่มการมีบทบาทในพรรค มากยิ่งขึ้นในช่วงที่พรรคทำหน้าที่ฝ่ายค้านภายหลังจาก การเลือกตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2544 โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้ก้าวมาอยู่ในระดับแนวหน้าที่ถูกวางตัวให้เป็น ผู้อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในเวลาต่อมา ซึ่งสามารถปรับระดับความเชื่อถือภายในพรรค ให้สูงขึ้นได้ระดับหนึ่ง

7. กลวิธีที่ใช้ในการหาเสียง

นักการเมืองถิ่นพัทลุงนับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน มีกลวิธีหาเสียงที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่แต่ได้พัฒนารูปแบบกรรมวิธีที่แตกต่างกันบ้าง เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนทั้งในด้านเส้นทางคมนาคม ยานพาหนะ เทคโนโลยีที่นำมาใช้แตกต่างกัน การใช้เงินเป็นปัจจัยในการหาเสียงในอดีตใช้กันไม่มากมาเหมือนดังปัจจุบัน วิธีหาเสียงที่ปรากฏในจังหวัดพัทลุงมีดังนี้

7.1 การลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะของการเยี่ยมบ้านหรือเคาะประตูบ้านทั้ง

ในช่วงก่อน และภายหลังจากยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครจะต้องเดินทางไปพบประชาชนให้ถึงบ้านเรือน

มากที่สุด จะไปด้วยตนเองหรือมีคนารู้จักในชุมชนนำไปก็ได้ การไปเยี่ยมถึงบ้าน และได้นั่งพูดคุยแนะนำตัว ทำให้เจ้าของบ้าน รู้สึกว่าเป็นการให้เกียรติ นอกจากนั้นการขยันท่งพื้นที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะทำหน้าที่เป็น ส.ส. แต่ถ้าผู้สมัครคนใดไม่สนใจในการลงพื้นที่พบปะประชาชน มักจะถูกตั้งข้อสงสัยว่าไม่มีความตั้งใจที่จะทำงานทางการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้งเพราะต้องการเอาเงินของพรรคเก็บไว้ใช้จ่ายส่วนตัว ประชาชนก็มีความรู้สึกว่าการเมืองกล่าวมีอาชีพเพียงการสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น

7.2 การร่วมกิจกรรมทางสังคม

เป็นการเปิดตัว และแสดงต่อสาธารณชนโดยใช้โอกาสของการมีงานหรือกิจกรรมทางสังคมให้เป็นประโยชน์ ทั้งที่เป็นงานของส่วนรวมและงานส่วนบุคคล เช่น งานตามเทศกาลหรืองานประเพณี วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานทอดกฐินทอดผ้าป่า งานเฉลิมฉลองในโอกาสสำคัญ งานแสดงความยินดีในโอกาสเลื่อนตำแหน่งหรือรับตำแหน่งใหม่ งานบวช งานแต่งงานมงคลสมรส และโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานศพจะต้องหาโอกาสไปร่วมให้ได้ เพราะเป็นช่วงเวลาที่เขาภาพเศร้าโศกเสียใจ นักการเมืองต้องไปให้กำลังใจ ในขณะที่เดียวกันการไปร่วมงานดังกล่าว เจ้าภาพหรือผู้จัดงานมีความรู้สึกว่าเป็นการให้เกียรติงานทั้งได้ยกระดับของงานให้มีความสำคัญมากขึ้นด้วย

7.3 การให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการอนุเคราะห์อุปถัมภ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนรวมให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ เต็นท์ ถ้วยชาม ช้อนล่อม ฯลฯ การสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน ในการประชุมสัมมนา นำไปศึกษาดูงานในต่างจังหวัด การจัดหาชุดกีฬาหรือมอบถ้วยรางวัลในการแข่งขันกีฬา การมอบของขวัญของที่ระลึกให้กับเด็ก คนชรา และคนพิการ การสนับสนุน การจัดงานหรือการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชุมชน เช่น การเลี้ยงฉลองปีใหม่ การจัดงานวันเด็ก การจัดงานวันลอยกระทง และงานสนุกรื่นเริงต่างๆ

7.4 การจัดเลี้ยงอาหาร

ในอดีตสามารถดำเนินการได้เพราะยังไม่มีกฎหมายห้าม เป็นการแสดงออกของความมีน้ำใจของผู้สมัคร แต่ประชาชนก็สามารถแยกแยะออกได้ เพราะมีอยู่หลายครั้งเหมือนกันที่ผู้จัดเลี้ยงไม่ได้รับเลือกตั้ง เนื่องจากการจัดเลี้ยงก็เป็นดาบสองคม ผู้ที่ไปกินเลี้ยงคงพอใจอาจลงคะแนนเสียงให้บ้าง แต่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้รับเลี้ยงก็มีอีกมากอาจจะไม่ลงคะแนนให้ ดังกรณี “กินเลี้ยงครู่ถัด สืบบัตรนายร้อย” เป็นกรณีของการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2481 ครู่ถัด พรหมมานพ ได้จัดเลี้ยงอาหารที่บ้านก่อนวันเลือกตั้ง แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียงให้นายร้อยตรีถัด รัตนพันธุ์ ต่อมาการเลี้ยงได้พัฒนามากขึ้น เป็นการลงทุนหาเสียงในลักษณะของ

การชักจูงใจ มีการเลี้ยงอาหารหวานคาว และเลี้ยงขนมจิ้น ที่บริเวณหน้าหน่วยเลือกตั้ง เป็นการผูกมัดผู้ลงคะแนนเสียง เพราะมีการนับคะแนนเสียงที่หน่วยเลือกตั้ง ทำให้นักการเมือง ผู้จัดเลี้ยงสามารถตรวจสอบคะแนนที่ได้รับจากหน่วยที่จัดเลี้ยง ไว้ได้ ทำให้ประชาชนไม่มีความเป็นอิสระเพราะถูกตรวจสอบ จากนักการเมืองที่ลงทุนจัดเลี้ยง ด้วยเหตุนี้ในภายหลังจึงมีการห้ามไม่ให้มีการจัดเลี้ยง การเลี้ยงอาหารจึงได้ลดลง

7.5 การปราศรัย

เป็นการพูดหาเสียงในสถานที่สาธารณะหรือ ในชุมชน ได้มีการพัฒนารูปแบบวิธีการตามความสามารถ และความถนัดของนักการเมืองแต่ละคน ในอดีตผู้สมัคร จะเดินทางไปปราศรัยหาเสียงตามสถานที่ต่างๆ โดยใช้โทรโข่ง หรือใช้เครื่องขยายเสียงติดตั้งไปกับรถยนต์ แล้วเลือกสถานที่ ยืนปราศรัยให้ผู้ฟังได้เห็นเป็นจุดเด่น เช่น ยืนบนโต๊ะ ลังไม้ หลังคารถ หรือมีเวทีเล็กๆ เพื่อให้ผู้สมัครหรือผู้สนับสนุน ได้ยินปราศรัยได้ มีผู้สมัครบางคนได้ใช้วิธีการที่แตกต่างไปจาก คนอื่นๆ เช่น นายเจริญ หนูสง ได้ใช้วิธีการพูดปราศรัยหาเสียง ในตุรลไฟ โดยใช้รถโฟxBวนที่ออกจากพัทลุงในตอนเช้าตรู่ ไปยังสถานีหาดใหญ่ (รถราง) มีผู้โดยสารซึ่งประกอบด้วยพ่อค้า และแม่ค้า ข้าราชการครูและส่วนราชการที่ไปทำงานในต่างอำเภอ เป็นประจำทุกเช้า ได้มีโอกาสรับฟังการพูดของนายเจริญ เป็นประจำ ปัจจุบันการปราศรัยได้พัฒนามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการปราศรัยของพรรคการเมืองใหญ่ เช่น พรรค ประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย ได้มีการบริหารจัดการเป็นระบบ และใช้เงินจำนวนมากในการจัดเวที สถานที่ และการนำผู้คน มาฟังการปราศรัยด้วย การปราศรัยแต่ละครั้งมีการระดม นักการเมืองฝึปากกล้ำมาช่วยเหลือ และในขณะเดียวกัน ประชาชนก็มีโอกาสได้พบเห็นนักการเมือง ได้มีโอกาสทักทาย หรือถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึก การจัดเวทีปราศรัยหาเสียง จะแสดงให้เห็นศักยภาพ และความสามารถในทางการพูด ของนักการเมือง ในขณะเดียวกันก็สามารถบอกถึงกระแส ความนิยมที่ประชาชนมีต่อนักการเมืองได้เช่นกัน

7.6 การจัดตั้งหัวคะแนนและแกนนำเครือข่าย

เป็นการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบช่วยเหลือ ในการหาเสียง และดูแลรักษาสถานคะแนนเสียงในพื้นที่ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างนักการเมืองกับประชาชน หัวคะแนนจะเป็นผู้มีศักยภาพได้รับความเชื่อถือของประชาชน ในชุมชนหรือในพื้นที่ สำหรับในจังหวัดพัทลุงมีอยู่จำนวน ไม่น้อยที่หัวคะแนนมาจากนักการเมืองในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการบางคนที่ได้ ทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมือง ในลักษณะของ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกัน และกัน อาจเป็น ผลประโยชน์ส่วนตัวในด้านการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ให้มีความเจริญก้าวหน้าทางราชการ หรือผลประโยชน์ในลักษณะ

ของการเพิ่มบารมีให้กับหัวคะแนนในท้องถิ่น ซึ่งการจัดตั้งระบบหัวคะแนนดังกล่าวนี้ นักการเมืองจะต้องใช้เงินมากพอสมควร นอกจากนั้นยังมีแกนนำของเครือข่ายทางสังคม องค์กรในชุมชน อีกหลายองค์กร เช่น องค์กรครู องค์กรด้านสุขภาพอนามัย กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งกลุ่มของระบบเครือญาติ ล้วนเป็นเป้าหมายสำคัญที่นักการเมืองจะต้องหาโอกาสแทรกซึมเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ เพื่อหวังผลประโยชน์ด้านคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสตรี และกลุ่มแม่บ้าน หากปักใจเลือกใครแล้ว จะยึดมั่นถือมั่นอยู่นาน ยากที่จะเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเมืองถิ่นพัทลุง ทั้งในด้านพฤติกรรมของนักการเมือง และพฤติกรรมการเมืองของประชาชนในจังหวัดพัทลุงยังมีการศึกษากันน้อย ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน แม้ว่าจะมีปรากฏอยู่บ้างก็เป็นข้อเขียนเชิงบอกเล่าประวัติ และผลงานของนักการเมืองบางคน หรือมีการศึกษาในภาพกว้างของพื้นที่ภาคใต้และลุ่มทะเลสาบสงขลา จึงควรจัดให้มีการวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการเมืองถิ่นพัทลุงเป็นการเฉพาะด้าน เช่น

1.1 ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลนักการเมืองถิ่นพัทลุงเป็นการต่อเนื่อง เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของจังหวัดพัทลุงให้เป็นปัจจุบัน และได้เห็นภาพรวมที่กว้างขวาง และชัดเจน

1.2 เนื่องจากการเมืองถิ่นพัทลุง มีลักษณะของความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองถิ่นในระดับชาติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับบรรดานักการเมืองในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ อบจ. เทศบาล และ อบต. จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลความสัมพันธ์ดังกล่าวว่ามีผลกระทบต่อสภาพการเมืองในจังหวัดพัทลุงอย่างไร

1.3 นับตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน จังหวัดพัทลุงมี ส.ส. ที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากพรรคประชาธิปัตย์มากที่สุดรวมทั้งมีสมาชิกของพรรคอีกจำนวนมากจึงสมควรจะมีความการศึกษาในเรื่องของพรรคประชาธิปัตย์กับการเมืองในจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะ

1.4 ปัจจุบันได้มีการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัด และได้ดำเนินการเลือกตั้งมา 2 ครั้งแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2543 และปี พ.ศ. 2549 จึงควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแนวความคิดของประชาชนจังหวัดพัทลุงที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

1.5 เนื่องจากปัจจุบันได้มีการกระจายอำนาจมาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและผลงานของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง โดยอาจจะแยกศึกษาวิจัยเฉพาะประเด็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับใดระดับหนึ่ง เช่น อบต. เทศบาล และ อบจ.

1.6 ควรมีการจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนาโดยเชิญผู้มีส่วนได้เสีย ผู้มีประสบการณ์ และผู้สนใจทางการเมืองท้องถิ่นพัทลุงมาวิพากษ์วิจารณ์ผลงานวิจัยครั้งนี้หรือมาให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อจะได้นำไปพัฒนางานวิจัยในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นพัทลุง

ในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นพัทลุงให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ คือความมีคุณภาพ และประสิทธิภาพของงานการเมืองซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ และความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น จำเป็นจะต้องขับเคลื่อนการพัฒนาองค์รวมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนหรือการเมืองภาคพลเมือง การบริหารจัดการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งความมีคุณภาพและคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองทุกระดับ โดยการดำเนินงานหรือโครงการ ดังนี้

2.1 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก สาธารณะให้กับกลุ่มองค์กรเครือข่ายทางสังคม ได้แก่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มของบุคลากรทางการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ให้ได้รับการติดต่อทางปัญญา มีภูมิคุ้มกัน และมีความรู้เท่าทันกับสถานการณ์ทางการเมือง โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของนักการเมืองทุกระดับ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ มากกว่าการมุ่งสร้างความเข้าใจในกระบวนการของงาน “ธุรกิจประชาธิปไตย” หรือ “พิธีกรรมประชาธิปไตย” ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.2 ปรับปรุงและพัฒนาบทบาทขององค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินการเลือกตั้ง คือ คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง และองค์กรเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือการเลือกตั้ง ให้จัดการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาพลักษณ์ของความเป็นอิสระเป็นกลาง เป็นธรรม มีความโปร่งใส และมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานเชิงรุกให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการณรงค์ส่งเสริม เผยแพร่ประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง การแก้ปัญหา การซื้อเสียง การวางตัวไม่เป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ และพนักงานของรัฐ

2.3 ควรมีโครงการพัฒนานักการเมืองพัทลุง ในทุกระดับ ในลักษณะของการจัดหลักสูตรการอบรม ประชุม สัมมนาเชิงบูรณาการ ทั้งด้านความรู้เชิงวิชาการ ความเข้าใจ ในปัญหาของท้องถิ่น รวมทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักการเมือง โดยการสนับสนุนโครงการของสถาบันพระปกเกล้า คณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ นักการเมืองในจังหวัดพัทลุงได้ศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ในการอาสาเข้ามาทำงานแทน ประชาชน (ประชาธิปไตยโดยตัวแทน) การได้โอกาสดังกล่าว นับเป็นเกียรติอย่างสูงแก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล ไม่ใช่การได้ โอกาสเข้ามาแสวงหาอำนาจ และผลประโยชน์ แต่การทำงาน ทางการเมืองให้กับท้องถิ่น และประเทศชาติ เป็นการได้โอกาส ที่จะตอบแทนบุญคุณให้กับแผ่นดินเกิด

บรรณานุกรม

- กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบบประชาธิปไตย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2528.
- กองบรรณาธิการเนชั่น. **พลิกปมกฎหมายนิรโทษกรรม
ทางการเมือง**. เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 465
วันที่ 30 เมษายน - 6 พฤษภาคม 2544. หน้า 11
กานต์กับแก้ว (นามแฝง). **จากลูกชวานาถึงอดีต ส.ส. “สมคิด
นวลเปียน” ร่ายบทกวีนำชีวิต**. มติชนสุดสัปดาห์
ปีที่ 23 ฉบับที่ 1202 วันที่ 29 สิงหาคม 2546
หน้า 63.
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง. **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. พระราชบัญญัติ
พรรคการเมือง พ.ศ. 2541**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
อุดมศึกษา. 2541.
- คณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างอนุสาวรีย์พระยาพิชัยราชฤทธิ์
(ช่วย). **ที่ระลึกพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระยาพิชัยราชฤทธิ์
(ช่วย)**. สงขลา: โรงพิมพ์ลิ้มบราเดอร์. 2538.

คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา. คำสั่งคณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภาที่ 22/2548 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์การอิสระในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2548. วันที่ 10 มกราคม 2548.

คณิน บุญสุวรรณ. ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ บริษัทตลาดตา พับลิเคชั่น จำกัด, 2548

จรรยา หนูทอง (บรรณาธิการ). ปากคำคนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. โครงการเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนและท้องถิ่น ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2547.

_____. วิถีคนท้องถิ่น. โครงการเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ชุมชนและท้องถิ่น ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2547.

_____. 73 ปีการเมืองไทยใครเป็นใหญ่ในแผ่นดิน. สงขลา: ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนา สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548.

จิระโชค วีระลัย. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2538.

ชวน เพชรแก้ว. “นิสัยและบุคลิกภาพของชาวใต้ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา”, **พื้บ้านพื้เมืองถิ่น ไทยทักษิณ**. 2534, หน้า 103.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **การเมืองการบริหาร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 2525.

ณรงค์ ลินสวัสดิ์. **จิตวิทยาการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทวัชรินทร์การพิมพ์จำกัด. 2539.

_____. **ผู้นำทางการเมือง แนวทางวิเคราะห์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ออเรียนแทลสกอล่า. 2537.

แถมสุข นุ่มนนท์. “ขบวนการ ร.ศ. 130” **แส รัตนพันธุ์**. จัดพิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นางแส รัตนพันธุ์ ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 4 เมษายน 2533. กรุงเทพฯ: บริษัททอมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด. 2533.

แถมสุข นุ่มนนท์. **พื้ในอดีต**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์. 2522.

นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์. **เอกสารรวงงานรัฐสภา: รวมรายชื่อคณะรัฐมนตรีตั้งแต่คณะแรกจนถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2544.

เปลื้อง คชภักดี. ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพนายเปลื้อง คชภักดี ณ เมรุวัดคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง วันที่ 24 สิงหาคม 2544. สงขลา: เค.ยู. การพิมพ์, 2544.

พรรคักดี ผ่องแผ้ว. **หลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทประชาชน จำกัด. 2537.

ไพบูลย์ ช่างเขียน. **สังคมการเมืองและการปกครองไทย.**

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 2527.

ภิญโญ ดันพิทยคุปต์. **รายงานการวิจัยโครงการสำรวจ
เพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่น: จังหวัดสงขลา.**

กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.
2548.

ไธนาน อรุณรังษี. **ประวัติส่วนบุคคลในฐานะอดีตสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง.** สำนักงาน

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง, 2544.

วีระ มุสิกพงศ์. **จีนแดงที่ให้เห็น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ปิยะสาส์น. 2518.

_____. **เรื่องของคนขี้คุก.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
2521.

ศิระ ดิระพัฒน์, สมชาย ฤกษ์ดี และวีระ มุสิกพงศ์. **กอดคอ
เข้าคุก.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิยะสาส์น. 2521.

สถาบันพระปกเกล้าและองค์การอิสระฯ. **ภาพรวมของรัฐธรรมนุญ
และรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช**

2540. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์คลังวิชา จำกัด.
2546.

- สนิท สัมครการ. **สังคมไทย: Thai Society**. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533.
- สมเกียรติ ต้นสกุล. รายงานการวิจัย การมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของประชาชนภาคใต้: การวิเคราะห์
ปัจจัยและผลกระทบระดับยูนิแวก์และระดับ
มัลติแวก์. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
2540.
- สมคิด นวลเปียน. **ขอ**. มติชนสุดสัปดาห์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 1316
วันที่ 4 พฤศจิกายน 2548. หน้า 28.
- _____. **อำนาจ**. มติชนสุดสัปดาห์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 1321
วันที่ 9 ธันวาคม 2548. หน้า 28.
- สยมพร สุภาไชยกิจ. **ความจริงในความจำ**. ในโอกาส
ครบรอบ 50 ปี ชีวิตสมรส 3 กันยายน 2498 -
3 กันยายน 2548. พัทลุง: โรงพิมพ์สกุลไทย. 2548
- สานิตย์ เพชรภาพ. **ภูมิปัญญาชาวบ้านพัทลุง**. พัทลุง:
ฉลาดการพิมพ์. 2544.
- สิงคลิ่ง นานหิคุ้ม (นามแฝง). **มาแต่ตั่งไม้หนังกิโนรา**.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร. 2544.
- แส รัตน์พันธุ์. จัดพิมพ์เนื่องในวันงานพระราชทานเพลิงศพ
นางแส รัตน์พันธุ์ ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่
4 เมษายน 2533. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง
กรุ๊ป จำกัด. 2533.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, พิสิฐ เจริญวงศ์ และปรีชา นุ่นสุข.

“ลักษณะสังคมภาคใต้”, สารานุกรมวัฒนธรรมไทย
ภาคใต้, 14 (2542) , 5648.

_____ และอุบลศรี อรรถพันธ์. “ชวน หลีกภัย”, สารานุกรม
วัฒนธรรมไทยภาคใต้, 4 (2542), 1919.

สุภาคย์ อินทองคง และพวง บุขรารัตน์. “ถัด รัตนพันธุ์,
ร้อยตรี” สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้, 6 (2542),
2903 - 2904.

สุรัชย์ แซ่ด่าน, **นักโทษประหารคนที่ 310**. กรุงเทพฯ; BJ
Plate Processor. 2541.

สุวิชาญ ประชาชาติ. **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ส.ส. ของผู้นำ
ชุมชนจังหวัดพัทลุง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง
ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ 1
จังหวัดพัทลุง**. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
2545.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บุคคลผู้ให้ข้อมูล

1. นายกฤษดา พูลสง. สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2549.
2. นายกำธร ทองขุนดำ. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2549.
3. นายโกศล อินทร์ด้วง. สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2549.
4. นางจันทร์ ชูโชติ. สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2549.
5. พระครูจิรัฏฐธรรมคุณ (เจน). สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2549.
6. นายเจริญ หนูสง. สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2549.
7. นายชวรงค์ โกศลยวัตร. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2549.
8. นายณรงค์ ครุวรรณพัฒน์. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม 2549.
9. นายนริศ ชำนาญรักษ์. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2549.
10. นายนิพิฐภูมิ อินทรสมบัติ. สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2549.
11. นางพ้องพรรณ โหตสูบ. สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2549.

12. นางพจนา สัจจากุล. สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2549.
13. นายพร้อม ชุนฤทธิ์. สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2549.
14. นายพร้อม บุญฤทธิ์. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2549.
15. นางพลัด คำเกลี้ยง. สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2549.
16. นายพีระ จุฬพันธ์. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม 2549.
17. นางสาวรานี วิสูตรธนวิทย์. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2549.
18. นางละเอียด พงศापาน. สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2549.
19. นายเลิศชัย ต้นอว้ชนาการ. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2549.
20. นายवाद อินทร์ด้วง. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2549.
21. นายวิจิตร ดำประสิทธิ์. สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2549.
22. นายวิจิตร ฮั่นพิพัฒน์. สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2549.

23. นายสมคิด นวลเปียน. สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2549.
24. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี. สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2549.
25. นายสุชิน อินทร์ด้วง. สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2549.
26. นายสุนัย สุขเกษม. สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2549.
27. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2549.
28. นางสุมิตรา เพชรรักษ์. สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2549.
29. ร้อยตรีอนุกุล สุภาไชยกิจ. สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2549.
30. นายอภิรักษ์ ชูดำ. สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2549.
31. นายเอื้อน ปิยวาทการ. สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2549.
32. นายโอภาส ร่องเงิน. สัมภาษณ์, 15 กรกฎาคม 2549.